РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
НАРОДНО СЪБРАНИЕ

Проект

З А К О Н

ЗА изменение и допълнение на Закона за убежището и бежанците

(Обн., ДВ, бр. 54 от 2002 г.; изм. и доп., бр. 31 от 2005 г., бр. 30 от 2006 г., бр. 52 и 109 от 2007 г., бр. 82 от 2009 г., бр. 39 от 2011 г., бр. 15 и 66 от 2013 г., бр. 98 от 2014 г., бр. 80 и 101 от 2015 г. и бр. 33, 97, 101 и 103 от 2016 г. и бр. 17, 24, 34 и 101 от 2019 г.)

§ 1. В чл. 3 се създава ал. 3:

„(3) Алинея 2 се отнася и до организация, която действа на територията на страната от името на Върховния комисар на Организацията на обединените нации за бежанците в съответствие със сключено споразумение с Република България.“

§ 2. В заглавието на глава трета думите „спиране и“ се заличават.

§ 3. В чл. 12, ал. 1, т. 4 думите „не е преустановена” се заменят с „е преустановена”.

§ 4. В чл. 13 се правят следните изменения и допълнения:

1. В ал. 1 се създава нова т. 14:

„14. идва от сигурна трета държава, при условие че ще бъде приет в нея;“.

2. Досегашната т. 14 става т. 15.

3. Алинея 2 се изменя така:

„(2) Подадена последваща молба за международна закрила, в която чужденецът не се позовава на никакви нови обстоятелства от съществено значение за личното му положение или относно държавата му по произход, се преценява по реда на глава шеста, раздел III.“

4. Алинея 3 се отменя.

5. Създават се ал. 4 и 5:

„(4) При прилагането на ал. 1, т. 13 се преценява дали лицето е посочило сериозни основания да се смята, че тази държава не е сигурна държава на произход с оглед на неговите конкретни обстоятелства.

(5) Обстоятелството по ал. 1, т. 14 може да бъде самостоятелно основание за отхвърляне на молбата като явно неоснователна единствено, ако са изпълнени следните условия:

1. съществува връзка между чужденеца и съответната трета държава, обосноваваща връщането му, при индивидуална проверка на сигурността в държавата за съответния чужденец;

2. чужденецът е информиран, че молбата му не е разгледана по същество, тъй като идва от трета сигурна държава и му се предостави документ за това на езика на тази държава, с който да бъдат информирани властите;

3. при недопускане на чужденеца до територията на сигурната трета държава му се осигурява достъп до процедура в Република България.“

§ 5. Член 14 се отменя.

§ 6. Член 15 се изменя така:

„Чл. 15. (1) Производството за предоставяне на международна закрила се прекратява, когато чужденецът:

1. след надлежно поканване не се яви на интервю и в продължение на 30 дни не посочи обективни причини за неявяването си;

2. два пъти не може да бъде намерен на разрешения му адрес или на друг адрес, посочен от него;

3. промени адреса си, без да уведоми Държавната агенция за бежанците и в срок 30 дни не посочи обективни причини за това;

4. три или повече пъти отказва да съдейства на длъжностните лица от Държавната агенция за бежанците за изясняване на обстоятелствата, свързани с неговата молба;

5. оттегли молбата си;

6. има предоставена международна закрила в друга държава - членка на Европейския съюз;

7. получи убежище от президента;

8. почине;

9. ще бъде прехвърлен в друга държава - членка на Европейския съюз, след влизане в сила на решението по чл. 67в, ал. 1, т. 1.

(2) В случаите на ал. 1, т. 1-5, при наличие на достатъчно доказателства за неоснователност на молбата същата се разглежда по реда на чл. 75.“

§ 7. Член 17 се изменя така:

„Чл. 17. (1) Предоставена международна закрила се прекратява, когато чужденецът:

1. не може повече да се отказва от ползването на закрилата на държавата му по произход, поради това че обстоятелствата, пораждащи опасенията от преследване, са отпаднали и промяната в тези обстоятелства е достатъчно значителна и не е от временен характер;

2. доброволно се възползва от закрилата на държавата си по произход;

3. след като веднъж е загубил своето гражданство, отново го е придобил или е получил ново гражданство в друга държава;

4. придобие българско гражданство;

5. доброволно се установи в държавата, в която е бил преследван;

6. получи убежище от президента;

7. недвусмислено се е отказал от това да бъде признат за лице с предоставена международна закрила в Република България;

8. почине.

(2) Алинея 1, т. 1 не се прилага, когато чужденецът посочи убедителни причини, произтичащи от предишно преследване, за своя отказ да се ползва от закрилата на държавата му по произход.

(3) Предоставен статут на бежанец се отнема, когато по отношение на чужденеца се установи наличието на основание по чл. 12, ал. 1 или чл. 13, ал. 1, т. 6 и 7.

(4) Предоставен хуманитарен статут се отнема, когато по отношение на чужденеца се установи наличието на основание по чл. 12, ал. 2 или чл. 13, ал. 1, т. 6 и 7.

(5) Временна закрила се отнема на чужденеца, когато се установи наличието на основание по чл. 12, ал. 1, т. 1-3 или за когото има сериозни основания да се предполага, че представлява опасност за националната сигурност или за обществото.“

§ 8. В чл. 23, ал. 2 думата „защита“ се заменя с „помощ“.

§ 9. Член 25 се изменя така:

„Чл. 25. (1) Непридружен малолетен или непълнолетен чужденец, търсещ или получил международна закрила, който се намира на територията на Република България, се представлява в производството по този закон от адвокат, вписан в регистъра за правна помощ на Националното бюро за правна помощ, определен от председателя на бюрото или от оправомощено от него длъжностно лице.

(2) Представителят трябва да притежава необходимите познания, за да може в съответствие с принципа за висшия интерес на детето да подпомага непридружения малолетен или непълнолетен чужденец да се възползва от правата си и да изпълнява задълженията си, предвидени в този закон. Представителят не може да бъде лице, чиито интереси са в конфликт или биха могли евентуално да бъдат в конфликт с интересите на непридружения малолетен или непълнолетен чужденец.

(3) Представителят на малолетния или непълнолетния чужденец, търсещ или получил международна закрила, до навършване пълнолетие на лицето има следните правомощия в производствата по този закон:

1. да се грижи за правните му интереси в производствата по предоставяне на международна закрила до тяхното приключване с влязло в сила решение;

2. да го представлява пред всички административни органи, в т. ч. социални, здравни, образователни и други институции в Република България, с оглед защита на най-добрия интерес на детето;

3. да изпълнява ролята на процесуален представител във всички производства пред административните и съдебните органи.

(4) Правомощията по ал. 3 се прекратяват по отношение на непридружен малолетен или непълнолетен чужденец, получил закрила, който се събере на територията на Република България с родител, настойник или попечител или който е получил друга заместваща грижа или за него е възникнало настойничество или попечителство по право по реда на Семейния кодекс.

(5) Непридруженият малолетен или непълнолетен чужденец се информира незабавно за назначения му представител по ал. 1. Определеният представител се сменя само при необходимост.

(6) Представителят информира непридружения малолетен или непълнолетен чужденец за предстоящата процедура по молбата за международна закрила, както и за неговите права и задължения, за смисъла

и евентуалните последствия от личното интервю и при необходимост как да се подготви.

(7) Представителят присъства при провеждане на интервюто с непридружения малолетен или непълнолетен чужденец, на което има възможност да задава въпроси, допуснати от интервюиращия орган, и да излага съображения, свързани с молбата за закрила и с провежданото административно производство."

§ 10. Създава се чл. 25а:

„Чл. 25а. (1) Държавната агенция за закрила на детето наблюдава и контролира условията в териториалните поделения на Държавната агенция за бежанците с оглед спазването на правата и недопускането на прояви на физическо и психическо насилие, жестоко, нечовешко или унизително отнасяне над малолетните и непълнолетните чужденци, търсещи международна закрила.

(2) В териториалните поделения на Държавната агенция за бежанците се осигуряват необходимите условия на прием за малолетни и непълнолетни чужденци, търсещи международна закрила."

§ 11. В чл. 29 се правят следните изменения:

1. В ал. 7 думите „който не принадлежи към уязвима група и подаде последваща молба за предоставяне на международна закрила" и запетаята пред тях се заменят със „с допусната последваща молба за международна закрила, с изключение на лица, които принадлежат към уязвима група".

2. В ал. 8 изречение първо се заличава, а в изречение второ думите „по реда на чл. 77, ал. 2" се заменят с „или допусната последваща молба".

3. В ал. 12 думите „след като последващата му молба за международна закрила по чл. 13, ал. 2, т. 4 е отхвърлена с влязло в сила решение, както и чужденец" и запетаята след тях се заличават.

§ 12. Член 30а се изменя така:

„Чл. 30а. (1) При установяване принадлежността на чужденец, търсещ международна закрила, към уязвима група или със специални потребности се извършва идентификация и оценка на потребностите, като при необходимост се изготвя план за подкрепа. Изготвените документи се прилагат към личното дело на чужденеца.

(2) За целите на производството се отчитат особеното положение на чужденеца от уязвима група или специалните потребности, независимо на кой етап са установени.“

§ 13. В чл. 32 се правят следните изменения и допълнения:

1. Създава се нова ал. 1:

„(1) Чужденец с предоставена международна закрила има право да пребивава на територията на Република България.“

2. Досегашните ал. 1, 2 и 3 стават съответно ал. 2, 3 и 4.

3. Досегашната ал. 4 се отменя.

§ 14. В чл. 35 се правят следните изменения и допълнения:

1. Досегашният текст става ал. 1.

2. Създава се ал. 2:

„(2) Чужденецът е длъжен в срок до 30 дни след вписването в регистъра по ал. 1 да подаде заявление за издаване на български лични документи.“

§ 15. В чл. 42 се правят следните изменения и допълнения:

1. Създават се нови ал. 1 и 2:

„(1) Картата на бежанец удостоверява самоличността на лицето и правото на притежателя й да пребивава на територията на Република България.

(2) Картата на чужденец с хуманитарен статут удостоверява самоличността на лицето и правото на притежателя й да пребивава на територията на Република България."

2. Досегашните ал. 1 и 2 стават съответно ал. 3 и 4.

§ 16. В чл. 48, ал. 1 се правят следните изменения:

1. В т. 1 думите „чл. 17, ал. 4" се заменят с „чл. 17, ал. 5".

2. В т. 2 думите „спира и" се заличават.

3. Точка 10 се изменя така:

„10. определя длъжностни лица от Държавната агенция за бежанците за интервюиращи органи, които да извършват действията, предвидени в този закон;".

4. Точка 11 се изменя така:

„11. управлява и разпределя средствата от бюджета, контролира целевото им разходване; съгласувано с министъра на финансите и министъра на труда и социалната политика определя разходните норми за подпомагане като част от материалните условия за прием на чужденците, търсещи международна закрила, настанени в териториалните поделения на Държавната агенция за бежанците."

§ 17. В чл. 51, ал. 2 думите „ал. 7-10" се заменят с „ал. 9".

§ 18. В чл. 52 думите „чл. 53, т. 12" се заменят с „във връзка с дейностите по чл. 53, т. 12".

§ 19. В чл. 53 се правят следните изменения:

1. В т. 1 след думите „курсове по български език" се поставя запетая и се добавя „включително".

2. Точка 3 се отменя.

3. В т. 4 думите „съдейства за интеграцията на чужденците, получили закрила;" се заличават.

4. Точка 12 се изменя така:

„12. участва в управлението и изпълнението на програми и проекти, съфинансирани със средства от фондове и програми на Европейския съюз, Финансовия механизъм на Европейското икономическо пространство и Норвежкия финансов механизъм или други финансови източници и донори;“.

§ 20. В чл. 58 се правят следните изменения и допълнения:

1. Създава се нова ал. 9:

„(9) Непридружен малолетен или непълнолетен чужденец се уведомява незабавно за възможността да му бъде извършена експертиза за определяне на възрастта.“

2. Досегашната ал. 9 става ал. 10.

§ 21. В чл. 61 се правят следните изменения и допълнения:

1. В ал. 3 се създават изречения второ и трето:

„На чужденеца се предоставя информация относно метода, по който ще бъде извършена експертизата, и възможните последствия от резултата за разглеждането на молбата за международна закрила, включително последиците при отказ да премине такава експертиза. Отказът на чужденеца да му бъде извършена експертиза не може да бъде самостоятелно основание за отхвърляне на молбата му за международна закрила.”

2. Създават се нови ал. 4 и 5:

„(4) Ако след извършването на експертизата по ал. 3 все още има съмнения относно възрастта на кандидата, се приема, че същият е непълнолетен.

(5) Експертизата по ал. 3 се извършва при пълно зачитане на човешкото достойнство, като се избират най-малко инвазивните начини за преглед и се провеждат от квалифицирано медицинско лице, което дава възможност в най-голяма степен за надежден резултат.“

3. Досегашните ал. 4, 5, и 6 стават съответно ал. 6, 7 и 8.

§ 22. В чл. 63 се правят следните изменения и допълнения:

1. Алинея 3 се изменя така:

„(3) Източник на точна и актуална информация, свързана с общата обстановка в държавата по произход, може да бъде набавена от самите чужденци, български или чуждестранни органи, физически или юридически лица или от източници като Европейската служба за подкрепа в областта на убежището, Върховния комисар на Организацията на обединените нации за бежанците, съответните международни организации за защита на правата на човека."

2. Алинея 4 се изменя така:

„(4) Не се допуска предоставяне и/или разкриване на информация на субекти, за които се предполага, че осъществяват преследване или тежко посегателство по отношение на чужденци, търсещи или получили международна закрила, както и информация за подадената молба."

3. Създава се нова ал. 5:

„(5) Не се допуска събиране на информация от субекти, за които се предполага, че осъществяват преследване или тежко посегателство по отношение на чужденци, търсещи или получили международна закрила по начин, разкриващ информация за подаването на молба или информация, която може да застраши физическата неприкосновеност на кандидата или на лицата на негова издръжка, или свободата и сигурността на членовете на семейството му, които живеят все още в неговата страна на произход."

4. Досегашната ал. 5 става ал. 6.

§ 23. В чл. 63а се правят следните изменения и допълнения:

1. Създава се нова ал. 4:

„(4) При провеждане на интервюто на кандидата се предоставя възможност да дава обяснения, свързани с елементи, които е възможно да липсват, и/или с несъответствия или противоречия в твърденията му."

2. Досегашните ал. 4, 5, 6 и 7 стават съответно ал. 5, 6, 7 и 8.

3. Досегашната ал. 8 става ал. 9 и в нея изречение второ се изменя така:

„В края на интервюто чужденецът може да прави коментар и да предостави разяснения по отношение на грешки в превода или неточности, отразени в протокола."

4. Досегашната ал. 9 става ал. 10.

5. Досегашната ал. 10 става ал. 11 и се изменя така:

„(11) По време на интервюто може да присъстват законният представител и/или адвокат, с право да излагат съображения в края на интервюто. Отсъствието на адвокат не е пречка за провеждането на лично интервю."

6. Досегашните ал. 11 и 12 стават съответно ал. 12 и 13.

§ 24. В чл. 67а се правят следните изменения:

1. В ал. 2 думите „се образува" се заменят със „започва".

2. В ал. 2, т. 1 думата „решение" се заменя с „разпореждане".

3. В ал. 2 т. 3 се отменя.

4. Алинея 3 се отменя.

5. В ал. 4 думата „образуваното" се заменя със „започналото".

§ 25. В чл. 67б се правят следните изменения:

1. В ал. 1 думата „образуване" се заменя със „започване".

2. В ал. 3 думите „С образуването" се заменят с „При провеждане".

§ 26. Член 67в се изменя така:

„Чл. 67в. (1) След извършване на проверка на доказателствата, изпращане на запитване за поемане на отговорност или за обратно приемане и получаване на отговор от запитаната държава - членка на Европейския съюз, решаващият орган изготвя решение, с което:

1. разрешава прехвърлянето на чужденеца в компетентната държава - членка на Европейския съюз;

2. отказва прехвърлянето на чужденеца в компетентната държава - членка на Европейския съюз.

(2) Решенията по ал. 1 се връчват по реда на чл. 76.

(3) В случаите на решение по ал. 1, т. 1 чужденецът се ползва от правата по чл. 29, ал. 1, т. 1, 2, 3 и 8 до осъществяване на прехвърлянето в компетентната държава членка."

§ 27. Член 67г се изменя така:

„Чл. 67г. (1) Държавната агенция за бежанците уговаря със съответния орган на държавата, компетентна за разглеждане на молбата, мястото, датата и часа на пристигане на чужденеца на нейна територия.

(2) Прехвърлянето на чужденеца се извършва в изпълнение на решението на Държавната агенция за бежанците.

(3) Когато прехвърлянето не е осъществено, Държавната агенция за бежанците определя със съответния орган на държавата, компетентна за разглеждане на молбата, нова дата на прехвърляне."

§ 28. Член 67д се изменя така:

„Чл. 67д. (1) При получаване на запитване за поемане на отговорност или за обратно приемане на чужденец от друга държава - членка на Европейския съюз и след извършена проверка на доказателствата, решаващият орган изпраща отговор до запитващата държава.

(2) Когато се установи, че Република България е компетентната държава за разглеждане на молбата на чужденец, Държавната агенция за бежанците уговаря със съответния орган на изпращащата държава мястото, датата и часа на пристигане на чужденеца. Прехвърлянето на чужденеца в Република България се осъществява в сроковете, предвидени в Регламент (ЕС) № 604/2013."

§ 29. Член 67е се изменя така:

„Чл. 67е. (1) Когато чужденец е приет на територията на Република България в съответствие с положителен отговор по искане за поемане на отговорност, се прилага чл. 68, ал. 2.

(2) Когато чужденец е приет на територията на Република България в съответствие с положителен отговор по искане за обратно приемане, се прилага чл. 77, ал.6.

(3) Когато чужденец ще бъде приет на територията на Република България в съответствие с положителен отговор по искане за обратно приемане и производството му по предоставяне на международна закрила е приключило с влязло в сила решение за отказ, Държавната агенция за бежанците уведомява Министерството на вътрешните работи."

§ 30. Членове 67ж и 67з се отменят.

§ 31. В чл. 67и думите „и по транспортирането от мястото на пристигане в Република България до Държавната агенция за бежанците" се заличават.

§ 32. В чл. 67к след думата „по" се добавя „административно сътрудничество при".

§ 33. В глава шеста заглавието на раздел II се изменя така:

„Производство за предоставяне на международна закрила"

§ 34. В чл. 68 се правят следните изменения:

1. В ал. 1 думите „по общия ред" се заменят със „за предоставяне на международна закрила".

2. В ал. 2 думите „определена като компетентна" се заменят с „поела отговорност", а думите „или е приела обратно чужденец" се заличават.

§ 35. В чл. 70 се правят следните изменения:

1. Алинея 1 се изменя така:

„(1) При наличие на основания по чл. 13, ал. 1 в срок до 14 работни дни от регистрацията на чужденеца интервюиращият орган може да приложи ускорено производство, като вземе решение за отхвърляне на молбата като явно неоснователна."

2. В ал. 4 думите „ал. 3 или 4" се заменят с „ал. 3 или 6".

3. В ал. 5 думите „ал. 6“ се заменят с „ал. 7“.

§ 36. В чл. 71 се правят следните изменения:

1. В ал. 1 думите „Ускорена процедура“ се заменят с „Ускорено производство“.

2. В ал. 2 думите „Ускорена процедура“ се заменят с „Ускорено производство“.

§ 37. В чл. 74 се правят следните изменения и допълнения:

1. Досегашният текст става ал. 1 и в нея думите „производството по общия ред“ се заменят с „производството за предоставяне на международна закрила“.

2. Създават се ал. 2 и 3:

„(2) По искане на интервюиращия орган председателят може да удължи срока по ал. 1 за допълнителен период, който не надвишава 9 месеца, в следните случаи:

1. при сложни фактически и/или материалноправни въпроси;

2. когато голям брой чужденци едновременно потърсят международна закрила, което затруднява вземането на решение.

(3) Чужденецът се уведомява за причините и срока лично или със съобщение с обратна разписка.“

§ 38. В чл. 75 се правят следните изменения:

1. В ал. 1 думите „производство по общия ред“ се заменят с „производството за предоставяне на международна закрила“.

2. В ал. 3 думите „ал. 6“ се заменят с „ал. 7“.

3. Алинея 4 се отменя.

§ 39. В чл. 76 се правят следните изменения и допълнения:

1. Създава се нова ал. 1:

„(1) Длъжностно лице от Държавната агенция за бежанците незабавно предприема действия по уведомяване на чужденец за необходимостта лично да му бъде връчено решението по реда на този закон.“

2. Досегашната ал. 1 става ал. 2 и се изменя така:

„(2) Решението на председателя на Държавната агенция за бежанците се връчва на чужденеца или на неговия законен представител или адвокат. Съдържанието на решението, както и правата и задълженията, произтичащи от него, му се съобщават на език, който разбира.“

3. Досегашната ал. 2 става ал. 3 и в нея изречение първо се изменя така:

„Връчването се удостоверява с подписи на чужденеца и на преводача, съответно на тълковника и длъжностното лице.“

4. Досегашните ал. 3, 4, 5 и 6 стават съответно ал. 4, 5, 6 и 7.

§ 40. В чл. 76а думите „т. 4” и запетаята пред тях се заличават.

§ 41. В чл. 76б, ал. 1 след думите „В срок до 14“ се добавя „работни“.

§ 42. В чл. 76в, ал. 1 след думите „чл. 29, ал. 1, т. 8“ запетаята се заменя със съюза „и“, а думите „и чл. 58, ал. 7“ се заличават.

§ 43. В глава шеста, в заглавието на раздел IV изречение първо се изменя така:

„Прекратяване и възобновяване на производството за предоставяне на международна закрила.“

§ 44. В чл. 77 се правят следните изменения и допълнения:

1. Алинеи 1 и 2 се отменят.

2. Алинея 3 се изменя така:

„(3) Когато са налице основанията по чл. 15, ал. 1, председателят на Държавната агенция за бежанците взема решение за прекратяване на производството за предоставяне на международна закрила.“

3. Алинея 4 се отменя.

4. Създават се ал. 5 и 6:

„(5) Производство, прекратено на основание чл. 15, ал. 1, т. 1-4, се счита за възобновено, ако чужденецът се яви в рамките на 9 месеца от прекратяването и пожелае молбата му за закрила да бъде разгледана. Производството може да бъде възобновено само веднъж.

(6) В случаите на обратно приемане по чл. 67е, ал. 2 производството се счита за възобновено, когато чужденецът поиска разглеждането на молбата му да бъде довършено. Разглеждането на молбата се подновява от етапа, на който производството е било прекратено."

§ 45. В чл. 78 се правят следните изменения и допълнения:

1. Алинеи 1 и 2 се отменят.

2. Създава се нова ал. 3:

„(3) Производството за отнемане или прекратяване на предоставена международна закрила започва при наличие на нови данни, показващи необходимост от преразглеждане на предоставен статут на бежанец или хуманитарен статут."

3. Досегашната ал. 3 става ал. 4 и се изменя така:

„(4) Чужденецът се уведомява с писмо с обратна разписка за започналото производство, причините за това и датата и мястото за провеждане на интервю, по време на което да изложи възраженията си срещу отнемането или прекратяването на международната закрила. Чужденецът се уведомява, че при невъзможност лично да присъства на предстоящото интервю може да изпрати писмено възражение в определените от административния орган срок и адрес."

4. Досегашната ал. 4 става ал. 5 и се изменя така:

„(5) При провеждане на производството за отнемане или прекратяване на международна закрила се прилагат съответно чл. 63 и 63а."

5. Досегашната ал. 5 става ал. 6 и в нея думата „образуване“ се заменя със „започване“.

6. Досегашната ал. 6 става ал. 7 и в нея думата „образуване“ се заменя със „започване“.

7. Досегашната ал. 7 става ал. 8.

§ 46. В чл. 79 се правят следните изменения:

1. Алинея 1 се изменя така:

„(1) Предоставената международна закрила може да бъде прекратена и по молба на чужденеца.“

2. Алинеи 2 и 3 се отменят.

§ 47. В чл. 79а след думите „чл. 76“ запетаята и думите „с изключение на решението за спиране на производството“ се заличават.

§ 48. В чл. 82, ал. 2, изречение първо думите „ал. 4” се заменят с „ал. 5”.

§ 49. В чл. 84 се правят следните изменения и допълнения:

1. Алинея 1 се изменя така:

„(1) Решенията по чл. 67в, ал. 1 могат да се обжалват в 7-дневен срок от връчването им пред Административен съд – град София, чрез органа, издал решението.“

2. Алинея 2 се изменя така:

„(2) Решенията по чл. 51, ал. 2, чл. 70, ал. 1, чл. 76б, ал. 1, т. 2 и чл. 77, ал. 3 могат да се обжалват в 7-дневен срок от връчването им пред административния съд по настоящия адрес от регистрационната карта на чужденеца.“

3. Създават се нови ал. 3, 4 и 5:

„(3) Решенията по чл. 34, ал. 3, чл. 39а, ал. 2, чл. 75, ал. 1, т. 2 и 4 и чл. 82, ал. 2 могат да се обжалват в 14-дневен срок от връчването им пред административния съд по настоящ адрес от регистрационната карта на

чужденеца. Решенията по чл. 78, ал. 6 могат да се обжалват в 14-дневен срок от връчването им пред административния съд по постоянен адрес на чужденеца.

(4) Жалбата се подава чрез органа, издал решението, и спира изпълнението му.

(5) При обжалване на решенията по чл. 76б, ал. 1, т. 2 съдът се произнася по искане на чужденеца или служебно относно правото на търсещия закрила да остане на територията на страната до произнасяне по жалбата."

4. Досегашната ал. 3 става ал. 6.

5. Досегашната ал. 4 става ал. 7 и в нея изречение второ се заличава.

6. Досегашната ал. 5 става ал. 8.

§ 50. В чл. 85 се правят следните изменения и допълнения:

1. В ал. 1, изречение второ думите „В тези случаи страните" се заменят със „Страните".

2. Алинея 2 се отменя.

3. Алинея 3 се изменя така:

„(3) Решенията на административния съд, постановени в производствата, образувани на основание чл. 84, ал. 1 и 2, не подлежат на касационно обжалване."

4. Алинея 4 се изменя така:

„(4) Решенията на административния съд по чл. 84, ал. 3 подлежат на касационно обжалване."

5. Създава се ал. 5:

„(5) Когато административният съд отмени обжалваното решение на административния орган и върне личното дело със задължителни указания за

ново произнасяне по молбата за закрила и не е определил срок за издаване на новия административен акт, председателят на Държавната агенция за бежанците е длъжен да вземе ново решение в срок до три месеца.“

§ 51. Член 86 се изменя така:

„Чл. 86. Решенията по чл. 75, ал. 1, т. 1 и 3 и чл. 76б, ал. 1, т. 1 не подлежат на обжалване.“

§ 52. Членове 87, 88, 89 и 90 се отменят.

§ 53. В § 1 от Допълнителните разпоредби се правят следните изменения и допълнения:

1. Създават се нови т. 3 и 4:

„3. „Статут на бежанец“ означава признаването от Република България на гражданин на трета страна или лице без гражданство за бежанец.

4. „Хуманитарен статут“ означава признаването от Република България на гражданин на трета страна или на лице без гражданство за лице, което отговаря на условията за предоставяне на хуманитарен статут.“

2. Досегашната т. 3 става т. 5 и в нея в буква „г“ след думата „родителите” се поставя запетая, а думите „или друг пълнолетен член на семейството, който носи отговорност по силата на закон или обичай за“ се заменят с „настойник или попечител на“.

3. Досегашната т. 4 става т. 6 и в нея думите „друго пълнолетно лице, което отговаря за него по силата на закон или обичай“ се заменят с „настойник или попечител“.

4. Досегашната т. 5 става т. 7.

5. Досегашната т. 6 става т. 8 и в нея думите „и чужденецът не е напускал територията на Република България“ се заменят със „за отхвърляне на молбата“.

6. Досегашните т. 7-17 стават съответно т. 9-19.

§ 54. Параграф 5 от Преходните и заключителните разпоредби се отменя.

ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

§ 55. В Закона за чужденците в Република България (обн., ДВ, бр. 153 от 1998 г.; изм. и доп., бр. 70 от 1999 г., бр. 42 и 112 от 2001 г., бр. 45 и 54 от 2002 г., бр. 37 и 103 от 2003 г., бр. 37 и 70 от 2004 г., бр. 11, 63 и 88 от 2005 г., бр. 30 и 82 от 2006 г., бр. 11, 29, 52, 63 и 109 от 2007 г., бр. 13, 26, 28 и 69 от 2008 г., бр. 12, 32, 36, 74, 82, 93 и 103 от 2009 г., бр. 73 от 2010 г., бр. 9 и 43 от 2011 г., бр. 21 и 44 от 2012 г., бр. 16, 23, 52, 68, 70 и 108 от 2013 г., бр. 53 от 2014 г., бр. 14, 79 и 80 от 2015 г., бр. 15, 33, 97, 101 и 103 от 2016 г., бр. 97 от 2017 г., бр. 14, 24, 56 и 77 от 2018 г., бр. 1, 24, 34, 58 и 101 от 2019 г. и бр. 17, 28 и 44 от 2020 г.), в чл. 41 т. 4 се изменя така:

„4. по отношение на чужденеца има влязло в сила решение за отказ, прекратяване или отнемане на международна закрила или убежище; връщане се налага и в случай че производството по Закона за убежището и бежанците е прекратено с влязло в сила решение и чужденецът не е поискал разглеждането на молбата му да бъде довършено след писмено потвърждаване от компетентния орган;".

§ 56. В срок до 6 месеца след влизането в сила на закона следва да бъдат предприети действия за изменение на Наредбата за отговорността и координацията на държавните органи, осъществяващи действия по прилагането на Регламент Дъблин и Регламент Евродак.

§ 57. Започнатите до влизането в сила на този закон производства се разглеждат по досегашните правила.

Законът е приет от 44-ото Народно събрание на ..... 2020 г. и е подпечатан с официалния печат на Народното събрание.

ПРЕДСЕДАТЕЛ НА
НАРОДНОТО СЪБРАНИЕ:

(Цвета Караянчева)

М О Т И В И

към проекта на Закон за изменение и допълнение на Закона за убежището и бежанците

1. Причини, които налагат приемането на законопроекта:

С измененията в Закона за убежището и бежанците (ЗУБ), обнародвани в „Държавен вестник", бр. 80 и 101 от 2015 г., в националното законодателство бяха въведени Директива 2013/33/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 26 юни 2013 г. за определяне на стандарти относно приемането на кандидати за международна закрила (Приемателна директива) и Директива 2013/32/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 26 юни 2013 г. относно общите процедури за предоставяне и отнемане на международна закрила (Процедурна директива).

От страна на Европейската комисия бяха установени пропуски в националната система за предоставяне на международна закрила, които са свързани с непълно и непрецизно транспониране на конкретни разпоредби от европейското законодателство. Критиките на Комисията са насочени основно към осигуряване на правните и процедурни гаранции на търсещите закрила чужди граждани в по-голяма степен с фокус върху чужденците, принадлежащи към уязвима група, и в частност по отношение на непридружените малолетни и непълнолетни деца. Срещу Република България са стартирани процедури за нарушение № 2015/0363 (по Процедурната директива) и № 2018/2123 (по Процедурната директива и по Приемателната директива) с препоръки за въвеждане на конкретни разпоредби.

Причините, които налагат приемането на ЗИД на ЗУБ, са продиктувани и от необходимостта да се преразгледа и прецизира националното законодателство в областта на международната закрила с оглед на осигуряване и гарантиране в по-голяма степен на бързината, ефикасността и ефективността на провежданите по реда на ЗУБ производства.

Проектът на ЗИД на ЗУБ е в изпълнение на т. 164 от Плана за действие за 2019 г. с мерките, произтичащи от членството на Република България в Европейския съюз, приет с Решение № 18 на Министерския съвет от 17 януари 2019 г.

Законопроектът е в пряка връзка с изпълнението на функционалните задължения на Държавната агенция за бежанците при Министерския съвет относно законосъобразното прилагане на Закона за убежището и бежанците.

2. Цели, които се поставят с приемането на законопроекта:

С предложените изменения и допълнения на ЗУБ се прецизират и допълват разпоредби, така че да са в съответствие с европейското законодателство и с препоръките на Европейската комисия по откритите процедури за нарушение.

Според една от препоръките на Комисията концепцията за „сигурна трета държава" следва да бъде допълнително прецизирана в съответствие с правните гаранции, предвидени в чл. 38, § 2 от Процедурната директива. Към настоящия момент ЗУБ в една от хипотезите на чл. 13, ал. 2 предвижда когато чужденец идва от трета сигурна държава, производство да не се образува, а образуваното производство да се прекратява. Съгласно разпоредбите на Процедурната директива, ако чужденецът идва от сигурна трета държава, неговата молба може да се приеме от съответната държава членка за недопустима. Действащата разпоредба на чл. 13, ал. 2 от ЗУБ не намира приложно поле в практиката, тъй като същата е създадена при предходна редакция на закона, според която производство за предоставяне на закрила се предхождаше от друго специално производство за определяне на компетентната държава членка, която да разгледа искането на кандидата. Поради тези причини ЗИД на ЗУБ предвижда изменение на чл. 13, ал. 2, така че разпоредбата да се отнася единствено до процедурата по предварително разглеждане на последващи молби. Част от хипотезите в ал. 2 на чл. 13 от ЗУБ намират систематично място в чл. 15 като основания за прекратяване на производството. Концепцията за „сигурна трета държава" става едно от основанията по чл. 13, ал. 1 за отхвърляне на молбата като явно неоснователна в ускорено производство, с възможност за достъп до производство по предоставяне на международна закрила, когато съществуват съответни предпоставки и се изисква изследването им. Прилагането на концепцията „първа страна на убежище" не е задължително съгласно Процедурната директива за държавите членки и до момента не е установена практическа необходимост от въвеждането ѝ в националното законодателство.

В съответствие с препоръките на Комисията в чл. 13 се създават четири нови алинеи с цел да се осигурят необходими процедурни гаранции. Предвижда се прилагането на концепцията за сигурна държава по произход да се извършва при липса на сериозни основания, които да сочат, че съответната държава не е сигурна държава на произход за чужденеца с оглед на конкретните обстоятелства. Законопроектът въвежда задължение за изследване на съществуването на връзка между чужденеца и съответната трета сигурна държава при индивидуална проверка на сигурността в държавата за съответния кандидат. Въвежда се задължението за надлежно информиране на кандидата, когато дадена държава се приеме като сигурна трета, както и гаранции за достъп до процедура, в случай че чужденецът не бъде допуснат до територията на съответната трета държава.

Законопроектът предвижда да отпадне спирането на производството за предоставяне на международна закрила като етап в процедура. Европейското законодателство в областта на убежището не изисква подобен междинен етап. Разпоредбите за спиране на производството са въведени в ЗУБ през 2002 г. при други условия и преди присъединяването на Република България към Европейския съюз. При сега действащите процедурни правила производство, което е спряно, може да се прекрати след изтичането на срок от 3 месеца. Практиката показва, че изчакването на тези 3 месеца е необосновано дълго и е неоправдано в този период чужденци, които са в неизвестност, да се ползват от права, които са предоставени по реда на Закона за убежището и бежанците на лица, търсещи закрила. Основанията за спиране в сега действащия закон по своята същност представляват основания за прекратяване на производството за предоставяне на международна закрила, предвидени в чл. 28 от Процедурната директива. Поради тези причини е предложено текстът на чл. 14 относно спиране на производството да отпадне, а предвидените в него хипотези да станат основания за прекратяване в чл. 15.

Процедурната директива предвижда алтернативна възможност държавите членки при наличие на основанията за прекратяване на производството за предоставяне на международна закрила да считат молбата за неоснователна, при условие че същата е подходящо разгледана, като са изследвани и преценени всички относими факти, доказателства и обстоятелства, свързани с държавата на произход и индивидуалното положение на кандидата. Съгласно действащата законова регламентация административният орган в условията на обвързана компетентност може единствено да прекрати производството, дори и след като е извършил всички

необходими действия, свързани с изясняване на личната бежанска история на чужденеца, извършил е всички изискуеми по закон процедурни действия и е събрал достатъчно доказателства за издаването на мотивиран индивидуален административен акт, с който да не бъде одобрена молбата за закрила.

С оглед на горните съображения се предлага създаването на нова алинея 2 в чл. 15, която предвижда възможност при определените предпоставки производството да не се прекратява, а молбата на кандидат за закрила след подходящото й разглеждане и при преценка на всички относими факти, документи и обстоятелства, свързани с личното положение на чужденеца и с държавата му на произход, да бъде отхвърлена като неоснователна с индивидуален административен акт, който подлежи на съдебен контрол.

В съответствие с чл. 28 от Процедурната директива държавите членки трябва да гарантират, че кандидат, който се явява отново пред компетентния орган, след като е било прекратено производството му за международна закрила на основанията, предвидени в чл. 15, ал. 1, т. 1-4 от законопроекта, има право да поиска повторно отваряне (възобновяване) на неговия случай или да подаде нова молба с цел произнасяне по нейната основателност. Директивата предоставя възможност държавите членки да определят краен срок, в който производството може да бъде възобновено, като той не трябва да е по-малък от девет месеца. Ако държавата членка не предвиди възобновяване, тя е длъжна да открие нова процедура по молбата за закрила, при което се дублират всички извършени до момента процедурни действия. С оглед на процесуална икономия в ЗУБ е възприета правната възможност за възобновяване на производството по разглеждане на молбата в минималния изискуем срок, който е девет месеца. По този начин се гарантира бързо произнасяне по същество, което е в съответствие и със съображение 18 от цитираната Директива за най-бързо вземане на решение по молбите за закрила.

Законопроектът предвижда възобновяването да се осъществява чрез „фикция“, т. е. настъпва по силата на самия закон при заявено желание от страна на чужденеца. С използването на този правно-технически способ се постигат бързина и процесуална икономия и намаляване на човешките, финансовите и административните ресурси.

С проекта на ЗИД на ЗУБ се предвижда нова редакция на чл. 25 относно представителството на непридружени малолетни и непълнолетни деца чужденци, подали молба за международна закрила в Република България. Една от най-съществените критики на Европейската комисия към националната система за международна закрила е по отношение на защитата на най-добрия интерес на непридружените деца, кандидати за закрила. Комисията излага съмнения относно ефективността на действащия механизъм за представители в производството по международна закрила, като отбелязва недостатъчния брой на служителите от общинските администрации и липсата на необходимите познания, умения и опит за работа с непридружени деца – чужденци.

По предложение на Националното бюро за правна помощ (НБПП) законопроектът предвижда упражняването на функцията на представители на непридружените кандидати за закрила да се възложи на адвокати от Регистъра за правна помощ на НБПП. По този начин ще се постигне бързина и ефективност при назначаването на представител, както и процесуална и финансова икономия. Ще отпадне необходимостта от провеждането на допълнителни действия и процедури за ангажиране на правна помощ и ще се осигури изискуемия стандарт за наличие на нужните знания и умения за изпълнението на тази функция.

С предложената редакция на чл. 25 се допълват процедурни гаранции в съответствие с принципа за най-добрия интерес на детето, предвидени в чл. 25 от Процедурната директива, и се отговаря на препоръките на Европейската комисия да се доразвият разпоредбите относно представителството на тази уязвима група кандидати за закрила. По-конкретно се предвижда непридруженото дете да се информира незабавно за назначения си представител. Регламентирани са задълженията на представителя, като има изискване същият да притежава необходимите познания, да подпомага детето в процедурата по предоставяне на международна закрила, включително да информира детето за смисъла и евентуалните последствия от личното интервю и при необходимост – как да се подготви за същото. Предвижда се още, че представител не може да бъде лице, чиито интереси са в конфликт или биха могли евентуално да бъдат в конфликт с интересите на непридруженото дете.

Законопроектът предлага и нова редакция на чл. 30а, с която се гарантира отчитането, независимо от етапа на установяване, на особеното положение на чужденците от уязвима група или на тези със специални потребности. Предвижда се в тези случаи да се извършва идентификация, оценка на потребностите на тези кандидати и план за подкрепа при необходимост, като всички документи ще се прилагат към личното дело на чужденеца.

Глава IV от Процедурната директива касае процедурите за отнемане на международна закрила. Отнемане на международна закрила по смисъла на Процедурната директива означава решението, с което компетентният орган отнема, прекратява или отказва да поднови статут на бежанец или хуманитарен статут. Съгласно чл. 44 от Процедурната директива държавите членки гарантират, че може да започне разглеждане за отнемане на международна закрила на конкретно лице, когато се появят нови елементи или факти, които показват, че има основание за преразглеждане на валидността на международната закрила, а чл. 45 реферира към основанията за отнемане по чл. 14 и 19 от Директива 2011/95/ЕС (Квалификационната директива). Основанията по чл. 14 и 19 от Квалификационната директива включват както изрично посочените прекратителни клаузи в чл. 11 от Директивата, които са идентични с предвидените прекратяващи клаузи в член 1С от Конвенцията за статута на бежанците от 1951 г., и чл. 16 от Директивата, така и други основания за отнемане, прекратяване или отказ за подновяване на статут. Член 45 от Процедурната директива в § 1-4 предвижда процедурните гаранции и правила, които трябва да се следват при отнемане на закрила, а параграф 5 предвижда изключение при прилагането на основанията и правилата за отнемане на международна закрила. Съгласно параграф 5 държавите членки могат да решат, че международната закрила отпада по право, ако лицето, което се ползва от международна закрила, недвусмислено се е отказало от това да бъде признато за такова лице. В съответствие с Процедурната директива в чл. 17 от законопроекта се въвежда подобна възможност за прекратяване на предоставена международна закрила, като това не става по право, а се провежда производство с всички процедурни гаранции, включително съдебен контрол.

Европейското законодателство предвижда във възможно най-кратък срок след предоставянето на международна закрила държавите членки да издадат на получилите закрила лица разрешение за пребиваване и съответни на предоставения статут пътни документи. Съгласно българското

законодателство разрешението за пребиваване на територията на Република България е обективирано в издаваните български лични документи на чужденци с предоставена международна закрила. Издаването на национални документи на получилите закрила лица е двустранен процес, който започва по инициатива на чужденеца въз основа на подадено заявление по образец.

С цел да се подобри административният контрол по отношение на лицата с предоставена международна закрила в Република България са предложени изменения и допълнения в глава четвърта „Права и задължения на чужденците, търсещи или получили международна закрила“, като в раздели III и IV се доразвиват правни положения относно правата и задълженията на чужденците, получили закрила – правото на чужденец с предоставена закрила да пребивава на територията на страната и задължението му в срок до 30 дни след вписването в регистъра на населението да подаде заявление за издаване на български лични документи. С направените промени в цитираните раздели ще се гарантира и ще се повиши информираността на получилите закрила лица относно задължението им да уредят законния си престой на територията на страната.

В изпълнение на препоръки на Европейската комисия със законопроекта е прецизиран текстът на чл. 63 от ЗУБ. В ал. 3 са допълнени източниците, от които може да се черпи информация за държавите по произход, а в ал. 4 и 5 е разграничена хипотезата на забрана за предоставяне и/или разкриване на информация на субекти на преследване по смисъла на чл. 8, ал. 3 и на субекти, извършващи тежки посегателства по смисъла на чл. 9, ал. 2, от хипотезата за забрана да се събира информация от горепосочените субекти.

Предложени са промени в глава шеста, раздел Iа „Производство за определяне на държавата, компетентна за разглеждане на молбата за предоставяне на международна закрила. Прехвърляне”. Действащите към момента разпоредби относно провеждането на производство по реда на Регламент (ЕС) 604/2013 (Регламент Дъблин) предвиждат издаването на индивидуални административни актове при образуване на производството, при приемането на чужденец в Република България съгласно посочения Регламент, както и при прехвърлянето на чужденец в друга компетентна за разглеждането на молбата за закрила държава членка. Последният вид решение е единственото задължително и подлежащо на съдебен контрол съгласно цитирания Регламент, който предвид общото правило подлежи на пряко приложение. В този смисъл разпоредбите на раздела са ревизирани, като целта е процедурата да започва незабавно след установяването на

компетентността за разглеждане на молбата за международна закрила от друга държава членка, като същата се проведе във възможно най-кратък срок в съответствие с принципа за бързина и процесуална икономия. Оптимизирането на посочената процедура се налага и поради кратките срокове, предвидени в Регламента за обмяна на информация между държавите членки по конкретни случаи, като неспазването на предвидените срокове води до промяна на отговорността по отношение на чужденците и съответно до допълнително натоварване на държавите - членки на ЕС.

Със ЗИД на ЗУБ са предложени и промени в глава седма „Съдебен контрол", с които се цели по-ясна регламентация чрез систематизиране на възможностите за обжалване на постановените решения по молби за закрила. В съответствие с препоръка на Европейската комисия е транспонирана и разпоредба от Процедурната директива, която предвижда в случай на недопускане на последваща молба до производство съдът да се произнася по искане на чужденеца или служебно относно правото търсещият закрила да остане на територията на страната до произнасяне по жалбата.

Предвижда се до влизането в сила на измененията и допълненията на ЗУБ производствата да се разглеждат по досегашните правила.

3. Финансови и други средства, необходими за прилагането на новата уредба:

Приемането на проекта на ЗИД на ЗУБ и промените в другите закони не водят до необходимост от осигуряване на допълнителни финансови средства.

4. Очаквани резултати от прилагането:

С приемането на законопроекта ще се отстранят пропуските в националната система за предоставяне на международна закрила чрез прецизиране на разпоредбите в съответствие с препоръките на Европейската комисия, като по този начин ще се прекратят откритите процедури за нарушение.

Предлаганите изменения ще осигурят необходимите процедурни гаранции на търсещите международна закрила чужденци, особено относно спазването на висшия интерес на една от най-уязвимите групи лица, а именно на непридружените малолетни и непълнолетни деца, и ще се предвидят работещи на практика правни положения и механизми, които да обезпечат

провеждането на производства по предоставяне на закрила при спазване на условията за законосъобразност и качество.

Със законопроекта ще бъде напълно изпълнено и изискването за информираност относно правата и задълженията на търсещите и получилите международна закрила в Република България.

5. Анализ за съответствие с правото на Европейския съюз:

С проекта се предвижда въвеждане на европейско законодателство в ЗУБ, поради което са изготвени таблици за съответствие с европейското право. Във връзка с процедура за нарушение № 2015/0363 на Европейската комисия по Директива 2013/32/ЕС (Процедурна директива) в националното законодателство се въвеждат чл. 30, чл. 38, § 2-4 и чл. 46, § 6, буква „б". По процедура за нарушение № 2018/2123 по Директива 2013/32/ЕС и по Директива 2013/33/ЕС се въвеждат необходимите разпоредби за осигуряване на правните и процедурни гаранции на търсещите закрила чужди граждани, особено по отношение на непридружените малолетни и непълнолетни деца.

МИНИСТЪР-ПРЕДСЕДАТЕЛ:

(Бойко Борисов)

Становище на администрацията на Министерския съвет

Съгласуването се извършва на основание чл. 21, ал. 5 от Закона за нормативните актове

Проект на акт: Закон за изменение и допълнение на Закона за убежището и бежанците		**Вид оценка:**	Частична
		Становище по ред:	Единствено съгласуване
		Дата:	31.10.2019
		В отговор на №:	КП-2114/25.10.2019 г.
		Институция:	Държавна агенция за бежанците
Диспозитив:	Съгласува без препоръки		
Основание:	Чл. 30б, ал.3, т. 1	от Устройствения правилник на Министерския съвет и на неговата администрация	

* Съгласно чл. 17 от Наредбата за обхвата и методологията за извършване на оценка на въздействието, изводите и относимата информация от извършената частична предварителна оценка на въздействието се включват във финансовата обосновка по чл. 35, ал. 1, т. 4 от Устройствения правилник на Министерския съвет и на неговата администрация.

** При съгласуването по чл. 32 от Устройствения правилник на Министерския съвет и на неговата администрация се съпоставят кръга от въпроси проблеми и решения, разгледани в оценката на въздействието и кръга от въпроси, засегнати обхвата на нормативната намеса в проекта на акт.

**** На основание чл. 85, ал. 1 от Устройствения правилник на Министерския съвет и на неговата администрация е необходимо това становище да бъде публикувано заедно с оценката на въздействието и проекта на акт при обществените консултации, провеждани в изпълнение на Закона за нормативните актове.

ДИРЕКТОР НА ДИРЕКЦИЯ
„МОДЕРНИЗАЦИЯ НА АДМИНИСТРАЦИЯТА“

/КРАСИМИР БОЖАНОВ/

Приложение № 1 към чл. 16

Формуляр за частична предварителна оценка на въздействието * (Приложете към формуляра допълнителна информация/документи)	
Институция: Държавна агенция за бежанците при Министерския съвет	**Нормативен акт: Проект на Закон за изменение и допълнение на Закона за убежището и бежанците (Обн. ДВ. бр.54 от 2002г., изм. бр.31 от 2005г., бр.30 от 2006г., бр.52 и 109 от 2007г., бр.82 от 2009г., бр.39 от 2011г., бр.15 и 66 от 2013г., бр.98 от 2014г., бр.80 и 101 от 2015г., бр.33, 97, 101 и 103 от 2016г., бр.17, 24 и 34 от 2019 г.)**
За включване в законодателната/ оперативната програма на Министерския съвет за периода: юли – декември 2019 г.	**Дата:** 25.10.2019 г.
Контакт за въпроси: Димитър Киров, директор на дирекция „Качество на процедурата за международна закрила“ ел. адрес: Dimitar.Kirov@saref.government.bg	**Телефон:**02/8080962

1. Дефиниране на проблема:

1.1. Кратко опишете проблема и причините за неговото възникване. Посочете аргументите, които обосновават нормативната промяна.

С измененията в Закона за убежището и бежанците, обнародвани в ДВ бр. 80 и ДВ бр. 101 от 2015 г. в националното законодателство бяха въведени Директива 2013/33/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 26 юни 2013 година за определяне на стандарти относно приемането на кандидати за международна закрила (Приемателна директива) и Директива 2013/32/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 26 юни 2013 година относно общите процедури за предоставяне и отнемане на международна закрила (Процедурна директива). С промените от 2015 г. текстовете до голяма степен са прецизирани в съответствие с европейското законодателство от една страна, но от друга страна останаха действащи процедурни правила, които европейската правна рамка не предвижда. В същото време не беше използвана възможността в националното законодателство да се транспонират част от предвидените диспозитивни разпоредби от Процедурната директива, които имат за цел да подобрят административния контрол по отношение на търсещите международна закрила лица по време на техните производства.

От страна на Европейската комисия бяха установени пропуски в националната система за предоставяне на международна закрила, които са свързани с непълно и непрецизно транспониране на конкретни разпоредби от европейското законодателство. Критиките на Комисията са насочени основно към осигуряване на

правните и процедурни гаранции на търсещите закрила чужди граждани в по-голяма степен, с фокус върху чужденците, принадлежащи към уязвима група, и в частност по отношение на непридружените малолетни и непълнолетни деца. Срещу Република България са стартирани процедури за нарушение № 2015/0363 (по Процедурната директива) и № 2018/2123 (по Процедурната директива и по Приемателната директива), с препоръки за въвеждане на конкретни разпоредби. Това обстоятелство налага част от разпоредбите в Закона за убежището и бежанците да бъдат прецизирани от една страна, а от друга страна да се въведат нови текстове, с цел изпълнение препоръките на Европейската комисия и прекратяване на процедурите за нарушение.

Причините, които налагат приемането на Закон за изменение и допълнение на Закона за убежището и бежанците (ЗИД на ЗУБ) са продиктувани и от необходимостта да се прецизира националното законодателство в областта на международната закрила, с оглед на практическия опит, натрупан през годините при прилагането на ЗУБ. Този опит показва, че действащата нормативна база и процедурни правила необосновано формализират на места процеса по разглеждане на молбите за международна закрила и съответно значително забавят и затрудняват процедурата по разглеждане на молбите, особено в условията на внезапен и засилен миграционен натиск, при прекомерно голям брой едновременно подадени молби за закрила. С оглед на непредвидимата в дългосрочен план миграционна и бежанска обстановка, необходимо е да съществуват процедурни правила, които да гарантират ефикасност и ефективност на провежданата законосъобразна процедура.

Проектът на ЗИД на ЗУБ е предложен във връзка с т. 164 от Плана за действие за 2019 г. с мерките, произтичащи от членството на Република България в Европейския съюз, приет с Решение № 18 на Министерския съвет от 17 януари 2019 г.

Проектът на закон е в пряка връзка с изпълнението на функционалните задължения на Държавната агенция за бежанците при Министерския съвет относно законосъобразното прилагане на Закона за убежището и бежанците.

1.2. Опишете какви са проблемите в прилагането на съществуващото законодателство или възникналите обстоятелства, които налагат приемането на ново законодателство. Посочете възможно ли е проблемът да се реши в рамките на съществуващото законодателство чрез промяна в организацията на работа и/или чрез въвеждане на нови технологични възможности (например съвместни инспекции между няколко органа и др.).

С проекта на закон се прецизират и допълват разпоредби от европейското законодателство, с цел изпълнение на препоръки на Европейската Комисия по откритите процедури за нарушение. Действащите правни разпоредби към настоящия момент регламентират при какви правни предпоставки се предоставя статут на бежанец и хуманитарен статут, но в закона не са предвидени изрични определения на понятията „статут на бежанец" и „хуманитарен статут". С предложените изменения

тези понятия са въведени в Допълнителните разпоредби на закона.

Според препоръките на Комисията в националното законодателство следва да се въведат концепциите за „първа страна на убежище“ и „сигурна трета европейска държава“, както и да се предвиди съответна процедура, в случай, че чужденецът идва от такива държави. Изисква се и прецизиране на определенията за „сигурна държава по произход“ и „трета сигурна държава”. Съгласно Процедурната директива, в случай че чужденец идва от първа страна на убежище или трета сигурна държава, молбата му се разглежда по допустимост, когато идва от сигурна държава по произход може да се предвиди ускоряване на процедурата му, а когато идва от сигурна трета европейска страна държавите-членки могат да предвидят, че не разглеждат или не разглеждат в пълен обем молбата за закрила. С предложените изменения в закона се изпълняват препоръките и се въвеждат необходимите определения за страните. Предлага се молбите в тези хипотези да се разглеждат по допустимост по реда на чл. 13, ал. 2, което е в съответствие с разпоредбите на Процедурната директива. В съответствие с препоръките се предвижда изследване на съществуването на връзка между чужденеца и съответната трета сигурна държава, при индивидуална проверка на сигурността в държавата за съответния кандидат; въведена е разпоредба относно надлежното информиране на кандидата, когато дадена държава се приеме като сигурна; осигурена е възможност за достъп до процедура, в случай, че чужденецът не бъде допуснат до територията на съответната трета държава.

Проектът на ЗИД на ЗУБ предвижда отпадане на спирането на производството за предоставяне на международна закрила като един от етапите в процедурата. Европейското законодателство в областта на убежището не предвижда подобен междинен етап в процедурата. Разпоредбите за спиране на производството датират от 2002 г. и са били създадени при условията на коренно различна бежанска ситуация. При сега действащите процедурни правила производство, което е спряно, може да се прекрати след изтичането на срок от 3 месеца. Практиката показва, че изчакването на тези 3 месеца е необосновано дълъг период, както и е неоправдано в този период чужденци, които са в неизвестност, да се ползват от пълния пакет права на кандидати за закрила. Основанията за спиране в сега действащия закон по своята същност съгласно чл. 28 от Директива 2013/32/ЕС, представляват основания за прекратяване на производство за предоставяне на международна закрила. Поради тези причини е предложено текстът на чл. 14 относно спиране на производството да отпадне, а предвидените в него хипотези да станат основания за прекратяване в чл. 15.

Директива 2013/32/ЕС предвижда алтернативна възможност държавите-членки при наличие на основанията за прекратяване на производството за предоставяне на международна закрила да счетат молбата за неоснователна, при условие, че същата е подходящо разгледана, като са изследвани и преценени всички относими факти, доказателства и обстоятелства, свързани с държавата на произход и индивидуалното положение на кандидата. Целесъобразно е тази възможност да бъде въведена в националното законодателство, предвид факта, че търсещите закрила чужденци

възприемат държавата ни като транзитна и злоупотребяват с правото да потърсят закрила, като напускат незаконно пределите на страната по време на производството. Съгласно действащата законова регламентация административният орган, в условията на обвързана компетентност, може единствено да прекрати производството, дори и след като е положил всички необходими усилия да изясни личната бежанска история на чужденеца, извършил е всички изискуеми по закон процедурни действия и е събрал достатъчно доказателства.

С оглед на горните мотиви се предлага създаването на нова алинея в чл.15, която предвижда възможност при определените предпоставки производството да не се прекратява, а молбата на кандидат за закрила след подходящото й разглеждане, при преценка на всички относими факти, документи и обстоятелства, свързани с личното положение на чужденеца и с държавата му на произход, да се счете за неоснователна и да се изготви финален акт в административната процедура – мотивирано решение. Решението подлежи и на съдебен контрол.

Процедурната директива предвижда възможност в рамките на не повече от девет месеца от прекратяване на производството, кандидатите отново да поискат молбата им за закрила да бъде разгледана. Европейското законодателство не изисква възобновяването на производството да се осъществява чрез изричен административен акт на произнасящия се орган, както е регламентирано в националното законодателство.

Чл. 77 от действащия ЗУБ регламентира възможността за възобновяване на производството по предоставяне на международна закрила посредством индивидуален административен акт, което неоправдано забавя производството, вместо да създава условия за бързо разглеждане на молбите за международна закрила. Индивидуалният административен акт, с който се възобновява производството, води единствено до положителни правни последици за кандидата и в този смисъл не е необходимо да подлежи на съдебен контрол. С цел процесуална икономия и с оглед на изложените причини е предложена нова редакция на текста. Процедурата по възобновяване на прекратено производство се обособява като фикция, а именно производството се счита за възобновено при изразено желание от страна на чужденеца. По този начин отпада необходимостта от изготвяне на индивидуален административен акт, посредством който да бъде възобновено производството.

С цел уеднаквяване на процедурата са предложени и промени в чл. 41, т. 4 от Закона за чужденците в Република България относно случаите, в които се налага връщане. Категорията лица, за която се отнася предложената промяна, са чужденци с влязло в сила решение за прекратяване на производството по реда на ЗУБ, които отново са поискали молбата им за закрила да бъде разгледана. В този случай мярката „връщане“ не се налага.

С проекта на ЗИД на ЗУБ се предвижда нова редакция на чл. 25 относно представителството на непридружени малолетни и непълнолетни деца чужденци,

подали молба за международна закрила в Република България. Чрез предложената редакция се допълват процедурни гаранции в съответствие с принципа за най-добрия интерес на детето, предвидени в чл. 25 от Процедурната директива, и се отговаря на препоръките на Европейската комисия да се усъвършенстват разпоредбите относно представителството на тази уязвима група кандидати за закрила. По-конкретно се предвижда непридруженото дете да се информира незабавно за назначения си представител, вменява се задължение на представителя да подпомага детето в процедурата по предоставяне на международна закрила, включително да информира детето за смисъла и евентуалните последствия от личното интервю и при необходимост как да се подготви за същото, както и се предвижда разпоредба, че представител не може да бъде лице, чиито интереси са в конфликт или биха могли евентуално да бъдат в конфликт с интересите на непридруженото дете.

Глава IV от Процедурната директива касае процедурите за отнемане на международна закрила. Отнемане на международна закрила по смисъла на Процедурната директива означава решението, с което компетентният орган отнема, прекратява или отказва да поднови статут на бежанец или хуманитарен статут. Съгласно чл. 44 от Процедурната директива държавите-членки гарантират, че може да започне разглеждане за отнемане на международна закрила на конкретно лице, когато се появят нови елементи или факти, които показват, че има основание за преразглеждане на валидността на международната закрила, а чл.45 реферира към основанията за отнемане по чл.14 и чл.19 от Директива 2011/95/ЕС (Квалификационната директива). Основанията по чл. 14 и чл. 19 от Квалификационната директива включват както изрично посочените прекратителни клаузи в чл. 11 от Директивата, които са идентични с предвидените прекратителни клаузи в член 1С от Конвенцията за статута на бежанците от 1951 г., и чл. 16 от Директивата, така и други основания за отнемане, прекратяване или отказ за подновяване на статут. Чл.45 от Процедурната директива в параграфи 1-4 предвижда процедурните гаранции и правила, които трябва да се следват при отнемане на закрила, а параграф 5 предвижда изключение при прилагането на основанията и правилата за отнемане на международна закрила. Съгласно параграф 5 държавите-членки могат да решат, че международната закрила отпада по право, ако лицето, което се ползва от международна закрила недвусмислено се е отказало от това да бъде признато за такова лице. В съответствие с Процедурната директива, в чл.17 от законопроекта се въвежда подобна възможност за прекратяване на предоставена международна закрила, като това не става по право, а се провежда производство с всички процедурни гаранции, включително и съдебен контрол.

Европейското законодателство предвижда във възможно най-кратък срок след предоставянето на международна закрила държавите-членки да издадат на получилите закрила лица разрешение за пребиваване и съответни на предоставения статут пътни документи. Съгласно българското законодателство разрешението за пребиваване на територията на Република България е обективирано в издаваните български лични документи на чужденци с предоставена международна закрила. Издаването на национални документи на получилите закрила лица е двустранен процес, който

започва по инициатива на чужденеца въз основа на подадено заявление по образец.

С цел да се подобри административният контрол по отношение на лицата с предоставена международна закрила в Република България, са предложени изменения и допълнения в Глава четвърта „Права и задължения на чужденците, търсещи или получили международна закрила“, като в раздели III и IV се доразвиват правни положения относно правата и задълженията на чужденците, получили закрила – правото на чужденец с предоставена закрила да пребивава на територията на страната и задължението му в срок до 30 дни след вписване в регистъра на населението да подаде заявление за издаване на български лични документи. Целта на направените промени в цитираните раздели е да се гарантира и повиши информираността на получилите закрила лица относно задължението им да уредят законния си престой на територията на страната.

В изпълнение на препоръки на Европейската комисия, със законопроекта е прецизиран текстът на чл. 63 относно частта за събирането на информация относно търсещи или получили закрила чужденци. Разграничена е хипотезата на забрана за предоставяне и/или разкриване на информация на субекти на преследване по смисъла на чл. 8, ал.3 и на субекти, извършващи тежки посегателства по смисъла на чл.9, ал.2, от хипотезата за забрана да се събира информация от горепосочените субекти.

Предложени са промени в Глава шеста, Раздел Ia „Производство за определяне на държавата, компетентна за разглеждане на молбата за предоставяне на международна закрила. Прехвърляне”. Разпоредбите предхождат присъединяването на Република България към Европейския съюз и практическият опит на административния орган показва, че е необходимо тяхното преразглеждане. Действащите към момента разпоредби относно т.нар. „дъблинско производство“ предвиждат издаването на индивидуални административни актове при образуване на производството, при приемането на чужденец в Република България съгласно Регламент (ЕС) 604/2013 (Регламент Дъблин), както и при прехвърлянето на чужденец в друга компетентна за разглеждането на молбата за закрила държава-членка. Последният вид решение е единственото задължително и подлежащо на съдебен контрол съгласно цитирания Регламент, който предвид общото правило подлежи на пряко приложение. В този смисъл, разпоредбите на Раздела са ревизирани, като целта е процедурата да започва незабавно след установяване на дъблински случай и да се провежда във възможно най-кратък срок, в съответствие с принципа за бързина и процесуална икономия. Оптимизирането на дъблинската процедура се налага поради кратките срокове, предвидени в Регламента за обмяна на информация между държавите-членки по конкретни случаи, като неспазването на предвидените срокове води до промяна на отговорността по отношение на чужденците и съответно до допълнително натоварване на държавите-членки на ЕС.

Със ЗИД на ЗУБ са предложени и промени в Глава седма „Съдебен контрол“, с които се цели по-ясна регламентация чрез систематизиране на възможностите за обжалване на постановените решения по молби за закрила. В съответствие с препоръка на

Европейската комисия е транспонирана и разпоредба от Процедурната директива, която предвижда в случай на недопускане на последваща молба до производство съдът да се произнася по искане на чужденеца или служебно относно правото търсещият закрила да остане на територията на страната до произнасяне по жалбата.

Видно от гореизложеното, не е възможно решение в рамките на съществуващото законодателство, чрез промяна в организацията на работа и/или чрез въвеждане на нови технологични възможности, поради което следва да се направят горепосочените изменения и допълнения.

1.3. Посочете дали са извършени последващи оценки на нормативния акт, или анализи за изпълнението на политиката и какви са резултатите от тях?

Последваща оценка на въздействието не е извършвана.

2. Цели:

С приемането на законопроекта ще се отстранят пропуските в националната система за предоставяне на международна закрила чрез прецизиране на разпоредбите в съответствие с препоръките на Европейската комисия, като по този начин ще се прекратят откритите процедури за нарушение.

Предлаганите изменения ще осигурят необходимите процедурни гаранции на търсещите международна закрила чужденци, особено относно спазването на висшия интерес на една от най-уязвимите групи лица, а именно на непридружените малолетни и непълнолетни деца, и ще се предвидят работещи на практика правни положения и механизми, които да обезпечат провеждането на производства по предоставяне на закрила при спазване на условията за законосъобразност и качество. Ще се изпълни и изискването за информираност относно правата и задължения на търсещите и получилите международна закрила в Република България.

Чрез измененията се очаква да се преодолеят необоснованият формализъм и практическите трудности при прилагането на закона, което ще повиши ефективността при разглеждане на молбите за международна закрила, дори при условията на засилен миграционен натиск. Ще се гарантира изготвянето на стабилни административни актове, при съблюдаване на принципите за законност, бързина и процесуална икономия.

Ще се повишат възможностите за административен контрол по отношение както на търсещите международна закрила чужденци, така и на получилите закрила. Случаите на неправомерно възпрепятстване провеждането на производство, както и злоупотребата с правото на международна закрила – потърсена и получена в Република България, ще бъдат ограничени. Предложените промени ще имат превантивен ефект върху неправомерното поведение на чужденците, потърсили и получили международна закрила. *Посочете целите, които си поставя нормативната промяна, по конкретен и измерим начин и график, ако е приложимо, за тяхното постигане. Съответстват ли целите на действащата стратегическа рамка?*

3. Идентифициране на заинтересованите страни:

Заинтересовани страни са търсещите и получилите международна закрила чужденци в Република България, както и държавните, общинските и съдебните органи, свързани с процедурата по предоставяне на международна закрила.

Посочете всички потенциални засегнати и заинтересовани страни, върху които предложението ще окаже пряко или косвено въздействие (бизнес в дадена област/всички предприемачи, неправителствени организации, граждани/техни представители, държавни органи, др.).

4. Варианти на действие:

Проектът на Закон за изменение и допълнение на Закона за убежището и бежанците не съдържа разпоредби, свързани с въвеждане на регулаторни режими.

Вариантите са следните:

Вариант 0. Без действие

При този вариант няма да се извършат необходимите нормативни промени, като текстовете няма да се прецизират в съответствие с европейското законодателство от една страна, а от друга страна ще останат действащи процедурни правила, които европейската правна рамка не предвижда. Няма да се използва възможността в националното законодателство да се транспонират част от предвидените диспозитивни разпоредби от Процедурната директива, които имат за цел да подобрят административния контрол по отношение на търсещите международна закрила лица по време на техните производства. Няма да се изпълнят препоръките на Европейската комисия за въвеждане на конкретни разпоредби във връзка с процедури за нарушение № 2015/0363 (по Процедурната директива) и № 2018/2123 (по Процедурната директива и по Приемателната директива) и съответно същите няма да се прекратят. Няма да се осигурят необходимите процедурни гаранции на търсещите международна закрила чужденци в съответствие с препоръките на Европейската комисия и няма да се предвидят работещи на практика правни положения и механизми, които да обезпечат провеждането на производства по предоставяне на закрила при спазване на условията за законосъобразност и качество.

Няма да се прецизира националното законодателство в областта на международната закрила, с оглед на практическия опит, натрупан през годините при прилагането на ЗУБ. Действащата нормативна база и процедурни правила ще продължат необосновано да формализират на места процеса по разглеждане на молбите за международна закрила и съответно значително да забавят и затрудняват процедурата по разглеждане на молбите, особено в условията на внезапен и засилен миграционен натиск, при прекомерно голям брой едновременно подадени молби за закрила.

Вариант 1. Приемане на Закон за изменение и допълнение на Закона за убежището и бежанците:

С приемане на законопроекта ще се отстранят пропуските в националната система за предоставяне на международна закрила чрез прецизиране на разпоредбите в съответствие с препоръките на Европейската комисия, като по този начин ще се прекратят откритите процедури за нарушение. Ще се използва възможността в националното законодателство да се транспонират част от предвидените диспозитивни разпоредби от Процедурната директива, които имат за цел да подобрят административния контрол по отношение на търсещите международна закрила лица по време на техните производства. Ще се осигурят необходимите процедурни гаранции на търсещите международна закрила чужденци и ще се предвидят работещи на практика правни положения и механизми, които да обезпечат провеждането на производства по предоставяне на закрила при спазване на условията за законосъобразност и качество. Ще се прецизира националното законодателство в областта на международната закрила, с оглед на практическия опит, натрупан през годините при прилагането на ЗУБ. Ще бъдат създадени процедурни правила, които гарантират ефикасност и ефективност на провежданата законосъобразна процедура.
Ще се усъвършенстват механизмите за осигуряване на правните гаранции на търсещите закрила лица, особено относно спазването на висшия интерес на една от най-уязвимите групи лица, а именно на непридружените малолетни и непълнолетни деца.

Идентифицирайте основните регулаторни и нерегулаторни възможни варианти на действие от страна на държавата, включително варианта "без действие".

5. Негативни въздействия:

Вариант 0. Без действие

При този вариант няма да се извършат необходимите нормативни промени, като текстовете няма да се прецизират в съответствие с европейското законодателство от една страна, а от друга страна ще останат действащи процедурни правила, които европейската правна рамка не предвижда. Няма да се използва възможността в националното законодателство да се транспонират част от предвидените диспозитивни разпоредби от Процедурната директива и съответно няма да се подобри административният контрол по отношение на търсещите международна закрила лица по време на техните производства. Няма да се изпълнят препоръките на Европейската комисия за въвеждане на конкретни разпоредби във връзка с процедури за нарушение № 2015/0363 (по Процедурната директива) и № 2018/2123 (по Процедурната директива и по Приемателната директива) и съответно същите няма да се прекратят.

Няма да се осигурят необходимите процедурни гаранции на търсещите международна закрила чужденци в съответствие с препоръките на Европейската комисия и няма да се предвидят работещи на практика правни положения и механизми, които да обезпечат провеждането на производства по предоставяне на закрила при спазване на условията за законосъобразност и качество.

Няма да се прецизира националното законодателство в областта на международната

закрила, с оглед на практическия опит, натрупан през годините при прилагането на ЗУБ. Действащата нормативна база и процедурни правила ще продължат необосновано да формализират на места процеса по разглеждане на молбите за международна закрила и съответно значително да забавят и затрудняват процедурата по разглеждане на молбите, особено в условията на внезапен и засилен миграционен натиск, при прекомерно голям брой едновременно подадени молби за закрила.

Икономически негативни въздействия: Откритите процедури за нарушение от Европейската комисия срещу страната ни могат да доведат до негативно финансово въздействие върху държавния бюджет.
Социални негативни въздействия: не може да има
Екологични негативни въздействия: не може да има

Вариант 1. Приемане на Закон за изменение и допълнение на Закона за убежището и бежанците.

Икономически негативни въздействия: не може да има
Социални негативни въздействия: не може да има
Екологични негативни въздействия: не може да има

Опишете качествено (при възможност - и количествено) всички значителни потенциални икономически, социални, екологични и други негативни въздействия за всеки един от вариантите, в т.ч. разходи (негативни въздействия) за идентифицираните заинтересовани страни в резултат на предприемане на действията. Пояснете кои разходи (негативни въздействия) се очаква да бъдат второстепенни и кои да са значителни.

6. Положителни въздействия:

Вариант 0. Без действие
При този вариант не са идентифицирани положителни въздействия.

Вариант 1. Приемане на Закон за изменение и допълнение на Закона за убежището и бежанците.

С приемане на законопроекта ще се отстранят пропуските в националната система за предоставяне на международна закрила чрез прецизиране на разпоредбите в съответствие с препоръките на Европейската комисия, като по този начин ще се прекратят откритите процедури за нарушение. Ще се използва възможността в националното законодателство да се транспонират част от предвидените диспозитивни разпоредби от Процедурната директива, които имат за цел да подобрят административния контрол по отношение на търсещите международна закрила лица по време на техните производства. Ще се осигурят необходимите процедурни гаранции на търсещите международна закрила чужденци и ще се предвидят работещи на практика правни положения и механизми, които да обезпечат провеждането на

производства по предоставяне на закрила при спазване на условията за законосъобразност и качество. Ще се прецизира националното законодателство в областта на международната закрила, с оглед на практическия опит, натрупан през годините при прилагането на ЗУБ. Ще бъдат създадени процедурни правила, които гарантират ефикасност и ефективност на провежданата законосъобразна процедура. Ще се усъвършенстват механизмите за осигуряване на правните гаранции на търсещите закрила лица, особено относно спазването на висшия интерес на една от най-уязвимите групи лица, а именно на непридружените малолетни и непълнолетни деца.

Икономически положителни въздействия: Няма да се стигне до негативно финансово въздействие върху държавния бюджет, тъй като ще бъдат прекратени откритите процедури за нарушение срещу страната.
Социални положителни въздействия: не може да има.
Екологични положителни въздействия: проектът няма отношение към екологията.

Опишете качествено (при възможност - и количествено) всички значителни потенциални икономически, социални, екологични и други ползи за идентифицираните заинтересовани страни за всеки един от вариантите в резултат на предприемане на действията. Посочете как очакваните ползи кореспондират с формулираните цели.

7. Потенциални рискове:
Не са идентифицирани конкретни рискове при реализирането на вариант 1.
Посочете възможните рискове от приемането на нормативната промяна, включително възникване на съдебни спорове.

8.1. Административната тежест за физическите и юридическите лица:
□ Ще се повиши
□ Ще се намали
✓**Няма ефект**

8.2. Създават ли се нови регулаторни режими? Засягат ли се съществуващи режими и услуги?
Проектът на Закон за изменение и допълнение на Закона за убежището и бежанците не съдържа разпоредби, свързани с въвеждането на регулаторни механизми.

9. Създават ли се нови регистри?
Не.
Когато отговорът е "да", посочете колко и кои са те

10. Как въздейства актът върху микро-, малките и средните предприятия (МСП)?
□ Актът засяга пряко МСП
□ Актът не засяга пряко МСП
✓**Няма ефект**

11. Проектът на нормативен акт изисква ли цялостна оценка на въздействието?
□ Да
✓**Не**

12. Обществени консултации:

Обобщете най-важните въпроси за консултации в случай на извършване на цялостна оценка на въздействието или за обществените консултации по ***чл. 26 от Закона за нормативните актове****. Посочете индикативен график за тяхното провеждане и видовете консултационни процедури.*

Проектът на Закон за изменение и допълнение на Закона за убежището и бежанците ще бъде публикуван на Портала за обществени консултации и на интернет страницата на Държавната агенция за бежанците при Министерския съвет, в съответствие с чл. 26 от ЗНА.
Проектът на Закон за изменение и допълнение на Закона за убежището и бежанците ще се съгласува в съответствие с чл. 32, ал. 1 от Устройствения правилник на Министерски съвет и на неговата администрация.

13. Приемането на нормативния акт произтича ли от правото на Европейския съюз?

✓ **Да**
□ Не

В националното законодателство се въвеждат разпоредби от Директива 2013/32/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 26 юни 2013 година относно общите процедури за предоставяне и отнемане на международна закрила (Процедурна директива) и на Директива 2013/33/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 26 юни 2013 година за определяне на стандарти относно приемането на кандидати за международна закрила (Приемателна директива).

Моля посочете изискванията на правото на Европейския съюз, включително информацията по т. 8.1 и 8.2, дали е извършена оценка на въздействието на ниво Европейски съюз, и я приложете (или посочете връзка към източник).

14. Име, длъжност, дата и подпис на директора на дирекцията, отговорна за изработването на нормативния акт:

Име и длъжност: Димитър Киров, директор на дирекция „Качество на процедурата замеждународна закрила“
Дата: 23.10.2019 г.
Подпис:.....

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
МИНИСТЕРСТВО НА ПРАВОСЪДИЕТО

Изх. № 13-00-310/19

/моля цитирайте при отговор/

С П Р А В К А

ОТНОСНО:

Съответствието на проекта на Закон за изменение и допълнение на Закона за убежището и бежанците с Конвенцията за защита правата на човека и основните свободи на Съвета на Европа („Конвенцията“) и с практиката на Европейския съд по правата на човека („ЕСПЧ“, „Съда“) съгласно чл. 28, ал. 3 от ЗНА

В отговор на писмо с изх. № 05.07-9/16.12.2019 г. на началника на политическия кабинет на заместник министър-председателя по правосъдната реформа и министър на външните работи относно проект на Закон за изменение и допълнение на Закона за убежището и бежанците (ЗИДЗУБ) и на основание чл. 28, ал. 3 от Закона за нормативните актове, дирекция „Процесуално представителство на Република България пред Европейския съд по правата на човека“ изразява следното становище:

1. Параграф 8 от проекта предвижда съществени изменения в чл. 25 от Закона за убежището и бежанците, като развива подробно уредбата на представителството на непридружените малолетни и непълнолетни чужденци в производството по търсене на международна закрила. Предвижда се право малолетният или непълнолетен чужденец да бъде незабавно информиран за назначения представител. Въведено е изискване за подходяща квалификация на представителя, за да може той пълноценно да изпълнява функцията по подпомагане на малолетния или непълнолетен чужденец да упражни правата си по ЗУБ в съответствие в принципа за висшия интерес на детето. На представителя са предоставени права, гарантиращи ефективно участие в производството по търсене на закрила. Същевременно обаче предлаганият нов текст на чл. 25 предвижда представителство единствено в производството по ЗУБ, като § 8 от проекта не съдържа текстове, аналогични на сегашните т. 2 и 3 на чл. 25, ал. 3. Посочените текстове създават задължение за представителя да представлява чужденеца пред всички административни

органи, в т. ч. социални, здравни, образователни и други институции в Република България, с оглед защита на най-добрия интерес на детето и да изпълнява ролята на процесуален представител във всички производства пред административните органи. Следва да се има предвид, че в своята практиката ЕСПЧ е развил позитивното задължение на държавите да не допускат нечовешко и унизително отношение към непридружени деца – мигранти, които са особено уязвими поради възрастта си. Националните власти трябва да осигурят подходящи условия на непридружените малолетните и непълнолетни чужденци, включително като им осигурят механизми за подкрепа с цел запазване на физическото и психическото им благосъстояние (вж. например *Abdullahi Elmi and Aweys Abubakar v. Malta*, № 25794/13 и 28151/13, решение от 22.11.2016 г. и *Mubilanzila Mayeka and Kaniki Mitunga v. Belgium*, № 13178/03, решение от 12.10.2006 г.). В този смисъл е препоръчително функциите на представителя по чл. 25 да не бъдат ограничавани само до осъществяване не представителство в производството по търсене на международна закрила, а да се запазят задълженията му, уредени понастоящем в чл. 25, ал.3, т. 2 и 3.

2. С цел прецизност на текста на предложения проект за ЗИДЗУБ, дирекция „Процесуално представителство на Република България пред Европейския съд по правата на човека“ прави следните предложения:

2.1. В § 6 на проекта текстът на чл. 15, ал. 1, т. 7 да се придобие следната редакция „ще бъде прехвърлен в друга държава-членка на Европейския съюз въз основа на влязло в сила решение~~, след влизане в сила на~~ по чл. 67в, ал. 1, т.1.“

2.2. В § 9 на проекта от текста на чл. 58, ал. 9 да отпадне изразът „за назначаването на представител по чл. 25, както и“. Предложената промяна цели да се избегне дублиране на разпоредбата в новия чл. 25, ал. 2 с новия текст на чл. 58, ал. 9.

2.3. В § 21 от законопроекта, с оглед смислова прецизност на формулировката на разпоредбите на чл. 63, ал. 4 и 5, изразът „предполагаеми субекти, осъществяващи преследване“ следва да се замени с друг по-подходящ, тъй като се предполага преследването, а не субектите. Може да се обмисли формулировката „субекти, за които се предполага, че осъществяват/са осъществили/ преследване или тежко посегателство“ или използваният в Директива 2013/32/ЕС израз „предполагаем(и) извършител(и) на преследване или тежко посегателство“.

2.4. Необходима е редакция на § 31 от проекта, като се уточнят изразите, които се премахват и добавят към настоящия текст на чл. 67к, за да не се допусне смислова неяснота на новата разпоредба.

2.5. В § 36, т. 1 от проекта за ЗИДЗУБ следва изрично да се посочи, че досегашният текст на чл. 74 става ал. 1.

2.6. В § 38 от проекта е препоръчително при изменението разпоредбата на чл. 76, ал. 2, т. 3 между думите „ чужденеца“ и „преводача“ да няма запетая, а да се запази съюзът „и“.

2.7. За прецизност първото изречение на § 40 от проекта трябва да придобие следната редакция: „В чл. 76в, ал. 1 след израза „чл. 29,ал. 1, т. 8“ се заличава запетаята и се поставя „и““.

2.8. С цел пълно съответствие на законопроекта с Директива 2013/32/ЕС с § 43 от него, в чл. 78 ЗУБ следва да се въведе текстът на чл. 45 от Директивата. В допълнение следва да се коригира номерацията на алинеите в скоби в § 43, тт. 2, 3 и 4.

2.9. На последно място, препоръчително е в § 47 от проекта текстът на чл. 85, ал. 3 ЗУБ да се допълни по следния начин: „(3) Решенията на административния съд, постановени в производствата, образувани на основание чл. 84, ал. 1 и ал. 2, не подлежат на касационно обжалване.“

8.1.2020 г.

X

Николай Проданов
Заместник-министър
Signed by: Evgeni Borisov Stoyanov

ТАБЛИЦА на съответствието между разпоредбите на Директива 2013/32/ЕС относно общите процедури за предоставяне и отнемане на международна закрила и българското законодателство		
ДИРЕКТИВА 2013/32/ЕС ОТНОСНО ОБЩИТЕ ПРОЦЕДУРИ ЗА ПРЕДОСТАВЯНЕ И ОТНЕМАНЕ НА МЕЖДУНАРОДНА ЗАКРИЛА	**БЪЛГАРСКО ЗАКОНОДАТЕЛСТВО**	**СТЕПЕН НА СЪОТВЕТСТВИЕ**
Член 1 **Цел** Целта на настоящата директива е да се определят общи процедури за предоставяне или отнемане на международна закрила съгласно Директива 2011/95/ЕС.		**Не подлежи на въвеждане**
Член 2 **Определения** За целите на настоящата директива: а) „Женевска конвенция“ означава Конвенцията за статута на бежанците от 28 юли 1951 г., изменена с Нюйоркския протокол от 31 януари 1967 г.;		**Не подлежи на въвеждане**
б) „молба за международна закрила“ или „молба“ означава искане за закрила от държава-членка, подадено от гражданин на трета страна или лице без гражданство, за който/което може да се счита, че търси статут на бежанец или субсидиарна закрила и	**ЗИД НА ЗУБ:** Допълнителни разпоредби § 1, т.12 "Молба за международна закрила" е отправено искане за закрила от чужденец до Република България. **ЗУБ** **Допълнителни разпоредби** § 1, т. 1, т. 2 § 1. По смисъла на този закон:	**Пълно**

не иска изрично друг вид закрила извън обхвата на Директива 2011/95/ЕС, за която се кандидатства отделно;	1. "Чужденец" е всяко лице, което не е български гражданин или не е гражданин на друга държава - членка на Европейския съюз, на държава - страна по Споразумението за Европейското икономическо пространство, или на Конфедерация Швейцария, както и лице, което не се разглежда като гражданин на нито една държава в съответствие с нейното законодателство. 2. "Чужденец, търсещ закрила" е този, който е заявил желание за получаване на закрила по този закон до приключване разглеждането на молбата.	
в) „кандидат“ означава гражданин на трета страна или лице без гражданство, който/което е подал/о молба за международна закрила, по отношение на която все още не е взето окончателно решение;	**ЗУБ** **Допълнителни разпоредби** § 1, т. 1 и т. 2 § 1. По смисъла на този закон: 1. "Чужденец" е всяко лице, което не е български гражданин или не е гражданин на друга държава - членка на Европейския съюз, на държава - страна по Споразумението за Европейското икономическо пространство, или на Конфедерация Швейцария, както и лице, което не се разглежда като гражданин на нито една държава в съответствие с нейното законодателство. 2. "Чужденец, търсещ закрила" е този, който е заявил желание за получаване на закрила по този закон до приключване разглеждането на молбата.	**Пълно**
г) „кандидат, който се нуждае от специални процедурни гаранции“ означава кандидат, който поради конкретни обстоятелства разполага с ограничена възможност да се ползва от правата и да изпълнява задълженията, предвидени в настоящата директива;	**ЗИД на ЗУБ** **Допълнителни разпоредби** § 1, т. 18 § 1. По смисъла на този закон: 18. "Чужденец, търсещ международна закрила със специални потребности" е лице от уязвима група, което се нуждае от специални гаранции, за да се ползва от правата и да изпълнява задълженията си по този закон.	**Пълно**
д) „окончателно решение“ е всяко решение, с което се постановява, че	Преводът е неправилен. Става въпрос за решение, с което се постановява дали лицето получава закрила, а не всяко	**Не подлежи на въвеждане.**

гражданинът на трета страна или лицето без гражданство получава статут на бежанец или статут на лице под субсидиарна закрила по силата на Директива 2011/95/ЕС, и което не е последвано от обжалване в рамките на глава V от настоящата директива, независимо дали това обжалване има или няма като следствие разрешаването на кандидата да остане на територията на съответните държави-членки в очакване на решение;	решение за предоставяне на закрила. 'final decision' means a decision on whether the third-country national or stateless person be granted refugee or subsidiary protection status by virtue of Directive 2011/95/EU and which is no longer subject to a remedy within the framework of Chapter V of this Directive, irrespective of whether such remedy has the effect of allowing applicants to remain in the Member States concerned pending its outcome;	**Съгласно националното законодателство окончателно решение означава влязло в сила решение.**
е) „решаващ орган“ означава всеки квазисъдебен или административен орган в държава-членка, който е компетентен за разглеждането на молбите за международна закрила и който е компетентен да вземе решение като първа инстанция по такива случаи;	**ЗУБ** Чл. 2 (1) Президентът на Република България предоставя убежище в съответствие с определените му правомощия в случаите по чл. 27, ал. 2 от Конституцията, както и когато държавните интереси или особени обстоятелства налагат това. (2) Министерският съвет предоставя временна закрила по чл. 1а, ал.3, въведена с решение на Съвета на Европейския съюз. Срокът на временната закрила се определя с решението на Съвета на Европейския съюз. (3) Председателят на Държавната агенция за бежанците предоставя международна закрила. **ЗИД на ЗУБ** Чл. 48 (1) Председателят на Държавната агенция за бежанците: 1. предоставя, отказва, отнема и прекратява международна закрила в Република България; отнема временна закрила в случаите по чл. 17, ал. 5; 2. прекратява производството за предоставяне на международна закрила; 3. взема решения по молби за събиране на семейства; 4. взема решения по други молби на чужденците, на които е	**Пълно.**

	открито производство за предоставяне на международна закрила или им е предоставена такава закрила в Република България;	
ж) „бежанец“ означава всеки гражданин на трета страна или лице без гражданство, който/което отговаря на изискванията на член 2, буква г) от Директива 2011/95/ЕС;	**ЗУБ** Чл. 8 (1) Статут на бежанец в Република България се предоставя на чужденец, който поради основателни опасения от преследване, основани на раса, религия, националност, политическо мнение или принадлежност към определена социална група, се намира извън държавата си по произход и поради тези причини не може или не желае да се ползва от закрилата на тази държава или да се завърне в нея.	**Пълно**
з) „лице, което отговаря на условията за субсидиарна закрила“ означава всеки гражданин на трета страна или лице без гражданство, който/което отговаря на изискванията на член 2, буква е) от Директива 2011/95/ЕС;	**ЗУБ** В чл. 9 (1) Хуманитарен статут се предоставя на чужденец, който не отговаря на изискванията за предоставяне на статут на бежанец и който не може или не желае да получи закрила от държавата си по произход, тъй като може да бъде изложен на реална опасност от тежки посегателства, като: 1. смъртно наказание или екзекуция, или 2. изтезание, нечовешко или унизително отнасяне, или наказание, или 3. тежки заплахи срещу живота или личността на цивилно лице поради безогледно насилие в случай на въоръжен международен или вътрешен конфликт.	**Пълно**
и) „международна закрила“ означава статут на бежанец и статут на лице под субсидиарна закрила по смисъла на букви й) и к);	**ЗУБ** Чл. 1а (1) Република България предоставя по реда на този закон международна закрила и временна закрила. (2) Международна закрила се предоставя по силата на Конвенцията за статута на бежанците, съставена в Женева на 28 юли 1951 г., и Протокола за статута на бежанците от 1967 г., ратифицирани със закон (обн., ДВ, бр. 36 от 1992 г.; доп., бр. 30 от 1993 г.) (ДВ, бр. 88 от 1993 г.), на международни	**Пълно**

	актове по защита правата на човека и на този закон и включва статут на бежанец и хуманитарен статут.	
й) „статут на бежанец“ означава признаването от държава-членка на гражданин на трета страна или лице без гражданство за бежанец;	**ЗИД на ЗУБ** Допълнителни разпоредби § 1, т. 3 § 1. По смисъла на този закон: 3. „Статут на бежанец“ означава признаването от Република България на гражданин на трета страна или лице без гражданство за бежанец;	**Пълно**
к) „статут на лице под субсидиарна закрила“ означава признаването от държава-членка на гражданин на трета страна или лице без гражданство за лице, което отговаря на условията за субсидиарна закрила;	**ЗИД на ЗУБ** Допълнителни разпоредби § 1, т. 4 § 1. По смисъла на този закон: 4. „Хуманитарен статут“ означава признаването от Република България на гражданин на трета страна или лице без гражданство за лице, което отговаря на условията за предоставяне на хуманитарен статут;	**Пълно**
л) „непълнолетен“ означава гражданин на трета страна или лице без гражданство под осемнадесетгодишна възраст;	**Закон за лицата и семейството** Чл. 3 Лицата, които не са навършили 14-годишна възраст, са малолетни. Чл. 4 Лицата от 14 години до навършване на 18-годишна възраст са непълнолетни.	**Пълно**
м) „непридружен непълнолетен“ означава непридружен непълнолетен по смисъла на член 2, параграф 1 от Директива 2011/95/ЕС;	**ЗИД на ЗУБ** § 1, т. 6 от ДР: 6. "Непридружен" е този малолетен или непълнолетен чужденец, който се намира на територията на Република България и не е придружен от свой родител,или настойник или попечител.	**Пълно**
н) „представител“ означава лице или организация, посочени от компетентните органи, за да помагат на непридружаван непълнолетен и да го представляват по време на процедурите, предвидени в настоящата директива, с цел гарантиране на	**ЗИД на ЗУБ** „Чл. 25. (1) Непридружен малолетен или непълнолетен чужденец, търсещ или получил международна закрила, който се намира на територията на Република България, се представлява в производството по този закон от адвокат, вписан в регистъра за правна помощ на Националното бюро за правна помощ, определен от председателя на бюрото или от оправомощено от него длъжностно лице.	**Пълно**

висшите интереси на детето и при необходимост, упражняване на правата на непълнолетния в негов интерес. Когато като представител е посочена организация, тя определя лице, отговорно за изпълнението на задълженията на представител по отношение на непридруженото непълнолетно лице в съответствие с настоящата директива;	(2) Представителят трябва да притежава необходимите познания, за да може в съответствие с принципа за висшия интерес на детето да подпомага непридружения малолетен или непълнолетен чужденец да се възползва от правата си и да изпълнява задълженията си, предвидени в този закон. Представителят не може да бъде лице, чиито интереси са в конфликт или биха могли евентуално да бъдат в конфликт с интересите на непридружения малолетен или непълнолетен чужденец. (3) Представителят на малолетния или непълнолетния чужденец, търсещ или получил международна закрила, до навършване пълнолетие на лицето има следните правомощия в производствата по този закон: 1. да се грижи за правните му интереси в производствата по предоставяне на международна закрила до тяхното приключване с влязло в сила решение; 2. да го представлява пред всички административни органи, в т. ч. социални, здравни, образователни и други институции в Република България, с оглед защита на най-добрия интерес на детето; 3. да изпълнява ролята на процесуален представител във всички производства пред административните и съдебните органи. (4) Правомощията по ал.3 се прекратяват по отношение на непридружен малолетен или непълнолетен чужденец, получил закрила, който се събере на територията на Република България с родител, настойник или попечител или който е получил друга заместваща грижа или за него е възникнало настойничество или попечителство по право по реда на Семейния кодекс. (5) Непридруженият малолетен или непълнолетен чужденец се информира незабавно за назначения му особен представител по ал. 1. Определеният представител се сменя само при необходимост. (6) Представителят информира непридружения малолетен или	

	непълнолетен чужденец за предстоящата процедура по молбата за международна закрила, както и за неговите права и задължения, за смисъла и евентуалните последствия от личното интервю и при необходимост как да се подготви. (7) Представителят присъства при провеждане на интервюто с непридружения малолетен или непълнолетен чужденец, на което има възможност да задава въпроси, допуснати от интервюиращия орган и да излага съображения, свързани с молбата за закрила и с провежданото административно производство.	
о) „отнемане на международна закрила“ означава решението, с което компетентният орган отнема, прекратява или отказва да поднови статут на бежанец или статут на лице под субсидиарна закрила на дадено лице в съответствие с Директива 2011/95/ЕС;		**Не подлежи на въвеждане**
п) „оставане в държава-членка“ означава факта на оставане на територията, включително на границата или в транзитна зона на държавата-членка, в която е подадена или се разглежда молбата за международна закрила;		**Не подлежи на въвеждане**
р) „последваща молба“ означава молба за международна закрила, подадена след вземането на окончателно решение по предишна молба, като това включва и случаите, когато кандидатът изрично е оттеглил молбата си, и случаите, когато решаващият орган е отхвърлил молбата след нейното негласно оттегляне в съответствие	**ЗИД на ЗУБ** Допълнителни разпоредби § 1, т.8 § 1. По смисъла на този закон: 8. „Последваща молба" е молба за предоставяне на международна закрила в Република България, която чужденецът подава, след като има прекратена или отнета международна закрила или производството за предоставяне на международна закрила в Република България е приключило с влязло в сила решение за отхвърляне на молбата.	**Пълно**

с член 28, параграф 1.		
Член 3 **Приложно поле** 1. Настоящата директива се прилага за всяка молба за международна закрила, която е подадена на територията на държави-членки, включително на граница, в териториални води или в транзитна зона, както и по отношение на отнемането на международна закрила. 2. Настоящата директива не се прилага за молби за дипломатическо или териториално убежище, които са подадени в представителства на държавите-членки. 3. Държавите-членки могат да решат да прилагат настоящата директива при процедурите за разглеждане на всички видове закрила, които попадат извън обхвата на Директива 2011/95/ЕС.	**ЗУБ** Чл. 1 (1) Този закон определя условията и реда за предоставяне на закрила на чужденци на територията на Република България, както и техните права и задължения. (2) Закрилата, която Република България предоставя на чужденци, включва убежище, международна закрила и временна закрила.	**Пълно**
Член 4 **Компетентни органи** 1. Държавите-членки определят по всички процедури решаващ орган, който да отговаря за извършването на съответното разглеждане на молбите, в	**ЗУБ** Чл. 6 (1) Правомощията по този закон се осъществяват от длъжностни лица в Държавната агенция за бежанците. Те установяват всички факти и обстоятелства от значение за производството за предоставяне на международна закрила и оказват съдействие на чужденците, подали молба за такава закрила. (2) По искане на президента на Република България	**Пълно**

съответствие с разпоредбите на настоящата директива. Държавите-членки следят за това този орган да разполага с подходящи средства, включително с достатъчно на брой компетентни служители, за изпълнението на своите задачи в съответствие с настоящата директива.	длъжностните лица в Държавната агенция за бежанците установяват всички факти и обстоятелства от значение за производството за предоставяне на убежище и оказват съдействие на администрацията на президента на Република България. (3) Длъжностните лица в центровете за настаняване и тези, провеждащи производство по този закон с чужденци, търсещи международна закрила, особено с чужденци от уязвима група, получават подходящо обучение относно потребностите на тези лица. **ЗИД на ЗУБ** Чл. 48 (1) Председателят на Държавната агенция за бежанците: 9. определя решаващите органи в Държавната агенция за бежанците, които провеждат производство по реда на глава шеста, раздел Ia; 10. определя длъжностни лица от Държавната агенция за бежанците за интервюиращи органи, които да извършват действията, предвидени в този закон; 11. управлява и разпределя средствата от бюджета, контролира целевото им разходване; съгласувано с министъра на финансите и министъра на труда и социалната политика определя разходните норми за подпомагане като част от материалните условия за прием на чужденците, търсещи международна закрила, настанени в териториалните поделения на Държавна агенция за бежанците.	
2. Държавите-членки могат да предвидят орган, различен от посочения в параграф 1, да бъде компетентен за: а) разглеждане на случаи съгласно Регламент (ЕС) № 604/2013; и	**ЗУБ** Чл. 48 (1) Председателят на Държавната агенция за бежанците: 9. определя решаващите органи в Държавната агенция за бежанците, които провеждат производство по реда на глава шеста, раздел Ia;	**Пълно**
б) предоставяне или отказ за		**Разпоредбата е**

разрешение за влизане в рамките на процедурата по член 43, при спазване на предвидените в него условия и въз основа на обоснованото становище на решаващия орган.;		**диспозитивна.** Република България не се възползва от предложената опция.
3. Държавите-членки следят за това служителите на решаващия орган, посочен в параграф 1 да са надлежно обучени. За тази цел държавите-членки осигуряват съответното обучение, което включва елементите, изброени в член 6, параграф 4, букви а)—д) от Регламент (ЕС) № 439/2010. Също така държавите-членки вземат под внимание съответното обучение, което е разработила и въвела Европейската служба за подкрепа в областта на убежището (ЕСПОУ). Лицата, които провеждат интервютата съгласно настоящата директива, са придобили също така общи познания за проблемите, които биха могли да повлияят неблагоприятно на способността на кандидатите да бъдат интервюирани, например признаци, че молителят може да е бил подложен в миналото на мъчения.	**ЗУБ** Чл. 6 (3) Длъжностните лица в центровете за настаняване и тези, провеждащи производство по този закон с чужденци, търсещи международна закрила, особено с чужденци от уязвима група, получават подходящо обучение, включващо и елементите, изброени в член 6, параграф 4, букви "а" - "д" от Регламент (ЕС) № 439/2010 на Европейския парламент и на Съвета от 19 май 2010 г. за създаване на Европейска служба за подкрепа в областта на убежището (ОВ, L 132/11 от 29 май 2010 г.) **Устройствения правилник на Държавната агенция за бежанците при Министерския съвет** Чл. 16 Дирекция "Административно-правно обслужване и човешки ресурси": 6. планира, организира и осъществява самостоятелно и в сътрудничество с други административни структури програми за обучение и професионална квалификация на служителите; Чл. 19 Дирекция "Качество на процедурата за международна закрила": 4. извършва текущи и периодични обучения на служителите във връзка с административните производства по ЗУБ и осъществяваното процесуално представителство;	**Пълно**
4. Когато е определен орган в съответствие с параграф 2, държавите-членки гарантират, че служителите на този орган	**ЗУБ** Чл. 6 (3) Длъжностните лица в центровете за настаняване и тези, провеждащи производство по този закон с чужденци, търсещи международна закрила, особено с чужденци от	**Пълно**

притежават съответните познания или са преминали необходимото обучение, което им позволява да изпълняват задълженията си по прилагане на настоящата директива.	уязвима група, получават подходящо обучение, включващо и елементите, изброени в член 6, параграф 4, букви "а" - "д" от Регламент (ЕС) № 439/2010 на Европейския парламент и на Съвета от 19 май 2010 г. за създаване на Европейска служба за подкрепа в областта на убежището (ОВ, L 132/11 от 29 май 2010 г.) **Устройствения правилник на Държавната агенция за бежанците при Министерския съвет** Чл. 16 Дирекция "Административно-правно обслужване и човешки ресурси": 6. планира, организира и осъществява самостоятелно и в сътрудничество с други административни структури програми за обучение и професионална квалификация на служителите; Чл. 19 Дирекция "Качество на процедурата за международна закрила": 4. извършва текущи и периодични обучения на служителите във връзка с административните производства по ЗУБ и осъществяваното процесуално представителство;	
5. Молбите за международна закрила, които са подадени в една държава-членка до органите на друга държава-членка, които извършват граничен или имиграционен контрол в първата държава-членка, се разглеждат от държавата-членка, на територията на която е подадена молбата.	Органите на друга ДЧ не са компетентен орган и следователно за тях не възниква ангажимент.	**Не подлежи на въвеждане**
Член 5 **По-благоприятни разпоредби** Държавите-членки могат да въведат или да запазят по-		**Диспозитивна разпоредба**

благоприятни норми по отношение на процедурите за предоставяне и отнемане на международна закрила, стига тези норми да бъдат съвместими с настоящата директива.		
Член 6 **Достъп до процедурата** 1. Когато дадено лице подава молба за международна закрила до орган, който съгласно националното право е компетентен да регистрира подобни молби, регистрацията се извършва не по-късно от 3 работни дни след подаването на молбата.	**ЗУБ** Чл.58 (3) Чужденец може да заяви желание за предоставяне на международна закрила лично пред длъжностно лице в Държавната агенция за бежанците. Чл. 61 (1) Молбата за предоставяне на убежище се регистрира в администрацията на президента. (2) Чужденецът, подал молба за предоставяне на международна закрила, се регистрира в Държавната агенция за бежанците и му се открива лично дело. Регистрацията се извършва не по-късно от три работни дни след подаването на молбата, освен ако се прилага срокът по чл. 58, ал. 4. Чл. 58 (1) Чужденец, който иска да му бъде предоставено убежище, подава писмена молба до президента на Република България. Когато молбата е подадена пред друг държавен орган, той е длъжен незабавно да я изпрати на президента.	**Пълно.**
Ако молбата за международна закрила е подадена до други органи, които има вероятност да получат подобни молби, но не са компетентни да направят регистрацията съгласно националното право, държавите-членки се уверяват, че регистрацията се извършва не по-късно от 6 работни дни след подаването на молбата.	**ЗУБ** чл. 58 (3) Чужденец може да заяви желание за предоставяне на международна закрила лично пред длъжностно лице в Държавната агенция за бежанците. (4) Когато молбата по ал. 3 е направена пред друг държавен орган, той е длъжен незабавно да я изпрати на Държавната агенция за бежанците, която извършва регистрацията по чл. 61, ал. 2 не по-късно от 6 работни дни от първоначалното подаване на молбата.	***Пълно.***
Държавите-членки се уверяват, че	**ЗМВР**	**Пълно**

тези други органи, които има вероятност да получат молби за международна закрила, например полицията, граничните служители, имиграционните органи и служителите на местата за задържане, разполагат със съответната информация и че техните служители получават необходимото ниво на обучение, подходящо за техните задачи и отговорности, както и указания за информиране на кандидатите къде и как могат да подават молби за международна закрила.	Чл. 170 (1) Професионалната подготовка на служителите в МВР се провежда под формата на професионално образование и професионално обучение. (2) Професионалното обучение при първоначално постъпване на държавна служба в МВР се провежда в Академията на МВР. (3) Професионалното обучение на държавните служители в МВР се извършва в Академията на МВР, в научноизследователските и научно-приложните институти на МВР, обучаващи звена на МВР и в други обучаващи институции. (4) Професионална подготовка може да се провежда и в обучаващи институции на други държави. (5) Редът за планиране, организиране, провеждане, контрол и отчитане на професионалното обучение се определя с наредба на министъра на вътрешните работи. **ЗУБ** Чл. 58 (5) На чужденеца, заявил желание да кандидатства за международна закрила, се дават указания относно реда за подаване на молбата. (6) При наличие на признаци, че чужденец, задържан в места за задържане, специални домове за временно настаняване на чужденци или намиращ се на гранични контролно-пропускателни пунктове, включително в транзитните зони, може да пожелае да подаде молба за международна закрила, му се предоставя информация относно възможността да направи това. За тази цел се осигурява превод за улесняване на достъпа до процедурата.	
2. Държавите-членки следят за това лице, което е подало молба за международна закрила, да разполага с действителна възможност да внесе своята молба възможно най-скоро. Когато	**ЗУБ** Чл. 58 (5) На чужденеца, заявил желание да кандидатства за международна закрила, се дават указания относно реда за подаване на молбата. (6) При наличие на признаци, че чужденец, задържан в места за задържане, специални домове за временно настаняване на	**Пълно**

кандидатът не подаде молба, държавите-членки могат съответно да приложат член 28 от настоящата директива.	чужденци или намиращ се на гранични контролно-пропускателни пунктове, включително в транзитните зони, може да пожелае да подаде молба за международна закрила, му се предоставя информация относно възможността да направи това. За тази цел се осигурява превод за улесняване на достъпа до процедурата. (7) Чужденец, ползващ се от временна закрила, има право да подаде молба за предоставяне на международна закрила. (8) Молителят, не по-късно от 15 дни от подаването на молбата, се информира писмено на разбираем за него език за процедурата, която ще се следва, и за неговите права и задължения, както и за организации, предоставящи правна и социална помощ на чужденци. Когато обстоятелствата налагат това, тази информация може да бъде предоставена устно.	
3. Без да се засяга параграф 2, държавите-членки могат да поставят изискване молбите за международна закрила да бъдат подавани лично и/или на определено място.	**ЗУБ** Чл. 4 (1) Всеки чужденец може да поиска предоставяне на закрила в Република България в съответствие с разпоредбите на този закон. (2) Искането за предоставяне на закрила се осъществява лично и по собствена воля.	**Диспозитивна разпоредба**
4. Независимо от параграф 3 молбата за международна закрила се счита за подадена след като кандидатът подаде формуляр или когато това е предвидено в националното право, след като съответните компетентни органи на заинтересованата държава-членка получат официален доклад.		**Не подлежи на въвеждане**
5. Когато едновременното подаване на молби за международна закрила от голям брой граждани на трета		**Диспозитивна** Република България не

държава или от лица без гражданство на практика затруднява спазването на предвидения в параграф 1 срок, държавите-членки могат да предвидят този срок да бъде удължен на 10 работни дни.		се възползва от предложената опция.
Член 7 **Молби, подадени от името на лица на издръжка или непълнолетни** 1. Държавите-членки гарантират, че всяко пълнолетно правоспособно лице има право да подаде молба за международна закрила от свое име.	**ЗУБ** Чл. 4 (1) Всеки чужденец може да поиска предоставяне на закрила в Република България в съответствие с разпоредбите на този закон. **Закона за лицата и семейството** Чл.2 С навършване на 18-годишна възраст лицата стават пълнолетни и напълно способни чрез своите действия да придобиват права и да се задължават.	**Пълно**.
2. Държавите-членки могат да предвидят, че кандидатът може да подаде молба от името на лицата на негова издръжка. В този случай държавите-членки гарантират, че пълнолетните лица на издръжка на кандидата са дали съгласието си молбата да бъде подадена от тяхно име; при липса на такова съгласие тези лица имат възможност да подадат молба от свое име. Съгласието се изисква в момента, в който се подава молбата, или най-късно в момента на личното интервю с пълнолетното лице, което е на издръжка. Преди да се поиска съгласието, всяко пълнолетно лице на издръжка сред		**Диспозитивна** Република България не се възползва от предложената опция.

тези лица се информира насаме за съответните процедурни последици от подаването на молбата и за неговото право да подаде отделна молба за международна закрила.		
3. Държавите-членки гарантират, че непълнолетно лице има правото да подаде молба за международна закрила от свое име, ако е правоспособно да действа в процедури съгласно законодателството на съответната държава-членка, чрез родителите си или други пълнолетни членове на семейството, чрез пълнолетно лице, което отговаря за него по силата на закона или съобразно практиката на съответната държава-членка, или чрез представител.	**Закон за лицата и семейството** Чл. 3 Лицата, които не са навършили 14-годишна възраст, са малолетни. Вместо тях и от тяхно име правни действия извършват техните законни представители - родители или настойници. Чл. 4 Лицата от 14 години до навършване на 18-годишна възраст на непълнолетни. Те извършват правни действия със съгласието на техните родители или попечители, но те могат сами да сключват обикновени дребни сделки за задоволяване на текущите им нужди и да разполагат с това, което са придобили със своя труд. **Семеен кодекс** Чл. 6 (1) Брак може да сключи лице, навършило осемнадесет години. (2) По изключение, ако важни причини налагат това, брак може да сключи и лице, навършило шестнадесет години, с разрешение на районния съдия по постоянния адрес на лицето. Ако и двамата встъпващи в брак са непълнолетни и имат различен постоянен адрес, разрешението се дава от районния съдия по адреса на единия от встъпващите в брак по техен избор. (3) Районният съдия изслушва двамата встъпващи в брак, родителите или попечителя на непълнолетния. Мнението на пълнолетния встъпващ в брак, на родителите или на попечителя може да бъде дадено и в писмена форма с нотариално заверен подпис. **(4) С встъпването в брак непълнолетният става дееспособен, но може да се разпорежда с недвижим имот само с разрешение на районния съдия по постоянния**	**Пълно**

	адрес на непълнолетния.	
4. Държавите-членки **гарантират**, че съответните органи, посочени в член 10 от Директива 2008/115/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 16 декември 2008 г. относно общите стандарти и процедури, приложими в държавите-членки за връщане на незаконно пребиваващи граждани на трети страни, имат право да подадат молба за международна закрила от името на непридружаван непълнолетен, ако въз основа на самостоятелна преценка на личната му ситуация тези органи са на мнение, че непълнолетният може да се нуждае от закрила съгласно Директива 2011/95/ЕС.	ЗИД на ЗУБ Чл. 25. (1) Непридружен малолетен или непълнолетен чужденец, търсещ или получил международна закрила, който се намира на територията на Република България, се представлява в производството по този закон от адвокат, вписан в регистъра за правна помощ на Националното бюро за правна помощ, определен от председателя на бюрото или от оправомощено от него длъжностно лице. (2) Представителят трябва да притежава необходимите познания, за да може в съответствие с принципа за висшия интерес на детето да подпомага непридружения малолетен или непълнолетен чужденец да се възползва от правата си и да изпълнява задълженията си, предвидени в този закон. Представителят не може да бъде лице, чиито интереси са в конфликт или биха могли евентуално да бъдат в конфликт с интересите на непридружения малолетен или непълнолетен чужденец. (3) Представителят на малолетния или непълнолетния чужденец, търсещ или получил международна закрила, до навършване пълнолетие на лицето има следните правомощия в производствата по този закон: 1. да се грижи за правните му интереси в производствата по предоставяне на международна закрила до тяхното приключване с влязло в сила решение; 2. да го представлява пред всички административни органи, в т. ч. социални, здравни, образователни и други институции в Република България, с оглед защита на най-добрия интерес на детето; 3. да изпълнява ролята на процесуален представител във всички производства пред административните и	**Пълно**

	съдебните органи. (4) Правомощията по ал.3 се прекратяват по отношение на непридружен малолетен или непълнолетен чужденец, получил закрила, който се събере на територията на Република България с родител, настойник или попечител или който е получил друга заместваща грижа или за него е възникнало настойничество или попечителство по право по реда на Семейния кодекс. (5) Непридруженият малолетен или непълнолетен чужденец се информира незабавно за назначения му представител по ал. 1. Определеният представител се сменя само при необходимост. (6) Представителят информира непридружения малолетен или непълнолетен чужденец за предстоящата процедура по молбата за международна закрила, както и за неговите права и задължения, за смисъла и евентуалните последствия от личното интервю и при необходимост как да се подготви. (7) Представителят присъства при провеждане на интервюто с непридружения малолетен или непълнолетен чужденец, на което има възможност да задава въпроси, допуснати от интервюиращия орган и да излага съображения, свързани с молбата за закрила и с провежданото административно производство. Чл. 25а. (1) Държавна агенция за закрила на детето наблюдава и контролира условията в териториалните поделения на Държавната агенция за бежанците с оглед спазването на правата и недопускането на прояви на физическо и психическо насилие, жестоко, нечовешко или унизително отнасяне над малолетните и непълнолетните чужденци, търсещи международна закрила. (2) В териториалните поделения на Държавната агенция за	

	бежанците се осигуряват необходимите условия на прием за малолетни и непълнолетни чужденци, търсещи международна закрила.	
5. Държавите-членки могат да определят в националното си законодателство: а) случаите, в които непълнолетен може да подаде молба от свое име: б) случаите, при които молбата на непридружаван непълнолетен трябва да бъде подадена от представител в съответствие с член 25, параграф 1, буква а); в) случаите, в които подаването на молбата за международна закрила се смята, че представлява също подаване на молба за международна закрила на несключили брак непълнолетни.		**Диспозитивна** Република България не се възползва от предложената опция.
Член 8 **Информация и съвети в местата за задържане и на граничните контролно-пропускателни пунктове** 1. При наличие на признаци, че граждани на трети държави или лица без гражданство, задържани в места за задържане или намиращи се на гранични контролно-пропускателни пунктове, включително в транзитните зони на външните граници, могат да пожелаят да подадат молба за международна закрила, държавите-	**ЗУБ** Чл. 58 (5) На чужденеца, заявил желание да кандидатства за международна закрила, се дават указания относно реда за подаване на молбата. (6) При наличие на признаци, че чужденец, задържан в места за задържане, специални домове за временно настаняване на чужденци или намиращ се на гранични контролно-пропускателни пунктове, включително в транзитните зони, може да пожелае да подаде молба за международна закрила, му се предоставя информация относно възможността да направи това. За тази цел се осигурява превод за улесняване на достъпа до процедурата.	***Пълно***

членки им предоставят информация относно възможността да направят това. В тези места за задържане и гранични зони държавите-членки предвиждат осигуряването на устен превод, доколкото това е необходимо за улесняване на достъпа до процедурата за убежище.		
2. Държавите-членки гарантират, че организациите и лицата, които предоставят съвети и консултации на кандидати, имат ефективен достъп до кандидатите, които се намират на граничните контролно-пропускателни пунктове на външните граници, включително транзитните зони. Държавите-членки-могат да предвидят правила, които уреждат присъствието на такива организации и лица в тези контролно-пропускателни пунктове и по-специално съгласно които достъпът се урежда от споразумение с компетентните органи на държавата-членка. Ограничения върху този достъп могат да бъдат налагани единствено когато по силата на националното право те са обективно необходими за сигурността, обществения ред или административното управление на съответните контролно-	**ЗУБ** Чл. 3 (2) Върховният комисар на Организацията на обединените нации за бежанците чрез своя представител в Република България има право на информация, както и на достъп до всеки етап от производството за предоставяне на международна закрила и на временна закрила. Той може да се запознава с всеки конкретен случай и да дава писмено или устно мнение по него. **ЗИД на ЗУБ** (3) Ал. 2 се отнася и до организация, която действа на територията на страната от името на Върховния комисар на Организацията на обединените нации за бежанците в съответствие със сключено споразумение с Република България. **ЗУБ** Чл. 23 (1) Чужденците, търсещи или получили международна закрила, имат право на съдействие и помощ от страна на Върховния комисар на Организацията на обединените нации за бежанците и на други правителствени или неправителствени организации на всеки етап от производството и след предоставяне на международна закрила. (2) Държавата осигурява условия за получаване на правна помощ на чужденците, търсещи международна закрила в Република България.	***Пълно***

пропускателни пунктове, при условие че достъпът не е сериозно ограничен или невъзможен поради това.	(3) На организациите по ал. 1 и на лицата, предоставящи правна помощ на чужденци, търсещи международна закрила, се осигурява ефективен достъп до чужденците, които се намират на граничните контролно-пропускателни пунктове, включително в транзитните зони.	
Член 9 **Право за оставане в държавата-членка до разглеждането на молбата** 1. Кандидатите могат да останат в държавата-членка единствено за целите на процедурата, докато решаващият орган се произнесе, в съответствие с процедурите на първа инстанция, установени в глава III. Това право за оставане в държавата-членка не съставлява право на пребиваване.	**ЗУБ** Чл. 29 (1) По време на производството чужденецът има право: 1. да остане на територията на Република България; **ЗУБ** Чл. 67 (1) Принудителните административни мерки "отнемане правото на пребиваване", "връщане", "експулсиране" и "забрана за влизане в страната" не се привеждат в изпълнение до приключване на производството с влязло в сила решение. **ЗЧРБ** Чл. 24 (1) Разрешение за продължително пребиваване могат да получат чужденци, които притежават виза по чл. 15, ал. 1 и: 1. желаят да извършват работа по трудово правоотношение след разрешение от органите на Министерството на труда и социалната политика по реда на Закона за трудовата миграция и трудовата мобилност; 2. осъществяват търговска дейност в страната по законоустановения ред, като в резултат на тази дейност са разкрити най-малко 10 работни места на пълно работно време за български граждани, поддържани за срока на пребиваването, освен когато е уговорено друго в международен договор, ратифициран, обнародван и влязъл в сила за Република България, като изискването е валидно за всеки един съдружник поотделно; същите условия се прилагат и за всеки управител поотделно; 4. са чуждестранни специалисти, пребиваващи в страната по	**Пълно**

	силата на международни договори, по които Република България е страна; 5. имат основание да им бъде разрешено постоянно пребиваване; 6. са представители на чуждестранно търговско дружество с регистрирано, след проверка и оценка на представени документи относно икономическата активност и данъчната изрядност на чуждестранното дружество за период от две години преди регистрацията на представителството, както и на документи относно неговите планирани дейности, от Българската търговско-промишлена палата търговско представителство в Република България; разрешение за продължително пребиваване могат да получат не повече от трима представители за всяко чуждестранно търговско дружество; Българската търговско-промишлена палата своевременно уведомява дирекция "Миграция" при промяна в обстоятелствата по регистрацията на представителството; 7. са финансово осигурени родители на български гражданин или на чужденец, който притежава разрешение за постоянно пребиваване, когато документите, удостоверяващи семейните връзки, които произхождат от чужбина, са признати или допуснати за изпълнение и са регистрирани по реда на българското законодателство; 8. са постъпили на продължително лечение в лечебно заведение, разполагат с достатъчно финансови средства за лечение и издръжка, за да не бъдат в тежест на социално-осигурителните системи, и здравословното им състояние налага за тях да бъдат полагани непрекъснати грижи от квалифициран медицински персонал; 9. са кореспонденти на чуждестранни средства за масово осведомяване и имат акредитация в Република България; 10. са получили право на пенсия съгласно законодателството на Република България, държавата си на произход или друга държава и разполагат с достатъчно средства за издръжка в страната;	

	13. са членове на семейството на чужденец, получил разрешение за продължително или за постоянно пребиваване, както и на чужденец, получил международна закрила - когато документите, удостоверяващи семейните връзки и правото на издръжка, са признати или допуснати за изпълнение по реда на българското законодателство; 14. са други членове на домакинството на чужденец по чл. 23а, ал. 3 или негови частни домашни помощници; 15. желаят да извършват дейност на свободна практика след разрешение от органите на Министерството на труда и социалната политика в съответствие с чл. 24а и по реда на Закона за трудовата миграция и трудовата мобилност; 16. желаят да извършват дейност с нестопанска цел след разрешение от Министерството на правосъдието при условия и по ред, определени с наредба на министъра на правосъдието, съгласувано с министъра на вътрешните работи и с председателя на Държавна агенция "Национална сигурност", или са получили положително становище от дирекция "Вероизповедания" на Министерския съвет по реда на Закона за вероизповеданията - в качеството им на чуждестранни религиозни служители, поканени от централните ръководства на регистрираните вероизповедания; 17. са получили статут на специална закрила по чл. 25 от Закона за борба с трафика на хора - по реда на чл. 24н; 18. са членове на семейството на български гражданин и произхождащите от чужбина документи, които удостоверяват семейните връзки и правото на издръжка, са признати и регистрирани или допуснати за изпълнение по реда на българското законодателство; 19. са вложили сума не по-малка от 600 000 лв. - за всеки чужденец, за придобиване на право на собственост върху недвижими имоти на територията на Република България или чужденецът е собственик на повече от 50 на сто от капитала на българско търговско дружество, вложил е същата сума в	

	капитала на дружеството и в резултат на това дружеството е придобило правото на собственост върху недвижими имоти в страната на тази стойност; към датата на подаване на заявлението за разрешение за продължително пребиваване чужденецът или юридическото лице трябва да е изплатило напълно сумата, която да е постъпила по сметка в българска лицензирана кредитна институция, а ако имотите са придобити със заемни средства, непогасената част от заема не трябва да надвишава 25 на сто; 20. са извършили инвестиция в икономически необлагодетелствани региони по смисъла на Закона за насърчаване на инвестициите чрез внасяне в капитала на българско търговско дружество на не по-малко от 250 000 лв., като чужденецът е съдружник или акционер с поименни акции и притежава не по-малко от 50 на сто от капитала на дружеството и в резултат на вложението са придобити нови дълготрайни материални и нематериални активи на стойност не по-малко от 250 000 лв. и са разкрити най-малко 5 работни места за български граждани, поддържани за срока на пребиваването, удостоверено от Министерството на икономиката; 21. желаят да извършват доброволческа дейност в рамките на Европейската доброволческа служба по смисъла на чл. 40, ал. 2 от Закона за младежта - по реда на чл. 24о; 22. са членове на семейството на чужденец с предоставено убежище, временна закрила или хуманитарен статут - когато документите, удостоверяващи семейните връзки и правото на издръжка, са признати или допуснати за изпълнение по реда на българското законодателство. Чл. 25 (1) Разрешение за постоянно пребиваване могат да получат чужденците: 1. от български произход; 2. пет години след сключването на граждански брак с постоянно пребиваващ в страната чужденец и пребивавали	

	законно и непрекъснато за срок 5 години на територията на страната, като при брак с чужденец с разрешено постоянно пребиваване по т. 6, 7 или 8 изискванията за пребиваване в страната не се прилагат; 3. малолетни и непълнолетни деца на български гражданин или на постоянно пребиваващ в страната чужденец, които не са встъпили в брак; 4. родители на български гражданин, когато му осигуряват дължимата по закон издръжка и са пребивавали законно и непрекъснато за срок три години на територията на страната; 5. които са пребивавали законно и без прекъсване на територията на Република България в рамките на последните 5 години преди подаване на заявлението за постоянно пребиваване и за този период не са отсъствали повече от 30 месеца, като в случаите по чл. 24в се отчита само половината от времето на пребиваване; 6. вложили над 1 000 000 лв. или увеличили вложението си с този размер чрез придобиване на: а) акции на български търговски дружества, търгувани на български регулиран пазар; б) облигации и съкровищни бонове, както и производни от тях инструменти, издадени от държавата или от общините, с остатъчен срок до падежа, не по-кратък от 6 месеца; в) право на собственост върху обособена част от имуществото на българско търговско дружество с повече от 50 на сто държавно или общинско участие в капитала по Закона за приватизация и следприватизационен контрол; г) дялове или акции, собственост на държавата или общините в българско търговско дружество по Закона за приватизация и следприватизационен контрол; д) българска интелектуална собственост - обекти на авторското право и сродните му права, защитени с патент изобретения, полезни модели, търговски марки, марки за услуги и промишлен дизайн; е) права по концесионни договори на територията на	

	Република България; 7вложили сумата по т. 6 в лицензирана кредитна институция в България по договор за доверително управление със срок не по-кратък от 5 години, като за същия срок влогът не се използва за обезпечаване на други парични кредити от кредитна институция в България; 8. вложили в капитала на българско търговско дружество, чиито акции не са търгувани на регулиран пазар, сума не по-малка от 6 000 000 лв.; 9. които не са лица от български произход, родени на територията на Република България, изгубили са българското си гражданство по изселнически спогодби или по собствено желание и желаят трайно да се установят на територията на страната; 10. които до 27 декември 1998 г. са влезли, пребивават или са родени на територията на Република България и чийто родител е сключил граждански брак с български гражданин; 11. членове на семейството на български гражданин, ако са пребивавали непрекъснато на територията на Република България през последните пет години; 12. които до 27 декември 1998 г. са влезли, пребивават и не са напускали територията на Република България или са родени на територията на Република България и не са признати за граждани на бившите съветски републики; за тази категория лица не се прилага изискването на чл. 15, ал. 1; 13. които извършват дейност и са сертифицирани по реда на Закона за насърчаване на инвестициите, удостоверено от Министерството на икономиката в съответствие с чл. 25в; 14. малолетни и непълнолетни деца, родени и изоставени от родител/и - чужд/и гражданин/ни, на територията на Република България, които са настанени в институция социална или интегрирана здравно-социална услуга за резидентна грижа като мярка за закрила; 15. малолетни и непълнолетни деца, изоставени от родител/и - чужд/и гражданин/ни, на територията на Република България,	

	които са настанени в социална или интегрирана здравно-социална услуга за резидентна грижа като мярка за закрила; 16. извършили инвестиция в страната чрез внасяне в капитала на българско търговско дружество на не по-малко от 500 000 лв., като чужденецът е съдружник или акционер с поименни акции и притежава не по-малко от 50 на сто от капитала на дружеството и в резултат на вложението са придобити нови дълготрайни материални и нематериални активи на стойност не по-малко от 500 000 лв. и са разкрити най-малко 10 работни места за български граждани, поддържани за срока на пребиваването, удостоверено от Министерството на икономиката; 17. получили разрешение за продължително пребиваване по чл. 24, ал. 1, т. 19 и 20 и поддържали вложението в продължение на 5 години.	
2. Държавите-членки могат да предвидят изключение от това правило единствено ако лице подаде последваща молба, посочена в член 41, или ако те предадат или екстрадират дадено лице било към друга държава-членка поради задължения, произтичащи от европейска заповед за арест или по други причини, било към трета страна, било към международни наказателни съдилища.	**ЗУБ** Чл. 76в (2) При провеждане на процедурата по този раздел не се предоставят правата по чл. 29, ал. 1, т. 1 на чужденец, когато: 1. подава първа последваща молба за международна закрила единствено с цел да забави или да затрудни изпълнението на приложената му принудителна административна мярка "отнемане на правото на пребиваване в Република България", "връщане" или "експулсиране", или 2. подава поредна последваща молба за международна закрила, а предходната му последваща молба е счетена за недопустима по реда на чл. 76б, ал. 1, т. 2 или е разгледана по същество, и за когото връщането в държавата му по произход или в трета сигурна държава няма да доведе до застрашаване на неговия живот или на свободата му на основание раса, религия, националност, политическо мнение или принадлежност към определена социална група или излагане на опасност от изтезание или други форми на жестоко, нечовешко или унизително отнасяне или наказание.	**Пълно**

3. Държава-членка може да екстрадира кандидат към трета страна в съответствие с параграф 2 единствено ако компетентните органи са уверени, че решението за екстрадиране няма да доведе до пряко или непряко връщане в нарушение на международните задължения и задълженията спрямо Съюза на същата държава-членка	**ЗИД на ЗУБ** Чл. 29 (12) От правото по ал. 1, т. 1 не се ползва чужденец, който подлежи на екстрадиране или предаване в друга държава - членка на Европейския съюз, или в трета държава в изпълнение на Закона за екстрадицията и европейската заповед за арест.	**Пълно**
Член 10 **Изисквания за разглеждане на молбите** 1. Държавите-членки гарантират, че молбите за международна закрила не са отхвърлени или изключени от разглеждане по причина единствено, че молбата не е подадена в най-кратките възможни срокове.	**ЗУБ** Чл. 13 (1) Молбата на чужденец за предоставяне на международна закрила се отхвърля като явно неоснователна, когато не са налице условията по чл. 8, ал. 1 и 9, съответно по чл. 9, ал. 1, 6 и 8, и чужденецът: 11. е влязъл в страната и пребивава по законоустановения ред и в разумен срок от влизането не заяви пред компетентен орган, че иска закрила, освен в случаите, когато закъснението е по независещи от него причини; 12. е влязъл в страната не по законоустановения ред и не заяви незабавно пред компетентен орган желанието си да получи закрила, освен ако независещи от него причини са му попречили да направи това;	**Пълно**
2. При разглеждането на молбите за международна закрила решаващият орган определя първо дали кандидатите отговарят на условията за статут на бежанци и ако те не отговарят на тези условия, определя дали кандидатите отговарят на условията за	**ЗУБ** Чл. 73 Молбите за предоставяне на международна закрила се разглеждат от Държавната агенция за бежанците индивидуално, обективно и безпристрастно, като първо се извършва преценка за предоставяне на статут на бежанец. В случай че статут на бежанец не бъде предоставен, се разглежда необходимостта от предоставяне на хуманитарен статут.	**Пълно**

субсидиарна закрила.		
3. Държавите-членки гарантират, че решенията по молбите за международна закрила се вземат от решаващия орган след извършване на подходящо разглеждане. За тази цел те гарантират, че: а) молбите са разгледани и решенията са взети индивидуално, обективно и безпристрастно; б) е набавена точна и актуализирана информация от различни източници, като например ЕСПОУ и Върховния комисариат за бежанците на Организацията на обединените нации (ВКБООН), както и съответните международни организации за защита на правата на човека, по отношение на общата обстановка в страната на произход на кандидата, и при необходимост — в страните, през които кандидатът преминава транзитно, и че такава информация е предоставена на служителите, които разглеждат молбите и вземат решение по тях;	**ЗУБ** Чл. 73 Молбите за предоставяне на международна закрила се разглеждат от Държавната агенция за бежанците индивидуално, обективно и безпристрастно, като първо се извършва преценка за предоставяне на статут на бежанец. В случай че статут на бежанец не бъде предоставен, се разглежда необходимостта от предоставяне на хуманитарен статут. **Устройствения правилник на Държавната агенция за бежанците при Министерския съвет** Чл. 21 (1) Дирекция "Международна дейност": 6. събира, поддържа и актуализира база данни за държави по произход и за трети сигурни държави, което включва обща географска, политическа, икономическа и културна информация, както и информация за правната уредба и за спазването на правата на човека; 7. изготвя и актуализира аналитични доклади и справки за сигурните държави по произход, за третите сигурни държави, за кризисните райони и за бежанските потоци;	**Пълно**
в) служителите, които разглеждат молбите и вземат решение по тях, са запознати със съответните	**ЗУБ** Чл. 6 (3) Длъжностните лица в центровете за настаняване и тези, провеждащи производство по този закон с чужденци,	**Пълно**

приложими норми в областта на правото за предоставяне на убежище и бежанското право;	търсещи международна закрила, особено с чужденци от уязвима група, получават подходящо обучение, включващо и елементите, изброени в член 6, параграф 4, букви "а" - "д" от Регламент (ЕС) № 439/2010 на Европейския парламент и на Съвета от 19 май 2010 г. за създаване на Европейска служба за подкрепа в областта на убежището (ОВ, L 132/11 от 29 май 2010 г.) **Устройствения правилник на Държавната агенция за бежанците при Министерския съвет** Чл. 16 Дирекция "Административно-правно обслужване и човешки ресурси": 6. планира, организира и осъществява самостоятелно и в сътрудничество с други административни структури програми за обучение и професионална квалификация на служителите; Чл. 19 Дирекция "Качество на процедурата за международна закрила": 4. извършва текущи и периодични обучения на служителите във връзка с административните производства по ЗУБ и осъществяваното процесуално представителство;	
г) служителите, които разглеждат молбите и вземат решение по тях, имат възможност, когато това е необходимо, да потърсят съвет от експерти по определени въпроси, като въпроси, свързани с медицински, културни или религиозни аспекти, с децата или пола.	**ЗИД на ЗУБ** Чл. 61 (7) При разглеждане на молбите по преценка на интервюиращия орган може да бъде поискано становището на експерт по определени въпроси, свързани с медицински, психологични, културни или религиозни аспекти, с децата или пола. (8) Интервюиращият орган може да поиска да бъде извършен медицински преглед на чужденеца с негово съгласие във връзка със следи, които може да са от минало преследване или тежки посегателства. Отказът на чужденеца от провеждане на медицински преглед не е пречка за вземане на решение. Медицинският преглед може да се проведе и по инициатива на чужденеца и за негова сметка.	**Пълно**

4. Органите по глава V получават достъп чрез решаващия орган, чрез кандидата или по-друг начин до общата информация по параграф 3, буква б), която е необходима за осъществяването на техните задачи.	**ЗУБ** Чл. 61 (2) Чужденецът, подал молба за предоставяне на международна закрила, се регистрира в Държавната агенция за бежанците и му се открива лично дело….." **ЗИД на ЗУБ** Чл. 84 (7) Жалбата и заверено копие от личното дело на чужденеца се изпращат незабавно на съда. **ГПК** Официален документ Чл. 179 (1) Официален документ, издаден от длъжностно лице в кръга на службата му по установените форма и ред, съставлява доказателство за изявленията пред него и за извършените от него и пред него действия. (2) Официално заверени преписи или извлечения от официални документи имат същата доказателствена сила, както и оригиналите.	**Пълно**
5. Държавите-членки предвиждат правила относно превода на документите, които имат отношение към разглеждането на молбата.	**АПК** чл. 14 ал. 1 Производствата по този кодекс се водят на български език. Ал. 2 Лицата, които не владеят български език, могат да се ползват от родния си или от друг, посочен от тях, език. В тези случаи се назначава преводач. Ал. 3 Документи, представени на чужд език, трябва да бъдат придружени с точен превод на български….."	**Пълно** .
Член 11 **Изисквания към решенията на решаващия орган** 1. Държавите-членки гарантират, че решенията по молбите за международна закрила се	**АПК** чл. 59 (1) Административният орган издава или отказва издаване на акта с мотивирано решение. (3) Устни административни актове, както и административни актове, изразени чрез действия или бездействия, се издават само когато това е предвидено в закон.	**Пълно** *В ЗУБ не е предвидено издаването на устни актове следователно решенията на ДАБ са писмени.*

постановяват в писмена форма.	**ЗИД на ЗУБ** Чл.76 (2) Решението на председателя на Държавната агенция за бежанците се връчва на чужденеца или на неговия законен представител или адвокат. Съдържанието на решението, както правата и задълженията, произтичащи от него, му се съобщават на език, който разбира.	
2. Държавите-членки гарантират при отхвърляне на молба по отношение на статут на бежанец и/или статут на лице под субсидиарна закрила решението да е фактически и правно мотивирано и в писмена форма да е посочен начинът за обжалване на отрицателно решение. Не е нужно държавите-членки да съобщават писмено за възможностите за обжалване на отрицателно решение във връзка с решение, по което на кандидата предварително е предоставена информация за тези възможности в писмен вид или по електронен път, до който той има достъп.	**АПК** Чл. 59 (1) Административният орган издава или отказва издаване на акта с мотивирано решение. (2) Когато административният акт се издава в писмена форма, той съдържа: 7. пред кой орган и в какъв срок актът може да се обжалва; **ЗИД на ЗУБ** Чл. 84 (3) Решенията по чл. 34, ал. 3, чл. 39а, ал. 2, чл. 75, ал. 1, т. 2 и 4 и чл. 82, ал. 2 могат да се обжалват в 14-дневен срок от връчването им пред административния съд по настоящ адрес от регистрационната карта на чужденеца. Решенията по чл. 78, ал. 6 могат да се обжалват в 14-дневен срок от връчването им пред административния съд по постоянен адрес на чужденеца.	**Пълно**
3. За целите на член 7, параграф 2 и когато молбата се основава на същите основания, държавите-членки могат да приемат едно решение по отношение на всички лица на издръжка освен ако това би довело до разкриването на особени обстоятелства на кандидата, които могат да застрашат интересите му, особено в случаите на преследване,		**Диспозитивна** Република България не се възползва от предложената опция.

основано на пол, сексуална ориентация, полова идентичност и/или възраст. В такива случаи за съответното лице се издава отделно решение.		
Член 12 **Гаранции за кандидатите** 1. По отношение на процедурите по глава III държавите-членки гарантират, че всички кандидати се ползват от следните гаранции: а) преди разглеждането на тяхната молба за убежище те трябва да бъдат информирани относно процедурата, която се прилага, относно правата и задълженията им по време на процедурата, както и относно последствията, които могат да произтекат от неспазването на техните задължения или отказа да сътрудничат на органите, на език, който те разбират или за който има разумни основания да се счита, че те разбират. Те се информират за сроковете и за средствата, с които разполагат за изпълнението на своето задължение да представят документите, които са посочени в член 4 от Директива 2011/95/ЕС, както и за последиците от изрично или мълчаливо оттегляне на	**ЗУБ** Чл. 58 (8) Молителят не по-късно от 15 дни от подаването на молбата се информира писмено на разбираем за него език за процедурата, която ще се следва, за неговите права и задължения, за последиците от неспазването на задълженията му или за отказа да сътрудничи на длъжностните лица на Държавната агенция за бежанците, както и за последиците от мълчаливото или изричното оттегляне на молбата му. Молителят се информира и за организациите, предоставящи правна и социална помощ на чужденци. Когато обстоятелствата налагат това, тази информация може да бъде предоставена устно. **ЗУБ** Чл. 30 (1) По време на производството чужденецът е длъжен: т.2. да предаде всички притежавани негови и на придружаващите го малолетни и непълнолетни деца документи, които могат да послужат за установяване на самоличността и гражданството им, както и начина на предвижването и влизането им в Република България; **ЗУБ** Чл. 63а (2) Чужденецът е длъжен да представи всички доказателства в подкрепа на молбата си за международна закрила до произнасянето по нея, като в случай че не ги представи, произнасянето се извършва без тези доказателства.	**Пълно**

молбата. Тази информация им се предава в срок, за да е възможно те да упражнят правата, които са гарантирани от настоящата директива, както и за да могат да изпълнят задълженията по член 13;		
б) трябва да им бъдат осигурени, когато е необходимо, услугите на преводач за представяне на техния случай пред компетентните органи. Държавите-членки считат, че е необходимо предоставянето на преводачески услуги, най-малкото когато кандидатът е поканен на интервю, както е посочено в членове 14—17 и 34, и когато не може да се осигури адекватен контакт при отсъствие на тези услуги. В такъв случай, както и в другите случаи, при които компетентните органи желаят да изслушат кандидата, тези услуги се заплащат с държавни средства;	**ЗУБ** Чл. 29 (1) По време на производството чужденецът има право: 8. на преводач или тълковник. **ЗИД на ЗУБ** Чл. 63а (3) С чужденеца се провежда интервю, на което се прави аудио-или аудио-визуално записване и се съставя протокол. При започване на интервюто чужденецът се уведомява за осъществяването на аудио- или аудио-визуално записване. Протоколът от интервюто и аудио- или аудио-визуалния запис са неразделна част от личното досие на чужденеца. (4) При провеждане на интервюто на кандидата се предоставя възможност да дава обяснения, свързани с елементи, които е възможно да липсват, и/или с несъответствия или противоречия в твърденията му. (5) Интервюиращият орган провежда допълнителни интервюта, ако е необходимо за нуждите на съответното производство. (6) Чужденец, подал молба за международна закрила, при заявено от него желание се интервюира от интервюиращ орган или преводач, съответно от тълковник, от същия пол. (7) Интервю не се провежда с чужденец, който не може да се грижи за своите работи поради слабоумие или душевна болест или поради обективни причини не може да даде устни или писмени изявления. В случай на съмнение интервюиращият орган се консултира с лекар, за да установи дали състоянието, заради което чужденецът не може да бъде разпитан, е временно, или с траен характер.	**Пълно**

	(8) Интервюто се провежда на заявен от чужденеца език. Когато това е невъзможно, интервюто се провежда на разбираем за него език. (9) Протоколът се прочита на чужденеца и се подписва от него, от преводача, съответно от тълковника, и от интервюиращия орган. В края на интервюто чужденецът може да прави коментар и да предостави разяснения по отношение на грешки в превода или неточности, отразени в протокола.	
в) не може да им бъде отказвана възможността да се свържат с ВКБООН или с други организации, които предоставят юридически съвети или други консултации за кандидати в съответствие със законодателството на засегнатата държава-членка;	**ЗИД на ЗУБ** Чл. 23 (1) Чужденците, търсещи или получили закрила, имат право на съдействие и помощ от страна на Върховния комисар на Организацията на обединените нации за бежанците и на други правителствени или неправителствени организации на всеки етап от производството и след предоставяне на закрила. (2) Държавата осигурява условия за получаване на правна помощ на чужденците, търсещи международна закрила в Република България.	**Пълно**
г) на тях и на техните правни или други съветници в съответствие с член 23, параграф 1 се предоставя достъп до информацията, посочена в член 10, параграф 3, буква б), и до информацията, предоставена от експертите, посочени в член 10, параграф 3, буква г), когато решаващият орган е взел тази информация под внимание при вземането на решение по тяхната молба	**ЗУБ** Чл. 29а. Чужденецът или неговият представител има право да подаде молба за достъп до събраната информация, въз основа на която ще бъде взето решение, освен в случаите, когато: 1. разкриването на информацията или на нейните източници би могло да застраши националната сигурност, сигурността на организациите или на лицата, които предоставят информацията, или на лицето, за което се отнася, или 2. това би попречило на разглеждането на молба за международна закрила, или 3. това би попречило на международните отношения на държавите членки. **ЗИД на ЗУБ** чл. 76 (7) След връчване на решението чужденецът има право да се запознае с личното си дело.	**Пълно**

д) в писмена форма се съобщава, в приемлив срок, решението на решаващия орган по молбата. Ако кандидатът се представлява от правен съветник или друг съветник, който представлява кандидата по закон, държавите-членки могат да изберат да съобщят решението на него вместо на кандидата;	**ЗИД на ЗУБ** Чл. 76 (1) Длъжностно лице от Държавната агенция за бежанците незабавно предприема действия по уведомяване на чужденец за необходимостта лично да му бъде връчено решение по реда на този закон. (2) Решението на председателя на Държавната агенция за бежанците се връчва на чужденеца или на неговия законен представител или адвокат. Съдържанието на решението, както правата и задълженията, произтичащи от него, му се съобщават на език, който разбира. (3) Връчването се удостоверява с подписи на чужденеца, на преводача, съответно тълковника и длъжностното лице. Отказът да подпише решението се удостоверява с подписите на двама свидетели. (4) Ако решението не бъде връчено лично в 14-дневен срок от издаването му, на чужденеца се изпраща съобщение с обратна разписка. (5) При неявяване в 7-дневен срок от получаване на съобщението с обратната разписка решението се счита за връчено. (6) Ако съобщението с обратната разписка се върне в Държавната агенция за бежанците поради невъзможност за връчване, решението се счита за връчено. (7) След връчване на решението чужденецът има право да се запознае с личното си дело.	**Пълно**
е) в случай че не се ползват от помощта или представителството на правен или друг съветник, те следва да бъдат информирани за резултата от решението, взето от решаващия орган, на език, който те разбират или за който има разумно основание да се счита, че разбират. В предоставената информация се	**ЗИД на ЗУБ** Чл. 76 (2) Решението на председателя на Държавната агенция за бежанците се връчва на чужденеца или на неговия законен представител или адвокат. Съдържанието на решението, както правата и задълженията, произтичащи от него, му се съобщават на език, който разбира. **АПК**	**Пълно**

посочват възможностите за обжалване на отрицателното решение в съответствие с разпоредбите на член 11, параграф 2.	Чл. 59 (1) Административният орган издава или отказва издаване на акта с мотивирано решение. (2) Когато административният акт се издава в писмена форма, той съдържа: 7. пред кой орган и в какъв срок актът може да се обжалва; **ЗИД на ЗУБ** Чл. 84 (3) Решенията по чл. 34, ал. 3, чл. 39а, ал. 2, чл. 75, ал. 1, т. 2 и 4 и чл. 82, ал. 2 могат да се обжалват в 14-дневен срок от връчването им пред административния съд по настоящ адрес от регистрационната карта на чужденеца……“	
2. По отношение на процедурите по глава V държавите-членки гарантират, че всички кандидати се ползват с гаранции, които са равностойни на тези по параграф 1, букви б)—д).	**ЗУБ** Чл. 29 (1) По време на производството чужденецът има право: т.8. на преводач или тълковник. **АПК** чл. 14 (1) Производствата по този кодекс се водят на български език. (2) Лицата, които не владеят български език, могат да се ползват от родния си или от друг, посочен от тях, език. В тези случаи се назначава преводач. (3) Документи, представени на чужд език, трябва да бъдат придружени с точен превод на български. **ЗИД на ЗУБ** Чл. 23 (1) Чужденците, търсещи или получили международна закрила, имат право на съдействие и помощ от страна на Върховния комисар на Организацията на обединените нации за бежанците и на други правителствени или неправителствени организации на всеки етап от производството и след предоставяне на международна закрила. (2) Държавата осигурява условия за получаване на правна	**Пълно**

	помощ на чужденците, търсещи международна закрила в Република България. (3) На организациите по ал. 1 и на лицата, предоставящи правна помощ на чужденци, търсещи международна закрила, се осигурява ефективен достъп до чужденците, които се намират на граничните контролно-пропускателни пунктове, включително в транзитните зони. **ЗИД на ЗУБ** Чл. 76 (1) Длъжностно лице от Държавната агенция за бежанците незабавно предприема действия по уведомяване на чужденец за необходимостта лично да му бъде връчено решение по реда на този закон. (2) Решението на председателя на Държавната агенция за бежанците се връчва на чужденеца или на неговия законен представител или адвокат. Съдържанието на решението, както правата и задълженията, произтичащи от него, му се съобщават на език, който разбира. (3) Връчването се удостоверява с подписи на чужденеца, на преводача, съответно тълковника и длъжностното лице. Отказът да подпише решението се удостоверява с подписите на двама свидетели. (4) Ако решението не бъде връчено лично в 14-дневен срок от издаването му, на чужденеца се изпраща съобщение с обратна разписка. (5) При неявяване в 7-дневен срок от получаване на съобщението с обратната разписка решението се счита за връчено. (6) Ако съобщението с обратната разписка се върне в Държавната агенция за бежанците поради невъзможност за връчване, решението се счита за връчено. (7) След връчване на решението чужденецът има право да се запознае с личното си дело.	

Член 13 **Задължения на кандидата** 1. Държавите-членки налагат на кандидатите задължението да сътрудничат на компетентните органи при установяването на тяхната самоличност и други елементи, посочени в член 4, параграф 2 от Директива 2011/95/ЕС. Държавите-членки могат да наложат на кандидата други задължения да сътрудничи на компетентните органи, доколкото тези задължения са необходими за разглеждането на молбата. 2. По-конкретно държавите-членки могат да предвидят, че: а) от кандидатите се изисква да докладват на компетентния орган или да се представят лично, незабавно или в определен момент; б) кандидатите трябва да предоставят документите, с които разполагат и които имат значение при разглеждането на молбата, като например своите паспорти; в) от кандидатите се изисква да уведомяват компетентните органи за своето настоящо място на пребиваване или адрес, както и за настъпили промени в него, възможно най-скоро. Държавите-членки могат да предвидят, че кандидатът трябва да получава	**ЗУБ** Чл. 30 (1) По време на производството чужденецът е длъжен: 1. да изпълнява разпорежданията и да не пречи на длъжностните лица при изпълнение на служебните им задължения; 2. да предаде всички притежавани негови и на придружаващите го малолетни и непълнолетни деца документи, които могат да послужат за установяване на самоличността и гражданството им, както и начина на предвижването и влизането им в Република България; 3. когато не притежава документите по т. 2, да удостовери самоличността си, датата и мястото на раждане, семейното си положение, както и тези на придружаващите го малолетни и непълнолетни деца, чрез декларация пред длъжностно лице, за верността на която носи наказателна отговорност по чл. 313 от Наказателния кодекс; 4. да спазва правилника за вътрешния ред в транзитните и регистрационно-приемателните центрове, да участва в дейностите по поддръжката, хигиената и благоустройството им, както и да опазва предоставеното му за ползване имущество; 5. да не променя адреса, определен по реда на чл. 29, ал. 9, без разрешение от Държавната агенция за бежанците; 6. да не навлиза в граничната зона на Република България без надлежно разрешение; 7. да не навлиза в зони, определени от председателя на Държавната агенция за бежанците или оправомощено от него длъжностно лице; 8. да не напуска територията на Република България без разрешението на Държавната агенция за бежанците; 9. да съдейства за изясняване на неговия случай, като съобщава пълна и достоверна информация на съответните длъжностни лица; 10. да даде пръстови отпечатъци;	**Пълно**

съобщения на мястото на последното си местопребиваване или на последния адрес, който съответно е посочил;	11. да не напуска определената му зона. (2) Чужденец, търсещ международна закрила, може да напуска определената му зона или да навлиза в зоните по ал. 1, т. 6 или 7 с разрешение на председателя на Държавната агенция за бежанците или оправомощено от него длъжностно лице. (3) Отказът за издаване на разрешение за напускане на определената зона или за навлизане в зоните по ал. 1, т. 6 или 7 се мотивира. Разрешение не се изисква, когато чужденецът, търсещ международна закрила, трябва да се яви пред съд, пред административен орган или се нуждае от специализирана медицинска помощ.	
г) компетентните органи имат право да претърсят кандидата, както и вещите, които носи със себе си. Без да се засягат всички претърсвания, извършвани по съображения за сигурност, претърсването на кандидата съгласно настоящата директива се извършва от лице от същия пол при пълно зачитане на принципите на човешко достойнство и на физическа и психическа неприкосновеност; д) компетентните органи могат да фотографират кандидата; и	**ЗУБ** Чл. 60 (2) Длъжностни лица от Държавната агенция за бежанците извършват обиск на чужденеца, проверяват носените от него вещи, фотографират го и снемат пръстови отпечатъци и други идентифициращи белези при условията и по реда на Закона за Министерството на вътрешните работи и при зачитане достойнството на чужденеца. **ЗМВР** Чл. 80 (2) Обиск може да бъде извършен само от лице, което принадлежи към пола на обискирания.	**Пълно**
е) компетентните органи имат право да правят запис на устно направени от кандидата изявления, при условие че той е информиран	**ЗУБ** Чл. 63а (3) С чужденеца се провежда интервю, на което се прави аудио- или аудио-визуално записване и се съставя протокол. При започване на интервюто чужденецът се	**Пълно**

предварително за това.	уведомява за осъществяването на аудио- или аудио-визуално записване. Протоколът от интервюто и аудио- или аудио-визуалния запис са неразделна част от личното досие на чужденеца. **ЗИД на ЗУБ** Чл. 63а (9) Протоколът се прочита на чужденеца и се подписва от него, от преводача, съответно от тълковника, и от интервюиращия орган. В края на интервюто чужденецът може да прави коментар и да предостави разяснения по отношение на грешки в превода или неточности, отразени в протокола.	
Член 14 **Лично интервю** 1. Преди да се произнесе решаващият орган, на кандидата се предоставя възможност за провеждане на лично интервю относно неговата молба за международна закрила с лице, което има правомощия по силата на националното право за провеждането на подобно интервю. Личните интервюта по същността на молбата за международна закрила се провеждат винаги от персонала на решаващия орган. Настоящият параграф не засяга член 42, параграф 2, буква б).	**ЗУБ** Чл. 63а (1) След регистрирането се определя дата за провеждане на интервю. Чужденецът, подал молба за международна закрила, се уведомява своевременно за датата на всяко следващо интервю. (3) С чужденеца се провежда интервю, на което се прави аудио- или аудио-визуално записване и се съставя протокол. При започване на интервюто чужденецът се уведомява за осъществяването на аудио- или аудио-визуално записване. Протоколът от интервюто и аудио- или аудио-визуалния запис са неразделна част от личното досие на чужденеца. **ЗИД на ЗУБ** Чл.63а (4) При провеждане на интервюто на кандидата се предоставя възможност да дава обяснения, свързани с елементи, които е възможно да липсват, и/или с несъответствия или противоречия в твърденията му. (6) Чужденец, подал молба за международна закрила, при заявено от него желание се интервюира от интервюиращ орган или преводач, съответно от тълковник, от същия пол. (11) По време на интервюто може да присъстват законният представител и/или адвокат, с право да излагат съображения в	**Пълно**

	края на интервюто. Отсъствието на адвокат не е пречка за провеждането на лично интервю. **ЗИД на ЗУБ** Чл.25 (6) Представителят информира непридружения малолетен или непълнолетен чужденец за предстоящата процедура по молбата за международна закрила, както и за неговите права и задължения, за смисъла и евентуалните последствия от личното интервю и при необходимост как да се подготви. (7) Представителят присъства при провеждане на интервюто с непридружения малолетен или непълнолетен чужденец, на което има възможност да задава въпроси, допуснати от интервюиращия орган и да излага съображения, свързани с молбата за закрила и с провежданото административно производство.	
Когато едновременното подаване на молби за международна закрила от голям брой граждани на трети държави или от лица без гражданство прави невъзможно решаващият орган да проведе своевременно интервютата по същността на всяка молба, държавите-членки могат да предвидят служители от друг орган временно да участват в провеждането на тези интервюта. В тези случаи служителите на този друг орган преминават предварително съответното обучение, което съдържа елементите, изброени в член 6, параграф 4, букви а)—д) от		**Диспозитивна** Република България не се възползва от предложената опция.

Регламент (ЕС) № 439/2010. Лицата, които провеждат личните интервюта с кандидатите съгласно настоящата директива, са придобили също така общи познания за проблемите, които биха могли да повлияят неблагоприятно на способността на кандидатите да бъдат интервюирани, например признаци, че кандидатът може да е бил подложен в миналото на мъчения.		
Когато едно лице е подало молба за международна закрила от името на лица на негова издръжка, на всяко пълнолетно лице, което е на издръжка на кандидата, се предоставя възможността за провеждане на лично интервю.		**Диспозитивна** Република България не се възползва от предложената опция.
Държавите-членки могат да определят в своето национално законодателство в кои случаи непълнолетно лице има право на лично интервю.	**ЗИД на ЗУБ** Чл.25 (6) Представителят информира непридружения малолетен или непълнолетен чужденец за предстоящата процедура по молбата за международна закрила, както и за неговите права и задължения, за смисъла и евентуалните последствия от личното интервю и при необходимост как да се подготви. **Закон за закрила на детето** Чл. 15 (1) Във всяко административно или съдебно производство, по което се засягат права или интереси на дете, то задължително се изслушва, ако е навършило 10-годишна възраст, освен ако това би навредило на неговите интереси. (2) Когато детето не е навършило 10-годишна възраст, то може да бъде изслушано в зависимост от степента на неговото развитие. Решението за изслушване се мотивира.	**Пълно**
2. Личното интервю по съществото	**ЗИД на ЗУБ**	**Пълно**

на молбата може да не се проведе, когато: а) решаващият орган е в състояние да вземе положително решение по отношение на статута на бежанец на основание на наличните доказателства; или	Чл. 63а (12) Интервю може да не се провежда в случаите, когато ще бъде взето положително решение за предоставяне на международна закрила по чл. 8, ал. 9 и чл. 10. (13) Отсъствието на интервю в съответствие с настоящия член не е пречка за вземане на решение по молбата за международна закрила.	
б) решаващият орган е на мнение, че кандидатът не е в състояние или не може да бъде разпитван поради трайно независещи от неговата воля обстоятелства. В случай на съмнение решаващият орган се консултира с медицинско лице, за да установи дали състоянието, заради което кандидатът не може да бъде разпитан, е временно или с траен характер. Когато не е проведено лично интервю с кандидата в съответствие с буква б) или когато е уместно, с лице на негова издръжка, се полагат разумни усилия, за да се позволи на кандидата или на лицето на негова издръжка да предостави допълнителна информация.	**ЗИД на ЗУБ** Чл. 63а (7) Интервю не се провежда с чужденец, който не може да се грижи за своите работи поради слабоумие или душевна болест или поради обективни причини не може да даде устни или писмени изявления. В случай на съмнение интервюиращият орган се консултира с лекар, за да установи дали състоянието, заради което чужденецът не може да бъде разпитан, е временно, или с траен характер.	**Пълно**
3. Отсъствието на лично интервю в съответствие с настоящия член не възпрепятства решаващия орган да се произнесе по молбата за международна закрила. 4. Липсата на лично интервю в съответствие с параграф 2, буква б)	**ЗИД на ЗУБ** чл.63а (13) Отсъствието на интервю в съответствие с настоящия член не е пречка за вземане на решение по молбата за международна закрила. **ЗУБ** Чл. 75 (2) При произнасяне по молбата за международна	**Пълно**

не влияе неблагоприятно върху решението на решаващия орган.	закрила се преценяват всички относими факти, декларации или документи, свързани с личното положение на молителя, с държавата му по произход или с възможността да се ползва от закрилата на друга държава, чието гражданство би могъл да придобие, включително и дали молителят е упражнявал дейности, чиято единствена цел е да получи международна закрила. Неявяването на интервю се взема предвид при произнасянето по молбата, освен ако чужденецът има обективни пречки за това.	
5. Независимо от член 28, параграф 1, когато се произнасят по молбата за международна закрила, държавите-членки могат да вземат предвид и факта, че кандидатът не е присъствал на личното интервю, освен когато той има основателни причини за своето отсъствие.	**ЗУБ** Чл. 75 (2) При произнасяне по молбата за международна закрила се преценяват всички относими факти, декларации или документи, свързани с личното положение на молителя, с държавата му по произход или с възможността да се ползва от закрилата на друга държава, чието гражданство би могъл да придобие, включително и дали молителят е упражнявал дейности, чиято единствена цел е да получи международна закрила. Неявяването на интервю се взема предвид при произнасянето по молбата, освен ако чужденецът има обективни пречки за това.	**Пълно**
Член 15 **Изисквания за лично интервю** 1. Обикновено личното интервю се провежда без присъствието на членовете на семейството, освен в случаите, когато решаващият орган счете, че присъствието на други членове на семейството е необходимо за пристъпване към правилното разглеждане на молбата.	**ЗУБ** чл.63б (2) По преценка на интервюиращия орган при провеждането на интервю с чужденец, търсещ закрила, може да присъства член на семейството му.	**Пълно**
2. Личното интервю се провежда при условия, които гарантират съответстваща поверителност.	**ЗУБ** Чл. 63б (1) Интервю се провежда при условия, които гарантират нужната поверителност.	**Пълно**

3. Държавите-членки вземат необходимите мерки за това личното интервю да се проведе при условия, които дават възможност на кандидата да изложи основанията за своята молба по последователен начин. За целта държавите-членки: а) гарантират, че лицето, което провежда интервюто, е компетентно да отчете личните и общите обстоятелства във връзка с молбата, включително културния произход, пола, сексуалната ориентация, половата идентичност или уязвимостта на кандидата;	**ЗИД на ЗУБ** чл.63а (4) При провеждане на интервюто на кандидата се предоставя възможност да дава обяснения, свързани с елементи, които е възможно да липсват, и/или с несъответствия или противоречия в твърденията му. (9) Протоколът се прочита на чужденеца и се подписва от него, от преводача, съответно от тълковника, и от интервюиращия орган. В края на интервюто чужденецът може да прави коментар и да предостави разяснения по отношение на грешки в превода или неточности, отразени в протокола. **ЗУБ** Чл. 6 (3) Длъжностните лица в центровете за настаняване и тези, провеждащи производство по този закон с чужденци, търсещи международна закрила, особено с чужденци от уязвима група, получават подходящо обучение, включващо и елементите, изброени в член 6, параграф 4, букви "а" - "д" от Регламент (ЕС) № 439/2010 на Европейския парламент и на Съвета от 19 май 2010 г. за създаване на Европейска служба за подкрепа в областта на убежището (ОВ, L 132/11 от 29 май 2010 г.)	**Пълно**
б) когато това е възможно, уреждат интервюто на кандидата да бъде проведено от лице от същия пол, ако кандидатът е поискал това, освен ако решаващият орган има причини да смята, че искането е на основания, които не са свързани със затруднения от страна на кандидата да представи изчерпателно основания за молбата си;	**ЗИД на ЗУБ** чл. 63а (6) Чужденец, подал молба за международна закрила, при заявено от него желание се интервюира от интервюиращ орган или преводач, съответно от тълковник, от същия пол.	

в) избират преводач, който да е в състояние да гарантира подходящо общуване между кандидата и лицето, което провежда интервюто. Общуването се осъществява на предпочетения от кандидата език, освен ако няма друг език, който той разбира и на който той е в състояние да общува ясно. Когато това е възможно, държавите-членки предоставят преводач от същия пол, ако кандидатът е поискал това, освен ако решаващият орган няма причини да смята, че искането е на основания, които не са свързани със затруднения от страна на кандидата да представи изчерпателно основания за молбата си;	**ЗИД на ЗУБ** чл. 63а (6) Чужденец, подал молба за международна закрила, при заявено от него желание се интервюира от интервюиращ орган или преводач, съответно от тълковник, от същия пол. (8)Интервюто се провежда на заявен от чужденеца език. Когато това е невъзможно, интервюто се провежда на разбираем за него език	**Пълно**
г) гарантират, че лицето, което провежда интервю по същността на молба за международна закрила, не носи военна униформа или униформа, характерна за правоприлагащите органи;		**Не подлежи на въвеждане** За да носят униформа трябва да е изрично посочено в закона
д) гарантират, че интервюта с непълнолетни се провеждат по начин, подходящ за деца.	**Закон за закрила на детето** Чл. 15 (1) Във всяко административно или съдебно производство, по което се засягат права или интереси на дете, то задължително се изслушва, ако е навършило 10-годишна възраст, освен ако това би навредило на неговите интереси. (2) Когато детето не е навършило 10-годишна възраст, то може да бъде изслушано в зависимост от степента на неговото развитие. Решението за изслушване се мотивира. (3) Преди изслушването на детето съдът или административният орган трябва:	**Пълно**

	1. да осигури необходимата информация, която да му помогне да формира мнението си; 2. да го уведоми за евентуалните последици от неговите желания, от поддържаното от него мнение, както и за всяко решение на съдебния или административен орган. (4) Съдебните и административните органи осигуряват подходяща обстановка за изслушване на детето, съобразена с неговата възраст. На изслушването и консултирането на детето задължително присъства социален работник от дирекция "Социално подпомагане" по настоящия адрес на детето, а при необходимост - и друг подходящ специалист. (5) Съдът или административният орган разпорежда изслушването да се извършва и в присъствието на родител, настойник, попечител, друго лице, което полага грижи за детето, или друг близък, когото детето познава, с изключение на случаите, когато това не отговаря на интереса на детето. (6) При всяко дело съдът или административният орган уведомява дирекция "Социално подпомагане" по настоящия адрес на детето, като за уведомлението от съда се прилагат разпоредбите на Гражданския процесуален кодекс, а за уведомлението от административния орган се прилагат разпоредбите на Административнопроцесуалния кодекс. Дирекция "Социално подпомагане" изпраща представител, който изразява становище, а при невъзможност предоставя доклад. (7) Дирекция "Социално подпомагане" може да представлява детето в случаите, предвидени в закон. (8) Детето има право на правна помощ и жалба във всички производства, засягащи негови права или интереси.	
4. Държавите-членки могат да предвидят правила, които уреждат присъствието на трети лица на личното интервю.		**Диспозитивна** Република България не се възползва от предложената опция.

Член 16 **Съдържание на личното интервю** При провеждане на лично интервю по същество на молба за международна закрила решаващият орган гарантира, че кандидатът разполага с подходяща възможност да представи възможно най-подробно елементите, необходими за обосноваване на молбата в съответствие с член 4 от Директива 2011/95/ЕС. Това включва възможността кандидатът да даде обяснения, свързани с елементи, които е възможно да липсват, и/или несъответствия или противоречия в твърденията на кандидата.	**ЗУБ** Чл. 63а. (1) След регистрирането се определя дата за провеждане на интервю. Чужденецът, подал молба за международна закрила, се уведомява своевременно за датата на всяко следващо интервю. (2) Чужденецът е длъжен да представи всички доказателства в подкрепа на молбата си за международна закрила до произнасянето по нея, като в случай че не ги представи, произнасянето се извършва без тези доказателства. (3) С чужденеца се провежда интервю, на което се прави аудио- или аудио-визуално записване и се съставя протокол. При започване на интервюто чужденецът се уведомява за осъществяването на аудио- или аудио-визуално записване. Протоколът от интервюто и аудио- или аудио-визуалния запис са неразделна част от личното досие на чужденеца. **ЗИД на ЗУБ** Чл. 63а (4) При провеждане на интервюто на кандидата се предоставя възможност да дава обяснения, свързани с елементи, които е възможно да липсват, и/или с несъответствия или противоречия в твърденията му. (5) Интервюиращият орган провежда допълнителни интервюта, ако е необходимо за нуждите на съответното производство. (9) Протоколът се прочита на чужденеца и се подписва от него, от преводача, съответно от тълковника, и от интервюиращия орган. В края на интервюто чужденецът може да прави коментар и да предостави разяснения по отношение на грешки в превода или неточности, отразени в протокола. (11) По време на интервюто може да присъстват законният представител и/или адвокат, с право да излагат съображения в края на интервюто. Отсъствието на адвокат не е пречка за провеждането на лично интервю	**Пълно**

Член 17 **Докладване и записване на личното интервю** 1. Държавите-членки гарантират, че за всяко лично интервю се изготвя подробен и фактологичен доклад, който съдържа всички съществени елементи, или стенограма.	**ЗУБ** Чл. 63а (3) С чужденеца се провежда интервю, на което се прави аудио- или аудио-визуално записване и се съставя протокол. При започване на интервюто чужденецът се уведомява за осъществяването на аудио- или аудио-визуално записване. Протоколът от интервюто и аудио- или аудио-визуалния запис са неразделна част от личното досие на чужденеца.	**Пълно**
2. Държавите-членки могат да осигурят аудио- или аудио-визуално записване на личното интервю. Когато е направено аудио- или аудио-визуално записване на интервюто, държавите-членки гарантират, че записът или стенограма от него са на разположение във връзка с досието на кандидата.	**ЗУБ** Чл. 63а (3) С чужденеца се провежда интервю, на което се прави аудио- или аудио-визуално записване и се съставя протокол. При започване на интервюто чужденецът се уведомява за осъществяването на аудио- или аудио-визуално записване. Протоколът от интервюто и аудио- или аудио-визуалния запис са неразделна част от личното досие на чужденеца.	**Пълно**
3. Държавите-членки гарантират, че кандидатът има възможност да прави коментар и/или да предостави разяснения в устен и/или писмен вид по отношение на грешки в превода или недоразумения, отразени в доклада или в стенограмата, в края на личното интервю или в определен срок, преди решаващият орган да вземе решение. За тази цел държавите-членки гарантират, че кандидатът разполага с цялата информация за съдържанието на доклада или съществените	**ЗИД на ЗУБ** Чл. 63а (9) Протоколът се прочита на чужденеца и се подписва от него, от преводача, съответно от тълковника, и от интервюиращия орган. В края на интервюто чужденецът може да прави коментар и да предостави разяснения по отношение на грешки в превода или неточности, отразени в протокола. (10) Отказът на чужденеца да подпише протокола от интервюто се удостоверява с подписите на двама свидетели. Причините за отказа се отбелязват в протокола. Отказът не е пречка за вземане на решение по молбата за международна закрила. (11) По време на интервюто може да присъстват законният представител и/или адвокат, с право да излагат съображения в края на интервюто.Отсъствието на адвокат не е пречка за	**Пълно**

елементи на стенограмата, при необходимост с помощта на устен преводач. След това държавите-членки изискват от кандидата да потвърди, че съдържанието на доклада или на стенограмата отразява правилно интервюто. Когато личното интервю е записано в съответствие с параграф 2 и ако записът може да бъде приет като доказателство при процедурите по обжалване, посочени в глава V, не е необходимо държавите-членки да изискват потвърждение от кандидата, че съдържането на доклада или на стенограмата отразява правилно интервюто. Без да се засяга член 16, когато държавите-членки осигуряват стенограма и запис от личното интервю, не е необходимо те да предоставят възможност на кандидата за отправяне на забележки и/или предоставяне на разяснения във връзка със стенограмата.	провеждането на лично интервю.	
4. Когато кандидатът откаже да потвърди, че съдържанието на доклада или на стенограмата отразява правилно личното интервю, основанията за този отказ се отбелязват в досието на кандидата.	**ЗИД на ЗУБ** чл. 63а (10) Отказът на чужденеца да подпише протокола от интервюто се удостоверява с подписите на двама свидетели. Причините за отказа се отбелязват в протокола. Отказът не е пречка за вземане на решение по молбата за международна закрила.	**Пълно**
Подобен отказ не възпрепятства	**ЗИД на ЗУБ**	**Пълно**

решавашия орган да взема решение по молбата.	чл. 63а (10) Отказът на чужденеца да подпише протокола от интервюто се удостоверява с подписите на двама свидетели. Причините за отказа се отбелязват в протокола. Отказът не е пречка за вземане на решение по молбата за международна закрила.	
5. Кандидатите или техният правен или друг съветник, определен в член 23, имат достъп до доклада или до стенограмата, или когато е приложимо, до записа, преди решаващият орган да вземе решение.	**ЗУБ** Чл. 29а. Чужденецът или неговият представител има право да подаде молба за достъп до събраната информация, въз основа на която ще бъде взето решение, освен в случаите, когато: 1. разкриването на информацията или на нейните източници би могло да застраши националната сигурност, сигурността на организациите или на лицата, които предоставят информацията, или на лицето, за което се отнася, или 2. това би попречило на разглеждането на молба за международна закрила, или 3. това би попречило на международните отношения на държавите членки. Чл. 63а (3) С чужденеца се провежда интервю, на което се прави аудио- или аудио-визуално записване и се съставя протокол. При започване на интервюто чужденецът се уведомява за осъществяването на аудио- или аудио-визуално записване. Протоколът от интервюто и аудио- или аудио-визуалния запис са неразделна част от личното досие на чужденеца.	**Пълно**
Когато държавите-членки осигуряват както стенограма, така и запис на личното интервю, не е необходимо те да предоставят достъп до записа при процедурите на първа инстанция, посочени в глава III. В такива случаи независимо от това те предоставят достъп до записа при процедурите	**ЗИД на ЗУБ** Чл. 63а (9) Протоколът се прочита на чужденеца и се подписва от него, от преводача, съответно от тълковника, и от интервюиращия орган.В края на интервюто чужденецът може да прави коментар и да предостави разяснения по отношение на грешки в превода или неточности, отразени в протокола.	**Пълно.**

по обжалване, посочени в глава V.		
Без да се засяга параграф 3 от настоящия член, когато молбата се разглежда в съответствие с член 31, параграф 8, държавите-членки могат да предвидят, че достъп до доклада или до стенограмата, и когато е приложимо, до записа, се предоставя едновременно с вземането на решение.	**ЗИД на ЗУБ** чл. 76 (7) След връчване на решението чужденецът има право да се запознае с личното си дело.	**Пълно.**
Член 18 **Медицински преглед** 1.Когато решаващият орган счете за уместно по отношение на оценката на молбата на кандидата за международна закрила, в съответствие с член 4 от Директива 2011/95/ЕС и със съгласието на кандидата държавите-членки предприемат стъпки за провеждането на медицински преглед на кандидата във връзка със следи, които биха могли да са от минало преследване или тежки посегателства. В противен случай държавите-членки могат да предвидят кандидатът да предприеме стъпки за провеждането на такъв медицински преглед. Медицинските прегледи, посочени в първа алинея, се извършват от квалифицирани медицински лица, а	**ЗИД на ЗУБ** Чл. 61 (7) При разглеждане на молбите по преценка на интервюиращия орган може да бъде поискано становището на експерт по определени въпроси, свързани с медицински, психологични, културни или религиозни аспекти, с децата или пола. (8) Интервюиращият орган може да поиска да бъде извършен медицински преглед на чужденеца с негово съгласие във връзка със следи, които може да са от минало преследване или тежки посегателства. Отказът на чужденеца от провеждане на медицински преглед не е пречка за вземане на решение. Медицинският преглед може да се проведе и по инициатива на чужденеца и за негова сметка.	**Пълно**

резултатите от тях се представят на решаващия орган възможно най-скоро. Държавите-членки могат да определят медицинските лица, които могат да извършват тези прегледи. Ако кандидатът е отказал да премине такъв медицински преглед, това не е пречка за решазащия орган да вземе решение по молбата за международна закрила.		
Медицинските прегледи, извършвани в съответствие с настоящия параграф, се заплащат с държавни средства.	**ЗИД на ЗУБ** Чл. 61 (8) „.....Медицинският преглед може да се проведе и по инициатива на чужденеца и за негова сметка.“	
2. Когато не е извършен медицински преглед в съответствие с параграф 1, държавите-членки информират кандидатите, че могат по собствена инициатива или за собствена сметка да предприемат стъпки за провеждане на медицински преглед във връзка със следи, които биха могли да са от минало преследване или тежки посегателства.		
3. Решаващият орган оценява резултатите от медицинските прегледи, посочени в параграфи 1 и 2, заедно с другите елементи на	**ЗУБ** Чл. 75 (2) При произнасяне по молбата за международна закрила се преценяват всички относими факти, декларации	

молбата.	или документи, свързани с личното положение на молителя, с държавата му по произход или с възможността да се ползва от закрилата на друга държава, чието гражданство би могъл да придобие, включително и дали молителят е упражнявал дейности, чиято единствена цел е да получи международна закрила. Неявяването на интервю се взема предвид при произнасянето по молбата, освен ако чужденецът има обективни пречки за това.	
Член 19 **Безплатно предоставяне на правна и процедурна информация при процедурите на първа инстанция** 1. При процедурите на първа инстанция, предвидени в глава III, държавите-членки гарантират, че при поискване на кандидатите се предоставя безплатно правна и процедурна информация, включително най-малко информация относно процедурата с оглед на конкретните обстоятелства на кандидата. В случай на отрицателно решение по молба на първа инстанция при поискване държавите-членки предоставят на кандидатите информация, освен предоставената в съответствие с член 11, параграф 2 и с член 12, параграф 1, буква е), за да се разяснят мотивите за това решение и да се обясни как то може да бъде оспорено. 2. Безплатна правна и процедурна	**ЗУБ** Чл. 58 (6) При наличие на признаци, че чужденец, задържан в места за задържане, специални домове за временно настаняване на чужденци или намиращ се на гранични контролно-пропускателни пунктове, включително в транзитните зони, може да пожелае да подаде молба за международна закрила, му се предоставя информация относно възможността да направи това. За тази цел се осигурява превод за улесняване на достъпа до процедурата. (8) Молителят не по-късно от 15 дни от подаването на молбата се информира писмено на разбираем за него език за процедурата, която ще се следва, за неговите права и задължения, за последиците от неспазването на задълженията му или за отказа да сътрудничи на длъжностните лица на Държавната агенция за бежанците, както и за последиците от мълчаливото или изричното оттегляне на молбата му. Молителят се информира и за организациите, предоставящи правна и социална помощ на чужденци. Когато обстоятелствата налагат това, тази информация може да бъде предоставена устно. **ЗИД на ЗУБ** Чл. 23 (2) Държавата осигурява условия за получаване на правна помощ на чужденците, търсещи закрила в Република България. **ЗИД на ЗУБ**	**Пълно**

информация се предоставя при условията, посочени в член 21.	Чл. 84 (3) Решенията по чл. 34, ал. 3, чл. 39а, ал. 2, чл. 75, ал. 1, т. 2 и 4 и чл. 82, ал. 2 могат да се обжалват в 14-дневен срок от връчването им пред административния съд по настоящ адрес от регистрационната карта на чужденеца. Решенията по чл. 78, ал. 6 могат да се обжалват в 14-дневен срок от връчването им пред административния съд по постоянен адрес на чужденеца.	
Член 20 **Безплатна правна помощ и представителство в процедурите по обжалване** 1. Държавите-членки гарантират безплатната правна помощ и представителство да бъдат предоставяни при поискване в процедурите по обжалване, предвидени в глава V. Тя включва най-малкото подготовката на изискваните съдебни документи и участие в изслушването пред първоинстанционен съд от името на кандидата. 2. Държавите-членки могат да предвидят също така безплатна правна помощ и/или представителство в процедурите на първа инстанция, предвидени в глава III. В тези случаи член 19 не се прилага.	**ЗИД на ЗУБ** Чл. 23 (2) Държавата осигурява условия за получаване на правна помощ на чужденците, търсещи закрила в Република България. **Закон за правната помощ** Чл. 21. Видовете правна помощ са: 1. консултация с оглед постигане на споразумение преди започване на съдопроизводството или за завеждане на дело; 2. подготовка на документи за завеждане на дело; 3. процесуално представителство; 4. (представителство при задържане по чл. 72, ал. 1 от Закона за Министерството на вътрешните работи и по чл. 16а от Закона за митниците. Чл. 22 (1) Правната помощ по чл. 21, т. 1 и 2 е безплатна и се предоставя на: 8. лица, търсещи международна закрила по реда на Закона за убежището и бежанците, за които предоставяне на правна помощ не се дължи на друго правно основание; Чл. 23 (1) Системата за правна помощ по чл. 21, т. 3 обхваща случаите, при които по силата на закон задължително се предвижда адвокатска защита, резервен защитник или представителство. (2) Системата за правна помощ обхваща и случаите, когато обвиняемият, подсъдимият или страната по наказателно, гражданско или административно дело не разполага със средства за заплащане на адвокат, желае да има такъв и интересите на правосъдието изискват това.	**Пълно**

3. Държавите-членки могат да предвидят, че безплатна правна помощ и представителство се осигуряват само ако според съда или друг компетентен орган има достатъчно перспективи за успешен резултат. Когато даден орган, различен от съд, взема решение да не се предоставят безплатна правна помощ и представителство съгласно настоящия параграф, държавите-членки осигуряват на кандидата правото на ефективна защита пред съд срещу това решение. При прилагането на настоящия параграф държавите-членки гарантират, че правната помощ и представителство не се ограничават произволно и ефективният достъп на кандидата до правосъдие не е възпрепятстван. 4. Безплатната правна помощ и представителство се осигуряват при условията, посочени в член 21.		**Диспозитивна** Република България не се възползва от предложената опция.
Член 21 **Условия за предоставяне на безплатна правна и процедурна информация и безплатна правна помощ и представителство**	**Закон за правната помощ** Чл. 2 Правната помощ по този закон се осъществява от адвокати и се финансира от държавата.	**Пълно.**

1. Държавите-членки могат да предвидят, че правната и процедурна информация, посочена в член 19, се предоставя от неправителствени организации, специалисти от правителствени органи или от специализирани държавни служби. Безплатната правна помощ и представителство, посочени в член 20, се предоставят от лица, признати или оправомощени съгласно националното право.	**ЗУБ** Чл. 2 (1) Чужденците, търсещи или получили международна закрила, имат право на съдействие и помощ от страна на Върховния комисар на Организацията на обединените нации за бежанците и на други правителствени или неправителствени организации на всеки етап от производството и след предоставяне на международна закрила. (3) На организациите по ал. 1 и на лицата, предоставящи правна помощ на чужденци, търсещи международна закрила, се осигурява ефективен достъп до чужденците, които се намират на граничните контролно-пропускателни пунктове, включително в транзитните зони. **ЗУБ** Чл. 58 (8) Молителят не по-късно от 15 дни от подаването на молбата се информира писмено на разбираем за него език за процедурата, която ще се следва, за неговите права и задължения, за последиците от неспазването на задълженията му или за отказа да сътрудничи на длъжностните лица на Държавната агенция за бежанците, както и за последиците от мълчаливото или изричното оттегляне на молбата му. Молителят се информира и за организациите, предоставящи правна и социална помощ на чужденци. Когато обстоятелствата налагат това, тази информация може да бъде предоставена устно.	
2. Държавите-членки могат да предвидят, че безплатната правна и процедурна информация, посочена в член 19, и безплатната правна помощ и представителство, посочени в член 20, се предоставят: а) само за тези, които не разполагат с необходимите средства; и/или	**ЗИД на ЗУБ** Чл. 23 (2) Държавата осигурява условия за получаване на правна помощ на чужденците, търсещи закрила в Република България. **Закон за правната помощ** Чл. 2 Правната помощ по този закон се осъществява от адвокати и се финансира от държавата.	**Диспозитивна разпоредба.**

б) само чрез услугите, предоставяни от правните съветници или другите съветници, които са специално определени от националното право да оказват помощ и да представляват кандидати. Държавите-членки могат да предвидят, че безплатната правна помощ и представителство, посочени в член 20, се предоставят само за процедурите по обжалване в съответствие с глава V пред първоинстанционен съд, но не и за последващи обжалвания или преразглеждания, предвидени съгласно националното право, в т.ч. повторни изслушвания или преразглеждане на жалби. Държавите-членки могат също да предвидят, че безплатната правна помощ и представителство, посочени в член 20, не се предоставят на кандидати, които вече не се намират на територията на страната, при прилагане на член 41, параграф 2, буква в). 3. Държавите-членки могат да уредят начина и реда на подаване и разглеждане на молбите за безплатна правна и процедурна	Чл. 21. Видовете правна помощ са: 1. консултация с оглед постигане на споразумение преди започване на съдопроизводството или за завеждане на дело; 2. подготовка на документи за завеждане на дело; 3. процесуално представителство; 4. представителство при задържане по чл. 72, ал. 1 от Закона за Министерството на вътрешните работи и по чл. 16а от Закона за митниците. Чл. 22 (1) Правната помощ по чл. 21, т. 1 и 2 е безплатна и се предоставя на: 8. лица, търсещи международна закрила по реда на Закона за убежището и бежанците, за които предоставяне на правна помощ не се дължи на друго правно основание; Чл. 23 (1) Системата за правна помощ по чл. 21, т. 3 обхваща случаите, при които по силата на закон задължително се предвижда адвокатска защита, резервен защитник или представителство. (2) Системата за правна помощ обхваща и случаите, когато обвиняемият, подсъдимият или страната по наказателно, гражданско или административно дело не разполага със средства за заплащане на адвокат, желае да има такъв и интересите на правосъдието изискват това. (3) По граждански и административни дела правна помощ се предоставя в случаите, когато въз основа на представени доказателства от съответните компетентни органи съдът прецени, че страната няма средства за заплащане на адвокатско възнаграждение. Съдът формира преценката си, като взема предвид: 1. доходите на лицето или на неговото семейство; 2. имущественото състояние, удостоверено с декларация; 3. семейното положение; 4. здравословното състояние; 5. трудовата заетост;	

инфсрмация по член 19 и безплатна правна помощ и представителство по член 20. 4. Държавите-членки могат също така: а) да наложат парични ограничения и/или граници на сроковете на предоставяне на безплатната правна и процедурна информация, посочена в член 19, и на безплатната правна помощ и представителство, посочени в член 20, при условие че тези граници не ограничазат произволно достъпа до правна и процедурна информация и правна помощ и представителство; б) да предвидят, по отношение на хонорарите и другите разходи, кандидатите да не се ползват от по-благоприятни от обичайно предоставяните на техните граждани условия по въпроси, които имат отношение към правната помощ. 5. Държавите-членки могат да изискват пълно или частично възстановяване на направените разходи, след като финансовото положение на кандидата се подобри значително или ако решението за извършване на тези	6. възрастта; 7. други обстоятелства. (4) По наказателни дела преценката, че обвиняемият или подсъдимият няма средства за заплащане на адвокатско възнаграждение, се извършва от органа, който ръководи процесуалните действия, въз основа на служебно установеното имуществено състояние на лицето по конкретното дело и на обстоятелствата по ал. 3, т. 1, 3, 4, 5, 6 и 7. За частния обвинител, гражданския ищец, гражданския ответник и частния тъжител преценката се извършва по реда на ал. 3.	

разходи е взето на основание невярна информация, предоставена от кандидата.		
Член 22 **Право на правна помощ и представителство на всеки етап от процедурата** 1. На кандидатите се дава възможност да се консултират, за своя собствена сметка и по ефективен начин, с правен или друг съветник, който е признат или оправомощен за такъв по националното право, по въпроси, които са свързани с молба за международна закрила, на всеки етап от процедурата, включително след отрицателно решение. 2. Държавите-членки могат да разрешат предоставянето на правна помощ и/или представителство от страна на неправителствени организации за кандидати в рамките на процедурите по глава III и глава V в съответствие с националното право.	**ЗУБ** Чл. 23 (1) Чужденците, търсещи или получили международна закрила, имат право на съдействие и помощ от страна на Върховния комисар на Организацията на обединените нации за бежанците и на други правителствени или неправителствени организации на всеки етап от производството и след предоставяне на международна закрила. **ЗИД на ЗУБ** Чл. 23 (2) Държавата осигурява условия за получаване на правна помощ на чужденците, търсещи закрила в Република България. **ЗУБ** Чл. 3 (2) Върховният комисар на Организацията на обединените нации за бежанците чрез своя представител в Република България има право на информация, както и на достъп до всеки етап от производството за предоставяне на международна закрила и на временна закрила. Той може да се запознава с всеки конкретен случай и да дава писмено или устно мнение по него. **ЗИД на ЗУБ** Чл. 3 (3) Ал. 2 се отнася и до организация, която действа на територията на страната от името на Върховния комисар на Организацията на обединените нации за бежанците в съответствие със сключено споразумение с Република България.	**Пълно**

Член 23 **Обхват на правната помощ и на представителството** 1. Държавите-членки гарантират, че правният или друг съветник, който е признат или оправомощен за такъв по националното право, който предоставя помощ или представлява определен кандидат по силата на националното право, получава достъп до информацията, която е събрана в досието на кандидата, въз основа на която се взема или ще бъде взето решение. Държавите-членки могат да направят изключение в случаите, когато разкриването на информацията или на нейните източници би могло да застраши националната сигурност, сигурността на организациите или на лицата, които предоставят информацията, или на лицето(ата), за което(ито) се отнася тя, или когато това би попречило на следствие, което е свързано с разглеждането на молба за международна закрила от компетентните органи на държавата-членка, или на международните отношения на	**ЗУБ** Чл. 29а Чужденецът или неговият представител има право да подаде молба за достъп до събраната информация, въз основа на която ще бъде взето решение, освен в случаите, когато: 1. разкриването на информацията или на нейните източници би могло да застраши националната сигурност, сигурността на организациите или на лицата, които предоставят информацията, или на лицето, за което се отнася, или 2. това би попречило на разглеждането на молба за международна закрила, или 3. това би попречило на международните отношения на държавите членки.	**Пълно**

държавите-членки. В тези случаи държавите-членки: а) предоставят достъп до въпросната информация или източници, които са на разположение на органите, посочени в глава V; и б) създават процедури в националното право, които гарантират, че са зачитат правата на защита на кандидата. По отношение на буква б) държавите-членки могат по-специално да предоставят достъп до въпросната информация или източници на правен или друг съветник, който е преминал проверка за сигурност, доколкото информацията е от значение за разглеждането на молбата или вземането на решение за оттегляне на международна закрила.		
2. Държавите-членки гарантират, че правният или друг съветник, който съдейства или представлява кандидата, получава достъп до затворените зони, като местата за задържане или транзитните зони, с цел предоставяне на съвети на кандидата, в съответствие с член 10, параграф 4 и с член 18, параграф 2, букви б) и в) от	**ЗУБ** Чл. 45д (1) Чужденците, търсещи международна закрила, настанени в центрове от затворен тип, имат право на: 4. срещи с лица, осигуряващи правна помощ и представителство, представители на юридически лица с нестопанска цел и на международни организации; Чл. 23. (1) Чужденците, търсещи или получили международна закрила, имат право на съдействие и помощ от страна на Върховния комисар на Организацията на обединените нации за бежанците и на други правителствени или	**Пълно**

Директива 2013/33/ЕС.	неправителствени организации на всеки етап от производството и след предоставяне на международна закрила. (3) На организациите по ал. 1 и на лицата, предоставящи правна помощ на чужденци, търсещи международна закрила, се осигурява ефективен достъп до чужденците, които се намират на граничните контролно-пропускателни пунктове, включително в транзитните зони. **ЗУБ** Чл. 3 (2) Върховният комисар на Организацията на обединените нации за бежанците чрез своя представител в Република България има право на информация, както и на достъп до всеки етап от производството за предоставяне на международна закрила и на временна закрила. Той може да се запознава с всеки конкретен случай и да дава писмено или устно мнение по него. **ЗИД на ЗУБ** Чл. 3 (3) Ал. 2 се отнася и до организация, която действа на територията на страната от името на Върховния комисар на Организацията на обединените нации за бежанците в съответствие със сключено споразумение с Република България.	
3. Държавите-членки разрешават на кандидата да бъде придружаван на личното интервю от правен или друг съветник, който е признат или оправомощен за такъв по националното право. Държавите-членки могат също така да предвидят, че правният или друг съветник може да взема думата само в края на личното интервю.	**ЗИД на ЗУБ** Чл. 63а (11) По време на интервюто може да присъстват законният представител и/или адвокат, с право да излагат съображения в края на интервюто. Отсъствието на адвокат не е пречка за провеждането на лично интервю.	**Пълно**
4. Без да се засягат настоящия член или член 25, параграф 1, буква б),		**Диспозитивна**

държавите-членки могат да предвидят правила за присъствието на правни или други съветници на всички интервюта в рамките на процедурата. Държавите-членки могат да изискат от кандидата да присъства на личното интервю, дори когато бива представляван в съответствие с националното право от правен или друг съветник, както и могат да изискат от кандидата да отговаря лично на поставените въпроси. Без да се засяга член 25, параграф 1, буква б), отсъствието на правен или друг съветник не е пречка за провеждането на лично интервю с кандидата от компетентния орган.		Република България не се възползва от предложената опция.
Член 24 **Кандидати, които се нуждаят от специални процедурни гаранции** 1. Държавите-членки правят оценка в рамките на срок след подаването на молбата за международна закрила дали кандидатът се нуждае от специални процедурни гаранции. 2. Оценката, посочена в параграф 1, може да бъде включена в съществуващите национални процедури и/или в оценката, посочена в член 22 от Директива	**ЗУБ** Чл. 29 (4) Чужденецът се настанява в транзитен, регистрационно-приемателен център или на друго място за подслон от Държавната агенция за бежанците след преценка на здравословното състояние, семейното и материалното положение на чужденеца при условия и по ред, определени от председателя на Държавната агенция за бежанците. Чужденецът се подлага на медицински преглед и изследвания и остава под карантина, докато станат известни резултатите. При медицинския преглед се установява дали чужденецът, търсещ международна закрила, принадлежи към уязвима група и дали има специални потребности. (5) Медицинският преглед се осъществява в здравни кабинети към териториалните поделения. Дейността на здравните кабинети може да се осъществява от лекар, медицинска сестра	**Пълно**

2013/33/ЕС, и не е необходимо да бъде под формата на административна процедура.	или фелдшер. (6) Здравните кабинети осъществяват дейности по: 1. първоначални изследвания при регистрация на лицата, подали молба за закрила; 2. постоянно медицинско наблюдение; 3. оказване на първа медицинска помощ; 4. контрол върху хигиенното състояние на лицата; 5. текущ контрол за спазване на хигиенните изисквания; 6. изготвяне и поддържане на медицинска документация за всяко лице. **ЗИД на ЗУБ** Чл. 29 (7) Правата по ал. 1, т. 3 и 4 не се предоставят на чужденец с допусната последваща молба за международна закрила, с изключение на лица, които принадлежат към уязвима група. (8) При възобновяване на производството или допусната последваща молба здравноосигурителни права на чужденеца се считат за непрекъснати. **ЗУБ** (9) Когато чужденецът разполага със средства за задоволяване на основните си жизнени потребности, в производството по общия ред може да получи разрешение за настаняване за своя сметка на избран от него адрес, като не получава финансова и материална помощ от Държавната агенция за бежанците. (10) Непридружените малолетни или непълнолетни чужденци се настаняват до навършване на пълнолетие във: 1. семейство на роднини или при близки, приемно семейство, социална услуга - резидентен тип, или в специализирана институция при условията и по реда на Закона за закрила на детето; 2. други места за настаняване със специални условия за малолетни и непълнолетни лица. (11) При определяне на мястото на настаняване на непридружен малолетен или непълнолетен се взема предвид мнението му. Доколкото е възможно, братята и сестрите се	

	настаняват заедно, като се взема предвид най-добрият интерес на детето. **ЗИД на ЗУБ** (12) От правото по ал. 1, т. 1 не се ползва чужденец, който подлежи на екстрадиране или предаване в друга държава - членка на Европейския съюз, или в трета държава в изпълнение на Закона за екстрадицията и европейската заповед за арест.	
3. Държавите-членки гарантират, че когато за кандидатите е установено, че са кандидати, които се нуждаят от специални процедурни гаранции, за тях се предоставя подходяща подкрепа с цел да им се даде възможност по време на цялата процедура за убежище да се ползват от правата и да спазват задълженията, предвидени в настоящата директива. Когато не може да се предостави такава подходяща подкрепа в рамките на процедурите, посочени в член 31, параграф 8 и член 43, по-специално когато държавите-членки считат, че кандидатът се нуждае от специални процедурни гаранции в резултат на мъчение, изнасилване или други тежки форми на психологическо, физическо или сексуално насилие, държавите-членки не прилагат, или престават да прилагат член 31, параграф 8 и член 43. Когато	**ЗИД на ЗУБ** Чл. 30а. (1) При установяване принадлежността на чужденец, търсещ международна закрила към уязвима група или със специални потребности се извършва идентификация и оценка на потребностите, като при необходимост се изготвя план за подкрепа. Изготвените документи се прилагат към личното дело на чужденеца. (2) За целите на производството се отчитат особеното положение на чужденеца от уязвима група или специалните потребности, независимо на кой етап са установени. **ЗИД на ЗУБ** Чл. 61 (8) Интервюиращият орган може да поиска да бъде извършен медицински преглед на чужденеца с негово съгласие във връзка със следи, които може да са от минало преследване или тежки посегателства. Отказът на чужденеца от провеждане на медицински преглед не е пречка за вземане на решение. Медицинският преглед може да се проведе и по инициатива на чужденеца и за негова сметка. **ЗИД на ЗУБ** Чл. 53 Държавната агенция за бежанците: 4. във взаимодействие с централните органи на изпълнителната власт, Българския Червен кръст и други неправителствени организации организира дейностите по осигуряване на социална, медицинска и психологическа помощ на чужденците, подали молба за международна	**Пълно**

държавите-членки прилагат член 46, параграф 6 по отношение на кандидати, за които член 31, параграф 8 и член 43 не могат да се прилагат съгласно настоящата алинея, държавите-членки предоставят най-малко гаранциите, предвидени в член 46, параграф 7. 4. Държавите-членки гарантират, че нуждата от специални процедурни гаранции също се удовлетворява, в съответствие с настоящата директива, ако тази нужда бъде установена на по-късен етап от процедурата, без непременно процедурата да започва отначало.	закрила. **ЗУБ** Чл. 53 5. във взаимодействие с органите на местното самоуправление и местната администрация, Българския Червен кръст и други неправителствени организации провежда разяснителна дейност по бежанските проблеми и, организира благотворителни акции за материално подпомагане; **ЗИД на ЗУБ** Чл. 30а. (1) При установяване принадлежността на чужденец, търсещ международна закрила към уязвима група или със специални потребности се извършва идентификация и оценка на потребностите, като при необходимост се изготвя план за подкрепа. Изготвените документи се прилагат към личното дело на чужденеца. (2) За целите на производството се отчитат особеното положение на чужденеца от уязвима група или специалните потребности, независимо на кой етап са установени.	
Член 25 **Гаранции за непридружавани непълнолетни** 1. По отношение на всички процедури, които са предвидени в настоящата директива, и без да се засягат разпоредбите на членове 14—17, държавите-членки: а) предприемат мерки при първа възможност, за да гарантират, че непридружаваният непълнолетен е представляван и му е оказана помощ, за да може да се възползва	**ЗИД на ЗУБ** „Чл. 25. (1) Непридружен малолетен или непълнолетен чужденец, търсещ или получил международна закрила, който се намира на територията на Република България, се представлява в производството по този закон от адвокат, вписан в регистъра за правна помощ на Националното бюро за правна помощ, определен от председателя на бюрото или от оправомощено от него длъжностно лице. (2) Представителят трябва да притежава необходимите познания, за да може в съответствие с принципа за висшия интерес на детето да подпомага непридружения малолетен или непълнолетен чужденец да се възползва от правата си и да изпълнява задълженията си, предвидени в този закон. Представителят не може да бъде лице, чиито интереси са в конфликт или биха могли евентуално да бъдат в конфликт с	**Пълно**

от правата си и да изпълни задълженията си, предвидени в настоящата директива. Непридружаваното непълнолетно лице се информира незабавно за назначаването на представител. Представителят изпълнява задълженията си в съответствие с принципа за висшите интереси на детето и за тази цел притежава необходимите познания. Лицето, което изпълнява функцията на представител, се сменя единствено при необходимост. Организациите или лицата, чиито интереси са в конфликт или биха могли евентуално да влязат в конфликт с интересите на непридружаваните непълнолетни, не отговарят на условията за представители. Този представител може да бъде и представителят, посочен в Директива 2013/33/ЕС;	интересите на непридружения малолетен или непълнолетен чужденец. (3) Представителят на малолетния или непълнолетния чужденец, търсещ или получил международна закрила, до навършване пълнолетие на лицето има следните правомощия в производствата по този закон: 1. да се грижи за правните му интереси в производствата по предоставяне на международна закрила до тяхното приключване с влязло в сила решение; 2. да го представлява пред всички административни органи, в т. ч. социални, здравни, образователни и други институции в Република България, с оглед защита на най-добрия интерес на детето; 3. да изпълнява ролята на процесуален представител във всички производства пред административните и съдебните органи. (4) Правомощията по ал.3 се прекратяват по отношение на непридружен малолетен или непълнолетен чужденец, получил закрила, който се събере на територията на Република България с родител, настойник или попечител или който е получил друга заместваща грижа или за него е възникнало настойничество или попечителство по право по реда на Семейния кодекс. (5) Непридруженият малолетен или непълнолетен чужденец се информира незабавно за назначения му особен представител по ал. 1. Определеният представител се сменя само при необходимост. (6) Представителят информира непридружения малолетен или непълнолетен чужденец за предстоящата процедура по молбата за международна закрила, както и за неговите права и задължения, за смисъла и евентуалните последствия от личното интервю и при необходимост как да се подготви. (7) Представителят присъства при провеждане на интервюто с непридружения малолетен или непълнолетен чужденец, на което има възможност да задава въпроси, допуснати от	

	интервюиращия орган и да излага съображения, свързани с молбата за закрила и с провежданото административно производство. **ЗИД на ЗУБ** Чл. 25а. (1) Държавна агенция за закрила на детето наблюдава и контролира условията в териториалните поделения на Държавната агенция за бежанците с оглед спазването на правата и недопускането на прояви на физическо и психическо насилие, жестоко, нечовешко или унизително отнасяне над малолетните и непълнолетните чужденци, търсещи международна закрила. (2) В териториалните поделения на Държавната агенция за бежанците се осигуряват необходимите условия на прием за малолетни и непълнолетни чужденци, търсещи международна закрила. **ЗУБ** Чл. 6а. При прилагането на закона първостепенно значение има най-добрият интерес на детето. Преценката на най-добрия интерес на детето се извършва в съответствие с разпоредбите на Закона за закрила на детето.	
б) гарантират, че този представител има възможност да информира непридружавания непълнолетен за смисъла и евентуалните последствия от личното интервю и когато е целесъобразно, да му посочи как да се подготви за него. Държавите-членки гарантират, че представител и/или правен или друг съветник, признат или оправомощен за такъв от националното право, присъстват на	**ЗИД на ЗУБ** Чл. 25 (6) Представителят информира непридружения малолетен или непълнолетен чужденец за предстоящата процедура по молбата за международна закрила, както и за неговите права и задължения, за смисъла и евентуалните последствия от личното интервю и при необходимост как да се подготви. (7) Представителят присъства при провеждане на интервюто с непридружения малолетен или непълнолетен чужденец, на което има възможност да задава въпроси, допуснати от интервюиращия орган и да излага съображения, свързани с	**Пълно**

личното интервю и имат възможност да задават въпроси или да излагат съображения в рамките, които са определени от лицето, което провежда интервюто.	молбата за закрила и с провежданото административно производство. **ЗУБ** Чл. 63а (1) След регистрирането се определя дата за провеждане на интервю. Чужденецът, подал молба за международна закрила, се уведомява своевременно за датата на всяко следващо интервю. **ЗИД на ЗУБ** Чл. 63а (11) По време на интервюто може да присъстват законният представител и/или адвокат, с право да излагат съображения в края на интервюто. Отсъствието на адвокат не е пречка за провеждането на лично интервю.	
Държавите-членки могат да изискат непридружавания непълнолетен да присъства на личното интервю, дори и при наличието на представител.		**Диспозитивна** Република България не се възползва от предложената опция.
2. Държавите-членки могат да се въздържат да посочат представител, когато непридружаваният непълнолетен по всяка вероятност ще навърши 18 години, преди да бъде взето решението на първа инстанция.		**Диспозитивна** Република България не се възползва от предложената опция.
3. Държавите-членки гарантират, че: а) личното интервю по молбата за международна закрила на непридружавания непълнолетен по членове 14—17 и член 34 се провежда от лице, което има необходимите познания за специфичните нужди на непълнолетните;	**Устройствения правилник на Държавната агенция за бежанците при Министерския съвет** Чл. 16 Дирекция "Административно-правно обслужване и човешки ресурси": 6. планира, организира и осъществява самостоятелно и в сътрудничество с други административни структури програми за обучение и професионална квалификация на служителите; Чл. 19 Дирекция "Качество на процедурата за международна закрила":	**Пълно**

б) решението на решаващия орган по молбата на непридружавания непълнолетен се изготвя от служител, който притежава необходимите познания за специфичните нужди на непълнолетните.	4. извършва текущи и периодични обучения на служителите във връзка с административните производства по ЗУБ и осъществяваното процесуално представителство **ЗУБ** Чл. 6 (3) Длъжностните лица в центровете за настаняване и тези, провеждащи производство по този закон с чужденци, търсещи международна закрила, особено с чужденци от уязвима група, получават подходящо обучение, включващо и елементите, изброени в член 6, параграф 4, букви "а" - "д" от Регламент (ЕС) № 439/2010 на Европейския парламент и на Съвета от 19 май 2010 г. за създаване на Европейска служба за подкрепа в областта на убежището (ОВ, L 132/11 от 29 май 2010 г.)	
4. На непридружавания непълнолетен и неговия представител се предоставя безплатно правната и процедурна информация, както е посочено в член 19, и относно процедурите за отнемане на международна закрила, предвидени в глава IV.	**ЗУБ** Чл. 58 (8) Молителят не по-късно от 15 дни от подаването на молбата се информира писмено на разбираем за него език за процедурата, която ще се следва, за неговите права и задължения, за последиците от неспазването на задълженията му или за отказа да сътрудничи на длъжностните лица на Държавната агенция за бежанците, както и за последиците от мълчаливото или изричното оттегляне на молбата му. Молителят се информира и за организациите, предоставящи правна и социална помощ на чужденци. Когато обстоятелствата налагат това, тази информация може да бъде предоставена устно.	**Пълно**
5. Държавите-членки могат да извършват медицински прегледи за установяване на възрастта на непридружаван непълнолетен в рамките на разглеждането на молбата за международна закрила, когато, вследствие на общи твърдения или други съответни признаци, държавите-членки имат	**ЗИД на ЗУБ** Чл. 58 (9) Непридружен малолетен или непълнолетен чужденец се уведомява незабавно за възможността да му бъде извършена експертиза за определяне на възрастта. **ЗИД на ЗУБ** чл. 61 (3) Когато възникне основателно съмнение, че чужденецът не е малолетен или непълнолетен, интервюиращият орган назначава експертиза за установяване	**Пълно**

съмнения относно възрастта на кандидата. Ако след това държавите-членки все още имат съмнения относно възрастта на кандидата, те приемат, че кандидатът е непълнолетен.	на възрастта му след предварителното информирано съгласие на чужденеца или на неговия представител. На чужденеца се предоставя информация относно метода, по който ще бъде извършена експертизата и възможните последствия от резултата за разглеждането на молбата за международна закрила, включително последиците при отказ да премине такава експертиза. Отказът на чужденеца да му бъде извършена експертиза не може да бъде самостоятелно основание за отхвърляне на молбата му за международна закрила. (4) Ако след извършване на експертизата по ал. 3 все още има съмнения относно възрастта на кандидата, се приема, че същият е непълнолетен.	
Медицинският преглед се извършва при пълно зачитане на човешкото достойнство, като се избират най-малко инвазивните начини за преглед, и се провежда от квалифицирано медицинско лице, което дава възможност в най-голяма степен за надежден резултат. Когато се пристъпва към извършването на медицински прегледи, държавите-членки гарантират, че: а) непридружаваният непълнолетен е уведомен преди разглеждането на молбата му за международна закрила на език, който той разбира или има достатъчно основания да се предполага, че разбира, за възможността да бъде подложен на медицински преглед за определяне	**ЗИД на ЗУБ** Чл. 61 (5) Експертизата по ал. 3 се извършва при пълно зачитане на човешкото достойнство, като се избират най-малко инвазивните начини за преглед, и се провеждат от квалифицирано медицинско лице, което дава възможност в най-голяма степен за надежден резултат. **ЗИД на ЗУБ** Чл. 58 (9) Непридружен малолетен или непълнолетен чужденец се уведомява незабавно за възможността да му бъде извършена експертиза за определяне на възрастта. **ЗИД на ЗУБ** Чл. 61 (3) Когато възникне основателно съмнение, че чужденецът не е малолетен или непълнолетен, интервюиращият орган назначава експертиза за установяване на възрастта му след предварителното информирано съгласие на чужденеца или на неговия представител. На чужденеца се предоставя информация относно метода, по който ще бъде извършена експертизата и възможните последствия от резултата за разглеждането на молбата за международна закрила, включително последиците при отказ да премине такава експертиза. Отказът на чужденеца да му бъде	**Пълно**

на възрастта му. Това включва информация относно метода на преглед и възможните последствия от резултата от медицинския преглед за разглеждането на молбата за международна закрила, включително последиците при отказ от страна на непридружавания непълнолетен да премине такъв преглед; б) непридружаваният непълнолетен и/или неговият представител са съгласни да бъде извършен медицински преглед за определяне на възрастта на съответния непълнолетен; и	извършена експертиза не може да бъде самостоятелно основание за отхвърляне на молбата му за международна закрила. (4) Ако след извършване на експертизата по ал. 3 все още има съмнения относно възрастта на кандидата, се приема, че същият е непълнолетен. (5) Експертизата по ал. 3 се извършва при пълно зачитане на човешкото достойнство, като се избират най-малко инвазивните начини за преглед, и се провеждат от квалифицирано медицинско лице, което дава възможност в най-голяма степен за надежден резултат. (8) Интервюиращият орган може да поиска да бъде извършен медицински преглед на чужденеца с негово съгласие във връзка със следи, които може да са от минало преследване или тежки посегателства. Отказът на чужденеца от провеждане на медицински преглед не е пречка за вземане на решение. Медицинският преглед може да се проведе и по инициатива на чужденеца и за негова сметка.	
в) решението за отхвърляне на молбата за международна закрила на непридружавания непълнолетен, който е отказал да премине такъв медицински преглед, не се основава единствено на този отказ. Фактът, че непридружаваният непълнолетен е отказал да премине такъв медицински преглед, не е пречка за решаващия орган да се произнесе по молбата за международна закрила.	**ЗИД на ЗУБ** Чл. 61 (3) „ …….. Отказът на чужденеца да му бъде извършена експертиза не може да бъде самостоятелно основание за отхвърляне на молбата му за международна закрила.“ **ЗИД на ЗУБ** Чл. 61 (8) „……Отказът на чужденеца от провеждане на медицински преглед не е пречка за вземане на решение. Медицинският преглед може да се проведе и по инициатива на чужденеца и за негова сметка.“	**Пълно**

6. Висшите интереси на детето имат първостепенно значение за държавите-членки при изпълнението на настоящата директива. Когато в хода на процедурата за убежище държавите-членки установяват, че дадено лице е непридружаван непълнолетен, те могат: а) да приложат или да продължат да прилагат член 31, параграф 8 единствено ако: i) кандидатът идва от страна, която отговаря на критериите, според които се счита за сигурна страна на произход по смисъла на настоящата директива; или ii) кандидатът е внесъл последваща молба за международна закрила, която не е недопустима в съответствие с член 40, параграф 5; или iii) може да има сериозни причини, поради които да се смята, че кандидатът представлява опасност за националната сигурност или обществения ред на държавата-членка, или кандидатът е бил принудително изгонен поради сериозни причини, свързани с националната сигурност или обществения ред съгласно	**ЗУБ** Чл. 6а При прилагането на закона първостепенно значение има най-добрият интерес на детето. Преценката на най-добрия интерес на детето се извършва в съответствие с разпоредбите на Закона за закрила на детето. **ЗИД на ЗУБ** Чл. 71 (1) Ускорено производство не се провежда по отношение на непридружен малолетен или непълнолетен чужденец, подал молба за международна закрила.	**Пълно**

националното право;		
б) да приложат или да продължат да прилагат член 43, в съответствие с членове 8—11 от Директива 2013/33/ЕС единствено ако: i) кандидатът идва от страна, която отговаря на критериите, според които се счита за сигурна страна на произход по смисъла на настоящата директива; или ii) кандидатът е внесъл последваща молба; или iii) може да има сериозни причини, поради които да се смята, че кандидатът представлява опасност за националната сигурност или обществения ред на държавата-членка, или кандидатът е бил принудително изгонен поради сериозни причини, свързани с националната сигурност или обществения ред съгласно националното право; или iv) са налице разумни основания да се смята, че дадена държава, която не е държава-членка, е сигурна трета страна за кандидата, съгласно член 38; или v) кандидатът е заблудил органите, като е предоставил фалшиви документи; или vi) кандидатът злонамерено е пристъпил към унищожаване или подправяне на лични или пътни		**Не прилагаме чл. 43**

документи, които биха помогнали за установяване на неговата самоличност или националност. Държавите-членки могат да прилагат подточки v) и vi) единствено в отделни случаи, когато са налице сериозни причини, поради които да се смята, че кандидатът се опитва да прикрие съответните елементи, които вероятно биха довели до отрицателно решение и при условие че на кандидата е била предоставена възможност в пълна степен, като се вземат предвид специалните процедурни нужди на непридружаваните лица, да обоснове действията, посочени в подточки v) и vi), включително като се консултира със своя представител;		
в) да счетат, че молбата е недопустима в съответствие с член 33, параграф 2, буква в), ако страната, която не е държава-членка, се смята за сигурна трета страна за кандидата съгласно член 38, при условие че това е в най-добър интерес на непълнолетното лице;	**ЗУБ** Чл. 6а При прилагането на закона първостепенно значение има най-добрият интерес на детето. Преценката на най-добрия интерес на детето се извършва в съответствие с разпоредбите на Закона за закрила на детето. **ЗИД на ЗУБ** Чл. 13. (1) Молбата на чужденец за предоставяне на международна закрила се отхвърля като явно неоснователна, когато не са налице условията по чл. 8, ал. 1 и 9, съответно по чл. 9, ал. 1, 6 и 8, и чужденецът: т.14. идва от сигурна трета държава, при условия, че ще бъде приет в нея;	**Пълно**

	ЗИД на ЗУБ Чл.13 (5) Обстоятелството по ал. 1, т. 14 може да бъде самостоятелно основание за отхвърляне на молбата като явно неоснователна единствено, ако са изпълнени следните условия: 1. съществува връзка между чужденеца и съответната трета държава, обосноваваща връщането му, при индивидуална проверка на сигурността в държавата за съответния чужденец; 2. чужденецът е информиран, че молбата му не е разгледана по същество, тъй като идва от трета сигурна държава и му се предостави документ за това на езика на тази държава, с който да бъдат информирани властите; 3. при недопускане на чужденеца до територията на сигурната трета държава, му се осигурява достъп до процедура в Република България.	
г) да прилагат процедурата, посочена в член 20, параграф 3, когато представителят на непълнолетното лице има правни квалификации в съответствие с националното право. Без да се засяга член 41, при прилагане на член 46, параграф 6 по отношение на непридружавани непълнолетни държавите-членки предоставят във всички случаи най-малко гаранциите, предвидени в член 46, параграф 7.	ЗИД на ЗУБ Чл. 25. (1) Непридружен малолетен или непълнолетен чужденец, търсещ или получил международна закрила, който се намира на територията на Република България, се представлява в производството по този закон от адвокат, вписан в регистъра за правна помощ на Националното бюро за правна помощ, определен от председателя на бюрото или от оправомощено от него длъжностно лице. (2) Представителят трябва да притежава необходимите познания, за да може в съответствие с принципа за висшия интерес на детето да подпомага непридружения малолетен или непълнолетен чужденец да се възползва от правата си и да изпълнява задълженията си, предвидени в този закон. Представителят не може да бъде лице, чиито интереси са в конфликт или биха могли евентуално да бъдат в конфликт с интересите на непридружения малолетен или непълнолетен чужденец. (5) Непридруженият малолетен или непълнолетен чужденец се информира незабавно за назначения му представител по ал.	

	1. Определеният представител се сменя само при необходимост. **Закон за правната помощ** Чл. 22 (1) Правната помощ по чл. 21, т. 1 и 2 е безплатна и се предоставя на: 8. лица, търсещи международна закрила по реда на Закона за убежището и бежанците, за които предоставяне на правна помощ не се дължи на друго правно основание;	
Член 26 **Задържане** 1. Държавите-членки не могат да задържат определено лице единствено поради това, че е кандидат. Основанията и условията на задържане, както и гаранциите на разположение на задържаните кандидати са в съответствие с Директива 2013/33/ЕС. 2. Ако кандидатът е задържан, държавите-членки гарантират, че има възможност за бързо съдебно преразглеждане в съответствие с Директива 2013/33/ЕС.	**ЗУБ** Раздел V - Мерки прилагани на чужденци, търсещи международна закрила чл. 45б (2) Чужденец, търсещ международна закрила, не може да бъде настанен в център от затворен тип само на основание, че е подал молба за международна закрила. чл. 45в (5) Решението на органа по ал. 1 може да бъде обжалвано по реда на Административнопроцесуалния кодекс, като жалбата не спира изпълнението му. Решението на съда е окончателно.	**Пълно**
Член 27 **Процедура при оттегляне на молбата** 1. Доколкото по националното право на държавите-членки се предвижда възможност за изрично оттегляне на молбата, когато кандидат изрично оттегли своята молба за международна закрила, държавите-членки гарантират, че решаващият орган взима решение	**ЗИД на ЗУБ** Чл. 15 (1) Производството за предоставяне на международна закрила се прекратява, когато чужденецът: т. 5. оттегли молбата си; (2) В случаите на ал. 1, т. 1-5, при наличие на достатъчно доказателства за неоснователност на молбата, същата се разглежда по реда на чл. 75.	**Пълно**

за прекратяване на разглеждането на молбата или за нейното отхвърляне.		
2. Държавите-членки могат да вземат решение решаващият орган да прекрати разглеждането на молбата, без да постанови решение по нея. В този случай те гарантират, че решаващият орган е отбелязал това в досието на кандидата.		**Диспозитивна** Република България не се възползва от предложената опция.
Член 28 **Процедура при негласно оттегляне на молба или отказ от нея** 1. Когато съществува сериозно основание да се счита, че кандидатът негласно е оттеглил молбата си или негласно се е отказал от нея, държавите-членки гарантират, че решаващият орган взима решение за прекратяване на разглеждането на молбата или, при условие че решаващият орган смята молбата за неоснователна след подходящото ѝ разглеждане по същество в съответствие с член 4 от Директива 2011/95/ЕС я отхвърля. Държавите-членки могат да допуснат, че кандидатът негласно е оттеглил молбата си за международна закрила или се е отказал от нея, по-конкретно когато се установи, че:	**ЗИД на ЗУБ** „Чл. 15. (1) Производството за предоставяне на международна закрила се прекратява, когато чужденецът: 1. след надлежно поканване не се яви на интервю и в продължение на 30 дни не посочи обективни причини за неявяването си; 2. два пъти не може да бъде намерен на разрешения му адрес или на друг адрес, посочен от него; 3. промени адреса си, без да уведоми Държавна агенция за бежанците и в срок от 30 дни не посочи обективни причини за това; 4. три или повече пъти отказва да съдейства на длъжностните лица от Държавната агенция за бежанците за изясняване на обстоятелствата, свързани с неговата молба; 5. оттегли молбата си; 6. има предоставена международна закрила в друга държава-членка на Европейския съюз; 7. получи убежище от президента; 8. почине; 9. ще бъде прехвърлен в друга държава-членка на Европейския съюз, след влизане в сила на решението по чл. 67в, ал. 1, т.1. (2) В случаите на ал. 1, т. 1-5, при наличие на достатъчно	**Пълно**

а) той не отговаря на исканията да предостави информация по същество за своята молба по смисъла на член 4 от Директива 2011/95/ЕС или не се е явил на личното интервю в съответствие с членове 14—17 от настоящата директива, освен ако кандидатът представи в разумен срок доказателство, че отсъствието му е било по независещи от него обстоятелства; б) той е избягал или е напуснал без разрешение мястото, където живее, или е бил задържан, без да се свърже с компетентния орган в разумен срок, или не е спазил в разумен срок задължението си да се явява редовно пред органите или други задължения за контакт, освен ако кандидатът не докаже, че това се дължи на обстоятелства извън неговия контрол. Държавите-членки могат да определят срокове или да изготвят насоки за целите на прилагането на настоящите разпоредби.	доказателства за неоснователност на молбата, същата се разглежда по реда на чл. 75.“	
2. Държавите-членки гарантират, че кандидатът, който се явява отново пред компетентния орган, след като е било взето	**ЗИД на ЗУБ** Чл. 77 (3) Когато са налице основанията по чл. 15, ал.1 председателят на Държавната агенция за бежанците взема решение за прекратяване на производството за предоставяне	**Пълно**

решение за прекратяване на разглеждането по силата на параграф 1 от настоящия член, има право да поиска повторно отваряне на неговия случай или да подаде нова молба, която не подлежи на процедурата, посочена в членове 40 и 41. Държавите-членки могат да предвидят краен срок с продължителност поне девет месеца, след изтичането на който случаят на кандидата не може да бъде повторно отварян, или новата молба може да бъде разглеждана като последваща молба и да се прилага процедурата, посочена в членове 40 и 41. Държавите-членки могат да предвидят случаят да може да бъде повторно отварян само веднъж. Държавите-членки гарантират, че подобно лице не се експулсира в нарушение на принципа на забрана за връщане. Държавите-членки могат да разрешат на решаващия орган да поднови разглеждането от етапа, на който то е било прекратено. 3. Настоящият член не засяга Регламент (ЕС) № 604/2013.	на международна закрила. **ЗИД на ЗУБ** Чл. 77 (5) Производство, прекратено на основание чл. 15, ал. 1, т. 1-4 се счита за възобновено, ако чужденецът се яви в рамките на 9 месеца от прекратяването и пожелае молбата му за закрила да бъде разгледана. Производството може да бъде възобновено само веднъж. (6) В случаите на обратно приемане по чл. 67е, ал. 2, производството се счита за възобновено, когато чужденецът поиска разглеждането на молбата му да бъде довършено. Разглеждането на молбата се подновява от етапа, на който производството е било прекратено. **ЗУБ** Чл. 67 (1) Принудителните административни мерки "отнемане правото на пребиваване", "връщане", "експулсиране" и "забрана за влизане в страната" не се привеждат в изпълнение до приключване на производството с влязло в сила решение.	

Член 29 **Роля на ВКБООН** 1. Държавите-членки разрешават на ВКБООН: а) да има достъп до кандидатите, включително до тези, които са задържани или се намират на границата и в транзитните зони; б) да има достъп до информацията, свързана с индивидуални молби за международна закрила, хода на процедурата и взетите решения, при условие че кандидатът даде своето съгласие за това; в) да дава становище в изпълнение на своите контролни правомощия, които произтичат от член 35 от Женевската конвенция, на всеки компетентен орган, по отношение на индивидуални молби за международна закрила, на всеки етап от хода на процедурата. 2. Параграф 1 също така се отнася и до организация, която действа от името на ВКБООН на територията на въпросната държава-членка в съответствие със сключено споразумение с тази държава-членка.	**ЗУБ** Чл. 3 (1) Република България осъществява изпълнението на задълженията си по Конвенцията за статута на бежанците от 1951 г. и Протокола за статута на бежанците от 1967 г. чрез своите държавни органи в сътрудничество с Върховния комисар на Организацията на обединените нации за бежанците. (2) Върховният комисар на Организацията на обединените нации за бежанците чрез своя представител в Република България има право на информация, както и на достъп до всеки етап от производството за предоставяне на международна закрила и на временна закрила. Той може да се запознава с всеки конкретен случай и да дава писмено или устно мнение по него. **ЗИД на ЗУБ** чл.3 (3) Ал. 2 се отнася и до организация, която действа на територията на страната от името на Върховния комисар на Организацията на обединените нации за бежанците в съответствие със сключено споразумение с Република България. **ЗУБ** Чл. 23 (1) Чужденците, търсещи или получили международна закрила, имат право на съдействие и помощ от страна на Върховния комисар на Организацията на обединените нации за бежанците и на други правителствени или неправителствени организации на всеки етап от производството и след предоставяне на международна закрила. **ЗУБ** Чл. 53 Държавната агенция за бежанците: 8. сътрудничи с Върховния комисар на Организацията на обединените нации за бежанците при изпълнение на неговите функции, улеснява наблюдаване прилагането на разпоредбите	**Пълно**

	на Конвенцията за статута на бежанците от 1951 г. и Протокола за статута на бежанците от 1967 г. и предоставя информация и статистически данни;	
Член 30 **Събиране на информация за индивидуални случаи** За целите на разглеждането на индивидуални случаи държавите-членки: а) не разкриват на предполагаемия извършител (или извършители) на преследване или тежко посегателство информация относно индивидуални молби за международна закрила или факта, че е подадена молба; б) не получат информация от предполагаемия извършител или извършители на преследване или тежко посегателство срещу кандидата по начин, по който този извършител или извършители да бъдат пряко информирани, че е подадена молба от кандидата, и която информация може да застраши физическата неприкосновеност на кандидата или на лицата на негова издръжка, или свободата и сигурността на членовете на неговото семейство, които живеят все още в неговата страна на произход.	**ЗИД на ЗУБ** Чл. 63 (4) Не се допуска предоставяне и/или разкриване на информация на субекти, за които се предполага, че осъществяват преследване или тежко посегателство по отношение на чужденци, търсещи или получили международна закрила, както и информация за подадената молба. (5) Не се допуска събиране на информация от субекти, за които се предполага, че осъществяват преследване или тежко посегателство по отношение на чужденци, търсещи или получили международна закрила по начин, разкриващ информация за подаването на молба или информация, която може да застраши физическата неприкосновеност на кандидата или на лицата на негова издръжка, или свободата и сигурността на членовете на семейство му, които живеят все още в неговата страна на произход.	**Пълно**
Член 31 **Процедура по разглеждане** 1. В процедурата по разглеждане	**ЗИД на ЗУБ** Чл. 75 (1) В срок до 6 месеца от образуване на производството за предоставяне на международна закрила председателят на	**Пълно**

държавите-членки обработват молбите за международна закрила в съответствие с основните принципи и гаранции по глава II. 2. Държавите-членки гарантират, че процедурата по разглеждане приключва възможно най-скоро, без да се засягат точността и пълнотата на разглеждането. 3. Държавите-членки гарантират, че процедурата по разглеждане приключва в срок от шест месеца от подаването на молбата. В случаите, при които молбата подлежи на процедурата, предвидена в Регламент (ЕС) № 604/2013, шестмесечният срок започва да тече от момента, когато държавата-членка, отговаряща за разглеждането, се определя в съответствие с посочения регламент, кандидатът е на територията на тази държава-членка и е поет от компетентния орган.	Държавната агенция за бежанците взема решение, с което: 1. предоставя статут на бежанец; 2. отказва статут на бежанец; 3. предоставя хуманитарен статут; 4. отказва хуманитарен статут. **ЗУБ** чл.75 (2) При произнасяне по молбата за международна закрила се преценяват всички относими факти, декларации или документи, свързани с личното положение на молителя, с държавата му по произход или с възможността да се ползва от закрилата на друга държава, чието гражданство би могъл да придобие, включително и дали молителят е упражнявал дейности, чиято единствена цел е да получи международна закрила. Неявяването на интервю се взема предвид при произнасянето по молбата, освен ако чужденецът има обективни пречки за това. **ЗИД на ЗУБ** Чл. 67б (3) При провеждане на производство по този раздел сроковете по чл. 70, ал. 1 и чл. 75 спират да текат до определяне на компетентната държава - членка на Европейския съюз, за разглеждане на молбата за международна закрила.	
Държавите-членки могат да удължат шестмесечния срок, установен в настоящия параграф, за допълнителен период, който не надвишава девет месеца, когато: а) се включват сложни фактически	**ЗИД на ЗУБ** Чл. 74 (2) По искане на интервюиращия орган, председателят може да удължи срока по ал. 1 за допълнителен период, който не надвишава 9 месеца, в следните случаи: 1. при сложни фактически и/или материалноправни въпроси; 2. когато голям брой чужденци едновременно потърсят	**Пълно**

и /или материалноправни въпроси; б) голям брой граждани на трети страни или лица без гражданство едновременно подадат молба за международна закрила, което на практика в голяма степен затруднява приключването на процедурата в срок от шест месеца; в) закъснението се дължи на факта, че кандидатът не е спазил задълженията си по член 13. По изключение при надлежно обосновани обстоятелства държавите-членки могат да надвишат сроковете, предвидени в настоящия параграф, с най-много три месеца, когато това е необходимо, за да се осигури точно и пълно разглеждане на молбата за международна закрила. 4. Без да се засягат членове 13 и 18 от Директива 2011/95/ЕС, държавите-членки могат да отложат приключването на процедурата по разглеждане, ако с основание не може да се очаква от решаващия орган да вземе решение в сроковете, установени в параграф 3, поради несигурна обстановка в страната на произход, за която се предполага, че е временна. В такъв случай държавите-членки: а) извършват прегледи на положението в посочената страна на произход най-малко всеки шест	международна закрила, което затруднява взимане на решение. (3) Чужденецът се уведомява за причините и срока лично или със съобщение с обратна разписка. **ЗИД на ЗУБ** Чл. 75 (3) Когато твърденията на молителя не са подкрепени с доказателства, те се приемат за достоверни, ако той е положил усилия да обоснове молбата си, дал е задоволително обяснение за липсата на доказателства и изявленията му са преценени като непротиворечиви и достоверни. Липсата на достатъчно данни за преследване, включително поради непровеждане на интервю по чл. 63а, ал. 7, не може да бъде основание за отказ за предоставяне на международна закрила. **ЗУБ** Чл. 75 (5) Максималният срок за произнасяне по молбата за международна закрила е 21 месеца от датата на подаването ѝ.	**Диспозитивна** Република България не се възползва от предложената опция.

месеца; б) информират в разумен срок съответните кандидати относно мотивите за отлагането; в) информират в разумен срок Комисията за отлагането на процедурите за въпросната страна на произход.		
5. При всички случаи държавите-членки приключват процедурата по разглеждане в максимален срок от 21 месеца от подаването на молбата.	**ЗУБ** Чл. 75 (5) Максималният срок за произнасяне по молбата за международна закрила е 21 месеца от датата на подаването ѝ.	**Пълно**
6. Ако не може да се вземе решение в срок от шест месеца, държавите-членки гарантират, че кандидатът: а) е информиран за забавянето; и б) е получил, ако е отправил искане, информация относно причините за забавянето и срока, в който се очаква решение по неговата молба.	**ЗИД на ЗУБ** Чл. 74 (2) По искане на интервюиращия орган, председателят може да удължи срока по ал. 1 за допълнителен период, който не надвишава 9 месеца, в следните случаи: 1. при сложни фактически и/или материалноправни въпроси; 2.когато голям брой чужденци едновременно потърсят международна закрила, което затруднява взимане на решение. (3) Чужденецът се уведомява за причините и срока лично или със съобщение с обратна разписка.	**Пълно**
7. Държавите-членки могат да дадат предимство на разглеждането на молба за международна закрила	**ЗИД на ЗУБ** Чл.30а. (1) При установяване принадлежността на чужденец,	**Диспозитивна разпоредба**

при спазване по-специално на основните принципи и гаранции по глава II: а) когато молбата вероятно е основателна; б) когато кандидатът е уязвим по смисъла на член 22 от Директива 2013/33/ЕС или се нуждае от специални процедурни гаранции, по-специално непридружаваните непълнолетни.	търсещ международна закрила към уязвима група или със специални потребности се извършва идентификация и оценка на потребностите, като при необходимост се изготвя план за подкрепа. Изготвените документи се прилагат към личното дело на чужденеца. (2) За целите на производството се отчитат особеното положение на чужденеца от уязвима група или специалните потребности, независимо на кой етап са установени.	
8. Държавите-членки могат да предвидят ускоряване на процедура по разглеждане в съответствие с основните принципи и гаранции по глава II и/или нейното извършване на границата в съответствие с член 43, ако: а) кандидатът, при подаване на своята молба и излагането на фактите, е повдигнал въпроси, които нямат отношение към разглеждането на това дали кандидатът отговаря на условията за лице, на което е предоставена международна закрила по силата на Директива 2011/95/ЕС; или	**ЗУБ** Чл. 13 (1) Молбата на чужденец за предоставяне на международна закрила се отхвърля като явно неоснователна, когато не са налице условията по чл. 8, ал. 1 и 9, съответно по чл. 9, ал. 1, 6 и 8, и чужденецът: 1. се позовава на основания извън предмета на този закон; 2. не посочва никакви причини за основателни опасения от преследване; **ЗИД на ЗУБ** Чл. 70 (1) При наличие на основания по чл. 13, ал. 1 в срок до 14 работни дни от регистрацията на чужденеца интервюиращият орган може да приложи ускорено производство, като вземе решение за отхвърляне на молбата като явно неоснователна. (3) В случаите по чл. 68, ал. 2 срокът по ал. 1 започва да тече от момента на получаване на документите, съпровождащи чужденеца. (4) Срокът по ал. 1 спира да тече до получаване на експертното заключение по чл. 61, ал. 3 или 6. (5) Липсата на достатъчно данни поради непровеждане на интервю по чл. 63а, ал. 7 не може да е самостоятелно основание за отхвърляне на молбата. (6) Решенията по ал. 1 се връчват по реда на чл. 76.	**Пълно**

б) кандидатът идва от сигурна страна на произход по смисъла на настоящата директива; или	**ЗУБ** чл. 13 (1) Молбата на чужденец за предоставяне на международна закрила се отхвърля като явно неоснователна, когато не са налице условията по чл. 8, ал. 1 и 9, съответно по чл. 9, ал. 1, 6 и 8, и чужденецът: т. 13 идва от сигурна държава по произход; **ЗИД на ЗУБ** Чл. 13 (4) При прилагането на ал. 1, т. 13 се преценява дали лицето е посочило сериозни основания да се смята, че тази държава не е сигурна държава на произход с оглед неговите конкретни обстоятелства. **ЗИД на ЗУБ** Чл. 70 (1) При наличие на основания по чл. 13, ал. 1 в срок до 14 работни дни от регистрацията на чужденеца интервюиращият орган може да приложи ускорено производство, като вземе решение за отхвърляне на молбата като явно неоснователна.	**Пълно**
в) кандидатът е заблудил органите, като е предоставил невярна информация или документи или е скрил информация или документи по отношение на своята самоличност и/или националност, които могат да имат отрицателно отражение за решението; или	**ЗУБ** чл. 13 (1) Молбата на чужденец за предоставяне на международна закрила се отхвърля като явно неоснователна, когато не са налице условията по чл. 8, ал. 1 и 9, съответно по чл. 9, ал. 1, 6 и 8, и чужденецът: т. 6. се представя с фалшива самоличност или използва неистински, подправен документ или документ с невярно съдържание, за които по време на производството продължава да твърди, че са истински; т. 7. умишлено, в устна или писмена форма, дава невярна или укрива съществена информация относно своя случай; т. 8. умишлено унищожи, повреди или се разпореди с паспорт, друг документ или билет, който има отношение към неговото твърдение, за да се представи под фалшива самоличност или	**Пълно**

	да затрудни разглеждането на молбата; т. 9. не е представил информация, която да позволи да се установи с достатъчна сигурност неговата самоличност или гражданство; **ЗИД на ЗУБ** Чл. 70 ал. (1) При наличие на основания по чл. 13, ал. 1 в срок до 14 работни дни от регистрацията на чужденеца интервюиращият орган може да приложи ускорено производство, като вземе решение за отхвърляне на молбата като явно неоснователна.	
г) когато има вероятност кандидатът злонамерено да е пристъпил към унищожаване или подправяне на лични или пътни документи, които биха помогнали за установяването на неговата самоличност или националност; или	**ЗУБ** чл. 13 (1) Молбата на чужденец за предоставяне на международна закрила се отхвърля като явно неоснователна, когато не са налице условията по чл. 8, ал. 1 и 9, съответно по чл. 9, ал. 1, 6 и 8, и чужденецът: т. 8. умишлено унищожи, повреди или се разпореди с паспорт, друг документ или билет, който има отношение към неговото твърдение, за да се представи под фалшива самоличност или да затрудни разглеждането на молбата; **ЗИД на ЗУБ** Чл. 70 (1) При наличие на основания по чл. 13, ал. 1 в срок до 14 работни дни от регистрацията на чужденеца интервюиращият орган може да приложи ускорено производство, като вземе решение за отхвърляне на молбата като явно неоснователна.	**Пълно**
д) кандидатът е представил очевидно непоследователна и противоречаща, очевидно невярна или недостоверна информация, която противоречи на проверена в достатъчна степен информация за	**ЗУБ** чл. 13 (1) Молбата на чужденец за предоставяне на международна закрила се отхвърля като явно неоснователна, когато не са налице условията по чл. 8, ал. 1 и 9, съответно по чл. 9, ал. 1, 6 и 8, и чужденецът: т. 4. молбата е явно неправдоподобна, тъй като твърдените от	**Пълно**

страната на произход, и това прави неговата молба неубедителна по отношение на това дали отговаря на условията за лице, на което е предоставена международна закрила по силата на Директива 2011/95/ЕС; или	него факти са непоследователни, противоречиви или напълно невероятни; **ЗИД на ЗУБ** Чл. 70 (1) При наличие на основания по чл. 13, ал. 1 в срок до 14 работни дни от регистрацията на чужденеца интервюиращият орган може да приложи ускорено производство, като вземе решение за отхвърляне на молбата като явно неоснователна.	
е) кандидатът е внесъл последваща молба за международна закрила, която не е допустима в съответствие с член 40, параграф 5; или		**Диспозитивна** Република България не се възползва от предложената опция.
ж) кандидатът подава молба единствено с цел да забави или да затрудни изпълнението на предходно или предстоящо решение, което би довело до неговото репатриране; или	**ЗИД на ЗУБ** Чл. 13 (1) Молбата на чужденец за предоставяне на международна закрила се отхвърля като явно неоснователна, когато не са налице условията по чл. 8, ал. 1 и 9, съответно по чл. 9, ал. 1, 6 и 8, и чужденецът: т. 15. след като е разполагал с достатъчно време и възможности, подава молбата си, за да осуети изпълнението на наложената му принудителна административна мярка "отнемане на правото на пребиваване в Република България", "връщане" или "експулсиране". **ЗИД на ЗУБ** Чл. 70 (1) При наличие на основания по чл. 13, ал. 1 в срок до 14 работни дни от регистрацията на чужденеца интервюиращият орган може да приложи ускорено производство, като вземе решение за отхвърляне на молбата като явно неоснователна.	**Пълно**
з) кандидатът е влязъл незаконно или е удължил незаконно своя престой на територията на	**ЗУБ** чл. 13 (1) Молбата на чужденец за предоставяне на международна закрила се отхвърля като явно неоснователна,	**Пълно**

държавата-членка и без уважителна причина не се е явил пред органите или не е подал молба за международна закрила възможно най-скоро, предвид обстоятелствата, свързани с неговото влизане; или	когато не са налице условията по чл. 8, ал. 1 и 9, съответно по чл. 9, ал. 1, 6 и 8, и чужденецът: т. 12 е влязъл в страната не по законоустановения ред и не заяви незабавно пред компетентен орган желанието си да получи закрила, освен ако независещи от него причини са му попречили да направи това; **ЗИД на ЗУБ** Чл. 70 (1) При наличие на основания по чл. 13, ал. 1 в срок до 14 работни дни от регистрацията на чужденеца интервюиращият орган може да приложи ускорено производство, като вземе решение за отхвърляне на молбата като явно неоснователна.	
и) кандидатът отказва да спазва задължението да даде пръстови отпечатъци в съответствие с Регламент (ЕС) № 603/2013 на Европейския парламент и на Съвета от 26 юни 2013 г. за създаване на система „Евродак“ за сравняване на дактилоскопични отпечатъци с оглед ефективното прилагане на Регламент (ЕС) № 604/2013 за установяване на критерии и механизми за определяне на държавата-членка, компетентна за разглеждането на молба за международна закрила, която е подадена в една от държавите-членки от гражданин на трета държава или от лице без гражданство и за искане на сравнения с данните в Евродак от правоприлагащите органи на	**ЗУБ** чл. 13 (1) Молбата на чужденец за предоставяне на международна закрила се отхвърля като явно неоснователна, когато не са налице условията по чл. 8, ал. 1 и 9, съответно по чл. 9, ал. 1, 6 и 8, и чужденецът: т. 10 отказва да изпълни задължението да даде пръстови отпечатъци; **ЗИД на ЗУБ** Чл. 70 (1) При наличие на основания по чл. 13, ал. 1 в срок до 14 работни дни от регистрацията на чужденеца интервюиращият орган може да приложи ускорено производство, като вземе решение за отхвърляне на молбата като явно неоснователна.	**Пълно**

държавите-членки и Европол за целите на правоприлагането (12); или		
й) може да има сериозни причини, поради които да се смята, че кандидатът представлява опасност за националната сигурност или обществения ред на държавата-членка; или кандидатът е бил принудително изгонен поради сериозни причини, свързани с националната сигурност или обществения ред по националното право	**ЗУБ** Чл. 12 (1) Статут на бежанец не се предоставя на чужденец: 6. за когото има сериозни основания да се предполага, че представлява заплаха за националната сигурност; 7. който веднъж осъждан с влязла в сила присъда за тежко престъпление представлява заплаха за обществото. (2) Хуманитарен статут не се предоставя на чужденец: 4. за когото има сериозни основания да се предполага, че представлява заплаха за обществото или за националната сигурност.	**Пълно**
9. Държавите-членки определят срокове за вземане на решение в рамките на процедурата на първа инстанция съгласно параграф 8. Тези срокове са разумни. Без да се засягат параграфи 3, 4 и 5 държавите-членки могат да надвишават тези срокове при необходимост, за да се гарантира точността и пълнотата на разглеждането на молбата за международна закрила.	**ЗИД на ЗУБ** Чл. 70 (1) При наличие на основания по чл. 13, ал. 1 в срок до 14 работни дни от регистрацията на чужденеца интервюиращият орган може да приложи ускорено производство, като вземе решение за отхвърляне на молбата като явно неоснователна. **ЗИД на ЗУБ** Чл. 84 (2) Решенията по чл. 51, ал. 2, чл. 70, ал. 1, чл. 76б, ал. 1, т. 2 и чл. 77, ал. 3 могат да се обжалват в 7-дневен срок от връчването им пред административния съд по настоящия адрес от регистрационната карта на чужденеца. .	**Пълно**
Член 32 **Неоснователни молби** 1. Без да се засяга член 27, държавите-членки могат да считат определена молба за неоснователна, ако решаващият орган установи, че кандидатът не отговаря на условията за	**ЗУБ** Чл. 13 (1) Молбата на чужденец за предоставяне на международна закрила се отхвърля като явно неоснователна, когато не са налице условията по чл. 8, ал. 1 и 9, съответно по чл. 9, ал. 1, 6 и 8, и чужденецът: 1. се позовава на основания извън предмета на този закон; 2. не посочва никакви причини за основателни опасения от преследване;	**Пълно**

международна закрила съгласно Директива 2011/95/ЕС. 2. В случаите на неоснователна молба, в които се прилагат някои от обстоятелствата, които са изброени в член 31, параграф 8, държавите-членки могат също така да приемат определена молба като очевидно неоснователна, когато тя е определена като такава в националното законодателство.	3. твърдените от него факти не съдържат подробно описание на обстоятелствата или лични подробности за изясняване на случая; 4. молбата е явно неправдоподобна, тъй като твърдените от него факти са непоследователни, противоречиви или напълно невероятни; 6. се представя с фалшива самоличност или използва неистински, подправен документ или документ с невярно съдържание, за които по време на производството продължава да твърди, че са истински; 7. умишлено, в устна или писмена форма, дава невярна или укрива съществена информация относно своя случай; 8. умишлено унищожи, повреди или се разпореди с паспорт, друг документ или билет, който има отношение към неговото твърдение, за да се представи под фалшива самоличност или да затрудни разглеждането на молбата; 9. не е представил информация, която да позволи да се установи с достатъчна сигурност неговата самоличност или гражданство; 10. отказва да изпълни задължението да даде пръстови отпечатъци; 11. е влязъл в страната и пребивава по законоустановения ред и в разумен срок от влизането не заяви пред компетентен орган, че иска закрила, освен в случаите, когато закъснението е по независещи от него причини; 12. е влязъл в страната не по законоустановения ред и не заяви незабавно пред компетентен орган желанието си да получи закрила, освен ако независещи от него причини са му попречили да направи това; 13. идва от сигурна държава по произход; **ЗИД на ЗУБ** Чл.13 (1) 14. идва от сигурна трета държава, при условие че ще бъде приет в нея;	

	15. след като е разполагал с достатъчно време и възможности, подава молбата си, за да осуети изпълнението на наложената му принудителна административна мярка "отнемане на правото на пребиваване в Република България", "връщане" или "експулсиране". **ЗИД на ЗУБ** Чл.13 (4) При прилагането на ал. 1, т. 13 се преценява дали лицето е посочило сериозни основания да се смята, че тази държава не е сигурна държава на произход с оглед неговите конкретни обстоятелства. (5) Обстоятелството по ал. 1, т. 14 може да бъде самостоятелно основание за отхвърляне на молбата като явно неоснователна единствено, ако са изпълнени следните условия: 1. съществува връзка между чужденеца и съответната трета държава, обосноваваща връщането му, при индивидуална проверка на сигурността в държавата за съответния чужденец; 2. чужденецът е информиран, че молбата му не е разгледана по същество, тъй като идва от трета сигурна държава и му се предостави документ за това на езика на тази държава, с който да бъдат информирани властите; 3. при недопускане на чужденеца до територията на сигурната трета държава, му се осигурява достъп до процедура в Република България.	
Член 33 Недопустими молби 1. В допълнение към случаите, в които молбата не се разглежда, в съответствие с Регламент (ЕС) № 604/2013, от държавите-членки не се изисква да разглеждат дали кандидатът отговаря на условията	**ЗИД на ЗУБ** Чл. 13 (2) Подадена последваща молба за международна закрила, в която чужденецът не се позовава на никакви нови обстоятелства от съществено значение за личното му положение или относно държавата му по произход се преценява по реда на Глава шеста, Раздел III.	**Диспозитивна** Република България е въвела процедура по недопустимост само относно последващи молби.

за международна закрила в съответствие с Директива 2011/95/ЕС, когато молбата се счете за недопустима съгласно настоящия член. 2. Държавите-членки могат да приемат, че една молба за международна закрила е недопустима единствено ако: а) друга държава-членка е предоставила международна закрила; б) страна, която не е държава-членка, се счита за първа страна на убежище за кандидата по силата на член 35; в) страна, която не е държава-членка, се счита като сигурна трета страна за кандидата съгласно член 38; г) молбата е последваща молба, когато не са се появили или не са били представени от кандидата нови елементи или факти, свързани с разглеждането на това дали кандидатът отговаря на условията за лице, на което е предоставена международна закрила по силата на Директива 2011/95/ЕС; или		
д) лице на издръжка на кандидата е подало молба, след като в съответствие с член 7, параграф 2 се е съгласило, че неговият случай е част от молбата, която е подадена от негово име, и когато не са		**Диспозитивна** Република България не се възползва от предложената опция.

налице обстоятелства в положението на лицето на издръжка, които да оправдават отделна молба.		
Член 34 **Специални правила относно интервю за допустимост** 1. Държавите-членки дават възможност на кандидатите да представят своето становище по отношение на прилагането на основанията, посочени в член 33, към техните конкретни обстоятелства преди решаващият орган да вземе решение относно допустимостта на дадена молба за международна закрила. За тази цел държавите-членки провеждат лично интервю относно допустимостта на молбата. Държавите-членки могат да направят изключение само в съответствие с член 42 в случаи на последващи молби. Настоящият параграф не засяга член 4, параграф 2, буква а) от настоящата директива и член 5 от Регламент (ЕС) № 604/2013. 2. Държавите-членки могат да предвидят служителите на други органи, различни от решаващия орган, да провеждат личното интервю относно допустимостта на молбата за международна закрила. В такива случаи държавите-членки	**ЗИД на ЗУБ** Чл. 76б (1) В срок до 14 работни дни от подаването на последващата молба за международна закрила интервюиращият орган единствено въз основа на писмени доказателства, представени от чужденеца, без да се провежда лично интервю, взема решение, с което: 1. допуска последващата молба до производство за предоставяне на международна закрила; 2. не допуска последващата молба до производство за предоставяне на международна закрила. **ЗУБ** (3) Ако в срока по ал. 1 не бъде взето решение, последващата молба за международна закрила се смята за допусната до производство за предоставяне на международна закрила.	**Пълно, доколкото Република България е въвела процедура по недопустимост само относно последващи молби.**

гарантират, че тези служителите получават предварително необходимото основно обучение, по-специално по отношение на международното право в областта на правата на човека, достиженията на правото на Съюза в областта на убежището и техниките за провеждане на интервюта.		
Член 35 **Понятие за първа страна на убежище** Една страна може да се разглежда като първа страна на убежище за определен кандидат, ако: а) кандидатът е признат за бежанец в тази страна и все още се ползва от тази закрила; или б) кандидатът се ползва от друга закрила в тази държава, като включително се ползва от принципа на забрана за връщане; при условие че бъде повторно приет в тази страна. При прилагането на понятието за първа страна на убежище към личното положение на кандидата държавите-членки могат да взимат под внимание член 38, параграф 1. Кандидатът има право да обжалва прилагането на понятието за първа страна на убежище в неговия конкретен случай.		**Диспозитивна** Република България не се възползва от предложената опция.
Член 36 **Понятие за сигурна страна на**	**ЗИД на ЗУБ**	**Пълна**

произход 1. Една страна, която е определена като сигурна страна на произход в съответствие с настоящата директива, след индивидуално разглеждане на молбата може да се счита за сигурна страна на произход за конкретен кандидат единствено ако: а) лицето е гражданин на тази страна; или б) лицето е без гражданство и преди обичайно е пребивавало в тази страна; и лицето не е посочило сериозни основания да се смята, че страната не е сигурна страна на произход в неговите конкретни обстоятелства и от гледна точка признаването му за лице, на което е предоставена международна закрила в съответствие с Директива 2011/95/ЕС. 2. Държавите-членки уреждат в своето национално законодателство допълнителни норми, ред и условия за прилагането на понятието сигурна страна на произход.	Допълнителни разпоредби § 1. По смисъла на този закон: 9. "Държава по произход" е държавата или държавите, чийто гражданин е чужденецът, или за лице без гражданство - държавата на предишното му обичайно пребиваване. 10. "Сигурна държава по произход" е държавата, в която установеният правов ред и неговото съблюдаване в рамките на демократичната обществена система не допускат осъществяването на преследване или действия на преследване и не съществува опасност от насилие в ситуация на вътрешен или международен въоръжен конфликт.	
Член 37 **Национално определяне на трети страни като сигурни страни на произход** 1. Държавите-членки могат да запазят или приемат	**ЗУБ** Чл. 98 (1) Председателят на Държавната агенция за бежанците съгласувано с министъра на външните работи може при необходимост да внася за приемане от Министерския съвет национални списъци на сигурни държави по произход и на трети сигурни държави.	**Пълно**

законодателство в съответствие с приложение I за национално определяне на сигурни страни на произход за целите на разглеждането на молби за международна закрила. 2. Държавите-членки правят редовен преглед на ситуацията в трети страни, определени като сигурни страни на произход в съответствие с настоящия член. 3. Оценката дали определена страна е сигурна страна по произход в съответствие с настоящия член се основава на редица източници на информация, включително информация от други държави-членки, от ЕСПОУ, ВКБООН, Съвета на Европа и други международни организации. 4. Държавите-членки уведомяват Комисията за страните, които са определени като сигурни страни на произход в съответствие с настоящия член.	(2) При приемането на списъците Министерският съвет, позовавайки се на източници на информация от други държави - членки на Европейския съюз, от Европейската служба за подкрепа в областта на убежището, Върховния комисар на Организацията на обединените нации за бежанците, Съвета на Европа и други международни организации, отчита степента, в която държавата предлага защита срещу преследване и нечовешко или унизително отнасяне, чрез: 1. съответните законови и подзаконови разпоредби, приети в тази област, и начина, по който те се прилагат; 2. спазването на правата и свободите, гарантирани в Конвенцията за защита на правата на човека и основните свободи, съставена в Рим на 4 ноември 1950 г. (ратифицирана със закон - ДВ, бр. 66 от 1992 г.) (обн., ДВ, бр. 80 от 1992 г.; изм., бр. 137 от 1998 г. и бр. 38 от 2010 г.), или в Международния пакт за граждански и политически права, съставен в Ню Йорк на 19 декември 1966 г. (ратифициран с указ - ДВ, бр. 60 от 1970 г.) (ДВ, бр. 43 от 1976 г.), или в Конвенцията против изтезанията и други форми на жестоко, нечовешко или унизително отнасяне или наказание, приета от Общото събрание на Организацията на обединените нации на 10 декември 1984 г. (ратифицирана с указ - ДВ, бр. 80 от 1986 г.) (обн., ДВ, бр. 42 от 1988 г.; изм., бр. 19 от 1995 г.); 3. спазването на принципа на забрана за връщане в съответствие с Конвенцията за статута на бежанците от 1951 г.; 4. съществуването на система от ефективни средства за защита срещу нарушенията на тези права и свободи. (3) Министерският съвет уведомява Европейската комисия за държавите, включени в националните списъци на сигурните държави по произход и на третите сигурни държави.	
Член 38 **Понятие за сигурна трета страна** 1. Държавите-членки могат да	**ЗИД на ЗУБ** Допълнителни разпоредби	**Пълно**

прилагат понятието за сигурна трета страна само ако компетентните органи са се убедили, че в съответната трета страна към кандидата за международна закрила ще се отнасят в съответствие със следните принципи: а) кандидатите за убежище не са заплашени поради раса, религия, националност, принадлежност към определена социална група или поради политически убеждения за живота и за свободата си; б) няма опасност от тежко посегателство според определението в Директива 2011/95/ЕС; в) спазва се принципът на забрана за връщане в съответствие с Женевската конвенция; г) спазва се забраната за репатриране в нарушение на правото на защита от мъчения и жестоко, нехуманно или унизително отношение, както е предвидена от международното право; и д) съществува възможност да се поиска признаване на статута на бежанец и когато той бъде признат, да се ползва закрила в съответствие с Женевската конвенция. 2. Прилагането на понятието за сигурна трета страна се подчинява	§ 1. По смисъла на този закон: 11. "Трета сигурна държава" е държава, различна от държавата по произход, в която чужденецът, подал молба за международна закрила, е пребивавал и: а) няма основания да се опасява за живота или свободата си поради раса, религия, националност, принадлежност към определена социална група или политическо мнение; б) е защитен от връщане до територията на държава, в която съществуват условия за преследване и застрашаване на правата му; в) не е изложен на опасност от преследване или тежко посегателство, като изтезание, нечовешко или унизително отнасяне, или наказание; г) съществува възможност да поиска статут на бежанец и при предоставянето му да се ползва от международна закрила като бежанец; д) са налице достатъчно основания да се смята, че ще бъде допуснат до територията на тази държава. ЗУБ чл. 98 (3) Министерският съвет уведомява Европейската комисия за държавите, включени в националните списъци на сигурните държави по произход и на третите сигурни държави. **ЗИД на ЗУБ** Чл.13, (1), т. 14. идва от сигурна трета държава, при условие че ще бъде приет в нея; (5) Обстоятелството по ал. 1, т. 14 може да бъде самостоятелно основание за отхвърляне на молбата като явно неоснователна единствено, ако са изпълнени следните условия: 1. съществува връзка между чужденеца и съответната	

на нормите на националното право, а именно: а) нормите, които предвиждат съществуването на връзка между кандидата и съответната трета страна, на основание на която е основателно кандидатът да отиде в тази страна; б) нормите, които се отнасят до прилаганите от компетентните органи методи, с които да се убедят, че понятието за сигурна трета страна може да се приложи спрямо определена страна и определен кандидат. Тези методи предвиждат каузална проверка на сигурността в страната за съответния кандидат и/или определянето от дадена държава-членка на страните, считани като сигурни в общ план; в) нормите, които съответстват на международното право и които позволяват индивидуално разглеждане с цел определяне дали дадена трета страна е сигурна за определен кандидат, което най-малкото дава възможност на кандидата да обжалва прилагането на понятието за сигурна трета страна поради това, че въпросната трета страна не е сигурна в неговия конкретен случай. На кандидата също така се разрешава да обжалва наличието на връзка между него и	трета държава, обосноваваща връщането му, при индивидуална проверка на сигурността в държавата за съответния чужденец; 2. чужденецът е информиран, че молбата му не е разгледана по същество, тъй като идва от трета сигурна държава и му се предостави документ за това на езика на тази държава, с който да бъдат информирани властите; **ЗУБ** чл. 98 (3) Министерският съвет уведомява Европейската комисия за държавите, включени в националните списъци на сигурните държави по произход и на третите сигурни държави. Чл. 99 Чужденец, подал молба за международна закрила, може да оборва презумпцията за сигурност на държавата, включена в списъка по чл. 98.	

въпросната трета страна в съответствие с буква а). 3. Когато изпълняват решение, което се основава единствено на настоящия член, държавите-членки: а) информират за това кандидата; и б) му предоставят документ, с който информират властите на третата страна, на езика на тази страна, че молбата не е била разгледана по същество. 4. Когато трета страна не разреши на кандидата влизането му на нейна територия, държавите-членки гарантират, че на това лице е предоставен достъп до процедурата в съответствие с основните принципи и гаранции по глава II. 5. Държавите-членки информират редовно Комисията за трети страни, към които се прилага това понятие, в съответствие с разпоредбите на настоящия член.		
Член 39 **Понятие за сигурна трета европейска страна** 1. Държавите-членки могат да предвидят, че не разглеждат или не разглеждат в пълен обем молба за международна закрила и сигурността на кандидат при неговите конкретни обстоятелства, както е описано в глава II, когато		**Диспозитивна** Република България не се възползва от предложената опция.

компетентният орган е установил въз основа на факти, че кандидатът се опитва да влезе или е влязъл нелегално на нейна територия от сигурна трета страна, в съответствие с параграф 2. 2. Трета страна се счита за сигурна трета страна за целите на параграф 1 само при условие че: а) е ратифицирала и спазва разпоредбите на Женевската конвенция, без никакви географски ограничения; б) разполага с процедура за убежище по закон; и в) е ратифицирала Европейската конвенция за защита на правата на човека и основните свободи и спазва нейните разпоредби, по-специално нормите за ефикасна защита. 3. На кандидата се дава възможност да оспори прилагането на понятието за европейска сигурна трета страна на основание, че страната не е сигурна при неговите конкретни обстоятелства. 4. Съответните държави-членки предвиждат в своето национално право реда и условията за прилагане на разпоредбите на параграф 1, както и действието на постановените решения по силата на тези разпоредби, при спазване на принципа на забрана за връщане, а		

именно като предвидят изключения на прилагането на настоящия член по хуманитарни или политически причини или по причини, свързани с международното публично право. 5. Когато прилагат решение, което се основава единствено на настоящия член, държавите-членки: а) информират за това кандидата; и б) му предоставят документ, с който информират властите на третата страна, на езика на тази страна, че молбата не е била разгледана по същество. 6. Когато сигурна трета страна не приеме обратно кандидата, държавите-членки гарантират, че на това лице е предоставен достъп до процедура в съответствие с основните принципи и гаранции по глава II. 7. Държавите-членки информират редовно Комисията за трети страни, към които се прилага това понятие, в съответствие с настоящия член.		
Член 40 **Последваща молба** 1. Когато лицето, което е подало молба за международна закрила в държава-членка, предостави допълнителни сведения или подаде последваща молба в същата държава-членка, тази държава-	**ЗУБ на ЗУБ** Чл. 76а Преди да се пристъпи към разглеждането по същество на последваща молба за международна закрила, се преценява нейната допустимост съгласно чл. 13, ал. 2. Чл. 76б (1) В срок до 14 работни дни от подаването на последващата молба за международна закрила интервюиращият орган единствено въз основа на писмени	**Пълно**

членка разглежда тези допълнителни сведения или елементите на последващата молба в рамките на разглеждането на предходната молба, или в рамките на разглеждането на преразглежданото или обжалваното решение, доколкото в тази рамка компетентните органи могат да отчетат и разгледат всички елементи в подкрепа на новите сведения или последващата молба. 2. С цел вземането на решение относно допустимостта на молба за международна закрила съгласно член 33, параграф 2, буква г) първоначално последващата молба за международна закрила е предмет на предварително разглеждане с цел да се определи дали по тази молба са се появили или са били представени от кандидата нови елементи или нови факти, които са свързани с разглеждането на това дали кандидатът отговаря на условията за лице, на което е предоставена международна закрила по силата на Директива 2011/95/ЕС 3. Ако в предварителното разглеждане по параграф 2 бъде заключенс, че са установени или представени от кандидата нови	доказателства, представени от чужденеца, без да се провежда лично интервю, взема решение, с което: 1. допуска последващата молба до производство за предоставяне на международна закрила; 2. не допуска последващата молба до производство за предоставяне на международна закрила. **ЗУБ** Чл.76б (2) За молби, подадени по реда на чл. 58, ал. 4, срокът по ал. 1 започва да тече от получаването на молбата в Държавната агенция за бежанците. (3) Ако в срока по ал. 1 не бъде взето решение, последващата молба за международна закрила се смята за допусната до производство за предоставяне на международна закрила. (4) Решенията по ал. 1 се връчват по реда на чл. 76. (5) На чужденец, подал последваща молба за международна закрила, се извършва регистрация в срок до три работни дни от допускането на молбата му до производство за предоставяне на международна закрила. **ЗИД на ЗУБ** Чл. 76в. (1) При провеждане на процедурата по този раздел чужденците се ползват от правата по чл. 23, ал. 1, чл. 29, ал. 1, т. 8 и чл. 29а. **ЗУБ** Чл.76в (2) При провеждане на процедурата по този раздел не се предоставят правата по чл. 29, ал. 1, т. 1 на чужденец, когато: 1. подава първа последваща молба за международна закрила единствено с цел да забави или да затрудни изпълнението на приложената му принудителна административна мярка "отнемане на правото на пребиваване в Република България", "връщане" или "експулсиране", или	

елементи или факти и те увеличават в значителна степен вероятността кандидатът да бъде признат за лице, на което е предоставена международна закрила по силата на Директива 2011/95/ЕС, разглеждането на молбата продължава в съответствие с разпоредбите на глава II. Държавите-членки могат да предвидят и други причини за последваща молба, която да бъде допълнително разгледани.	2. подава поредна последваща молба за международна закрила, а предходната му последваща молба е счетена за недопустима по реда на чл. 76б, ал. 1, т. 2 или е разгледана по същество, и за когото връщането в държавата му по произход или в трета сигурна държава няма да доведе до застрашаване на неговия живот или на свободата му на основание раса, религия, националност, политическо мнение или принадлежност към определена социална група или излагане на опасност от изтезание или други форми на жестоко, нечовешко или унизително отнасяне. (3) Правата по чл. 29, ал. 1, т. 3 - 7 не се предоставят на чужденец, който е в процедура по предварително разглеждане на последваща молба за международна закрила.	
4. Държавите-членки могат да предвидят разглеждането на молбата да продължи само при условие че съответният кандидат не е имал възможност, без да има вина за това, да представи ситуациите, изложени в параграфи 2 и 3 от настоящия член, в предходната процедура, и по-специално да упражни правото си на ефективна защита съгласно член 46.		**Диспозитивна** Република България не се възползва от предложената опция.
5. Когато последващата молба не е разгледана допълнително в съответствие с настоящия член, тя се счита за недопустима в съответствие с член 33, параграф 2, буква г).	**ЗУБ на ЗУБ** Чл. 76а Преди да се пристъпи към разглеждането по същество на последваща молба за международна закрила, се преценява нейната допустимост съгласно чл. 13, ал. 2. **ЗИД на ЗУБ** Чл. 76б (1) В срок до 14 работни дни от подаването на последващата молба за международна закрила интервюиращият орган единствено въз основа на писмени доказателства, представени от чужденеца, без да се провежда	**Пълно**

	лично интервю, взема решение, с което: 1. допуска последващата молба до производство за предоставяне на международна закрила; 2. не допуска последващата молба до производство за предоставяне на международна закрила. (3) Ако в срока по ал. 1 не бъде взето решение, последващата молба за международна закрила се смята за допусната до производство за предоставяне на международна закрила. **ЗИД на ЗУБ** Чл. 13 (2) Подадена последваща молба за международна закрила, в която чужденецът не се позовава на никакви нови обстоятелства от съществено значение за личното му положение или относно държавата му по произход се преценява по реда на Глава шеста, Раздел III.	
6. Процедурата по настоящия член може да се прилага и в случая с: а) лица на издръжка, които подават молба, след като в съответствие с член 7, параграф 2 са се съгласили техният случай да се разглежда в рамките на молбата, която е подадена от тяхно име; и/или б) несключил брак непълнолетен, който подава молба след подаването на молба от негово име съгласно член 7, параграф 5, буква в). В тези случаи предварителното разглеждане по параграф 2 би се състояло в разглеждане дали съществуват факти, които са свързани с положението на лицето на издръжка или несключилия брак		**Диспозитивна** Република България не се възползва от предложената опция.

непълнолетен, които биха могли да оправдаят отделна молба. 7. Когато дадено лице, по отношение на което следва да се приложи решение за прехвърляне по силата на Регламент (ЕС) № 604/2013, предостави допълнителни сведения или подаде последваща молба в държавата-членка, осъществяваща прехвърлянето, тези сведения или последващи молби се разглеждат от отговорната държава-членка, както е определено в посочения регламент, в съответствие с настоящата директива.		
Член 41 **Изключения от правото за оставане в случаи на последващи молби** 1. Държавите-членки могат да направят изключение от правото за оставане на територията, когато дадено лице: а) е подало първа последваща молба, която не е допълнително разгледана съгласно член 40, параграф 5, единствено с цел да забави или да затрудни изпълнението на решение, което би довело до неговото неминуемо репатриране от посочената държава-членка; или	**ЗУБ** Чл. 29 (1) По време на производството чужденецът има право: 1. да остане на територията на Република България; **ЗУБ** Чл. 76в (2) При провеждане на процедурата по този раздел не се предоставят правата по чл. 29, ал. 1, т. 1 на чужденец, когато: 1. подава първа последваща молба за международна закрила единствено с цел да забави или да затрудни изпълнението на приложената му принудителна административна мярка "отнемане на правото на пребиваване в Република България", "връщане" или "експулсиране", или 2. подава поредна последваща молба за международна закрила, а предходната му последваща молба е счетена за недопустима по реда на чл. 76б, ал. 1, т. 2 или е разгледана по същество, и за когото връщането в държавата му по произход или в трета сигурна държава няма да доведе до застрашаване на неговия живот или на свободата му на основание раса,	**Пълно**

б) подаде друга последваща молба за международна закрила в същата държава-членка след окончателно решение, с което негова първа последваща молба е била счетена за недопустима съгласно член 40, параграф 5, или след окончателно решение за отхвърляне на молбата като неоснователна, държавите-членки могат да направят такова изключение единствено когато решаващият орган счита, че решението за връщане няма да доведе до пряко или непряко връщане в нарушение на международните задължения на тази държава-членка и на нейните задължения към Съюза.	религия, националност, политическо мнение или принадлежност към определена социална група или излагане на опасност от изтезание или други форми на жестоко, нечовешко или унизително отнасяне или наказание.	
2. В случаите, посочени в параграф 1, държавите-членки могат също: а) да предвидят дерогация от сроковете, които обикновено се прилагат при ускорените процедури, в съответствие с националното право, когато процедурата по разглеждане е ускорена в съответствие с член 31, параграф 8, буква ж); б) да предвидят дерогация от сроковете, които обикновено се прилагат при процедурите за допустимост по членове 33 и 34, в съответствие с националното право; и/или		**Диспозитивна** Република България не се възползва от предложената опция.

в) да предвидят дерогация от член 46, параграф 8.		
Член 42 **Процедурни правила** 1. Държавите-членки гарантират, че кандидатите, чиято молба е обект на предварително разглеждане съгласно член 40, се ползват от гаранциите по член 12, параграф 1.	**ЗИД на ЗУБ** Чл. 76в (1) При провеждане на процедурата по този раздел чужденците се ползват от правата по чл. 23, ал. 1, чл. 29, ал. 1, т. 8 и чл. 29а.	**Пълно**
2. Държавите-членки могат да уредят в националното си законодателство правила за предварителното разглеждане съгласно член 40. Тези правила могат, inter alia: а) да задължават съответния кандидат да посочи фактите и да изложи доказателства, които оправдават новата процедура; б) да позволят извършване на предварителното разглеждане единствено въз основа на писмените сведения без лично интервю с изключение на случаите, посочени в член 40, параграф 6. Тези правила не могат да направят невъзможен достъпа на кандидата до нова процедура или да водят до ефективна отмяна или сериозни пречки за достъп. 3. Държавите-членки гарантират, че кандидатът е информиран по подходящ начин за изхода от предварителното	**ЗИД на ЗУБ** В глава шеста, Раздел III Процедура по предварително разглеждане на последваща молба за международна закрила Чл. 76а Преди да се пристъпи към разглеждането по същество на последваща молба за международна закрила, се преценява нейната допустимост съгласно чл. 13, ал. 2. Чл. 76б (1) В срок до 14 работни дни от подаването на последващата молба за международна закрила интервюиращият орган единствено въз основа на писмени доказателства, представени от чужденеца, без да се провежда лично интервю, взема решение, с което: 1. допуска последващата молба до производство за предоставяне на международна закрила; 2. не допуска последващата молба до производство за предоставяне на международна закрила. **ЗУБ** Чл.76б (3) Ако в срока по ал. 1 не бъде взето решение, последващата молба за международна закрила се смята за допусната до производство за предоставяне на международна закрила. (4) Решенията по ал. 1 се връчват по реда на чл. 76. (5) На чужденец, подал последваща молба за международна	**Пълно**

разглеждане и, ако разглеждането на молбата му няма да продължи, е запознат с мотивите за това и за възможностите да подаде жалба или да поиска преразглеждане на това решение.	закрила, се извършва регистрация в срок до три работни дни от допускането на молбата му до производство за предоставяне на международна закрила.	
Член 43 **Процедури на границата** 1. Държавите-членки могат да предвидят процедури в съответствие с основните принципи и гаранции по глава II, за да вземат решение на границата или в транзитните си зони на държавата-членка: а) относно допустимостта съгласно член 33 на подадена на такова място молба; и/или б) същността на молба по процедура съгласно член 31, параграф 8. 2. Държавите-членки гарантират, че всяко решение, предвидено в рамките на процедурите по параграф 1, се постановява в разумен срок. Ако в срок от четири седмици не е взето решение, кандидатът получава правото да влезе на територията на държавата-членка с цел молбата му за убежище да бъде разгледана в съответствие с другите разпоредби на настоящата директива. 3. В случай на или пристигания на голям брой хора, граждани на		**Диспозитивна** Република България не се възползва от предложената опция.

трета страна или лица без гражданство, които подават молби за международна закрила на границата или в транзитна зона, което прави невъзможно прилагането на практика на разпоредбите на параграф 1 тези процедури могат също да бъдат прилагани, когато и докато тези граждани на трети страни или лица без гражданство са нормално приютени на места в близост до границата или до транзитната зона.		
Член 44 **Отнемане на международна закрила** Държавите-членки гарантират, че може да започне разглеждане за отнемане на международна закрила на конкретно лице, когато се появят нови елементи или факти, които показват, че има основание за преразглеждане на валидността на международната закрила.	**ЗИД на ЗУБ** Чл. 78 (3) Производството за отнемане или прекратяване на предоставената международна закрила започва при наличие на нови данни, показващи необходимост от преразглеждане на предоставен статут на бежанец или хуманитарен статут.	**Пълно**
Член 45 **Процедурни правила** 1. Държавите-членки гарантират, че когато компетентният орган предвижда отнемането на международна закрила, предоставена на гражданин на	**ЗИД на ЗУБ** Чл. 78 (3) Производството за отнемане или прекратяване на предоставената международна закрила започва при наличие на нови данни, показващи необходимост от преразглеждане на предоставен статут на бежанец или хуманитарен статут. (4) Чужденецът се уведомява с писмо с обратна разписка за започналото образуването на производството, причините за	**Пълно**

трета страна или лице без гражданство в съответствие с член 14 или член 19 от Директива 2011/95/ЕС, лицето се ползва от следните гаранции: а) да бъде информирано писмено, че компетентният орган пристъпва към преразглеждане на това дали отговаря на условията за лице, на което е предоставена международна закрила, както и за причините за това преразглеждане; и б) има възможност да представи по време на лично интервю, което се провежда в съответствие с член 12, параграф 1, буква б) и членове 14—17 или писмено причините, поради които няма основание да му се отнема международната закрила.	това и датата и мястото за провеждане на интервю, по време на което да изложи възраженията си срещу отнемането или прекратяването на международната закрила. Чужденецът се уведомява, че при невъзможност лично да присъства на предстоящото интервю, може да изпрати писмено възражения в определени от административния орган срок и адрес. (5) При провеждане на производството за отнемане или прекратяване на международна закрила се прилагат съответно чл. 63 и чл. 63а. (6) В срок три месеца от започване на производството председателят на Държавната агенция за бежанците взема решение, с което отнема или прекратява международната закрила. Председателят на Държавната агенция за бежанците взема решението и без възраженията на чужденеца, когато те не са направени по зависещи от него причини. (7) Когато новите данни, даващи основание за отнемане или прекратяване на международната закрила, съдържат сериозни основания да се предполага, че чужденецът е бил съпричастен или е съпричастен към тероризъм, срокът за вземане на решението от председателя на Държавната агенция за бежанците е до един месец от започване на производството. (8) Когато не намери основание за отнемане или прекратяване на международната закрила, председателят на Държавната агенция за бежанците прекратява производството.	
2. Освен това държавите-членки гарантират, че в рамките на процедурата по параграф 1: а) компетентният орган може да получи точни и актуализирани данни от различни източници, по-конкретно при необходимост от ЕСПОУ и ВКБООН, за общото положение в страната на произход на съответното лице; и	**ЗУБ** Чл. 63 (1) Държавната агенция за бежанците има право да събира данни за чужденците, подали молба за международна закрила, с оглед определяне на държавата, компетентна да разгледа молбата, установяване на самоличността и изясняване на обстоятелствата, свързани с подадената молба. **ЗИД на ЗУБ** Чл.63 (3) Източник на точна и актуална информация, свързана с	**Пълно**

б) когато се събира информация за индивидуалния случай с цел преразглеждане на международната закрила, тя не се събира от извършителя(ите) на преследването или на тежкото посегателство, по начин, по който това би довело до пряко информиране на този/тези извършител(и) за това, че съответното лице се ползва от международна закрила и неговият статут е в процес на преразглеждане, или до заплаха за физическата неприкосновеност на лицето или на лица на негова издръжка, или свободата и сигурността на членовете на семейството му, които все още живеят в страната на произход.	общата обстановка в държавата по произход, може да бъде набавена от самите чужденци, български или чуждестранни органи, физически или юридически лица или от източници като Европейската служба за подкрепа в областта на убежището, Върховният комисар на Организацията на обединените нации за бежанците, съответните международни организации за защита на правата на човека. (4) Не се допуска предоставяне и/или разкриване на информация на субекти, за които се предполага, че осъществяват преследване или тежко посегателство по отношение на чужденци, търсещи или получили международна закрила, както и информация за подадената молба. (5) Не се допуска събиране на информация от субекти, за които се предполага, че осъществяват преследване или тежко посегателство по отношение на чужденци, търсещи или получили международна закрила по начин, разкриващ информация за подаването на молба или информация, която може да застраши физическата неприкосновеност на кандидата или на лицата на негова издръжка, или свободата и сигурността на членовете на семейство му, които живеят все още в неговата страна на произход	
3. Държавите-членки гарантират, че решението на компетентния орган за отнемане на международната закрила се оповестява писмено. В решението се посочват правните и фактическите мотиви, а информация за начините за обжалване на решението се съобщава писмено.	**ЗИД на ЗУБ** Чл. 79а Решенията по този раздел се връчват по реда на чл. 76. **ЗИД на ЗУБ** Чл. 76 (1) Длъжностно лице от Държавната агенция за бежанците незабавно предприема действия по уведомяване на чужденец за необходимостта лично да му бъде връчено решение по реда на този закон. (2) Решението на председателя на Държавната агенция за бежанците се връчва на чужденеца или на неговия законен представител или адвокат. Съдържанието на решението, както правата и задълженията, произтичащи от него, му се съобщават на език, който разбира.	**Пълно**

	(3) Връчването се удостоверява с подписи на чужденеца, на преводача, съответно тълковника и длъжностното лице. Отказът да подпише решението се удостоверява с подписите на двама свидетели. (4) Ако решението не бъде връчено лично в 14-дневен срок от издаването му, на чужденеца се изпраща съобщение с обратна разписка. (5) При неявяване в 7-дневен срок от получаване на съобщението с обратната разписка решението се счита за връчено. (6) Ако съобщението с обратната разписка се върне в Държавната агенция за бежанците поради невъзможност за връчване, решението се счита за връчено. (7) След връчване на решението чужденецът има право да се запознае с личното си дело. **АПК** Чл. 59 (1) Административният орган издава или отказва издаване на акта с мотивирано решение. (2) Когато административният акт се издава в писмена форма, той съдържа: 7. пред кой орган и в какъв срок актът може да се обжалва; **ЗУБ** Чл. 23 (2) Държавата осигурява условия за получаване на правна помощ на чужденците, търсещи международна закрила в Република България.	
4. След като компетентният орган вземе решение за отнемане на международната закрила, се прилагат също така член 20, член 22, член 23, параграф 1 и член 29.	**Закон за правната помощ** Чл. 21 Видовете правна помощ са: 1. консултация с оглед постигане на споразумение преди започване на съдопроизводството или за завеждане на дело; 2. подготовка на документи за завеждане на дело; 3. процесуално представителство; 4. (представителство при задържане по чл. 72, ал. 1 от Закона	**Пълно**

	за Министерството на вътрешните работи и по чл. 16а от Закона за митниците. Чл. 22 (1) Правната помощ по чл. 21, т. 1 и 2 е безплатна и се предоставя на: 8. лица, търсещи международна закрила по реда на Закона за убежището и бежанците, за които предоставяне на правна помощ не се дължи на друго правно основание; Чл. 23 (1) Системата за правна помощ по чл. 21, т. 3 обхваща случаите, при които по силата на закон задължително се предвижда адвокатска защита, резервен защитник или представителство. (2) Системата за правна помощ обхваща и случаите, когато обвиняемият, подсъдимият или страната по наказателно, гражданско или административно дело не разполага със средства за заплащане на адвокат, желае да има такъв и интересите на правосъдието изискват това. **ЗУБ** Чл.3 (1) Република България осъществява изпълнението на задълженията си по Конвенцията за статута на бежанците от 1951 г. и Протокола за статута на бежанците от 1967 г. чрез своите държавни органи в сътрудничество с Върховния комисар на Организацията на обединените нации за бежанците. (2) Върховният комисар на Организацията на обединените нации за бежанците чрез своя представител в Република България има право на информация, както и на достъп до всеки етап от производството за предоставяне на международна закрила и на временна закрила. Той може да се запознава с всеки конкретен случай и да дава писмено или устно мнение по него. **ЗИД на ЗУБ** Чл. 3 (3) Ал. 2 се отнася и до организация, която действа на територията на страната от името на Върховния комисар на	

	Организацията на обединените нации за бежанците в съответствие със сключено споразумение с Република България. **ЗУБ** Чл. 53 Държавната агенция за бежанците: 8. сътрудничи с Върховния комисар на Организацията на обединените нации за бежанците при изпълнение на неговите функции, улеснява наблюдаване прилагането на разпоредбите на Конвенцията за статута на бежанците от 1951 г. и Протокола за статута на бежанците от 1967 г. и предоставя информация и статистически данни;	
5. Чрез дерогация от параграфи 1—4 от настоящия член държавите-членки могат да решат, че международната закрила отпада по право, ако лицето, което се ползва от международна закрила недвусмислено се е отказало от това да бъде признато за такова лице. Държава-членка може също да предвиди международната закрила да отпада по право, ако лицето, на което е предоставена международна закрила, стане гражданин на тази държава-членка.	**ЗИД на ЗУБ** Чл. 17 (1) Предоставена международна закрила се прекратява, когато чужденецът: т. 4 придобие българско гражданство; т. 8 недвусмислено се е отказал от това да бъде признат за лице с предоставена международна закрила в Република България;	**Пълно**
Член 46 **Право на ефективна защита** 1. Държавите-членки гарантират, че кандидатите разполагат с право на ефективна защита пред съд срещу следното: а) решение относно тяхната молба за международна закрила,	**ЗИД на ЗУБ** Чл. 84 (1) Решенията по чл. 67в, ал. 1 могат да се обжалват в 7-дневен срок от връчването им пред Административния съд - град София, чрез органа, издал решението. (2) Решенията по чл. 51, ал. 2, чл. 70, ал. 1, чл. 76б, ал. 1, т. 2 и чл. 77, ал. 3 могат да се обжалват в 7-дневен срок от връчването им пред административния съд по настоящия адрес от регистрационната карта на чужденеца.	**Пълно**

включително за решение, с което: i) се установява, че молбата е неоснователна във връзка със статут на бежанец и/или статут на лице под субсидиарна закрила;	(3) Решенията по чл. 34, ал. 3, чл. 39а, ал. 2, чл. 75, ал. 1, т. 2 и 4 и чл. 82, ал. 2 могат да се обжалват в 14-дневен срок от връчването им пред административния съд по настоящ адрес от регистрационната карта на чужденеца. Решенията по чл. 78, ал. 6 могат да се обжалват в 14-дневен срок от връчването им пред административния съд по постоянен адрес на чужденеца. (4) Жалбата се подава чрез органа, издал решението и спира изпълнението му.	
ii) се установява, че молбата е недопустима съгласно член 33, параграф 2;	**ЗИД на ЗУБ** Чл. 84 (5) При обжалване на решенията по чл.76б, ал. 1, т. 2 съдът се произнася по искане на чужденеца или служебно относно правото на търсещия закрила да остане на територията на страната до произнасяне по жалбата.	**Пълно**
iii) е взето на границата или в транзитни зони на държава-членка, както е описано в член 43, параграф 1;		**Не се прилага процедура на границата**
iv) не провежда разглеждане съгласно член 39;		**Не се прилага**
б) отказ от повторно откриване на процедурата по разглеждане на молбата, след като това разглеждане е било прекратено съгласно членове 27 и 28;	**ЗУБ** Чл. 91 За неуредените в тази глава случаи се прилагат разпоредбите на Административнопроцесуалния кодекс и Гражданския процесуален кодекс.	**Пълно**
в) решение за отнемане на международна закрила съгласно член 45.	**ЗИД на ЗУБ** Чл. 84 (3) Решенията по чл. 34, ал. 3, чл. 39а, ал. 2, чл. 75, ал. 1, т. 2 и 4 и чл. 82, ал. 2 могат да се обжалват в 14-дневен срок от връчването им пред административния съд по настоящ адрес от регистрационната карта на чужденеца. Решенията по чл. 78, ал. 6 могат да се обжалват в 14-дневен срок от връчването им пред административния съд по постоянен адрес на чужденеца.	**Пълно**
2. Държавите-членки	**ЗИД на ЗУБ**	**Пълно**

гарантират, че лицата, за които решаващият орган признава, че отговарят на условията за субсидиарна закрила, имат право на ефективна защита, съгласно параграф 1, срещу решение да се счете за неоснователна молба във връзка със статут на бежанец. Без да се засяга параграф 1, буква в) от настоящия член, когато статутът на лице под субсидирана закрила, предоставен от държава-членка, предлага същите права и ползи като тези, които се предлагат от статута на бежанец съгласно правото на Съюза и националното право, посочената държава-членка може да счете обжалването на решение, с което молбата се определя като неоснователна по отношение на статута на бежанец за недопустимо на основание на недостатъчен интерес от страна на кандидата за продължаване на процедурата.	Чл. 84 (3) Решенията по чл. 34, ал. 3, чл. 39а, ал. 2, чл. 75, ал. 1, т. 2 и 4 и чл. 82, ал. 2 могат да се обжалват в 14-дневен срок от връчването им пред административния съд по настоящ адрес от регистрационната карта на чужденеца. Решенията по чл. 78, ал. 6 могат да се обжалват в 14-дневен срок от връчването им пред административния съд по постоянен адрес на чужденеца.	
3. С цел спазване на разпоредбите на параграф 1 държавите-членки гарантират, че ефективната защита предвижда цялостно и ex nunc разглеждане на фактите и правните въпроси, включително, когато е приложимо, разглеждане на нуждите от международна закрила съгласно Директива 2011/95/ЕС, най-	**АПК** Чл. 146 Основанията за оспорване на административните актове са: 1. липса на компетентност; 2. неспазване на установената форма; 3. съществено нарушение на административнопроизводствени правила; 4. противоречие с материалноправни разпоредби; 5. несъответствие с целта на закона.	**Пълно**

малкото в процедури по обжалване пред първоинстанционен съд.	Чл. 168 (1) Съдът не се ограничава само с обсъждане на основанията, посочени от оспорващия, а е длъжен въз основа на представените от страните доказателства да провери законосъобразността на оспорения административен акт на всички основания по чл. 146. (2) Съдът обявява нищожността на акта, дори да липсва искане за това. (3) Нищожност може да се обяви и след изтичане на срока по чл. 149, ал. 1 - 3. (4) Съществено нарушение на административнопроизводствените правила при всички случаи е когато вследствие на нарушаване на задължението за уведомяване гражданин или организация са били лишени от възможността да участват като страна в производството по издаване на индивидуален административен акт. (5) Когато съдът установи наличието на съществено нарушение на административнопроизводствените правила по ал. 4, той отменя акта и изпраща преписката на съответния компетентен административен орган, без да проверява основанията по чл. 146, т. 4 и 5. Чл. 170 (1) Административният орган и лицата, за които оспореният административен акт е благоприятен, трябва да установят съществуването на фактическите основания, посочени в него, и изпълнението на законовите изисквания при издаването му. (2) Когато се оспорва отказ за издаване на административен акт, оспорващият трябва да установи, че са били налице условията за издаването му. (3) Съдът е длъжен да укаже на страните разпределението на доказателствената тежест. Чл. 171 (1) Доказателствата, събрани редовно в производството пред административния орган, имат сила и пред съда. Съдът може да разпита като свидетели лицата,	

	дали сведения пред административния орган, и вещите лица само ако намери за необходимо да ги изслуша непосредствено. (2) По искане на страните съдът може да събира и нови доказателства, допустими по Гражданския процесуален кодекс. Вещи лица, оглед или освидетелстване той може да назначава и служебно.	
4. Държавите-членки предвиждат разумни срокове и други необходими правила, за да може кандидатът да упражни своето право на ефективна защита съгласно параграф 1. Сроковете не може да правят невъзможно или прекалено трудно упражняването на това право. Държавите-членки могат също да предвидят преразглеждане ex officio на решения, взети съгласно член 43;	**ЗИД на ЗУБ** Чл. 84 (1) Решенията по чл. 67в, ал. 1 могат да се обжалват в 7-дневен срок от връчването им пред Административния съд - град София, чрез органа, издал решението. (2) Решенията по чл. 51, ал. 2, чл. 70, ал. 1, чл. 76б, ал. 1, т. 2 и чл. 77, ал. 3 могат да се обжалват в 7-дневен срок от връчването им пред административния съд по настоящия адрес от регистрационната карта на чужденеца. (3) Решенията по чл. 34, ал. 3, чл. 39а, ал. 2, чл. 75, ал. 1, т. 2 и 4 и чл. 82, ал. 2 могат да се обжалват в 14-дневен срок от връчването им пред административния съд по настоящ адрес от регистрационната карта на чужденеца. Решенията по чл. 78, ал. 6 могат да се обжалват в 14-дневен срок от връчването им пред административния съд по постоянен адрес на чужденеца. (4) Жалбата се подава чрез органа, издал решението и спира изпълнението му. **ЗУБ** Чл. 91 За неуредените в тази глава случаи се прилагат разпоредбите на Административнопроцесуалния кодекс и Гражданския процесуален кодекс.	**Пълно**
5. Без да се засягат разпоредбите на параграф 6, държавите-членки позволяват на кандидатите да останат на територията, докато изтече срокът, в който те упражнят правото си на ефективна защита, и	**ЗУБ** Чл. 29 (1) По време на производството чужденецът има право: 1. да остане на територията на Република България; **ЗУБ** Чл. 67 Принудителните административни мерки "отнемане	**Пълно**

когато това право е упражнено в рамките на този срок в очакване на резултата от защитата.	правото на пребиваване", "връщане", "експулсиране" и "забрана за влизане в страната" не се привеждат в изпълнение до приключване на производството с влязло в сила решение. **АПК** Спиране изпълнението на административния акт Чл. 166 (1) Оспорването спира изпълнението на административния акт.	
6. В случай на решение а) дадена молба да се счита за очевидно неоснователна в съответствие с член 32, параграф 2 или за неоснователна след разглеждане в съответствие с член 31, параграф 8, освен в случаите, когато тези решения се основават на обстоятелствата, посочени в член 31, параграф 8, буква з); б) дадена молба да се счита за недопустима съгласно член 33, параграф 2, буква а), б) или г); в) да бъде отхвърлено възобновяване на процедурата на кандидата, след като тя е била прекратена съгласно член 28; или г) молбата да не бъде разглеждана или напълно разглеждана съгласно член 39; съдът има правомощие да постанови по искане на въпросния кандидат или ex officio дали	**ЗУБ** Чл. 76в (2) При провеждане на процедурата по този раздел не се предоставят правата по чл. 29, ал. 1, т. 1 на чужденец, когато: 1. подава първа последваща молба за международна закрила единствено с цел да забави или да затрудни изпълнението на приложената му принудителна административна мярка "отнемане на правото на пребиваване в Република България", "връщане" или "експулсиране", или 2. подава поредна последваща молба за международна закрила, а предходната му последваща молба е счетена за недопустима по реда на чл. 76б, ал. 1, т. 2 или е разгледана по същество, и за когото връщането в държавата му по произход или в трета сигурна държава няма да доведе до застрашаване на неговия живот или на свободата му на основание раса, религия, националност, политическо мнение или принадлежност към определена социална група или излагане на опасност от изтезание или други форми на жестоко, нечовешко или унизително отнасяне или наказание. **ЗИД на ЗУБ** Чл. 84 (2) Решенията по чл. 51, ал. 2, чл. 70, ал. 1, чл. 76б, ал. 1, т. 2 и чл. 77, ал. 3 могат да се обжалват в 7-дневен срок от връчването им пред административния съд по настоящия адрес от регистрационната карта на чужденеца. (4) Жалбата се подава чрез органа, издал решението и спира изпълнението му.	**Пълно**

кандидатът може да остане на територията на държавата-членка, ако от това решение произтича прекратяване на правото на кандидата да остане в държавата-членка и когато в такива случаи националното право не предвижда право за оставане в държавата-членка до приключване на процедурата по защитата.	(5) При обжалване на решенията по чл.76б, ал.1, т. 2 съдът се произнася по искане на чужденеца или служебно относно правото на търсещия закрила да остане на територията на страната до произнасяне по жалбата.“	
7. Параграф 6 се прилага единствено за процедурите, посочени в член 43, при условие че: а) кандидатът разполага с необходимия устен превод, правна помощ и най-малко една седмица, за да подготви искането и да представи пред съда основанията в полза на това да му бъде гарантирано правото да остане на територията до приключване на процедурата; и б) в рамките на разглеждането на искането, посочено в параграф 6, съдът разглежда отрицателното решение на решаващия орган във връзка с фактически и материалноправни въпроси. Ако условията, посочени в букви а) и б), не са изпълнени, се прилага параграф 5.		**Не прилагаме чл. 43**
8. Държавите-членки позволяват на кандидата да остане на територията им до приключване на	**ЗУБ** Чл. 29 (1) По време на производството чужденецът има право: 1. да остане на територията на Република България;	**Пълно**

процедурата по параграфи 6 и 7 с оглед да се постанови дали кандидатът може да остане на територията. 9. Параграфи 5, 6 и 7 не засягат член 26 от Регламент (ЕС) № 604/2013.	**ЗУБ** Чл. 67 Принудителните административни мерки "отнемане правото на пребиваване", "връщане", "експулсиране" и "забрана за влизане в страната" не се привеждат в изпълнение до приключване на производството с влязло в сила решение. **АПК** Спиране изпълнението на административния акт Чл. 166 (1) Оспорването спира изпълнението на административния акт.	
10. Държавите-членки могат да определят срокове за разглеждане от съда по параграф 1 на решението, което е взето от решаващия орган.	**ЗИД на ЗУБ** Чл. 85 (1) Административният съд разглежда жалбата в открито заседание с призоваване на страните и се произнася с решение в срок до един месец от образуването на делото. Страните трябва да бъдат призовани най-късно три дни преди заседанието. (3) Решенията на административния съд, постановени в производствата, образувани на основание чл. 84, ал. 1 и ал. 2, не подлежат на касационно обжалване. (4) Решенията на административния съд по чл. 84, ал. 3 подлежат на касационно обжалване. (5) Когато административният съд отмени обжалваното решение на административния орган и върне личното дело със задължителни указания за ново произнасяне по молбата за закрила и не е определил срок за издаване на новия административен акт, председателят на Държавната агенция за бежанците е длъжен да вземе ново решение в срок до три месеца.	**Пълно**
11. Държавите-членки могат също така да определят в националното си законодателство условията, при които може да се счита, че един кандидат е оттеглил негласно средството за защита съгласно параграф 1 или негласно		**Диспозитивна** Република България не се възползва от предложената опция.

се е отказал от него, заедно с правила за процедурата, която се прилага в такъв случай.		

ТАБЛИЦА ЗА СЪОТВЕТСТВИЕ С ПРАВОТО НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ	
НАИМЕНОВАНИЕ НА ДИРЕКТИВАТА	ДИРЕКТИВА 2013/33/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 26 юни 2013 г. За определяне на стандарти относно приемането на кандидати за международна закрила

ДИРЕКТИВА 2013/33/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 26 юни 2013 г. За определяне на стандарти относно приемането на кандидати за международна закрила	**НАЦИОНАЛНО ЗАКОНОДАТЕЛСТВО**	**СТЕПЕН НА СЪОТВЕТСТВИЕ**
ГЛАВА I ЦЕЛ, ОПРЕДЕЛЕНИЯ И ПРИЛОЖНО ПОЛЕ Член 1 Цел Настоящата директива има за цел да определи стандарти за приемането в държавите членки кандидати за международна закрила ("кандидати").		Не подлежи на въвеждане
Член 2 Определения За целите на настоящата директива: а) "молба за международна закрила" означава молба за международна закрила съгласно определението в чл. 2, буква з) от Директива 2011/95/ЕС;	**ЗИД на ЗУБ** Допълнителни разпоредби § 1. По смисъла на този закон: т. 12 "Молба за международна закрила" е отправено искане за закрила от чужденец до Република България.	Пълно
б) "кандидат" означава гражданин на трета държава или лице без гражданство, които са подали молба за международна закрила, по която още не е взето окончателно решение;	**ЗУБ** Допълнителни разпоредби § 1. По смисъла на този закон: т. 2 "Чужденец, търсещ закрила" е този, който е заявил желание за получаване на закрила по този закон до приключване разглеждането на молбата.	Пълно

в) "членове на семейството" означава, доколкото семейството вече е било създадено в държавата на произход, следните членове на семейството на кандидата, които се намират в същата държава членка във връзка с молбата за международна закрила: - съпругът(ата) на кандидата, или неговия несключил брак партньор или неговата партньорка, с когото (която) поддържа трайна връзка, когато правото или практиката в съответната държава членка третират несключилите брак двойки по начин, сравним със сключилите брак двойки, съгласно своето право относно гражданите на трети държави; - ненавършилите пълнолетие деца на двойките, посочени в първото тире, или на кандидата, при условие че те не са сключили брак, независимо от това дали са родени от брак, без брак или са били осиновени, в съответствие с националното право; - бащата, майката или друго пълнолетно лице, което носи отговорност за кандидата по силата на правото или практиката на съответната държава членка, когато кандидатът е ненавършил пълнолетие и не е сключил брак. г) "ненавършил пълнолетие" означава гражданин на трета държава или лице без гражданство на възраст под 18 години;	**ЗИД на ЗУБ** Допълнителни разпоредби § 1. По смисъла на този закон: т. 5 "Членове на семейството" са: а) съпругът, съпругата или лицето, с което се намира в доказано стабилна и дълготрайна връзка и техните ненавършили пълнолетие, невстъпили в брак деца; б) навършилите пълнолетие, невстъпили в брак деца, които не са в състояние да осигурят сами издръжката си поради сериозни здравословни причини; в) родителите на всеки от съпрузите, които не са в състояние сами да се грижат за себе си поради напреднала възраст или тежко заболяване и се налага да живеят в едно домакинство със своите деца; г) родителите, настойник или попечител на непълнолетното, невстъпило в брак лице, на което е предоставена международна закрила. **Закон за лицата и семейството** Чл. 3 Лицата, които не са навършили 14-годишна възраст, са малолетни. Чл. 4 Лицата от 14 години до навършване на 18-годишна възраст са непълнолетни. **ЗИД на ЗУБ** Допълнителни разпоредби 1§. По смисъла на този закон: т. 6 "Непридружен" е този малолетен или непълнолетен чужденец, който се намира на територията на Република България и не е	Пълно Пълно

д) "непридружен ненавършил пълнолетие" означава ненавършил пълнолетие, който пристига на територията на държавите членки, без да е придружаван от пълнолетно лице, отговорно за него съгласно правото или практиката на съответната държава членка, докато грижата за него не бъде реално поета от такова лице; включва се също и ненавършил пълнолетие, който е оставен непридружен след влизането му на територията на държавите членки;	придружен от свой родител или настойник или попечител.	Пълно
е) "условия на приемане" означава съвкупността от мерките, взети от държавите членки в полза на кандидатите, в съответствие с настоящата директива;	**ЗУБ** Чл. 29 (1)По време на производството чужденецът има право: 1. да остане на територията на Република България; 2. да се движи в рамките на определената зона на територията на Република България; 3. на подслон и храна; 4. на социално подпомагане по реда и в размера, определени за българските граждани; 5. на здравно осигуряване, достъпна медицинска помощ и безплатно ползване на медицинско обслужване при условията и по реда за българските граждани; 6. на психологическа помощ; 7. да получи регистрационна карта; 8. на преводач или тълковник. (2) От правата по ал. 1 се ползват и чужденците, на които е образувано производство по чл. 67а, ал. 2, т. 1 за определяне на държавата, компетентна за разглеждане на молбата за предоставяне на международна закрила. От правата по ал. 1, т. 1, 7 и 8 се ползват и чужденците, на които е образувано производство по чл. 67а, ал. 2, т. 2 за определяне на държавата, компетентна за разглеждане на молбата за предоставяне на международна закрила. (3) Чужденецът има право на достъп до пазара на труда, включително да участва по програми и проекти, финансирани от държавния	Пълно

	бюджет или по линия на международно или европейско финансиране, ако производството не приключи до три месеца от подаването на молбата му за международна закрила поради независещи от него причини. (4) Чужденецът се настанява в транзитен, регистрационно-приемателен център или на друго място за подслон от Държавната агенция за бежанците след преценка на здравословното състояние, семейното и материалното положение на чужденеца при условия и по ред, определени от председателя на Държавната агенция за бежанците. Чужденецът се подлага на медицински преглед и изследвания и остава под карантина, докато станат известни резултатите. При медицинския преглед се установява дали чужденецът, търсещ международна закрила, принадлежи към уязвима група и дали има специални потребности. (5) Медицинският преглед се осъществява в здравни кабинети към териториалните поделения. Дейността на здравните кабинети може да се осъществява от лекар, медицинска сестра или фелдшер. (6) Здравните кабинети осъществяват дейности по: 1. първоначални изследвания при регистрация на лицата, подали молба за закрила; 2. постоянно медицинско наблюдение; 3. оказване на първа медицинска помощ; 4. контрол върху хигиенното състояние на лицата; 5. текущ контрол за спазване на хигиенните изисквания; 6. изготвяне и поддържане на медицинска документация за всяко лице. (9) Когато чужденецът разполага със средства за задоволяване на основните си жизнени потребности, в производството по общия ред може да получи разрешение за настаняване за своя сметка на избран от него адрес, като не получава финансова и материална помощ от Държавната агенция за бежанците. (10) Непридружените малолетни или непълнолетни чужденци се	Пълно

	настаняват до навършване на пълнолетие във: 1.семейство на роднини или при близки, приемно семейство, социална или интегрирана здравно-социална услуга за резидентна грижа при условията и по реда на Закона за закрила на детето; 2. други места за настаняване със специални условия за малолетни и непълнолетни лица. (11) При определяне на мястото на настаняване на непридружен малолетен или непълнолетен се взема предвид мнението му. Доколкото е възможно, братята и сестрите се настаняват заедно, като се взема предвид най-добрият интерес на детето.	
ж) "материални условия на приемане" означава условията на приемане, които включват жилище, храна и облекло, предоставени в натура или под формата на финансова помощ или на бонове, или като комбинация от трите, както и помощ за дневни разходи;	**ЗИД на ЗУБ** Чл. 48. (1) Председателят на Държавната агенция за бежанците: 11. управлява и разпределя средствата от бюджета, контролира целевото им разходване; съгласувано с министъра на финансите и министъра на труда и социалната политика определя разходните норми за подпомагане като част от материалните условия за прием на чужденците, търсещи международна закрила, настанени в териториалните поделения на Държавна агенция за бежанците.	Пълно

з) "задържане" означава всяка мярка на изолиране на кандидат от държавата членка в определено място, където кандидатът е лишен от свободата си на придвижване;	**ЗУБ** Чл. 45б. (1) Когато не може да бъде ефективно приложена мярката по чл. 45а и след преценка на обстоятелствата в конкретния случай, чужденец, търсещ международна закрила, може да бъде настанен временно и за възможно най-кратък срок в център от затворен тип: (2) Чужденец, търсещ международна закрила, не може да бъде настанен в център от затворен тип само на основание, че е подал молба за международна закрила. **ЗИД на ЗУБ** **Допълнителни разпоредби** § 1. По смисъла на този закон: т. 15 "Център от затворен тип" е териториално поделение на Държавната агенция за бежанците, в което правото на свободно придвижване на настанените в него чужденци, търсещи международна закрила, е ограничено.	Пълно
и) "център за настаняване" означава всяко място, което служи за колективно жилище на кандидатите;	**ЗУБ** Чл. 47 (2) Териториалните поделения на Държавната агенция за бежанците са: 1.транзитни центрове - за регистрация, настаняване, медицинско изследване и провеждане на производство за определяне на държавата, компетентна за разглеждане на молбата за предоставяне на международна закрила, и на ускорено производство за чужденци, търсещи закрила; 2.регистрационно-приемателни центрове - за регистрация, настаняване, медицинско изследване, социално и медицинско подпомагане и провеждане на производство за определяне на държавата, компетентна за разглеждане на молбата за предоставяне на международна закрила, и на производство за предоставяне на	Пълно

	международна закрила на чужденци; за настаняване на чужденци, подали молба за убежище;	
й) "представител" означава лице или организация, определени от компетентните органи да помагат на непридружен ненавършил пълнолетие и да го представляват при процедури, предвидени в настоящата директива, с цел гарантиране на висшия интерес на детето и — при необходимост — при извършване на правни действия за ненавършилия пълнолетие. Когато една организация е посочена като представител, тя определя лице, отговорно за изпълнението на задълженията на представител по отношение на непридружения ненавършил пълнолетие, в съответствие с настоящата директива;	**ЗИД на ЗУБ** Чл. 25. (1) Непридружен малолетен или непълнолетен чужденец, търсещ или получил международна закрила, който се намира на територията на Република България, се представлява в производството по този закон от адвокат, вписан в регистъра за правна помощ на Националното бюро за правна помощ, определен от председателя на бюрото или от оправомощено от него длъжностно лице. (2) Представителят трябва да притежава необходимите познания, за да може в съответствие с принципа за висшия интерес на детето да подпомага непридружения малолетен или непълнолетен чужденец да се възползва от правата си и да изпълнява задълженията си, предвидени в този закон. Представителят не може да бъде лице, чиито интереси са в конфликт или биха могли евентуално да бъдат в конфликт с интересите на непридружения малолетен или непълнолетен чужденец. (3) Представителят на малолетния или непълнолетния чужденец, търсещ или получил международна закрила, до навършване пълнолетие на лицето има следните правомощия в производствата по този закон: 1. да се грижи за правните му интереси в производствата по предоставяне на международна закрила до тяхното приключване с влязло в сила решение; 2. да го представлява пред всички административни органи, в т. ч. социални, здравни, образователни и други институции в Република	Пълно

	България, с оглед защита на най-добрия интерес на детето; 3. да изпълнява ролята на процесуален представител във всички производства пред административните и съдебните органи. (4) Правомощията по ал.3 се прекратяват по отношение на непридружен малолетен или непълнолетен чужденец, получил закрила, който се събере на територията на Република България с родител или който е получил друга заместваща грижа или за него е възникнало настойничество или попечителство по право по реда на Семейния кодекс. (5) Непридруженият малолетен или непълнолетен чужденец се информира незабавно за назначения му представител по ал. 1. Определеният представител се сменя само при необходимост. (6) Представителят информира непридружения малолетен или непълнолетен чужденец за предстоящата процедура по молбата за международна закрила, както и за неговите права и задължения, за смисъла и евентуалните последствия от личното интервю и при необходимост как да се подготви. (7) Представителят присъства при провеждане на интервюто с непридружения малолетен или непълнолетен чужденец, на което има възможност да задава въпроси, допуснати от интервюиращия орган и да излага съображения, свързани с молбата за закрила и с провежданото административно производство.	
к) "кандидат със специални потребности за приемане" означава уязвимо лице, в съответствие с член 21, което се нуждае от специални гаранции, с цел да се възползва от правата и да изпълнява задълженията, предвидени в	**ЗИД на ЗУБ** Допълнителни разпоредби § 1. По смисъла на този закон: т. 18 "Чужденец, търсещ международна закрила със специални потребности" е лице от уязвима група, което се нуждае от специални	Пълно

настоящата директива.	гаранции, за да се ползва от правата и да изпълнява задълженията си по този закон. т. 19 "Лица от уязвима група" са малолетните или непълнолетните, непридружените малолетни и непълнолетни, хората с увреждания, възрастните хора, бременните жени, самотните родители с ненавършили пълнолетие деца, жертвите на трафик на хора, лицата с тежки здравословни проблеми, лицата с психични разстройства и лицата, които са понесли изтезание, изнасилване или други тежки форми на психическо, физическо или сексуално насилие.	
Член 3 Приложно поле 1. Настоящата директива се прилага по отношение на всички граждани на трети държави и лица без гражданство, които подават молба за международна закрила на територията, включително на границата, в териториалните води или в транзитните зони, на дадена държава членка, докато имат разрешение да останат на територията в качеството на кандидати, както и по отношение на членовете на семейството, ако молбата за международна закрила се отнася и до тях според националното право. 2. Настоящата директива не се прилага по отношение на молбите за дипломатическо или териториално убежище, които са подадени до представителствата на държавите членки. 3. Настоящата директива не се прилага, когато се прилага Директива 2001/55/ЕО на Съвета от 20 юли 2001 г. относно минималните стандарти за предоставяне на временна	**ЗУБ** Чл. 1 (1) Този закон определя условията и реда за предоставяне на закрила на чужденци на територията на Република България, както и техните права и задължения. **ЗУБ** **Допълнителни разпоредби** § 1. По смисъла на този закон: т. 2 "Чужденец, търсещ закрила" е този, който е заявил желание за получаване на закрила по този закон до приключване разглеждането на молбата.	Пълно Не подлежи на въвеждане Не подлежи на въвеждане

закрила в случай на масово навлизане на разселени лица и за мерките за поддържане на баланса между държавите членки в полагането на усилия за прием на такива лица и понасяне на последиците от този прием. 4. Държавите членки могат да решат да прилагат настоящата директива по отношение на процедурите за произнасяне по молбите за форми на закрила, различни от тази, която произтича от Директива 2011/95/ЕС.		Диспозитивна разпоредба
Член 4 По-благоприятни разпоредби Държавите членки могат да приемат или да запазят по-благоприятни разпоредби в областта на условията за приемане на кандидати, и на близките роднини на кандидата, които се намират в същата държава членка, когато те са зависими от него, или по хуманитарни причини, доколкото тези разпоредби са съвместими с настоящата директива.		Диспозитивна разпоредба
Глава II ОБЩИ РАЗПОРЕДБИ ЗА УСЛОВИЯТА ЗА ПРИЕМАНЕ Член 5 Информация 1.Държавите членки информират кандидатите в разумен срок, който не надхвърля петнадесет дни след подаването на молбата за международна закрила, най-малко за предимствата, от които те могат да се ползват, и за задълженията, които трябва да спазват по отношение на условията за приемане. Държавите членки гарантират, че на кандидатите е предоставена информация за организации или групи лица, които осигуряват специфична правна помощ, и за	**ЗУБ** Чл. 58 (8) Молителят не по-късно от 15 дни от подаването на молбата се информира писмено на разбираем за него език за процедурата, която ще се следва, за неговите права и задължения, за последиците от неспазването на задълженията му или за отказа да сътрудничи на длъжностните лица на Държавната агенция за бежанците, както и за последиците от мълчаливото или изричното оттегляне на молбата му. Молителят се информира и за организациите, предоставящи правна и социална помощ на чужденци. Когато обстоятелствата налагат това, тази информация може да бъде предоставена устно.	Пълно

организации, за които се предполага, че биха могли да им помогнат или да ги информират относно условията на приемане, от които те могат да се ползват, включително медицински грижи. 2. Държавите членки гарантират, че информацията, посочена в параграф 1 се предоставя писмено и на език, който кандидатът разбира или се предполага, че разбира достатъчно. Ако е целесъобразно, тази информация може също така да бъде дадена устно.		
Член 6 Документи 1.Държавите членки гарантират, че в срок от три дни след подаването на молба за международна закрила кандидатът получава документ, издаден на негово име, с който се удостоверява неговият статут на кандидат или че му е разрешено да остане на територията на държавата членка, докато молбата му предстои да бъде разгледана или е в процес на разглеждане. Ако титулярът не е свободен да се движи на цялата или на част от територията на държавата членка, документът удостоверява също и този факт.	**ЗУБ** чл.40 (2) Регистрационна карта се издава на чужденец, навършил 14 години, и на чужденец, ненавършил 14 години, който не е придружаван от член на семейството си, в тридневен срок от регистрацията на чужденеца, търсещ международна закрила. (3) Регистрационната карта не удостоверява самоличността на чужденеца. **ЗУБ** Чл. 44 (1) Регистрационната карта съдържа следните данни: т. 11 - настоящ адрес и зоната, определени от председателя на Държавната агенция за бежанците;	Пълно

2. Държавите членки могат да изключат прилагането на настоящия член, когато кандидатът е задържан и по време на разглеждането на молба за международна закрила, която е подадена на границата, или в рамките на процедура за предоставяне на право на кандидата да влезе на територията на държава членка. В специфични случаи, по време на разглеждането на молбата за международна закрила, държавите членки могат да предоставят на кандидатите други документи, които са равностойни на документа, посочен в параграф 1.		Диспозитивна разпоредба
3. Документът, посочен в параграф 1, не удостоверява задължително самоличността на кандидата.	**ЗУБ** Чл. 40 (3) Регистрационната карта не удостоверява самоличността на чужденеца.	Пълно
4. Държавите членки приемат необходимите мерки, за да предоставят на кандидатите документа, посочен в параграф 1, който трябва да бъде валиден за срока, за който на тях им е разрешено да пребиват на територията на съответната държава членка.	**ЗУБ** Чл. 41 (1) Държавната агенция за бежанците издава: 1. регистрационна карта на чужденец, подал молба за убежище - за срок три месеца;	Пълно

5. Държавите членки могат да предоставят на кандидатите пътен документ, когато сериозни хуманитарни причини правят необходимо тяхното присъствие в друга държава. 6. Държавите членки не предвиждат излишни или непропорционални документи или други административни изисквания за кандидатите преди да им се предоставят правата, с които те разполагат съгласно настоящата директива, единствено поради това, че са кандидати за международна закрила.	4. регистрационна карта на чужденец, на когото е образувано производство по разглеждане на молбата за международна закрила - за срок три месеца; 5. регистрационна карта на чужденец, на когото е предоставена временна закрила - за срока на закрилата; 6. разрешение за прехвърляне на чужденец, ползващ се от временна закрила. (2) До приключване на съответното производство срокът на валидност на регистрационната карта по ал. 1, т. 1 и 4 може да бъде продължаван с първоначално определения срок. (3) Когато срокът на временната закрила бъде продължен, продължава се съответно и срокът на регистрационната карта на чужденец, ползващ се от временна закрила.	Диспозитивна Разпоредба
Член 7 Пребиваване и свобода на движение 1.Кандидатите могат да се движат свободно на територията на приемащата държава членка или в	**ЗУБ** Чл. 29 (1) По време на производството чужденецът има право: 1. да остане на територията на Република България;	Пълно

рамките на зоната, която им е определена от тази държава членка. Определената зона не засяга неприкосновената сфера на личния живот и дава достатъчно възможност за движение, за да гарантира достъпа до всички предимства, предвидени с настоящата директива.	2. да се движи в рамките на определената зона на територията на Република България Чл. 30 (1) По време на производството чужденецът е длъжен: 5. да не променя адреса, определен по реда на чл.29, ал.9, без разрешение от Държавната агенция за бежанците; 6. да не навлиза в граничната зона на Република България без надлежно разрешение; **ЗИД на ЗУБ** Допълнителни разпоредби § 1. По смисъла на този закон: т.16 "Зона" е определена с акт на Министерския съвет по предложение на председателя на Държавната агенция за бежанците административна област, която чужденецът, търсещ международна закрила, не може да напуска и която дава достатъчна възможност за движение, за да гарантира упражняването на правата по този закон.	
2. Държавите членки могат да определят мястото на пребиваване на кандидата по съображения за обществен интерес или обществен ред или, когато е необходимо, за нуждите на бързото обработване и ефективното проследяване на техните молби за международна закрила.		Диспозитивна разпоредба
3. Държавите членки могат да предвидят, че за да се ползват от материалните условия на приемане, кандидатите трябва реално да пребивават в определено място, което е посочено от държавите членки. Тези	**ЗУБ** Чл. 29 (9) Когато чужденецът разполага със средства за задоволяване на основните си жизнени потребности, в производството по общия ред може да получи разрешение за настаняване за своя сметка на избран от него адрес, като не получава финансова и материална	Пълно

решения, които могат да имат общ характер, се взимат за всеки случай поотделно и въз основа на националното право.	помощ от Държавната агенция за бежанците.	
4. Държавите членки предвиждат възможността да предоставят на кандидатите временно разрешение да напускат мястото на пребиваване по параграфи 2 и 3 и/или зоната, която им е била определена, по параграф 1. Решенията се взимат за всеки случай поотделно, обективно и безпристрастно, като се предоставят мотиви, когато са отрицателни. Кандидатът не трябва да иска разрешение, за да се яви пред органите и съдилищата, ако неговото присъствие там е необходимо.	**ЗУБ** Чл. 30 (2) Чужденец, търсещ международна закрила, може да напуска определената му зона или да навлиза в зоните по ал. 1, т. 6 или 7 с разрешение на председателя на Държавната агенция за бежанците или оправомощено от него длъжностно лице. **ЗУБ** Чл. 30 (3) Отказът за издаване на разрешение за напускане на определената зона или за навлизане в зоните по ал. 1, т. 6 или 7 се мотивира. Разрешение не се изисква, когато чужденецът, търсещ международна закрила, трябва да се яви пред съд, пред административен орган или се нуждае от специализирана медицинска помощ.	Пълно
5. Държавите членки задължават кандидатите да съобщават своя настоящ адрес на компетентните органи и да им съобщават всяка промяна на адреса в най-кратък срок.	**ЗУБ** Чл.30 (1) По време на производството чужденецът е длъжен: т. 5 - да не променя адреса, определен по реда на чл. 29, ал. 9, без разрешение от Държавната агенция за бежанците;	Пълно
Член 8 Задържане 1.Държавите членки не могат да задържат едно лице единствено поради това, че то е кандидат за международна закрила в съответствие с Директива	**ЗУБ** Чл. 45б (2) Чужденец, търсещ международна закрила, не може да бъде настанен в център от затворен тип само на основание, че е подал молба за международна закрила.	Пълно

2013/32/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 26 юни 2013 г. относно общите процедури за предоставяне и отнемане на международна закрила. 2. Когато се окаже необходимо и въз основа на преценка на всеки случай поотделно, държавите членки могат да задържат кандидат, ако не могат да бъдат приложени ефективно по-леки принудителни алтернативни мерки. 3. Кандидат може да бъде задържан единствено: а) с цел установяване или проверка на неговата самоличност или националност; б) с цел установяванена елементите, на които се основава молбата за международна закрила, което не би могло да бъде извършено, ако няма задържане, особено когато съществува риск кандидатът да се укрие; в) с цел да се вземе решение в хода на процедура относно правото на кандидата да влезе на територията; г) когато е задържан по процедура за връщане съгласно Директива 2008/115/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 16 декември 2008 г. относно общите стандарти и процедури, приложими в държавите-членки за връщане на незаконно пребиваващи граждани на трети страни [9], за да се подготви връщането и/или да се извърши процесът на извеждането и съответната държава членка може да докаже чрез обективни критерии, включително че кандидатът вече е имал възможност за достъп до процедурата за предоставяне на убежище, че има разумни основания да се предположи, че той подава молбата за международна закрила единствено с цел да забави или да затрудни изпълнението на решението за връщане; д) когато това се налага с цел защита на националната сигурност или на обществения ред; е) в съответствие с член 28 от Регламент (ЕС) № 604/2013	**ЗУБ** Чл. 45б (1) Когато не може да бъде ефективно приложена мярката по чл. 45а и след преценка на обстоятелствата в конкретния случай, чужденец, търсещ международна закрила, може да бъде настанен временно и за възможно най-кратък срок в център от затворен тип: 1. за установяване или проверка на неговата самоличност или националност; 2. за установяване на фактите и обстоятелствата, на които се основава молбата за международна закрила, когато това не може да се извърши по друг начин и има опасност чужденецът да се укрие; 3. когато това се налага с цел защита на националната сигурност или обществения ред; 4. за установяване на държавата, компетентна за разглеждане на молбата за международна закрила и прехвърляне на чужденеца в компетентната държава, и когато е налице сериозна опасност чужденецът да се укрие.	Пълно Пълно

на Европейския парламент и на Съвета от 26 юни 2013 г. за установяване на критерии и механизми за определяне на държавата членка, компетентна за разглеждането на молба за международна закрила, която е подадена в една от държавите членки от гражданин на трета държава или от лице без гражданство. Основанията за задържане трябва да са предвидени в националното право. 4. Държавите членки гарантират, че в националното право са предвидени правила във връзка с алтернативи на задържането, като задължение за редовно явяване пред органите, внасяне на парична гаранция или задължение лицето да остане на точно определено място.	**ЗУБ** Чл. 45а - За своевременно разглеждане на молбата за международна закрила или за осигуряване участието на чужденеца, търсещ такава закрила, председателят на Държавната агенция за бежанците или оправомощено от него длъжностно лице може да разпореди задължително явяване на чужденеца на всеки две седмици по време на производството пред длъжностно лице от агенцията.	Пълно
Член 9 Гаранции за задържаните кандидати 1.Кандидатът се задържа единствено за възможно най-кратък срок и задържането продължава само докато са приложими основанията, предвидени в член 8, параграф 3. Административните процедури, които се отнасят до основанията за задържане, предвидени в член 8, параграф 3, се изпълняват надлежно. Забавянията при административните процедури, които не могат да бъдат вменени в отговорност на кандидата, не оправдават продължаване на задържането. 2. Задържането на кандидата се постановява в писмена форма от съдебните или административните органи. В	**ЗУБ** Чл. 45б (1) Когато не може да бъде ефективно приложена мярката по чл. 45а и след преценка на обстоятелствата в конкретния случай, чужденец, търсещ международна закрила, може да бъде настанен временно и за възможно най-кратък срок в център от затворен тип **ЗУБ** Чл. 45в (1) Чужденец, търсещ международна закрила, се настанява в център от затворен тип с мотивирано решение на председателя на	Пълно Пълно

заповедта за задържане се посочват фактическите и правни основания за задържането.	Държавната агенция за бежанците или на оправомощено от него длъжностно лице.	
3. Когато задържането е разпоредено от административните органи, държавите членки осигуряват бърз съдебен контрол за законосъобразността на задържането, който се провежда служебно и/или по искане на кандидата. Когато съдебният контрол се провежда служебно, решението в рамките на този контрол се взема във възможно най-кратък срок след началото на задържането. Когато този съдебен контрол се провежда по искане на кандидата, решението в рамките на този контрол се взема във възможно най-кратък срок след началото на съответната процедура. За тази цел държавите членки определят в националното право срока, в рамките на който се осъществява служебно провежданият съдебен контрол и/или съдебният контрол по искане на кандидата. Когато в резултат от проведения съдебен контрол е установено, че задържането е незаконосъобразно, съответният кандидат се освобождава незабавно.	**ЗУБ** Чл. 45г (4) Решението по ал. 3 може да бъде обжалвано по реда на Административнопроцесуалния кодекс, като жалбата не спира изпълнението му. Решението на съда е окончателно. **ЗУБ** Чл. 45г (6) Когато по административен или съдебен ред се установи, че настаняването в център от затворен тип е незаконосъобразно, чужденецът се освобождава незабавно.	Пълно
4. Задържаните кандидати се уведомяват незабавно в писмена форма на език, който разбират или за който има достатъчно основания да се предполага, че разбират, за основанията за задържането и за процедурите, предвидени в националното право за оспорване на заповедта за задържане, както и за възможността да поиска безплатна правна помощ и безплатно представителство.	**ЗУБ** Чл. 45в (3) Решението по ал. 1 се издава в писмена форма и съдържа фактическите и правните основания за настаняването, реда и срока за обжалване, както и възможността за предоставяне на безплатна правна помощ и представителство. (4) Препис от решението се връчва по реда на чл. 76.	Пълно
5. Задържането се преразглежда от съдебен орган през	**ЗУБ**	Пълно

разумни интервали от време служебно и/или по искане на съответния кандидат, по-специално когато това задържане е с удължен срок, когато възникнат относими обстоятелства или се получи нова информация, която засяга законосъобразността на задържането. 6. В случаите на съдебен контрол на заповедта за задържане, предвиден в параграф 3, държавите членки осигуряват достъп на кандидатите до безплатна правна помощ и безплатно представителство.Това включва най-малко изготвянето на необходимите за процеса документи и участие в изслушването пред съдебните органи от името на кандидата. Безплатните правна помощ и представителство се предоставят от лица с подходяща квалификация, както се допуска или разрешава в националното право, и които нямат или не могат да имат потенциален конфликт на интереси с кандидата. 7. Държавите членки могат също да предвидят, че безплатните правна помощ и представителство се предоставят: а) само на лицата, които нямат достатъчно средства, и/или б) само чрез услугите на правни съветници или други консултанти, специално определени от националното право да оказват помощ и да представляват кандидати. 8. Държавите членки могат също: а) да налагат финансови ограничения и/или ограничения в сроковете на предоставяне на безплатните правна помощ и представителство, при условие че тези граници не ограничават произволно достъпа до правна помощ и представителство; б) да предвидят по отношение на таксите и другите	Чл. 45г (2) Директорът на център от затворен тип, в който е настанен чужденец, търсещ международна закрила, извършва ежемесечно проверка за наличие на основанията за настаняване и ги докладва на председателя на Държавната агенция за бежанците или оправомощено от него длъжностно лице. **ЗУБ** Чл. 45д (1) Чужденците, търсещи международна закрила, настанени в центрове от затворен тип, имат право на: т. 4 - срещи с лица, осигуряващи правна помощ и представителство, представители на юридически лица с нестопанска цел и на международни организации: **ЗУБ** чл. 23 (2) Държавата осигурява условия за получаване на правна помощ на чужденците, търсещи закрила в Република България. **Закон за правната помощ** Чл. 22 (1) Правна помощ по чл. 21, т. 1 и 2 е безплатна и се предоставя на: 8. лица, търсещи международна закрила по реда на Закона за убежището и бежанците, за които предоставяне на правна помощ не се дължи на друго правно основание;	Пълно Диспозитивна разпоредба

разходи, че кандидатите не се ползват от по-благоприятни от обичайно предоставяните на техните граждани условия по въпросите, свързани с правната помощ. 9. Държавите членки могат да изискват пълно или частично възстановяване на направените разходи, след като финансовото положение на кандидата се подобри значително или ако решението за извършване на тези разходи е взето на основание невярна информация, предоставена от кандидата. 10. Процедурите за достъп до правна помощ и представителство се уреждат в националното право.	**Закон за правната помощ** Чл. 23 (3) По граждански и административни дела правна помощ се предоставя в случаите, когато въз основа на представени доказателства от съответните компетентни органи съдът прецени, че страната няма средства за заплащане на адвокатско възнаграждение. Съдът формира преценката си, като взема предвид: 1. доходите на лицето или на неговото семейство; 2. имуществеността състояние, удостоверено с декларация; 3. семейното положение; 4. здравословното състояние; 5. трудовата заетост; 6. възрастта; 7. други обстоятелства. **ЗИД на ЗУБ** Чл. 23 (2) Държавата осигурява условия за получаване на правна помощ на чужденците, търсещи закрила в Република България.	Диспозитивна разпоредба Пълно

Член 10 Условия на задържане 1.Задържането на кандидатите се извършва по правило в специализирани центрове за задържане. Когато дадена държава членка не може да осигури настаняване в специализиран център за задържане и трябва да прибегне до настаняване в затвор, задържаният кандидат се отделя от обикновените затворници и се прилагат условията на задържане, предвидени в настоящата директива. По правило задържаните кандидати се настаняват отделно от други граждани на трети държави, които не са подали молба за международна закрила. Когато не е възможно кандидатите да бъдат задържани отделно от други граждани на трети държави, съответната държава членка гарантира, че се прилагат условията на задържане, предвидени в настоящата директива. 2. Задържаните кандидати разполагат с достъп до открити пространства. 3. Държавите членки гарантират, че лицата, които представляват Върховния комисар на ООН за бежанците (ВКБООН), имат възможността да общуват с кандидатите и да ги посещават при зачитане на правото на неприкосновеност на личния живот. Тази възможност се отнася и за всяка организация, която действа от името на ВКБООН на територията на съответната държава членка, съгласно сключено споразумение с тази държава членка. 4. Държавите членки гарантират, че членовете на семействата, правните съветници и лицата, които представляват съответните неправителствени организации, признати от съответната държава членка, имат възможност да общуват с кандидатите и да ги посещават при зачитане на правото на неприкосновеност	**ЗИД на ЗУБ** Допълнителни разпоредби § 1. По смисъла на този закон: т. 15 "Център от затворен тип" е териториално поделение на Държавната агенция за бежанците, в което правото на свободно придвижване на настанените в него чужденци, търсещи международна закрила, е ограничено. **ЗУБ** Чл. 45д (1) Чужденците,търсещи международна закрила, настанени в центрове от затворен тип, имат право на: 1. достъп до открити пространства; 2. посещения от членове на техните семейства; 3. зачитане неприкосновеността на личния им живот; 4. срещи с лица, осигуряващи правна помощ и представителство, представители на юридически лица с нестопанска цел и на международни организации; 5. информация за правилника за вътрешния ред на съответния център, както и за техните права и задължения; информацията се предоставя на разбираем за тях език. Чл. 45д (2) Ограничения на правата по ал. 1 се допускат само когато това е необходимо за обезпечаване на сигурността, обществения ред или административното управление на центъра от затворен тип, при условие че достъпът не е значително ограничен или невъзможен.	Пълно Пълно

на личния живот. Ограничения на достъпа до центровете за задържане могат да се налагат само когато по силата на националното право те са обективно необходими за сигурността, обществения ред или административното управление на центъра за задържане, при условие че достъпът не е значително ограничен или направен невъзможен.	**ЗУБ** Чл. 3 (2) Върховният комисар на Организацията на обединените нации за бежанците чрез своя представител в Република България има право на информация, както и на достъп до всеки етап от производството за предоставяне на международна закрила и на временна закрила. Той може да се запознава с всеки конкретен случай и да дава писмено или устно мнение по него. **ЗИД на ЗУБ** Чл.3 (3) Ал.2 се отнася и до организация, която действа на територията на страната от името на Върховния комисар на Организацията на обединените нации за бежанците в съответствие със сключено споразумение с Република България. **ЗУБ** чл. 23 (1) Чужденците, търсещи или получили международна закрила, имат право на съдействие и помощ от страна на Върховния комисар на Организацията на обединените нации за бежанците и на други правителствени или неправителствени организации на всеки етап от производството и след предоставяне на международна закрила.	Пълно
5. Държавите членки гарантират, че на кандидатите редовно се предоставя информация, в която се разясняват правилата, които се прилагат в центъра за задържане, и се посочват техните права и задължения на език, който те разбират или за който има достатъчно основания да се предполага, че разбират. Държавите членки могат да предвидят дерогация от това задължение в надлежно обосновани случаи и за разумен срок, който трябва да бъде възможно най-кратък, в случай че кандидатът е задържан на граничния пункт или в транзитна зона. Тази дерогация не се прилага в случаите, посочени в член 43 от Директива 2013/32/ЕС.	**ЗУБ** Чл. 45д (1) Чужденците, търсещи международна закрила, настанени в центрове от затворен тип, имат право на: 5. информация за правилника за вътрешния ред на съответния център, както и за техните права и задължения; информацията се предоставя на разбираем за тях език.	Пълно

Член 11 Задържане на уязвими лица и на кандидати със специални потребности за приемане 1.Здравословното състояние, включително психичното здраве на задържаните кандидати, които са уязвими лица, е основна грижа на националните органи. Когато бъдат задържани уязвими лица, държавите членки осигуряват редовно наблюдение и подходяща помощ, като вземат предвид тяхното особено положение, включително тяхното здравословно състояние.	**ЗИД на ЗУБ** Чл. 30а (1) При установяване принадлежността на чужденец, търсещ международна закрила към уязвима група или със специални потребности се извършва идентификация и оценка на потребностите, като при необходимост се изготвя план за подкрепа. Изготвените документи се прилагат към личното дело на чужденеца. (2) За целите на производството се отчитат особеното положение на чужденеца от уязвима група или специалните потребности, независимо на кой етап са установени. **ЗУБ** чл.45д (3) Спрямо чужденци от уязвима група, които са настанени в център от затворентип, се осъществява наблюдение и при необходимост се осигурява подходяща помощ с оглед тяхното особено положение.	Пълно
2. Ненавършилите пълнолетие могат да бъдат задържани единствено като крайна мярка и след като се установи, че, по-леки алтернативни принудителни мерки не могат да бъдат ефективно приложени. Такова задържане е с възможно най-кратък срок и се полагат всички усилия за освобождаването на задържаните ненавършили пълнолетие и за настаняването им на подходящи за такива лица места.	**ЗУБ** чл.45е (1) Малолетните инепълнолетните чужденци, търсещи международна закрила, могат да бъдат настанени в центрове от затворен тип само като крайна мярка с оглед запазване целостта на семейството или за осигуряване тяхната защита и сигурност, за възможно най-кратък срок, като се полагат всички усилия за настаняването им в подходящи за тях места.	Пълно
Висшият интерес на ненавършилия пълнолетие, както е предвидено в член 23, параграф 2, е от първостепенно значение. Когато бъдат задържани ненавършили пълнолетие, те имат възможността да се занимават с дейности за свободното време, включително с игри и с развлекателни дейности, подходящи за възрастта им.	**ЗУБ** Чл. 6а При прилагането на закона първостепенно значение има най-добрият интерес на детето. Преценката на нах-добрия интерес на детето се извършва в съответствие с разпоредбите на Закона за закрила на детето. **ЗУБ** чл. 45е, (2) На малолетните и непълнолетните чужденци, търсещи международна закрила, настанени в центрове на Държавната агенция	Пълно

	за бежанците, се осигурява достъп до образование и възможност да се занимават с дейности в свободното си време,включително с игри и с развлекателни дейности, подходящи за възрастта им	
3. Непридружените ненавършили пълнолетие се задържат само при изключителни обстоятелства. Полагат се всички усилия за освобождаване на непридружените ненавършили пълнолетие възможно най-скоро. Непридружените ненавършили пълнолетие никога не се задържат в затвор. Доколкото е възможно непридружените ненавършили пълнолетие се настаняват в институции, които разполагат с персонал и оборудване, съобразени с нуждите на лицата на тяхната възраст. При задържането на непридружени ненавършили пълнолетие държавите членки гарантират, че те се настаняват отделно от пълнолетни лица.	**Закон за изпълнение на наказанията и задържането под стража** Чл. 59 (2) Непълнолетните лишени от свобода се настаняват в поправителни домове, отделно за момчета и момичета. **ЗУБ** чл.45е (1) Малолетните и непълнолетните чужденци, търсещи международна закрила, могат да бъдат настанени в центрове от затворен тип само като крайна мярка с оглед запазване целостта на семейството или за осигуряване тяхната защита и сигурност, за възможно най-кратък срок, като се полагат всички усилия за настаняването им в подходящи за тях места.	Пълно
4. Задържаните семейства се настаняват самостоятелно, като по този начин им се осигурява достатъчно уединение.	**ЗУБ** чл.45е (3) Настаняването в центровете на Държавната агенция за бежанците се извършва при спазване на принципа за запазване целостта на семейството.	Пълно
5. Когато се задържат кандидати от женски пол, държавите членки гарантират, че те се настаняват отделно от кандидатите от мъжки пол, освен ако последните не са членове на едно семейство и всички съответни лица не са дали съгласието си за това. Изключения от първата алиния могат да се прилагат и при използването на общи пространства, предназначени за	**ЗУБ** чл.45е (4) В центровете на Държавната агенция за бежанците чужденците, търсещи международна закрила, от женски пол се настаняват отделно от тези от мъжки пол, освен когато са членове на едно семейство и са дали съгласието си за това.	Пълно

отдих или социални дейности, включително за хранене. 6. В надлежно обосновани случаи и за разумен срок, който е възможно най-кратък, държавите членки могат да предвидят дерогация от параграф 2, трета алинея, от параграф 4 и от параграф 5, първа алинея, когато кандидатът е задържан на граничен пункт или в транзитна зона, с изключение на случаите, посочени в член 43 от Директива 2013/32/ЕС.		Диспозитивна разпоредба
Член 12 Семейства Държавите членки взимат подходящи мерки, за да запазят в рамките на възможното единството на семейството, което се намира на тяхната територия, ако на кандидатите са предоставени жилища от съответната държава. Тези мерки се прилагат със съгласието на кандидата.	**ЗУБ** Чл.45е (3) Настаняването в центровете на Държавната агенция за бежанците се извършва при спазване на принципа за запазване целостта на семейството.	Пълно
Член 13 Медицински прегледи Държавите членки могат да изискват кандидатите да бъдат подложени на медицински преглед по съображения, свързани с общественото здраве.	**ЗУБ** Чл.29(4) „.....Чужденецът се подлага на медицински преглед и изследвания и остава под карантина, докато станат известни резултатите. При медицинския преглед се установява дали чужденецът, търсещ международна закрила, принадлежи към уязвима група и дали има специални потребности.“ **ЗИД на ЗУБ** Чл.61(7) При разглеждане на молбите по преценка на интервюиращия орган може да бъде поискано становището на експерт по определени въпроси, свързани с медицински, психологични, културни или религиозни аспекти, с децата или пола.	Пълно
Член 14 Записване в училище и обучение на ненавършилите пълнолетие	**ЗУБ** Чл. 26 (1) Малолетните и непълнолетните чужденци, търсещи или получили международна закрила, имат право на основно и средно	Пълно

1.Държавите членки предоставят на ненавършилите пълнолетие деца на кандидатите и на ненавършилите пълнолетие кандидати достъп до образователната система, при условия, които са подобни на тези, които са предвидени за техните собствени граждани, докато не бъде изпълнена мярка за експулсиране срещу тях или срещу техните родители. Обучението може да бъде предоставено в центровете за настаняване. Съответните държави членки могат да предвидят този достъп да бъде ограничен до обществената образователна система.	образование, включително професионално образование и професионално обучение, при условията и по реда за българските граждани. Чл.26(4) Правото на образование на лицата, търсещи или получили международна закрила, в държавните и общинските училища се осъществява при условия и по ред, определени от министъра на образованието и науката, съгласувано с председателя на Държавната агенция за бежанците.	
Държавите членки не могат да отнемат достъпа до средно образование единствено на основание, че лицето е достигнало възрастта на пълнолетието. 2. Достъпът до образователната система не може да бъде отложен с повече от три месеца, считано от датата на подаване на молбата за международна закрила от или от името на ненавършилия пълнолетие. При необходимост се осигуряват подготвителни учебни часове, включително учебни часове по езиково обучение, за улесняване на достъпана ненавършилите пълнолетие до образователната система и участието им в нея, съгласно предвиденото в параграф 1.	**ЗУБ** Чл.26 (3) Достъпът до образователната система за малолетните и непълнолетните чужденци, търсещи или получили международна закрила, не може да бъде отложен с повече от три месеца, считано от датата на подаване на молбата за международна закрила. Чл.26 (4) Правото на образование на лицата, търсещи или получили международна закрила, в държавните и общинските училища се осъществява при условия и по ред, определени от министъра на образованието и науката, съгласувано с председателя на Държавната агенция за бежанците.	Пълно

3. Когато достъпът до образователната система, предвиден в параграф 1, не е възможен поради особеното положение на ненавършилия пълнолетие, съответната държава членка предлага други условия на обучение в съответствие със своето националното право и практика.	**ЗИД НА ЗУБ** Чл.53 Държавната агенция за бежанците: 1. организира приемането и временното настаняване на чужденците, подали молба за международна закрила, оказва съдействие за адаптирането им към българските условия в сътрудничество с Българския Червен кръст и други неправителствени организации и организира курсове по български език, включително съвместно с Министерството на образованието и науката;	Пълно
Член 15 Заетост 1.Държавите членки гарантират, че кандидатите имат достъп до пазара на труда не по-късно от 9 месеца от датата, на която е подадена молбата за международна закрила, ако не е било взето решение на първа инстанция от компетентния орган и забавянето не може да бъде вменено в отговорност на кандидата. 2. Държавите членки решават при какви условия да бъде предоставен достъп на кандидата до пазара на труда, в съответствие с националното си право, като в същото време гарантират, че кандидатите имат ефективен достъп до пазара на труда. По съображения, свързани с тяхната политика на пазара на труда, държавите членки могат да предоставят предимство на гражданите на Съюза и на тези от държавите — страни по Споразумението за Европейското икономическо пространство, както и на законно пребиваващите граждани на трети държави. 3. Достъпът до пазара на труда не се отнема, докато продължават процедурите по обжалването, когато жалбата срещу решение, с което се отхвърля жалбата, взето в рамките на редовна процедура, има суспензивно	**ЗУБ** Чл. 29 (3) Чужденецът има право на достъп до пазара на труда, включително да участва по програми и проекти, финансирани от държавния бюджет или по линия на международно или европейско финансиране, ако производството не приключи до три месеца от подаването на молбата му за международна закрила поради независещи от него причини. **ЗУБ** Чл. 29 (3) Чужденецът има право на достъп до пазара на труда, включително да участва по програми и проекти, финансирани от държавния бюджет или по линия на международно или европейско	Пълно Диспозитивна разпоредба Пълно

действие до момента на съобщаване на решението, с което се отхвърля жалбата.	финансиране, ако производството не приключи до три месеца от подаването на молбата му за международна закрила поради независещи от него причини.	
Член 16 Професионално обучение Държавите членки могат да разрешат достъпа на кандидати до професионалното обучение, независимо дали те имат достъп до пазара на труда. Достъпът до професионално обучение, свързано с трудов договор, е в зависимост от степента на достъп на кандидата до пазара на труда в съответствие с член 15.	**ЗУБ** Чл. 56 (1) Държавната агенция за бежанците може самостоятелно или съвместно с органите на местното самоуправление и местната администрация, Българския Червен кръст и други неправителствени организации да организира спомагателни трудови дейности, чрез които чужденците, търсещи или получили закрила, получават възможност за обучение с професионална насоченост и за трудова реализация. Чл.54 (4) Притежаваните от чужденците, търсещи или получили закрила, чуждестранни документи за образование, квалификация, научно звание или степен се признават съгласно вътрешното законодателство и условията на международни договори, по които Република България е страна.	Пълно
Член 17 Общи правила относно материалните условия на приемане и медицинските грижи 1.Държавите членки гарантират, че материалните условия на приемане са на разположение за кандидатите, когато те подават молбата си за международна закрила. 2. Държавите членки гарантират, че материалните условия на приемане осигуряват подходящ стандарт на живот за кандидатите, което осигурява тяхната прехрана, а също и физическото и психичното им здраве. Държавите членки гарантират, че стандартът на живот е гарантиран в специфичния случай на уязвими лица в	**ЗУБ** Чл. 29 (1) По време на производството чужденецът има право: 3. на подслон и храна; 4. на социално подпомагане по реда и в размера, определени за българските граждани; 5. на здравно осигуряване, достъпна медицинска помощ и безплатно ползване на медицинско обслужване при условията и по реда за българските граждани; 6. на психологическа помощ; **ЗИД на ЗУБ** Чл.53 Държавна агенция за бежанците:	Пълно Пълно

съответствие с член 21, както и в случай на задържани лица.	4.във взаимодействие с централните органи на изпълнителната власт, Българския Червен кръст и други неправителствени организации организира дейностите по осигуряване на социална, медицинска и психологическа помощ на чужденците, подали молба за международна закрила. **ЗУБ** 45д (3) Спрямо чужденци от уязвима група, които са настанени в център от затворен тип, се осъществява наблюдение и при необходимост се осигурява подходяща помощ с оглед тяхното особено положение.	
3. Държавите членки могат да подчинят предоставянето на всички или на част от материалните условия на приемане и на медицинските грижи на условието кандидатите да не разполагат с достатъчно средства, за да имат стандарт на живот, отговарящ на тяхното здравословно състояние, и за осигуряване на прехраната им.		Диспозитивна разпоредба
4. Държавите членки могат да изискват от кандидатите да поемат разходите за материалните условия на приемане и здравното обслужване, предвидени в настоящата директива, или да участват в разходите за тях, в съответствие с параграф 3, ако те имат достатъчно средства, например ако са работили разумен срок. Ако се окаже, че кандидатът разполага с достатъчно средства, за да покрие разходите за материалните условия на приемане и медицинските грижи в момента, когато тези основни нужди са били покрити, държавите членки могат да поискат от кандидата възстановяването им.		Диспозитивна разпоредба

5. Когато държавите членки осигуряват материални условия на приемане под формата на финансови помощи или на бонове, стойността им се определя въз основа на нивото (нивата), които са определени в правото или в практиката на съответната държава членка, за да се гарантира подходящ стандарт на живот за гражданите. Държавите членки могат да предоставят по-неблагоприятно третиране на кандидатите в сравнение с техните граждани в тази област, особено когато материалната помощ отчасти се предоставя в натура или когато посоченото(ите) ниво(нива), прилагани към гражданите на съответната държава, имат за цел да осигурят стандарт на живот, по-висок от предвидения за кандидатите съгласно настоящата директива.		
Член 18 Разновидности на материалните условия на приемане 1.Когато настаняването е предоставено в натура, то трябва да бъде под една от следните форми или да ги съчетава: а) помещения за настаняване на кандидатите докато трае разглеждането на молбата за международна закрила подадена на границата или в транзитната зона; б) центрове за настаняване, които предлагат достатъчно добър стандарт на живот; в) къщи, апартаменти, хотели или други помещения, приспособени за настаняване на кандидатите.	**ЗУБ** Чл. 29 (1) По време на производството чужденецът има право: т.3: на подслон и храна; **ЗУБ** Чл. 47 (2) Териториалните поделения на Държавната агенция за бежанците са: 1. транзитни центрове - за регистрация, настаняване, медицинско изследване и провеждане на производство за определяне на държавата, компетентна за разглеждане на молбата за предоставяне на международна закрила, и на производство за предоставяне на международна закрила; 2.регистрационно-приемателни центрове - за регистрация, настаняване, медицинско изследване, социално и медицинско подпомагане и провеждане на производство за определяне на държавата, компетентна за разглеждане на молбата за предоставяне	Пълно

	на международна закрила, и на производство за предоставяне на международна закрила на чужденци; за настаняване на чужденци, подали молба за убежище.	
2. Без да се засягат специфичните условия на задържане, предвидени в членове 10 и 11, по отношение на видовете настаняване, посочени в параграф 1, букви а), б) и в) от настоящия член, държавите членки гарантират, че: а) на кандидатите се гарантира защита на техния семеен живот;	**ЗУБ** Чл.45е (3) Настаняването в центровете на Държавната агенция за бежанците се извършва при спазване на принципа за запазване целостта на семейството. Чп.45е (4) В центровете на Държавната агенция за бежанците чужденците, търсещи международна закрила, от женски пол се настаняват отделно от тези от мъжки пол, освен когато са членове на едно семейство и са дали съгласието си за това.	Пълно
б) кандидатите имат възможност да общуват със семейството си, с техните правни съветници, с лица, които представляват ВКБООН и други съответни национални, международни и неправителствени организации и органи; в) членовете на семейството, правните съветници,лицата, които представляват ВКБООН и съответните неправителствени организации, които са признати от съответната държава членка, имат достъп, за да помогнат на кандидатите. Ограничения на този достъп могат да бъдат наложени само от съображения за сигурност на помещенията, както и на кандидатите.	**ЗУБ** Чл.23 (1) Чужденците, търсещи или получили международна закрила, имат право на съдействие и помощ от страна на Върховния комисар на Организацията на обединените нации за бежанците и на други правителствени или неправителствени организации на всеки етап от производството и след предоставяне на международна закрила. **ЗИД на ЗУБ** (2) Държавата осигурява условия за получаване на правна помощ на чужденците, търсещи международна закрила в Република България. **ЗУБ** Чл. 3 (2) Върховният комисар на Организацията на обединените нации за бежанците чрез своя представител в Република България има право на информация, както и на достъп до всеки етап от производството за предоставяне на международна закрила и на временна закрила. Той може да се запознава с всеки конкретен случай и да дава писмено или устно мнение по него. **ЗИД на ЗУБ** чл. 3 (3) Ал. 2 се отнася и до организация, която действа на	Пълно

	територията на страната от името на Върховния комисар на Организацията на обединените нациии за бежанците и в съответствие със сключено споразумение с Република България.	
3. Държавите членки взимат под внимание въпросите, свързани с пола и възрастта, и положението на уязвимите лица по отношение на кандидатите, в помещенията и центровете за настаняване, посочени в параграф 1, букви а) и б).	**ЗУБ** Чл.45е (4) В центровете на Държавната агенция за бежанците чужденците, търсещи международна закрила, от женски пол се настаняват отделно от тези от мъжки пол, освен когато са членове на едно семейство и са дали съгласието си за това.	Пълно
4. Държавите членки предприемат подходящи мерки за предотвратяване на насилието и агресията, основана на пола, включително сексуалното насилие и сексуалния тормоз, в помещенията и в центровете за настаняване по параграф 1, букви а) и б).	**ЗИД на ЗУБ** Чл. 30а (1) При установяване принадлежността на чужденец, търсещ международна закрила към уязвима група или със специални потребности се извършва идентификация и оценка на потребностите, като при необходимост се изготвя план за подкрепа. Изготвените документи се прилагат към личното дело на чужденеца. (2) За целите на производството се отчитат особеното положение на чужденеца от уязвима група или специалните потребности, независимо на кой етап са установени. **ЗУБ** Чл. 30 (1) По време на производството чужденецът е длъжен: т. 4. да спазва правилника за вътрешния ред в транзитните и регистрационно-приемателните центрове, да участва в дейностите по поддръжката, хигиената и благоустройството им, както и да опазва предоставеното му за ползване имущество;	Пълно
5. Държавите членки осигуряват по правило, че зависимите пълнолетни кандидати със специални потребности за приемане се настаняват заедно с близки пълнолетни роднини, които вече се намират в същата държава членка и които носят отговорност за тях съгласно	**ЗИД на ЗУБ** Чл. 25а. (1) Държавна агенция за закрила на детето наблюдава и контролира условията в териториалните поделения на Държавната агенция за бежанците с оглед спазването на правата и недопускането на прояви на физическо и психическо насилие, жестоко, нечовешко	Пълно

правото или практиката на съответната държава членка. 6. Държавите членки гарантират, че кандидатите се преместват от едно жилище в друго само когато това е необходимо. Държавите членки дават на кандидатите възможност да уведомят своите правни съветници за своето преместване и за своя нов адрес.	или унизително отнасяне над малолетните и непълнолетните чужденци, търсещи международна закрила. (2) В териториалните поделения на Държавната агенция за бежанците се осигуряват необходимите условия на прием за малолетни и непълнолетни чужденци, търсещи международна закрила **ЗИД на ЗУБ** Чл. 30а (1) При установяване принадлежността на чужденец, търсещ международна закрила към уязвима група или със специални потребности се извършва идентификация и оценка на потребностите, като при необходимост се изготвя план за подкрепа. Изготвените документи се прилагат към личното дело на чужденеца." (2) За целите на производството се отчитат особеното положение на чужденеца от уязвима група или специалните потребности, независимо на кой етап са установени.	
7. Лицата, които работят в центровете за настаняване, трябва да са съответно обучени и са задължени да спазват правилата за поверителност, предвидени в националното право, по отношение на всяка информация, която те са получили в резултат на работата си.	**ЗУБ** Чл. 6 (3) Длъжностните лица в центровете за настаняване и тези, провеждащи производство по този закон с чужденци, търсещи международна закрила, особено с чужденци от уязвима група, получават подходящо обучение, включващо и елементите, изброени в член 6, параграф 4, букви "а" - "д" от Регламент (ЕС) № 439/2010 на Европейския парламент и на Съвета от 19 май 2010 г. за създаване на Европейска служба за подкрепа в областта на убежището (ОВ, L 132/11 от 29 май 2010 г.). **Устройствения правилник на Държавната агенция за бежанците при Министерския съвет** Чл. 16 Дирекция "Административно-правно обслужване и човешки ресурси": 6. планира, организира и осъществява самостоятелно и в сътрудничество с други административни структури програми за обучение и професионална квалификация на служителите; Чл.19 Дирекция "Качество на процедурата за международна закрила":	Пълно

8. Държавите членки могат да включат кандидатите в управлението на материалните ресурси и на нематериалните аспекти на живота в един център чрез консултативен съвет, който представлява лицата, които са настанени там. 9. В надлежно обосновани случаи държавите членки могат по изключение да определят различни разновидности за материалните условия на приемане от разновидностите, които са предвидени в настоящия член, за разумен срок, колкото е възможно най-кратък, когато: а) се изисква оценяване на специфичните нужди на кандидата, в съответствие с член 22, б) възможностите за настаняване, които обикновено са налице, са временно изчерпани. Тези различни условия трябва да отговарят при всички положения на основните нужди.	4. извършва текущи и периодични обучения на служителите във връзка с административните производства по ЗУБ и осъществяваното процесуално представителство	Диспозитивна разпоредба Диспозитивна разпоредба
Член 19 Медицински грижи 1.Държавите членки гарантират, че кандидатите получават необходимите медицински грижи, което включва най-малко спешни грижи и основно лечение на болестите и тежките психични разстройства. 2. Държавите членки осигуряват медицинска или друга необходима помощ на кандидатите със специфични нужди за приемане, включително подходящи грижи за психичното	**ЗУБ** Чл. 29 (1) По време на производството чужденецът има право: т. 5. на здравно осигуряване, достъпна медицинска помощ и безплатно ползване на медицинско обслужване при условията и по реда за българските граждани; т. 6. на психологическа помощ; (4) „.....Чужденецът се подлага на медицински преглед и изследвания и остава под карантина, докато станат известни	Пълно

здраве, при необходимост.	резултатите. При медицинския преглед се установява дали чужденецът, търсещ международна закрила, принадлежи към уязвима група и дали има специални потребности. " (5) Медицинският преглед се осъществява в здравни кабинети към териториалните поделения. Дейността на здравните кабинети може да се осъществява от лекар, медицинска сестра или фелдшер. (6) Здравните кабинети осъществяват дейности по: 1. първоначални изследвания при регистрация на лицата, подали молба за закрила; 2. постоянно медицинско наблюдение; 3. оказване на първа медицинска помощ; **ЗИД на ЗУБ** Чл.53 Държавна агенция за бежанците: 4.във взаимодействие с централните органи на изпълнителната власт, Българския Червен кръст и други неправителствени организации организира дейностите по осигуряване на социална, медицинска и психологическа помощ на чужденците, подали молба за международна закрила.	
Глава III ОГРАНИЧАВАНЕ ИЛИ ОТНЕМАНЕ НА ВЪЗМОЖНОСТТА ЗА ПОЛЗВАНЕ НА МАТЕРИАЛНИТЕ УСЛОВИЯ НА ПРИЕМАНЕ Член 20 Ограничаване или отнемане на възможността за ползване на материалните условия на приемане 1.Държавите членки могат да ограничават или в изключителни и надлежно обосновани случаи да отнемат възможността да се ползват материалнитеусловия на приемане, когато даден кандидат: а) напусне мястото на пребиваване, определено от компетентния орган, без да го е уведоми за това, или ако	ЗИД на ЗУБ Чл. 15 (1) Производството за предоставяне на международна закрила се прекратява, когато чужденецът: 1.след надлежно поканване не се яви на интервю и в продължение на 30 дни не посочи обективни причини за неявяването си; 2.два пъти не може да бъде намерен на разрешения му адрес или на друг адрес, посочен от него; 3.промени адреса си, без да уведоми Държавна агенция за бежанците и в срок от 30 дни не посочи обективни причини за това; 4. три или повече пъти отказва да съдейства на длъжностните лица от Държавната агенция за бежанците за изясняване на обстоятелствата, свързани с неговата молба	Пълно

се изисква разрешение за тази цел, без да го е получил, или б) не спазва задължението да се явява пред органите, не отговаря на исканията за предоставяне на информация или не се явява на личните интервюта относно процедурата за предоставяне на убежище в разумен срок, определен от националното право, или в) е подал последваща молба, както е предвидено в член 2, буква р) от Директива 2013/32/ЕС. По отношение на случаите в букви а) и б) когато кандидатът бъде намерен или се яви доброволно пред компетентния орган, едно мотивирано по съответния начин решение, основано на причините за неговото изчезване, се взима по отношение на възстановяването на правото да ползва някои или всички материални условия на приемане, които са били отнети или ограничени; 2. Държавите членки могат също да ограничат възможността да се ползват материалните условия на приемане, когато са в състояние да установят, че кандидатът без основателна причина не е подал молба за международна закрила в обичайния разумен срок след пристигането му в съответната държава членка. 3. Държавите членки могат да ограничават или да отнемат възможността да се ползват материалните условията на приемане, когато даден кандидат е укрил финансови средства и следователно, без да има право, се е ползвал от материалните условия на приемане.	**ЗИД на ЗУБ** чл. 29 (7) Правата по ал. 1, т. 3 и 4 не се предоставят на чужденец с допусната последваща молба за международна закрила, с изключение на лица, които принадлежат към уязвима група. **ЗИД на ЗУБ** Чл. 29 (8) При възобновяване на производството или допусната последваща молба здравноосигурителните права на чужденеца се считат за непрекъснати.	Пълно Диспозитивна разпоредба Диспозитивна разпоредба

4. Държавите членки могат да определят приложимите санкции в случай на сериозни нарушения на правилника на центровете за настаняване или на поведение, свързано с прояви на сериозно насилие.	**ЗУБ** Чл. 30 (1)По време на производството чужденецът е длъжен: 4. да спазва правилника за вътрешния ред в транзитните, регистрационно-приемателните и интеграционните центрове, да участва в дейностите по поддръжката, хигиената и благоустройството им, както и да опазва предоставеното му за ползване имущество; **ЗУБ** Чл. 93 Чужденец, който повреди или унищожи вещ, предоставена му за ползване от Държавната агенция за бежанците, се наказва с глоба от 50 до 200 лв., като заплаща и стойността на вещта. **ЗУБ** Чл. 95 (1) Нарушенията по този закон се констатират с актове, съставени от длъжностни лица в Държавната агенция за бежанците, определени със заповед на председателя й. (2) Въз основа на съставените актове председателят на Държавната агенция за бежанците, изрично оправомощен от него заместник-председател или директор на териториално поделение издава наказателни постановления. (3) Съставянето на актовете за установяване на нарушенията, издаването, обжалването и изпълнението на наказателните постановления се извършват съгласно разпоредбите на Закона за административните нарушения и наказания.	Пълно
5. Решенията за ограничаване или отнемане на възможността за ползване на материалните условия на приемане или санкциите, посочени в параграфи 1, 2, 3 и 4 от настоящия член, се постановяват за всеки конкретен случай поотделно, обективно и безпристрастно и са мотивирани. Те се основават на особеното положение на съответното лице, особено по отношение на лицата, посочени в член 21, като се държи сметка за принципа на пропорционалност. Държавите членки осигуряват при	**ЗУБ** Чл. 29 (1) По време на производството чужденецът има право: 4. на здравно осигуряване, достъпна медицинска помощ и безплатно ползване на медицинско обслужване при условията и по реда за българските граждани;	Пълно

всякакви обстоятелства достъпа до медицински грижи в съответствие с член 19 и осигуряват достоен стандарт на живот за всички кандидати. 6. Държавите членки гарантират, че материалните условия на приемане не се отнемат или ограничават, преди да бъде взето решениев съответствие с параграф 5.		
Глава IV РАЗПОРЕДБИ ОТНОСНО УЯЗВИМИТЕ ЛИЦА Член 21 Общ принцип Държавите членки отчитат в националното право за прилагане на настоящата директива специфичното положение на уязвимите лица, като ненавършилите пълнолетие, непридружените ненавършили пълнолетие, хората с увреждания, възрастните хора, бременните жени, самотните родители с ненавършили пълнолетие деца, жертвите на трафик на хора, лицата с тежки здравословни проблеми, лицата с психични разстройстваи лицата, които са понесли мъчения, изнасилвания или други тежки форми на психологическо, физическо или сексуално насилие, например жените — жертва на генитално осакатяване, в националното право за прилагане на настоящата директива.	**ЗИД на ЗУБ** Чл. 30а (1) При установяване принадлежността на чужденец, търсещ международна закрила към уязвима група или със специални потребности се извършва идентификация и оценка на потребностите, като при необходимост се изготвя план за подкрепа. Изготвените документи се прилагат към личното дело на чужденеца. (2) За целите на производството се отчитат особеното положение на чужденеца от уязвима група или специалните потребности, независимо на кой етап са установени. **ЗИД на ЗУБ** Допълнителни разпоредби § 1. По смисъла на този закон: т. 18 "Чужденец, търсещ международна закрила със специални потребности" е лице от уязвима група, което се нуждае от специални гаранции, за да се ползва от правата и да изпълнява задълженията си по този закон. т. 19 "Лица от уязвима група" са малолетните или непълнолетните, непридружените малолетни и непълнолетни, хората с увреждания, възрастните хора, бременните жени, самотните родители с ненавършили пълнолетие деца, жертвите на трафик на хора, лицата с тежки здравословни проблеми, лицата с психични разстройства и лицата, които са понесли изтезание, изнасилване или други тежки	Пълно

	форми на психическо, физическо или сексуално насилие.	
Член 22 Преценяване на специалните потребности за приемане на уязвимите лица 1.За ефективното прилагане на член 21 държавите членки преценяват дали кандидатът е кандитат със специални потребности за приемане. Държавите членки посочват също естеството на тези потребности. Тази преценка започва в разумен срок след подаване на молба за международна закрила и може да бъде включена в съществуващите национални процедури. Държавите членки гарантират, че тези специални потребности за приемане също се разглеждат в съответствие с разпоредбите на настоящата директива, ако те станат явни на по-късен етап от процедурата за предоставяне на убежище. Държавите членки гарантират, че подкрепата, предоставяна на кандидатите със специални потребности за приемане в съответствие с настоящата директива, е съобразена с техните специални потребности за приемане по време на цялата процедура за предоставяне на убежище и осигуряват подходящо наблюдение на положението им. 2. Не е необходимо предвидената в параграф 1 преценка да е под формата на административна процедура. 3. Единствено уязвимите лица по смисъла на член 21 могат да се разглеждат като лица със специални потребности за приемане и следователно да се ползват от специфичната подкрепа, предоставяна в съответствие с настоящата директива.	**ЗУБ** Чл. 29 (4) Чужденецът се настанява в транзитен, регистрационно-приемателен център или на друго място за подслон от Държавната агенция за бежанците след преценка на здравословното състояние, семейното и материалното положение на чужденеца при условия и по ред, определени от председателя на Държавната агенция за бежанците. Чужденецът се подлага на медицински преглед и изследвания и остава под карантина, докато станат известни резултатите. При медицинския преглед се установява дали чужденецът, търсещ международна закрила, принадлежи към уязвима група и дали има специални потребности. **ЗИД на ЗУБ** Чл. 30а (1) При установяване принадлежността на чужденец, търсещ международна закрила към уязвима група или със специални потребности се извършва идентификация и оценка на потребностите, като при необходимост се изготвя план за подкрепа. Изготвените документи се прилагат към личното дело на чужденеца. (2) За целите на производството се отчитат особеното положение на чужденеца от уязвима група или специалните потребности, независимо на кой етап са установени. **ЗИД на ЗУБ** Допълнителни разпоредби § 1. По смисъла на този закон: т. 18 "Чужденец, търсещ международна закрила със специални потребности" е лице от уязвима група, което се нуждае от специални гаранции, за да се ползва от правата и да изпълнява задълженията си по този закон. т. 19 "Лица от уязвима група" са малолетните или непълнолетните, непридружените малолетни и непълнолетни, хората с увреждания,	Пълно

4. Предвидената в параграф 1 преценка не засяга оценката на нуждите от международна закрила по силата на Директива 2011/95/ЕС.	възрастните хора, бременните жени, самотните родители с ненавършили пълнолетие деца, жертвите на трафик на хора, лицата с тежки здравословни проблеми, лицата с психични разстройства и лицата, които са понесли изтезание, изнасилване или други тежки форми на психическо, физическо или сексуално насилие.	
Член 23 Ненавършили пълнолетие 1.Висшият интерес на детето представлява първостепенен аргумент за държавите членки при прилагането на разпоредбите на настоящата директива, които се отнасят до ненавършили пълнолетие. Държавите членки гарантират стандарт на живот, подходящ за физическото, умственото, духовното, моралното и социалното развитие на ненавършилите пълнолетие. 2. При преценяването на висшия интерес на детето държавите членки обръщат особено внимание на следните фактори: а) възможностите за събиране на членовете на семейството на едно място; б) благосъстоянието и социалното развитие на ненавършилия пълнолетие, като се обърне особено внимание на неговата/лична ситуация; в) съображенията за безопасност и сигурност, особено	**ЗУБ** Чл. 6а. При прилагането на закона първостепенно значение има най-добрият интерес на детето. Преценката на най-добрия интерес на детето се извършва в съответствие с разпоредбите на Закона за закрила на детето. **ЗИД на ЗУБ** Чл. 25а. (1) Държавна агенция за закрила на детето наблюдава и контролира условията в териториалните поделения на Държавната агенция за бежанците с оглед спазването на правата и недопускането на прояви на физическо и психическо насилие, жестоко, нечовешко или унизително отнасяне над малолетните и непълнолетните чужденци, търсещи международна закрила. (2) В териториалните поделения на Държавната агенция за бежанците се осигуряват необходимите условия на прием за малолетни и непълнолетни чужденци, търсещи международна закрила. **ЗУБ** Чл. 34 (4) Председателят на Държавната агенция за бежанците разрешава събирането на непридружен малолетен или непълнолетен чужденец с предоставена международна закрила с родителите му или с друг пълнолетен член на семейството му или с лице, което отговаря за него по силата на закон или обичай, когато родителите му са починали или са в неизвестност. **ЗУБ** Чл. 29 (11) При определяне на мястото на настаняване на	Пълно

когато съществува риск ненавършилият пълнолетие да е жертва на трафик на хора; г) мнението на ненавършилия пълнолетие в съответствие с неговата възраст и зрялост.	непридружен малолетен или непълнолетен се взема предвид мнението му. Доколкото е възможно, братята и сестрите се настаняват заедно, като се взема предвид най-добрият интерес на детето.	
3. Държавите членки гарантират, че ненавършилите пълнолетие имат достъп до дейности за свободното време, включително до игри и развлекателни дейности, подходящи за възрастта им, в помещенията и центровете за настаняване, посочени в член 18, параграф 1, букви а) и б), както и достъп до дейности на открито.	**ЗУБ** Чл. 45е (2) На малолетните и непълнолетните чужденци, търсещи международна закрила, настанени в центрове на Държавната агенция за бежанците, се осигурява достъп до образование и възможност да се занимават с дейности в свободното си време, включително с игри и с развлекателни дейности, подходящи за възрастта им. **ЗУБ** Чл. 26 (3) Достъпът до образователната система за малолетните и непълнолетните чужденци, търсещи или получили международна закрила, не може да бъде отложен с повече от три месеца, считано от датата на подаване на молбата за международна закрила. (4) Правото на образование на лицата, търсещи или получили международна закрила, в държавните и общинските училища се осъществява при условия и по ред, определени от министъра на образованието и науката, съгласувано с председателя на Държавната агенция за бежанците.	Пълно
4. Държавите членки гарантират, че ненавършилите пълнолетие, които са били жертви на каквато и да е форма на злоупотреба, на небрежност, на експлоатация, на мъчение, на жестоко, нечовешко и унизително отношение, или на въоръжени конфликти, имат достъп до услуги за рехабилитация, и гарантират, че са предоставени подходящи грижи за душевното здраве, както и достъп до квалифицирана помощ, когато това е необходимо.	**ЗИД на ЗУБ** Чл. 61 (7) При разглеждане на молбите по преценка на интервюиращия орган може да бъде поискано становището на експерт по определени въпроси, свързани с медицински, психологични, културни или религиозни аспекти, с децата или пола. (8) Интервюиращият орган може да поиска да бъде извършен медицински преглед на чужденеца с негово съгласие във връзка със следи, които може да са от минало преследване или тежки посегателства. Отказът на чужденеца от провеждане на медицински преглед не е пречка за вземане на решение. Медицинският преглед може да се проведе и по инициатива на чужденеца и за негова	

5. Държавите членки гарантират, че ненавършилите пълнолетие деца на кандидатите или ненавършилите пълнолетие кандидати са настанени със своите родители, със своите ненавършили пълнолетие и несключили брак братя и сестри или с пълнолетния, който отговаря за тях съгласно правото или практиката на съответната държава членка, при условие че това е във висшия интерес на засегнатите ненавършили пълнолетие.	сметка. **ЗУБ** Чл. 45е (3) Настаняването в центровете на Държавната агенция за бежанците се извършва при спазване на принципа за запазване целостта на семейството. **ЗУБ** Чл.29 (11) При определяне на мястото на настаняване на непридружен малолетен или непълнолетен се взема предвид мнението му. Доколкото е възможно, братята и сестрите се настаняват заедно, като се взема предвид най-добрият интерес на детето. **ЗУБ** чл.29 (10) Непридружените малолетни или непълнолетни чужденци се настаняват до навършване на пълнолетие във: 1. семейство на роднини или при близки, приемно семейство, социална услуга - резидентен тип, или в специализирана институция при условията и по реда на Закона за закрила на детето; 2. други места за настаняване със специални условия за малолетни и непълнолетни лица.	Пълно
Член 24 Непридружени ненавършили пълнолетие 1.Държавите членки взимат веднага щом е възможно необходимите мерки, за да гарантират, че представител представлява и помага на непридружения ненавършил пълнолетие, за да може той да се възползва от правата и да изпълнява задълженията, предвидени в настоящата директива. Непридруженият ненавършил пълнолетие се уведомява незабавно за назначаването на представител.Представителят изпълнява задълженията си	**ЗИД на ЗУБ** Чл. 25. (1) Непридружен малолетен или непълнолетен чужденец, търсещ или получил международна закрила, който се намира на територията на Република България, се представлява в производството по този закон от адвокат, вписан в регистъра за правна помощ на Националното бюро за правна помощ, определен от председателя на бюрото или от оправомощено от него длъжностно лице. (2) Представителят трябва да притежава необходимите познания, за да може в съответствие с принципа за висшия интерес на детето да	Пълно

в съответствие с принципа за висшия интерес на детето съгласно предвиденото в член 23, параграф 2 и разполага с необходимите експертни знания и умения за тази цел. За да се осигурят благосъстоянието и социалното развитие на ненавършилия пълнолетие, посочени в член 23, параграф 2, буква б), лицето, изпълняващо функцията на представител, се сменя само при необходимост. Организации или физически лица, които са или потенциално биха могли да бъдат в конфликт на интереси с непридружения ненавършил пълнолетие, не се допускат да изпълняват функцията на представител. Компетентните органи правят редовно оценка, включително дали са налице необходимите средства за осигуряване на представителство на непридружения ненавършил пълнолетие.	подпомага непридружения малолетен или непълнолетен чужденец да се възползва от правата си и да изпълнява задълженията си, предвидени в този закон. Представителят не може да бъде лице, чиито интереси са в конфликт или биха могли евентуално да бъдат в конфликт с интересите на непридружения малолетен или непълнолетен чужденец. (3) Представителят на малолетния или непълнолетния чужденец, търсещ или получил международна закрила, до навършване пълнолетие на лицето има следните правомощия в производствата по този закон: 1. да се грижи за правните му интереси в производствата по предоставяне на международна закрила до тяхното приключване с влязло в сила решение; 2. да го представлява пред всички административни органи, в т. ч. социални, здравни, образователни и други институции в Република България, с оглед защита на най-добрия интерес на детето; 3. да изпълнява ролята на процесуален представител във всички производства пред административните и съдебните органи. (4) Правомощията по ал.3 се прекратяват по отношение на непридружен малолетен или непълнолетен чужденец, получил закрила, който се събере на територията на Република България с родител или който е получил друга заместваща грижа или за него е възникнало настойничество или попечителство по право по реда на Семейния кодекс. (5) Непридруженият малолетен или непълнолетен чужденец се информира незабавно за назначения му представител по ал. 1. Определеният представител се сменя само при необходимост. (6) Представителят информира непридружения малолетен или непълнолетен чужденец за предстоящата процедура по молбата за международна закрила, както и за неговите права и задължения, за смисъла и евентуалните последствия от личното интервю и при необходимост как да се подготви.	

	(7) Представителят присъства при провеждане на интервюто с непридружения малолетен или непълнолетен чужденец, на което има възможност да задава въпроси, допуснати от интервюиращия орган и да излага съображения, свързани с молбата за закрила и с провежданото административно производство.	
2. Непридружените ненавършили пълнолетие, които подадат молба за международна закрила, се настаняват, считано от датата, на която са приети на територията, до датата, на която трябва да напуснат територията на държавата членка, в която молбата за международна закрила е била подадена или се разглежда: а) при пълнолетни членове на своето семейство; б) в приемно семейство; в) в центрове за настаняване, специализирани в приемането на ненавършили пълнолетие; г) в други места за настаняване, подходящи за ненавършили пълнолетие. Държавите членки могат да настанят непридружените непълнолетни, навършили 16 години или тези над тази възраст, в центрове за настаняване за пълнолетни кандидати, ако това е в техния висш интерес, както е предвидено в член 23, параграф 2.	**ЗУБ** чл. 29 (10) Непридружените малолетни или непълнолетни чужденци се настаняват до навършване на пълнолетие във: 1. семейство на роднини или при близки, приемно семейство, социална услуга - резидентен тип, или в специализирана институция при условията и по реда на Закона за закрила на детето; 2. други места за настаняване със специални условия за малолетни и непълнолетни лица. **ЗУБ** Чл. 47 (4) Центровете по ал. 2 могат да бъдат от отворен или от затворен тип. В центрове от отворен тип могат да се създават отделни обособени помещения за непридружени малолетни и непълнолетни чужденци, търсещи международна закрила, както и отделни обособени помещения или части от затворен тип.	Пълно
Доколкото това е възможно, братята и сестрите не се разделят, с оглед на висшия интерес на съответния ненавършил пълнолетие и по-специално на неговата възраст и на неговата зрялост. Промените в мястото на пребиваване на непридружени ненавършили пълнолетие се свеждат до минимум.	**ЗУБ** Чл. 29 (11) При определяне на мястото на настаняване на непридружен малолетен или непълнолетен се взема предвид мнението му. Доколкото е възможно, братята и сестрите се настаняват заедно, като се взема предвид най-добрият интерес на детето.	Пълно
3. Държавите членки започват да издирват членовете на семейството на непридружения ненавършил пълнолетие,	**ЗУБ** Чл. 34 (8) Държавната агенция за бежанците улеснява събирането на	Пълно

при необходимост със съдействието на международни или други компетентни организации, веднага щом това е възможно след подаването на молба за международна закрила, като същевременно се защитава неговия висш интерес. В случай че съществува заплаха за живота или физическата неприкосновеност на ненавършил пълнолетие или на неговите близки роднини, по-специално ако те са останали в държавата по произход, трябва да се осигури събирането, обработването и разпространението на информация относно тези лица да се осъществяват при условията на поверителност, за да се избегне заплахата за тяхната сигурност. 4. Лицата, които работят с непридружените ненавършили пълнолетие, са преминали през и продължават да получават подходящо обучение относно техните нужди и са задължени да спазват правилата за поверителност, предвидени по националното право, когато става въпрос за информация, която той са узнали във връзка с тяхната работа.	разделени семейства, като съдейства на чужденците за издаване на пътни документи, визи и за допускането им до територията на страната. (9) Когато местонахождението на членовете на семейството е неизвестно, Държавната агенция за бежанците в сътрудничество с Върховния комисар на Организацията на обединените нации за бежанците, Българския червен кръст и други организации предприема действия за издирването им. Издирването се извършва при условията на поверителност, когато това се налага от обстоятелствата. **ЗУБ** Чл. 6 (3) Длъжностните лица в центровете за настаняване и тези, провеждащи производство по този закон с чужденци, търсещи международна закрила, особено с чужденци от уязвима група, получават подходящо обучение, включващо и елементите, изброени в член 6, параграф 4, букви "а" - "д" от Регламент (ЕС) № 439/2010 на Европейския парламент и на Съвета от 19 май 2010 г. за създаване на Европейска служба за подкрепа в областта на убежището (ОВ, L 132/11 от 29 май 2010 г.).	Пълно
Член 25 Жертви на мъчения и на насилие 1.Държавите членки гарантират, че лицата, които са претърпели мъчения, изнасилвания или други тежки форми на насилие, получават лечението, което е необходимо за отстраняване на причинените от такива действия вреди, по-специално достъп до подходящо медицинско и психологично лечение или грижи.	**ЗУБ** Чл. 29 (1) По време на производството чужденецът има право: т. 5. на здравно осигуряване, достъпна медицинска помощ и безплатно ползване на медицинско обслужване при условията и по реда за българските граждани; т. 6 - на психологическа помощ; **ЗИД на ЗУБ** Чл. 30а. (2) За целите на производството се отчитат особеното положение на чужденеца от уязвима група или специалните	Пълно

	потребности, независимо на кой етап са установени. **ЗИД на ЗУБ** Чл. 61 (8) „Интервюиращият орган може да поиска да бъде извършен медицински преглед на чужденеца с негово съгласие във връзка със следи, които може да са от минало преследване или тежки посегателства……." **ЗИД на ЗУБ** Чл. 53 4. във взаимодействие с централните органи на изпълнителната власт, Българския Червен кръст и други неправителствени организации организира дейностите по осигуряване на социална, медицинска и психологическа помощ на чужденците, подали молба за международна закрила.	
2. Лицата, които работят с жертвите на мъчения, изнасилвания или други тежки форми на насилие, са преминали през и продължава да получават подходящо обучение относно нуждите на тези жертви и са задължени да спазват поверителността, предвидена по националното право, когато става въпрос за информациякоято те са получили във връзка с тяхната работа.	**ЗУБ** чл. 6 (3) Длъжностните лица в центровете за настаняване и тези, провеждащи производство по този закон с чужденци, търсещи международна закрила, особено с чужденци от уязвима група, получават подходящо обучение, включващо и елементите, изброени в член 6, параграф 4, букви "а" - "д" от Регламент (ЕС) № 439/2010 на Европейския парламент и на Съвета от 19 май 2010 г. за създаване на Европейска служба за подкрепа в областта на убежището (ОВ, L 132/11 от 29 май 2010 г.).	Пълно
Глава V ОБЖАЛВАНИЯ Член 26 Обжалзания 1.Държавите членки гарантират, че решенията за предоставяне, отнемане или ограничаване на предимствата съгласно настоящата директива, или	**АПК** Чл. 145 (1) Административните актове могат да се оспорват пред съда по отношение на тяхната законосъобразност. (2) На оспорване подлежат: 1. първоначалният индивидуален административен акт, включително отказът да се издаде такъв акт; 2. решението на по-горестоящия административен орган, с който е	Пълно

решенията, взети по силата на член 7, които засягат лично кандидатите, могат да бъдат обжалвани съгласно процедурите на националното право. Предоставя се, поне на последна инстанция, възможност за обжалване или преразглеждане пред съдебен орган, както на фактическите, така и на правните основания.	изменен актът по т. 1 или е отменен и въпросът е решен по същество; 3. решенията по искания за издаване на документи от значение за признаване, упражняване или погасяване на права или задължения. (3) Административните актове могат да бъдат оспорени изцяло или в отделни техни части. **ЗИД на ЗУБ** Чл. 84 (2) Решенията по чл. 51, ал. 2,чл. 70, ал. 1, чл. 76б, ал. 1, т. 2 и чл. 77, ал. 3 могат да се обжалват в 7-дневен срок от връчването им пред административния съд по настоящия адрес от регистрационната карта на чужденеца.	
2. В случаите на обжалване или преразглеждане пред съдебен орган, посочени в параграф 1, държавите членки гарантират достъп до безплатна правна помощ и безплатно представителство при поискване,доколкото тази помощ е необходима, за да се гарантира ефективен достъп до правосъдие. Това включва поне изготвяне на необходимите за процеса документи и участие в изслушването пред съдебните органи от името на кандидата. Безплатната правна помощ и представителство се предоставят от лица с подходяща квалификация, за които това се допуска или разрешава в националното право, и които нямат или не могат да имат потенциален конфликт на интереси с кандидатите. 3. Държавите членки могат също да предвидят, че безплатната правна помощ и представителство се предоставят: а) само на лицата, които нямат достатъчно средства; и/или б) само чрез услугите на правни съветници или други консултанти, специално определени от националното	**Закон за правната помощ** Чл. 22 (1) Правна помощ по чл. 21, т. 1 и 2 е безплатна и се предоставя на: 8. лица, търсещи международна закрила по реда на Закона за убежището и бежанците, за които предоставяне на правна помощ не се дължи на друго правно основание;	Пълно

право да оказват помощ и да представляват кандидати. Държавите членки могат да предвидят безплатните правна помощ и представителство да не се предоставят, ако според компетентен орган обжалването или преразглеждането няма реални изгледи за успех. В такъв случай държавите членки гарантират, че правната помощ и представителство не се ограничават произволно и ефективният достъп до правосъдие на кандидата не е възпрепятстван. 4. Държавите членки могат също: а) да наложат парични ограничения и/или срокове за предоставяне на безплатни правна помощ и представителство, при условие че тези ограничения не ограничават произволно достъпа до правна помощ и представителство; б) да предвидят, че по отношение на таксите и другите разходи, кандидатите не се ползват от по-благоприятни от обичайно предоставяните на техните граждани условия по въпросите, свързани с правната помощ. 5. Държавите членки могат да изискват пълно или частично възстановяване на направените разходи, след като финансовото положение на кандидата се подобри значително или ако решението за извършване на тези разходи е взето на основание невярна информация, предоставена от кандидата. 6. Процедурите за достъп до правна помощ и представителство се определят в националното право.	**Закон за правната помощ** Чл. 1 Този закон урежда правната помощ по наказателни, граждански и административни дела пред всички съдебни инстанции. Чл. 2 Правната помощ се осъществява от адвокати и се финансира от държавата. Чл. 3 Целта на закона е да гарантира равен достъп на лицата до	Диспозитивна разпоредба Диспозитивна разпоредба Пълно

	правосъдие чрез осигуряване и предоставяне на ефективна правна помощ.	
Глава VI МЕРКИ ЗА ПОДОБРЯВАНЕ НА ЕФИКАСНОСТТА НА СИСТЕМАТА ЗА ПРИЕМАНЕ Член 27 Компетентни органи Всяка държава членка уведомява Комисията за органите, които отговарят за изпълнението на задълженията, произтичащи от настоящата директива. Държавите членки информират Комисията за всички промени в наименованието на тези органи.		
Член 28 Система за ръководство, наблюдение и контрол 1.При спазване на своята конституционна структура държавите членки въвеждат съответните механизми, за да гарантират наличието на подходящо ръководство, наблюдение и контрол на нивото на условията на прием. 2. Държавите членки предоставят на Комисията съответната информация, като използват формуляра, предвиден в приложение I, най-късно до 20 юли 2016 г.		
Член 29 Персонал и средства 1. Държавите членки предприемат необходимите мерки, за да гарантират, че органите и другите организации, които прилагат настоящата директива, са получили необходимото основно обучение по отношение на нуждите на кандидатите от двата пола. 2. Държавите членки отпускат необходимите средства във връзка с националното право, което е прието в изпълнение		

на настоящата директива.		
Глава VII ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ Член 30 Доклади Най-късно до 20 юли 2017 г. Комисията представя доклад на Европейския парламент и на Съвета за прилагането на настоящата директива и предлага необходимите изменения. Държавите членки изпращат на Комисията необходимата информация за изготвянето на доклада до 20 юли 2016 г.		
След като представи първиядоклад, Комисията представя на Европейския парламент и на Съвета доклад за прилагането на настоящата директива поне на всеки пет години.		
Член 31 Транспониране 1. Държавите членки въвеждат в сила законовите, подзаконовите и административните разпореди, необхсдими, за да се съобразят счленове 1—12, 14—28 и 30 и приложение I най-късно до 20 юли 2015 г. Те незабавно съобщават на Комисията текста на тези разпоредби. Когато държавите членки приемат тези разпоредби, в тях се съдържа позоваване на настоящата директива или то се извършва при официалното им публикуване. Те включват също така уточнение, че позоваванията в съществуващите законови, подзаконови и административни разпоредби на директивата, отменена с настоящата директива, се считат за позовавания на настоящата директива. Условията и редът на позоваване и		

формулировката на уточнението се определят от държавите членки. 2. Държавите членки съобщават на Комисията текста на основните разпоредби на националното право, които те приемат в областта, уредена с настоящата директива.		
Член 32 Отмяна Директива 2003/9/ЕО се отменя за държавите членки, обвързани по тази директива, считано от 21 юли 2015 г., без да се засягат задълженията на държавите членки относно срока за транспониране в националното право на директивата, посочена в приложение II, част Б. Позоваванията на отменената директива се считат за позовавания на настоящата директива и се четат съгласно таблицата на съответствието в приложение III.		
Член 33 Влизане в сила и прилагане Настоящата директива влиза в сила на двадесетия ден след публикуването ѝ в Официален вестник на Европейския съюз. Членове 13 и 29 се прилагат, считано от 21 юли 2015 г.		
Член 34 Адресати Адресати на настоящата директива са държавите членки в съответствие с Договорите.		

СПРАВКА - ТАБЛИЦА

за отразяване на постъпилите предложения, получени при обществените консултации по реда на чл. 26, ал. 2 от Закона за нормативните актове относно Законопроект за изменение и допълнение на Закона за убежището и бежанците

Организации	Бележки/Предложения	Приети/ неприети	Мотиви
1. ВКБООН	**Понятие за сигурна страна** ВКБООН препоръчва § 3., т. 6 (чл.13, ал.4) да се измени така: „(4) Прилагането на алинея 1, точка 13 се преценява по отношение на държавата или държавите, чийто гражданин е чужденецът, или за лице без гражданство – държавата на предишното му обичайно местопребиваване, когато **на лицето е дадена реална възможност да обжалва презумпцията за сигурност посредством ясно разписана и прозрачна процедура** и то не е посочило сериозни основания да се смята, че тази държава не е сигурна държава на произход с оглед неговите конкретни обстоятелства.	Не се приема.	Индивидуалните административни актове, издадени в ускорено производство по реда на чл. 70 във връзка с чл. 13, ал. 1 от ЗУБ, подлежат на пряк съдебен контрол, което гарантира възможността за оборване на презумцията за сигурност.
	ВКБООН препоръчва § 3., т. 6 (чл.13, ал.5) да се измени така: (5) Обстоятелството по ал. 2, т. 3 се преценява с оглед съществуването на **разумна** връзка между чужденеца и съответната трета държава, обосноваваща връщането му, при индивидуална проверка на сигурността в държавата за съответния чужденец. **На лицето се дава реална възможност да обжалва презумпцията за сигурност и да оспори съществуването на връзка посредством ясно разписана и прозрачна процедура.**	Не се приема.	Текстът на ал. 5 е предложен в съответствие с разпоредбата на чл.38, пар. 2, б. „а“ от Директива 2013/32/ЕС. Според текста в законопроекта връзката следва да обосновава връщането, което само по себе си изисква цялостна преценка на естеството ѝ. С цел да е налице ясна процедура, случаите на сигурна трета държава ще попадат в приложното поле на чл.13, ал.1 – с кандидата ще се провежда интервю, същият ще има възможност лично да оспори съществуването на връзка с предполагаемата сигурна трета държава, има възможност ускореното производство да продължи в производство за предоставяне на международна закрила, ако са налице условията по чл.8 или чл.9 от ЗУБ и издаденият индивидуален административен акт по молбата за закрила подлежи на съдебен контрол.

	ВКБООН препоръчва също следното изменение на § 1., т. 9 от Допълнителните разпоредби: Трета сигурна страна е страна, различна от страната на произход на кандидата, където е пребивавал и където: (а) е уредена в закон и е достъпна справедлива и ефикасна процедура за предоставяне на международна закрила; (б) на кандидатите за международна закрила се разрешава да останат в страната по време на провеждане на производството за закрила; (в) са гарантирани стандарти на отнасяне, съизмерими с Женевската конвенция и стандартите на международното хуманитарно право; и (г) когато третата страна определи кандидата като бежанец или лице, което се нуждае от друга международна закрила, той получава статут и право на законно пребиваване.	Не се приема.	Критериите относно определянето на дадена страна като сигурна трета страна са регламентирани в § 1, т. 9 от Допълнителните разпоредби на ЗУБ и са изработени в контекста на изискванията на чл. 38, пар. 1 от Директива 2013/32/ЕС (Процедурна директива). Критериите от Директивата реферират към приложението на Женевската конвенция, съответно основните принципи на Конвенцията са залегнали и в дефиницията в ЗУБ.
	Основания за недопустимост ВКБООН препоръчва следното изменение на § 4., т. 1: „Молба за международна закрила може да бъде отхвърлена като недопустима, когато чужденецът:“ Освен това ВКБООН препоръчва да се уредят ясни процесуални правила и гаранции, в това число провеждането на интервю и предоставянето на правна помощ и информация, както и правото на ефективна защита срещу решения по член 13, ал. 2.	Приема се по принцип.	Направена е нова редакция на чл.13, ал. 1 и ал. 2 от ЗИД на ЗУБ при съобразяване в цялост на получените бележки от всички организации. В случаите на трета сигурна държава кандидатите ще имат достъп до процедура – ускорено производство, с провеждане на лично интервю, като при наличие на основания по чл.8 или чл.9 от ЗУБ ще се провежда производство за предоставяне на международна закрила. Кандидатите ще се ползват от всички права на търсещи закрила лица – право да останат на територията на страната по време на производството, безплатно предоставяне на правна и процедурна информация по време на административното производство, безплатна правна помощ и представителство при обжалване и т.н. Гарантирана е възможността за обжалване на издадения индивидуален административен акт. На този етап, предвид опционалния характерна разпоредбите от Процедурната директива, в националното законодателство няма да се въвежда концепцията сигурна трета европейска държава. Също така, с отмяната на чл.13, ал.2 ще отпадне и

			концепцията първа страна на убежище. Тази концепция също има опционален характер съгласно европейското законодателство, но към момента действащият текст не намира приложение в практиката и поради тази причина се предлага отпадането му.
	Прекратяване на производството за международна закрила ВКБООН препоръчва следното изменение на § 6.: Член 15 се изменя така: „Член 15. (1) Производството за предоставяне на международна закрила се прекратява, когато чужденецът: 1. след надлежно поканване не се яви на интервю и в продължение на **един месец** не посочи обективни причини за неявяването си;	Приема се.	
	2. не може да бъде намерен на разрешения му адрес или на друг адрес, посочен от него, или промени адреса си, без да уведоми Държавна агенция за бежанците за това **и в срок от един месец не посочи обективни причини за това**;	Приема се с редакция.	Предложената т.2 съдържа две отделни хипотези и поради тази причина се предлага разделянето им в нови т.2 и 3. При съобразяване на бележките на всички НПО се предлага съответно допълване на текстовете. Предвид естеството на хипотезите и опита на административния орган от практиката, считаме за разумно производството да се прекратява, когато чужденецът два пъти не може да бъде намерен на адреса, а при промяна на адреса – срокът за изчакване от страна на административния орган да е 30 дни.
	4. оттегли молбата си **и не се откаже от оттеглянето ѝ в срок от един месец;**	Не се приема.	Чл. 27 от Процедурната директива не предвижда оттеглянето на молбата да се обвързва със срок за изчакване. Направеното предложение от страна на ВКБООН за прекратяване на производството за международна закрила в срок от един месец от оттеглянето на молбата е необосновано дълъг период. Административният орган има задължение да се произнесе по направеното искане от чужденеца, поради което едномесечно изчакване и бездействие от негова страна ще е

			неоснователно и неоправдано. В административното производство е залегнал принципът за бързина и процесуална икономия, регламентиран в чл. 11 от АПК - процесуалните действия се извършват в сроковете, определени от закона, за най-краткото време, необходимо според конкретните обстоятелства и целта на действието или на административния акт.
	6. **получи убежище от президента;**	Приема се.	
	7. след влизане в сила на решението по чл. 67в, чужденецът ще бъде прехвърлен в друга държава-членка на Европейския съюз ал. 1, т.1. **и това прехвърляне е вече осъществено**.	Предложен е текст относно правата на тази група лица в чл. 67в, ал.3 от ЗИД на ЗУБ.	В тази хипотеза е установено, че отговорна за разглеждане на молбата за закрила на чужденеца е друга държава-членка на ЕС. Поради тази причина производството на чужденеца в Република България следва да бъде прекратено. Същото подлежи и на съдебен контрол, който би бил невъзможен за осъществяване, ако решението се издава след прехвърлянето на чужденеца. В допълнение, първоначалният срок за осъществяване на прехвърлянето може от 6 месеца да бъде удължен до 12 (при задържане за изтърпяване на наказание лишаване от свобода), съответно 18 месеца (ако лицето е избягало) съгласно чл.29 от Регламент (ЕС) № 604/2013 на Европейския съвет и на парламента (Регламент Дъблин). Необосновано е чужденецът да продължава да се ползва от всички права на кандидат за закрила в Република България ~~за~~, особено при невъзможност за осъществяване на прехвърлянето по негова вина. Европейското законодателство също не регламентира изрично този въпрос. С цел да се гарантират основни материални условия на прием в този период, в чл.67в, ал.3 от ЗИД на ЗУБ се регламентират правата, които лицата ще имат до момента на прехвърляне в съответната държава-членка. Независимо от обстоятелството, че производството за предоставяне на международна закрила в тези

			хипотези ще се прекратява, чуждите граждани ще се ползват от право да останат на територията на страната, да се движат в рамките на определената им зона, ще имат право на подслон и храна, както на преводач или тълковник до момента на прехвърлянето им в компетентната държава-членка.
	(2) В случаите на ал. 1, т. **2-4**, при наличие на достатъчно доказателства за неоснователност на молбата, същата се разглежда по реда на чл. 75.“	Не се приема.	Предложеният текст на ал. 2 съответства на чл. 28, пар. 1 от Директива 2013/32/ЕС и в частност на предвидените в букви „а” и „б” на пар.1 хипотези.
	§ 42. Член 77 се изменя така: 4. Създават се нови ал. 5 и ал. 6: „(5) Производство, прекратено на основание чл. 15, ал. 1, т. 1-3, се счита за възобновено, ако чужденецът се яви в рамките на 9 месеца от прекратяването и пожелае молбата му за закрила да бъде разгледана. Производството може да бъде възобновено само веднъж. **Отказът за възобновяване на производството се мотивира.**	Не се приема.	Чл. 28 от Процедурната директива предвижда държавите-членки да гарантират, че чужденец, който се явява отново пред компетентния орган в срок до 9 месеца след като е било взето решение за прекратяване на производството, има право да поиска повторно отваряне на неговия случай. В периода, в който производството е било прекратено, чужденецът е бил лишен от правата на търсещо закрила лице, между които право на подслон, храна, оставане на територията на страната и др. При появата на чужденеца, в негов интерес е производството му да бъде възобновено възможно най-скоро, тъй като в хипотезата на прекратено производство същият не може да се ползва от правата на търсещо закрила лице. С цел да се гарантират правата на кандидатите, в тази хипотеза се предлага използването на „фикция“, а именно производството да се счита за възобновено по силата на закона. Фикцията се признава от законодателя с цел защита на правния интерес на правните субекти или разрешаването на даден правен въпрос. Този юридически факт се включва към позитивното право и служи за пораждане на необходимите правни последици. Използването на този правно-техническия способ е в съответствие с принципа за бързина и процесуална икономия, тъй като подготвянето,

			постановяването и връчването на индивидуален административен акт за възобновяване на производството изискват време и необосновано забавят настъпването на положителни правни последици за кандидата. Възобновяването в тези случаи ще настъпва по силата на самия закон. Не се очаква административният орган да предприема каквито и да било действия за фактическото възобновяване на производството, следователно няма как да се стигне до хипотеза на бездействие. Производството се възобновява по силата на закона, след като чужденецът се яви в рамките на 9 месеца от прекратяването и да изрази желание молбата му за закрила да бъде разгледана. Използването на фикция в случая е единствено и само в интерес на кандидатите с прекратено производство. В този смисъл считаме, че предложената правна норма урежда по-благоприятно правно положение в сравнение с разпоредбите на Процедурната директива – в тези случаи чужденците ще могат незабавно и по силата на закона да се ползват от правата на кандидати за закрила, като не се предвижда отказ от възобновяване на производството. В случай, че чужденец поиска възобновяване на прекратено производство, но това искане е направено след като са изминали 9 месеца от прекратяване на същото, лицето ще бъде регистрирано отново като кандидат за закрила. Административният орган е длъжен да осигури достъп до процедура в тези случаи на всеки чужденец, който заяви желание да му бъде предоставена международна закрила. Административният орган също така е задължен да се произнесе по всяка молба за международна

			закрила с индивидуален административен акт в определения от закона срок. В този смисъл, при неосигуряване на достъп до процедура, в случаите, в които производството не може да бъде възобновено по силата на закона поради изтичане на срока от 9 месеца, административният орган винаги може да бъде сезиран за бездействие по реда на АПК.
	(6) В случаите на обратно приемане по чл. 67е, ал.2, производството се счита за възобновено, когато чужденецът поиска разглеждането на молбата му да бъде довършено. Разглеждането на молбата се подновява от етапа, на който производството е било прекратено.“	Приема се.	
	§ 53. В чл. 41, т.4 от Закона за чужденците в Република България се изменя така: „4. по отношение на чужденеца има влязло в сила решение за отказ, прекратяване или отнемане на международна закрила или убежище или по отношение на когото производството по Закона за убежището и бежанците е прекратено с влязло в сила решение, освен ако прекратяването е постановено спрямо чужденец, който е поискал разглеждането на молбата му да бъде довършено в съответствие с член 77, ал. 5 или чл. 77, ал. 6 от Закона за убежището и бежанците.“	Приема се по принцип.	След консултации с компетентната дирекция в МВР е предложен нов текст на чл. 41, т. 4 от ЗЧРБ. Опасенията на ВКБООН са неоснователни, тъй като новата редакция на чл.41, т. 4 от ЗЧРБ, за разлика от действащия текст, съдържа две условия – прекратено производство и неизразено желание от страна на кандидата производството да продължи. Разпоредбата обхваща както прекратени производства по реда на ЗУБ, които могат да бъдат възобновени в срок от 9 месеца, така и случаите на обратно приемане по реда на Регламент (ЕС) 604/2013, в които чужденецът може да поиска възобновяване на производството. Обхватът на настоящата редакция е по-разширен в сравнение с действащия текст, като е предоставена възможност за по-широко тълкуване в полза на лицето. Поради тази причина не е необходимо изрично посочване на конкретните разпоредби от ЗУБ, за които се отнася разпоредбата от ЗЧРБ.

	ВКБООН препоръчва член 12, ал. 1, т. 3 да се измени така, че да отразява разпоредбата на Конвенцията от 1951 г.	Не се приема.	Разпоредбата на чл.12, ал.1, т.3 от ЗУБ е в пълно съответствие с чл. чл. 12, пар.3 от Процедурната директива и като държава-членка на ЕС Република България е задължена да въведе и прилага нормите на правото на ЕС. Следва да се отбележи, че 12, пар.3 от Директивата не е факултативна разпоредба и държавите-членки нямат възможност за самостоятелна преценка относно дали да я въведат в националното законодателство.
	Изключване от международна закрила ВКБООН препоръчва член 12, ал. 2, т. 2 да се измени така: „който е извършил сериозно престъпление от неполитическо естество преди допускането му на територията на България.“	Не се приема.	Чл. 12, ал.2, т.2 от ЗУБ е в пълно съответствие с текста на чл.17, пар.1, буква „б” от Квалификационната директива Следва да се отбележи, че при приемането на Квалификационната директива е взето предвид, че Женевската конвенция и Протоколът представляват крайъгълен камък на международноправния режим за закрила на бежанците, което е отразено в Съображение 4 от Преамбюла на Квалификационната директива.
	ВКБООН препоръчва измененията на ЗУБ да гарантират, че основанията за изключване не се смесват с изключението от принципа на забрана за връщане.	Приема се по принцип.	Република България спазва както международноправните норми, така и нормите на правото на ЕС в областта на международната закрила.
	ВКБООН препоръчва член 12, ал. 1, т. 4 да се измени така: „който попада в приложното поле на член 1D от Женевската конвенция относно закрилата или помощта от органи или агенции на Обединените нации, различни от Върховния комисар на ООН за бежанците. Когато такава закрила или помощ е преустановена на каквото и да е основание прекратена поради някаква причина, без да е уреден окончателно статутът на съответните лица в съответствие с относимите резолюции, приети от Общото събрание на Обединените нации, такива лица се ползват от предимствата на този закон.“	Приема се.	
	Прекратяване на международна закрила ВКБООН препоръчва следното изменение на § 7 във връзка с прекратяването на предоставена международна закрила:	Приема се с редакция.	При отчитане на становищата на ВКБООН и БХК в посока, че основанията по т.6 и т. 8 се препокриват, становището на БХК, че основанието по т.8 е

	§ 7. Член 17 се изменя така: „Член 17. (1) Предоставена международна закрила се прекратява, когато чужденецът: 1. не може повече да се отказва от ползването на закрилата на държавата му по произход, поради това че обстоятелствата, пораждащи опасенията от преследване, са отпаднали и промяната в тези обстоятелства е достатъчно значителна и не е от временен характер; 2. доброволно се възползва от закрилата на държавата си по произход; 3. след като веднъж е загубил своето гражданство, отново го е придобил или е получил ново гражданство в друга държава; 4. придобие българско гражданство; 5. доброволно се установи в държавата, в която е бил преследван; 6. **заяви, че** не желае повече да се ползва от предоставената му международна закрила; 7. получи убежище от президента; 8. почине. (2) Алинея 1, т. 1 не се прилага, когато чужденецът посочи убедителни причини, произтичащи от предишно преследване, за своя отказ да се ползва от закрилата на държавата му по произход.		формулирано по-прецизно, както и предвид обстоятелството че основанието по т.8 съответства на формулировката на чл.45, пар.5 от Процедурната директива, се предлага нова редакция на чл.17. В съответствие с новата редакция т.6 се оттегля като предложение, а т.8 остава, като точките се пренареждат.
	Отнемане на международна закрила ВКБООН препоръчва: § 7. Член 17 да се измени така: (3) Предоставен статут на бежанец се отнема, когато по отношение на чужденеца се установи наличието на основание по чл. 12, ал. 1, т. 1-5 или чл. 13, ал. 1, т. 6 и 7. (4) Предоставен хуманитарен статут се отнема, когато по отношение на чужденеца се установи наличието на основание по чл. 12, ал. 1, т. 1-5 или чл. 13, ал. 1, т. 6 и 7.	Не се приема.	Чл. 17, ал.3 и 4 от ЗУБ е в пълно съответствие с текста на чл.14, пар. 4, б. „а“ и „б“ от Квалификационната директива и като държава-членка на ЕС Република България е задължена да въведе и прилага нормите на правото на ЕС. Следва да се отбележи, че Квалификационната директива е приета с оглед на обстоятелството, че Женевската конвенция и Протоколът представляват крайъгълен камък на международноправния режим за закрила на бежанците (Съображение 4 от Преамбюла на Квалификационната директива).
	ВКБООН препоръчва също член 4 от ЗУБ да се промени така: 1. В ал. 4 се добавят думите „Когато не нарушава	Не се приема.	Принципът на забрана за връщане по смисъла на чл.4, ал.3 от ЗУБ е основополагащ при произнасяне по молби за международна закрила. Чл.4, ал.4

	задълженията на България за спазване на принципа на забрана за връщане в съответствие с международното законодателство“. 2. Създава се нова алинея 5 със следното съдържание: В случаите, когато се прилага ал. 4, лицето се ползва с правата, посочени в членове 3, 4, 13, 16, 20, 22, 25, 27, 29, 31 и 32 от Женевската конвенция или сходни на тези права, докато се намира на територията на Република България.		урежда изключение от този принцип, което е в съответствие както с изискванията на чл. 33 от Конвенцията от 1951 г., така и с изискванията на чл. 21 от Квалификационната директива. При прилагането на този принцип компетентните органи в Република България са длъжни да съобразяват Хартата на основните права на ЕС и практиката на Съда на Европейския съюз. Въпросът за съотносимостта на вътрешното и международното законодателство е изрично уреден в чл.5, ал.4 от Конституцията на Република България и в този смисъл не е необходимо да бъде изрично уреден във всеки един закон в зависимост от контекста. Предложената ал.5 пресъздава текста на чл.14, пар.6 от Квалификационната директива и предлага въвеждане на повече права от Конвенцията от 1951 г., от предвидените в този параграф. Ако бъде приет подобен текст в чл.4 от ЗУБ, това систематично няма да бъде в съответствие с чл.21 от Квалификационната директива относно закрила срещу връщането, който не предвижда подобни права от Женевската Конвенция. Правата от Женевската конвенция, към които реферира чл.14, пар.6 се отнасят до права, които лице в процедура по отнемане, прекратяване или отказ за подновяване на статут може да упражнява докато е в страната. Това са права като недопускането на дискриминация, свободата на вероизповедание, правото на достъп до съдилищата, равностойно на гражданите на съответната държава първоначално образование и т.н., които са предвидени в различни разпоредби на ЗУБ и други закони и от които лицето може безпрепятствено да се ползва. Отбелязваме също, че решенията, с които се отнема предоставена международна закрила, независимо дали основанието за отнемане е че лицето представлява заплаха за националната

			сигурност или друго, подлежат на съдебен контрол.
	ВКБООН препоръчва също така да се включи определение на термина „бежанец“ в Допълнителните разпоредби на ЗУБ.	Не се приема.	Определението на термина „бежанец“ се извежда от чл. 8 от ЗУБ, поради което считаме, че не е необходимо да се разписва изрична норма в Допълнителните разпоредби в ЗИД на ЗУБ. Направено е предложение в ЗИД на ЗУБ за въвеждане на понятието „статут на бежанец“ и „хуманитарен статут“, които до момента не са въведени.
	Непридружени деца ВКБООН препоръчва следното изменение на § 8 : § 8. Член 25 се изменя така: „Член 25. (1) На непридружен малолетен или непълнолетен чужденец, търсещ или получил международна закрила, който се намира на територията на Република България, се назначава незабавно представител на общинската администрация, определен от кмета на общината или от оправомощено от него длъжностно лице, който го представлява пред административните органи и във всички производства. ВКБООН препоръчва също в ЗУБ да се включи задължението за извършване на редовни оценки от съответните органи, включително по отношение на наличността на необходимите средства за представителство на непридруженото дете.	Приема се по принцип.	Направеното предложение е обсъдено, заедно с предложенията на Националното бюро за правна помощ, Български хелзинкски комитет и други. Приема се с редакция предложението на НБПП, препратено допълнително от Министерство на правосъдието. Предложен е нов текст на чл. 25 от ЗУБ.
	ВКБООН препоръчва да се прецизира конкретно какво включва осигуряването на условия в териториалните поделения на ДАБ, предвидено в § 9.	Приема се с редакция.	Отчетени са бележките на ВКБООН и БХК, като е предложена нова редакция на чл.25а.
	ВКБООН препоръчва в чл. 29, ал. 10, т. 2 да се добави уточнението, че местата за настаняване следва да предоставят подходящи условия за малолетни и непълнолетни, включително 24-часов надзор и грижа.	Не се приема.	„Специални условия“ обхващат всички необходими мерки за да бъде гарантиран най-добрия интерес на настанените деца.
	ВКБООН предлага следното изменение на § 20: § 20. Член 61 се изменя и допълва така: „(5) Експертизата по ал. 3 се извършва при пълно зачитане на човешкото достойнство, като се прилагат най-малко инвазивните начини на преглед.“	Не се приема.	Предложените промени в чл.61, ал.5 са в съответствие с разпоредбата на чл.25, пар.5 от Директива 2013/32/ЕС (Процедурна директива) и препоръките на Европейската комисия.

	ВКБООН препоръчва също така правителството да гарантира, че установяването на възрастта не се извършва рутинно и представлява обстойна и мултидисциплинарна оценка, извършвана от квалифицирани, обучени специалисти, и се вземат предвид доказателства от литература по въпроса. ВКБООН препоръчва правителството да въведе изискване за това интервюиращият да документира причините за съмненията относно заявената възраст и предприемането на оценката, както и възможност за отделно обжалване на резултатите от експертизата.		Директивата предвижда възможност държавите-членки да извършват медицински прегледи за установяване на възраст, като прегледите се извършват от квалифицирани медицински лица. Директивата не изисква изрично документиране на причините относно съмнението във възрастта – достатъчно е да има общи твърдения или други съответни признаци за съмнение във възрастта. Не се изисква и държавите-членки да предвидят отделна възможност за обжалване на резултатите.
	Кандидати със специални потребности ВКБООН препоръчва член 71, ал. 1 от ЗУБ да се измени така, че да се освободят от ускорената процедура лица със специални потребности.	Не се приема.	Освобождаването от ускорена процедура на лица със специални потребности е под условие в чл. 24 от Директива 2013/32/ЕС, а не е задължително. Във връзка с препоръките на Европейската комисия по отворените процедури за нарушение не са констатирани несъответствия при въвеждане в националното законодателство на чл. 24 от Директива 2013/32/ЕС по този въпрос. Препоръка е направена единствено във връзка с предложеното допълнение на чл.30а от ЗУБ.
	ВКБООН препоръчва правителството да въведе необходимите изменения, за да осигури системно и подходящо оценяване на наличието на специални приемателни и процедурни потребности при всеки кандидат, като в преписката на кандидата се отразява информация за такива потребности.	Приема се по принцип.	Предложена е нова редакция на чл.30а, при отчитане на бележките на ВКБООН и БХК.
	ВКБООН препоръчва в ЗУБ да се включи дефиниция на кандидат със специални процедурни потребности.	Не се приема.	Новата редакция на чл.30а от ЗИД на ЗУБ е предложена при отчитане на бележките на ВКБООН и БХК, така че да обхваща идентифициране и оценка както на специалните потребности на приемане на уязвимите лица, така и специалните процедурни потребности на кандидати, които поради конкретни обстоятелства разполагат с ограничена възможност да се ползват

			от правата си и да изпълняват задълженията си. Считаме, че използването на този подход предоставя възможност за по-широко тълкуване и обезпечава идентифицирането на нуждите на кандидатите за закрила.
	ВКБООН препоръчва проектозаконът да се измени така, че да се гарантира, че не се отнемат материалните условия на приемане по време на производството за предварително разглеждане по последваща молба, особено при уязвими кандидати.	Не се приема.	Процедурата по предварително разглеждане на последваща молба за международна закрила се състои от два етапа – допустимост и разглеждане по същество, в случай че бъде допусната до производство. До вземане на решение за допускане на последваща молба, лицето е със статус „чужденец“ и не е налице основание, въз основа, на което да се ползва от материални условия на прием, тъй като не е в производство по предоставяне на международна закрила. Държавите-членки имат право да ограничат или да отнемат възможността за ползване на материални условия на прием в определени хипотези, между които и подадена последваща молба (чл. 20 от Приемателната директива). По-отношение на уязвимите лица се предвижда същите да се ползват от по-благоприятни условия на прием от останалите кандидати, в случай, че последващата им молба бъде допусната до производство. Относно осигуряването на достъп до медицински грижи в случаите на ограничени или отнети възможности за ползване на материални условия на прием, Приемателната директива има предвид определени медицински грижи, като например оказване на спешна медицинска помощ. Здравната система на страната осигурява достъп до неотложна/спешна медицинска помощ, така че за чужденците няма пречка да се ползват от такава при необходимост.
	ВКБООН препоръчва изрична разпоредба, която да посочва, че материалните условия на приема осигуряват адекватен жизнен стандарт в съответствие с потребностите на уязвимите кандидати, който им гарантира издръжка и защитава тяхното физическо и	Приема се по принцип.	Предложена е нова редакция на чл.25а от ЗИД на ЗУБ, която предвижда задължение за осигуряване на необходимите условия на прием на малолетни и непълнолетни чужденци. Условия на прием по смисъла на чл.2. от Приемателната директива

	психично здраве.		означава съвкупността от мерките, взети от държавите-членки в полза на кандидатите и в съответствие с Директивата. Условия на приемане е по-широкото понятие, което включва и материални условия на приемане по смисъла на Приемателната директива.
	ВКБООН препоръчва чл. 75, ал. 2 на ЗУБ да се измени така, че да отразява конкретно изискването за отчитане уязвимостта и на специалните потребности при оценката на молбата за международна закрила.	Не се приема.	Съдържанието на действащата разпоредба на чл.75, ал.2 от ЗУБ включва задължение за административния орган да вземе предвид **всички относими** елементи, което включва и установяването на уязвимост и наличието на специални потребности. Новата редакция на чл. 30а също урежда този въпрос.
	Последващи молби - ВКБООН препоръчва: §54, §1., т. 5 да се измени така: „Последваща молба е молба за предоставяне на международна закрила в България, която чужденец подава, след като неговата международна закрила е била прекратена или отнета или производството за предоставяне на международна закрила е приключило с влязло в сила решение за отхвърляне на молбата.	Приема се.	
	Член 76б да се измени така: 1. Създава се нова алинея 2: (2) В случаите, когато не е проведено интервю, когато е постановено решение без да е проведено интервю, кандидатът има право на лично интервю при подадена повторна молба.	Не се приема.	Процедурата за допустимост на последващи молби има за цел да се установи дали чужденеца се позовава на някакви нови обстоятелства от съществено значение за личното му положение или относно държавата му по произход, които не са били установени по време на първото производство. Ако бъдат установени нови обстоятелства, при разглеждането по същество на последващата молба се провежда интервю, с цел изясняване на обстоятелствата. ЗУБ не предвижда случаи, в които да има постановен отказ в ускорено производство или отказ в производство по предоставяне на международна закрила, без да е проведено интервю с чужденеца.

			Изключение относно провеждането на интервю се допуска единствено когато ще бъде взето положително решение за предоставяне на международна закрила по чл. 8, ал. 9 и чл. 10 от ЗУБ, както и когато кандидатът за закрила не може да се грижи за своите работи поради слабоумие или душевна болест или поради обективни причини не може да даде устни или писмени изявления.
	Право на ефективна защита ВКБООН препоръчва: §46. Следните изменения в член 84: 2. Член 2 се изменя така: „(2) Решенията по чл. 51, ал. 2, чл. 70, ал. 1, чл. 76б, ал. 1, т. 2 и чл. 77, ал. 1 могат да се обжалват в **14**-дневен срок от връчването им пред административния съд по настоящия адрес от регистрационната карта на чужденеца. 3. Създават се нови алинеи 3, 4 и 5: „(3) Решенията по чл. 34, ал. 3, чл. 39а, ал. 2, чл. 75, ал. 1, т. 2 и 4 и чл. 82, ал. 2 могат да се обжалват в 14-дневен срок от връчването им пред административния съд по настоящ адрес от регистрационната карта на чужденеца. Решенията по чл. 78, ал. 6 могат да се обжалват в 14-дневен срок от връчването им пред административния съд по постоянен адрес на чужденеца. (4) Жалбата се подава чрез органа, издал решението и спира изпълнението му.	Не се приема.	Съгласно чл. 46, пар. 4 от Директива 2013/32/ЕС държавите-членки предвиждат разумни срокове за упражняване правото на ефективна защита. С оглед сроковете за произнасяне в административната и съдебната фаза считаме, че предвиденият 7-дневен срок е разумен и по никакъв начин не ограничава правото на ефективна защита, предвид практиката към настоящия момент. Следва да бъде отбелязано също, че съществува правна възможност за възстановяване срока на обжалване на индивидуалния административен акт, в случай, че кандидатът е бил възпрепятстван да упражни правото си на ефективна защита поради обективни причини.
	(5) При обжалване на решенията по чл.76б, ал.1, т. 2 **във връзка с втора или по-нататъшна последваща молба** съдът се произнася по искане на чужденеца или служебно относно правото на търсещия закрила да остане на територията на страната до произнасяне по жалбата.“	Не се приема.	При провеждане на процедурата по предварително разглеждане на последващи молби за закрила чужденците не се ползват от правото да останат на територията на страната по закон. С предложеното изменение, независимо дали става въпрос за първа, втора или поредна последваща молба, когато чужденецът е обжалвал решението, с което същата не е допусната производство, по негово искане или служебно съдът ще се произнесе и относно правото му да остане на територията на страната до произнасяне по жалбата. Тази допълнителна

			правна гаранция има за цел да адресира препоръка на Европейската комисия по чл. 46, пар.6 от Директива 2013/32/ЕС във връзка с процедура за нарушение № 2015/0363. Предложеният текст е в съответствие с Директивата, която не предвижда изрична различна уредба относно първите последващи молби.
	ВКБООН препоръчва също така да се въведат изменения в ЗУБ, с които да се предвиди възможност за подаване на жалба в срок от 14 дни с автоматично спиращо действие срещу решения по член 13, ал. 2 от ЗУБ, когато производството не е образувано или е прекратено като недопустимо, както и в случаите на отказ да се възобнови производство, след като е било прекратено по член 77, ал. 5.	Не се приема.	Направена е нова редакция на чл.13, ал. 2 от ЗИД на ЗУБ при съобразяване в цялост на получените бележки от всички организации. Разпоредбата на чл.77, ал.5 е обсъдена по-горе.
	Информация за страната на произход ВКБООН препоръчва в проектозакона да се включи конкретна разпоредба, която да въвежда изискването по член 10, параграф 3 б) от ПД.	Приема се.	
	Правна помощ ВКБООН препоръчва да се направят изменения в ЗУБ, с които да се осигури възможност кандидатът да получи безплатно правна помощ и представителство на всички етапи на производството за международна закрила в съответствие със Закона за правната помощ.	Не се приема.	Националното законодателство е в пълно съответствие с Директива 2013/32/ЕС. Предоставянето на безплатна процедурна и правна информация е уредено в Закона за убежището и бежанците, а предоставянето на безплатна правна помощ е уредено в Закона за правната помощ (промени от 2013 г.).
	Задържане на кандидати за международна закрила ВКБООН препоръчва член 44 от ЗЧРБ да се измени така: 1. Ал. (1) се изменя така: Настаняването на чужденец се прекратява при регистрирането му като кандидат, който е подал молба за международна закрила по член 61, ал. 2 от ЗУБ.	Не се приема.	Промяна в тази насока следва да се извърши при пълен и подробен анализ на всички разпоредби в ЗЧРБ, свързани с налагането на принудителните административни мерки.
	2. Настоящата ал. 1 става ал. 2. ВКБООН препоръчва правителството да осигури съответствие на основанията в ЗУБ с изчерпателния списък в член 8, параграф 3 от Приемателната директива.	Не се приема.	Основанията по чл.45б от ЗУБ за настаняване на кандидати за закрила в център от затворен тип са в съответствие с разпоредбите в чл. 8, пар. 3 от Директива 2013/33/ЕС. Чл.45б, ал.1, т.2 от ЗУБ предвижда, че кандидат за закрила може да бъде настанен в център от затворен тип за установяване на фактите и обстоятелствата по молбата за

			закрила, когато има опасност чужденецът да се укрие. Съгласно чл.29, ал.1, т.2 от ЗУБ чужденец в производство по предоставяне на закрила има право да се движи в рамките на определената за него зона на територията на страната, като зоните са определени взависимост от регистрационно-приемателния център, в който чужденецът е настанен. Чл.30, ал.1, т.11 от ЗУБ задължава чужденците да не напускат определената им зона по време на производството за закрила. В случай, че чужденецът бъде установен от органите на МВР извън зоната му на движение, на същия съгласно чл.95а, ал.1 от ЗУБ се съставя констативен протокол за извършеното нарушение. При повторно нарушаване на задължението на чужденеца да се движи в рамките на определената му зона, на същия отново се изготвя констативен протокол от органите на МВР и в този случай чл.95а, ал.2 от ЗУБ предвижда чужденецът да се настанява в център или помещение от затворен тип до приключване на производството. Основанието за настаняване на лицето помещение от затворен тип е основанието по чл.45б, ал.1, т.2 от ЗУБ, а съставените констативни протоколи на чужденеца от органите на МВР и установеното повторно нерегламентирано напускане на определената за движение зона са достатъчно доказателство, че в тези случаи е налице опасност чужденецът да се укрие и да не бъде на разположение на административния орган, така че последният да не може да осъществи предвидените в закона производствени действия за установяване на всички факти и обстоятелства по молбата за закрила.
2. БХК	**<u>По предложената нова ал. 3 в чл.3:</u>** Предложението се подкрепя с препоръка за смислова редакция на текста, както следва: „(3) Ал. 2 се отнася и до организация, която	Приема се.	

	действа на територията на страната от името на Върховния комисар на Организацията на обединените нации в съответствие със сключено споразумение с Република България.“		
	По предложеното изменение на чл.12, ал.5: Предложението не се подкрепя. В сега действащата редакция на текста точно се възпроизвежда нормата на изключващата клауза на чл.1Е от Женевската конвенция за статута на бежанците. Внесеното предложение се основава на чл.12, ал.1, б.“б“ от Квалификационната директива (2011/95/ЕС). Директивите определят минималните общи правни стандарти, като обаче изрично се подчертава, че държавите-членки следва да могат да въвеждат или поддържат по-благоприятни условия. В тази връзка не е налице конкретна причина за предлаганото отстъпление от въведения и прилаган от 1994г. насам правен стандарт на чл.1Е от Женевската конвенция, още повече, че общностното право на ЕС сочи тези стандарти като водещи в режима за закрила на бежанците.	Приема се.	Предложението за променя в чл.12, ал. 1, т.5 от ЗУБ се оттегля.
	По предложените изменения на чл.13: Предложенията се подкрепят доколкото въвеждат нови стандарти за преценка, които не съществуват в настоящото национално законодателство, уредени и в съответствие с минималните общи стандарти по чл.39 от Процедурната директива (2013/32/ЕС). Препоръчва се обаче въвеждането на текста на директивата в пълнота като в новата ал.5 се допълни, че кандидатът се информира и за правото му да оспори прилагането на понятието „трета сигурна европейска страна“ на основание, че страната не е сигурна при неговите конкретни обстоятелства (чл.39, ал.3 Процедурна директива), както и да се допълни разпоредбата на чл.98 от ЗУБ.	Не се приема.	Предвид диспозитивния характер на чл.39 от Директива 2013/32/ЕС и при отчитане коментарите на другите организации концепцията „сигурна трета европейска страна“ няма да бъде въведена в ЗУБ.

	По предложената отмяна на чл.14 и нова редакция на чл.15: Предложенията се подкрепят с оглед постигане на целената процесуална икономия. Доколкото обаче на досегашните основания за спиране по действащия чл.14 ще може производството да бъде директно прекратявано съгласно новата редакция на чл.15, с оглед на настъпващите по-неблагоприятни правни последици, които ще се свързват с тези основания се препоръчва същите да се предредактират в посока по-прецизното установяване на трайната незаинтересованост или отсъствие на кандидата, както следва: „Чл. 15. (1) Производството за предоставяне на международна закрила се прекратява, когато чужденецът: 1. след надлежна покана не се яви на интервю в продължение на 30 календарни дни или се яви, но не посочи обективни причини за неявяването си;	Приема се с редакция.	Направеното предложение е обсъдено, заедно с предложенията на Върховния комисар на ООН за бежанците, Център за правна помощ – Глас в България и Фондация за достъп до права – ФАР.
	2. три или повече пъти не може да бъде намерен на разрешения му адрес или на друг адрес, посочен от него, или промени адреса си без да уведоми за това обстоятелство Държавната агенция за бежанците;	Приема се с редакция.	Предложената т.2 съдържа две отделни хипотези и поради тази причина се предлага разделянето им в нови т.2 и 3. При съобразяване бележките на БХК, ВКБООН, Център за правна помощ – Глас в България и Фондация за достъп до права – ФАР се предлага съответно допълване на текстовете. Предвид естеството на хипотезите и опита на административния орган от практиката, считаме за разумно производството да се прекратява, когато чужденецът два пъти не може да бъде намерен на адреса, а при промяна на адреса – срокът за изчакване от страна на административния орган да е 30 дни.

	3. три или повече пъти отказва да съдейства на длъжностните лица от Държавната агенция за бежанците след надлежна покана за изясняване на обстоятелствата, свързани с неговата молба;	Приема се.	
	4. оттегли молбата си и не се откаже от оттеглянето й в продължение на 10 работни дни; […] “	Не се приема.	Чл. 27 от Процедурната директива не предвижда оттеглянето на молбата да се обвързва със срок за изчакване. Административният орган има задължение да се произнесе по направеното искане от чужденеца, поради което необосновано и неприемливо е да се изчаква и бездейства в хипотеза на оттеглена молба за закрила. В административното производство е залегнал принципът за бързина и процесуална икономия, регламентиран в чл. 11 от АПК - процесуалните действия се извършват в сроковете, определени от закона, за най-краткото време, необходимо според конкретните обстоятелства и целта на действието или на административния акт.
	Точка 5 от ал.1 на чл.15 *не се подкрепя* като основание за прекратяване на производството. Както е подчертавано в редица наши коментари по предходни законопроекти, институт на „производство“ по молба за убежище пред президента на републиката не съществува в правен смисъл и в правния мир съобразно избраната конституционна уредба на Република България и уреденото от нея разделение на властите и функциите между конституираните от основния закон органи. Следователно, производството пред ДАБ не може да бъде прекратено поради по отношение на кандидат, който „*очаква произнасяне по молба за убежище*“ от президента, тъй като такова произнасяне може никога да не настъпи, доколкото президентът няма задължение да се произнесе – за разлика от административните органи.	Приема се.	Ще остане действащата разпоредба „получи убежище от президента”.
	Точка 7 от ал. 1 на чл.15 също не следва да се приема, или ако бъде приета следва да се прередактира. Текстът в предложената редакция позволява прекратяване на	Не се приема.	Предложеният текст в ЗИД на ЗУБ предвижда прекратяване на производството едва след влизане в сила на решението за прехвърляне на чужденец в

	производството в България преди актът, въз основа на който ще се осъществи прехвърляне в друга държава-членка на ЕС още не е влязъл в сила. Това правило създава юридически парадокс, доколкото в резултат на упражнено право на обжалване на решението по чл.67в, ал.1, каквото е допустимо съгласно чл.84, ал.1 от закона, съдът би могъл да го отмени. Следователно, докато е налице висящност на дадено производство преди изтичане на срока за обжалване на един акт, издаден от ДАБ, същото производство пред ДАБ не може да бъде прекратявано с друг, последващ акт на ДАБ – *аргумент по чл. 27, ал. 2, т. 2 от Административнопроцесуалния кодекс.*		друга държава-членка на ЕС.
	<u>По предложеното изменение на чл. 17:</u> Предложението се подкрепя. С предложените систематични изменения, от чл.14 до чл.17 включително, в националния закон се въвежда яснота, логическа последователност и точна отлика в основанията за прекратяване на производството и прекратяване и отнемане на статут. Същото е предпоставка за правилен и коректен прочит на закона от административния орган и установяване на непротиворечива практика по неговото прилагане. Възражение се прави единствено по отношение на разпоредбата на т.6 от ал.1 на чл.17, а именно: „ Чл. 17. Предоставена международна закрила се прекратява, когато чужденецът: […] 6. не желае повече да се ползва от предоставената му международна закрила; “ Това основание освен че страда от неяснота на съдържанието и способите за установяването му, също така дублира далеч по-прецизно формулираното основание в т.8 от ал.1 на същия член 17 по-натам, което предпоставя изрично волеизявление за отказ от	Приема се с редакция.	Предвид обстоятелството, че основанието по т.8 съответства на формулировката на чл.45, пар.5 от Процедурната директива, се предлага нова редакция на чл.17. В съответствие с новата редакция т.6 се оттегля като предложение, а т.8 остава, като точките се пренареждат.

	признаване като лице с предоставена международна закрила в Република България. Както е посочвано в коментари към предходни законопроекти, ако предложеното допълнение по т.6 от ал.1 на чл.17 цели да легитимира настоящата практика на ДАБ по прекратяване на предоставени статути поради непродължаване на срок на личен български документ или поради липсата на данни за първоначално издаден такъв, следва да посочим, че разширяването закона в тази му част по силата на член 5, ал.4 от Конституцията ще се субсумира в пряко противоречие с изричните норми на международното (чл.1С от Женевската конвенция) и европейското (чл.12 и 14 от Квалификационната директива) бежанско право.		
	<u>По предложеното изменение на чл. 25 от ЗУБ</u> Подкрепяме предложението за заличаване на досегашната уредба на ал.2 от чл.25, във връзка с §1, т.4 (нова 6) от Допълнителните разпоредби на закона. Тези разпоредби от една страна позволяваха да се счита за придружено онова дете, което е придружавано от лице, което отговаря за него по силата на обичая, а от друга страна - такива лица да бъдат назначавани за техни представители в производствата по международна закрила без гаранции за установен най-добър интерес на детето, наличие на нужните познания за представителство или против евентуален конфликт на интереси. Предложението за изменение на чл.25 обаче като цяло запазва досегашния режим на представителство на непридружените деца от представител на общинската администрация, при това – като заличава сега действащите изрично вменени правомощия (задължения) във връзка с упражняването на това	Приема се с редакция.	Направеното предложение е обсъдено, заедно с предложенията на Националното бюро за правна помощ, Върховния комисар на ООН за бежанците и други. Приема се предложението на НБПП, препратено допълнително от Министерство на правосъдието със следната редакция: В ал.5 думата „особен“ следва да отпадне предвид дефиницията за „особен представител“ и реда за неговото назначаване. Ал.8 следва да отпадне, тъй като уредените в нея задължения на представителя са смислово идентични с текста на ал. 3, т. 3. Ал.9 следва да отпадне поради промяна на органа, който се предлага да осъществява представителството.

	представителство и защита на правните интереси на децата. Макар да подкрепяме напълно предложените допълнителни гаранции по новите ал. 2, 3 и 5 от законопроекта за информиране на детето считаме, че като цяло уредбата в този си вид не е в състояние да отговори на стандартите на общностното право относно мерките по отношение на непридружените ненавършили пълнолетие лица, и по-специално на чл.24, ал.1 и 4 от Приемателната директива (2013/33/ЕС) досежно изискването за експертни знания и умения на правния представител, както и за индивидуален подход и грижа. Предлага се редакция на чл.25, както следва: „Чл. 25. (1) Непридружен малолетен или непълнолетен чужденец, търсещ или получил международна закрила, който се намира на територията на Република България, се представлява в производството по този закон от адвокат, вписан в регистъра за правна помощ на Националното бюро за правна помощ, определен от председателя на бюрото или от оправомощено от него длъжностно лице. (2) Представителят трябва да притежава необходимите познания, за да може в съответствие с принципа за висшия интерес на детето да подпомага непридружения малолетен или непълнолетен чужденец да се възползва от правата си и да изпълнява задълженията си, предвидени в този закон. Представителят не може да бъде лице, чиито интереси са в конфликт или биха могли евентуално да бъдат в конфликт с интересите на непридружения малолетен или непълнолетен чужденец.		

	(3) Представителят на малолетния или непълнолетния чужденец, търсещ или получил международна закрила, до навършване пълнолетие на лицето има следните правомощия в производствата по този закон: 1. да се грижи за правните му интереси в производствата по предоставяне на международна закрила до тяхното приключване с влязло в сила решение; 2. да го представлява пред всички административни органи, в т. ч. социални, здравни, образователни и други институции в Република България, с оглед защита на най-добрия интерес на детето; 3. да изпълнява ролята на процесуален представител във всички производства пред административните и съдебните органи. (4) Правомощията по ал.3 се прекратяват по отношение на непридружен малолетен или непълнолетен чужденец, получил закрила, който се събере на територията на Република България с родител, настойник или попечител или който е получил друга заместваща грижа или за него е възникнало настойничество или попечителство по право по реда на Семейния кодекс. (5) Непридруженият малолетен или непълнолетен чужденец се информира незабавно за назначения му особен представител по ал. 1. Определеният представител се сменя само при необходимост. (6) Представителят информира непридружения малолетен или непълнолетен чужденец за предстоящата процедура по молбата за международна закрила, както и за неговите права и задължения, за смисъла и евентуалните последствия от личното интервю и при		

	необходимост как да се подготви. (7) Представителят присъства при провеждане на интервюто с непридружения малолетен или непълнолетен чужденец, на което има възможност да задава въпроси, допуснати от интервюиращия орган и да излага съображения, свързани с молбата за закрила и с провежданото административно производство. (8) Представителят на непридружения малолетен или непълнолетен чужденец предприема действия по обжалване на актовете и действията на административните или съдебните органи, които засягат правата или законните интереси на представляваното лице в съответствие с принципа за най-добрия интерес на детето и при зачитане на неговото мнение. (9) Осъществяването на представителството на непридружените малолетни и непълнолетни чужденци по ал.1 може да се изпълнява в сътрудничество с неправителствени организации.“		
	По предложението за създаване на нов чл. 25а: Предложението се подкрепя по принцип. В редакцията на ал.2 от предложения чл.25а следва да се уточни за кои условия Държавната агенция за бежанците поема задължение да осигури, тоест, дали това са условия за работата на ДАЗД в териториалните й поделения или са условия, релевантни към настаняването на непридружените деца.	Приема се.	Предложението е прието, като са отчетени и бележките на ВКБООН.
	По предложението за изменения на чл. 32: Предложението не се подкрепя по отношение на въвежданата нова ал.1, доколкото не е налице никаква правна или практическа необходимост от тази разпоредба. Чл.32, ал.1 от закона ясно определя правния	Не се приема.	Текстът прецизира правната регламентация във връзка с пребиваването на лица с предоставена международна закрила на територията на страната. Чл. 24 от Директива 2011/95/ЕС (Квалификационна директива) указва, че държавите-членки следва да издават на лицата с предоставена международна закрила разрешение за пребиваване със определен

	статус на чужденците с признат статут на бежанец като го приравнява по права с този на българските граждани с изрично и лимитативно посочени изключения. Чл.32, ал.2 от закона приравнява правата на чужденците с предоставен хуманитарен статут с тези на чужденците с предоставено постоянно пребиваване. Съгласно чл.27, ал.1 от Конституцията чужденците, които пребивават в страната на законно основание, не могат да бъдат изгонвани от нея или предавани на друга държава против тяхната воля освен при условията и по реда, определени със закон, а съгласно чл. 35, ал.1 от нея всеки има право свободно да избира своето местожителство, да се придвижва по територията на страната и да напуска нейните предели. Доколкото чл.32 от ЗУБ не предвижда ограничения в правото на придвижване и пребиваване за признатите бежанци или за чужденците с хуманитарен статут, се явява безспорно, че на основание определения им в специалния закон правен статус те разполагат ex lege по силата на същия този закон с правото на пребиваване. Въвеждането на тази нова норма би моглоединствено да създаде законодателен повод за органите на дирекция „Миграция“ на МВР да считат, че имат право да издават разрешения за пребиваване на чужденците с предоставен статут на бежанец или хуманитарен статут. Същото би било в разрез с правилата за бързина и процесуална икономия по чл.11 от АПК, тъй като би наложило напълно излишното провеждане на едно допълнително и изцяло формално административно производство. Ненужността и формалността се обуславят от обстоятелството, че органите на дирекция „Миграция“ както de jure, така и de facto не разполагат с възможност за преценка дали да разрешат или да откажат пребиваване на чужденец, който има статут на		срок на валидност. Българското законодателство не предвижда на получилите международна закрила лица да се издават изрично разрешения за пребиваване. На същите се издават документи за самоличност, които освен че удостоверяват самоличността на чужденците, всъщност и легализират престоя на тези чужденци на територията на страната. Предложеният текст няма за цел да се вменяват допълнителни задължения на органите на дирекция „Миграция“ на МВР, а просто да се регламентира правото на пребиваване на получилите закрила лица на територията на страната, тъй като не им се издават изрични документи по смисъла на цитираната разпоредба от Директивата.

	международна закрила за територията на Република България, предоставена от председателя на ДАБ.		
	По предложението за изменения на чл. 35: Не се възразява по предложените изменения по принцип. Задължението за подаване на заявление в срок до 30 дни за издаване на български документ за самоличност от момента на настъпването на юридическия факт, от който възниква правото да се получи такъв документ, съществува в Закона за българските лични документи както по отношение на българските граждани, така и по отношение на чужденците – аргумент по чл.29, ал.1 и чл.55, ал.2 от закона. Понастоящем обаче липсват както правни, така и практически гаранции и уредба за осигуряването в този срок на постоянен адрес за лицата, получили закрила. При това положение чужденците с предоставена закрила изпадат в патова ситуация, тъй като е правно невъзможно да се сключи договор за наем на жилище без валиден документ за самоличност, но е също така е и правно невъзможно да се издаде първоначален документ за самоличност без вписване в регистъра на населението, за което се изисква постоянен адрес – *аргумент по чл.4, ал.2 от Закона за гражданската регистрация.* Това предпоставя настоящата ситуация, в която масово се прилага порочната практика за „закупуване“ на фалшиви адреси с цел да може да се пристъпи към регистрация по ГРАО и издаване на документи за самоличност. Тази практика, освен незаконосъобразна, лишава държавата от възможност за реален административен контрол, доколкото в регистрите за населението не се вписват действителни данни за местоживеенето на конкретните чужденци.	Не се приема.	По принцип подкрепяме направеното предложение, тъй като отдавна съществуват практически трудности от една страна във връзка със вписването в регистъра на населението, а от друга – с намирането на квартири. Направеното предложение обаче също не е решение на този проблем. Практиката показва, че в повечето случаи, когато се снабдят с български лични документи, получилите международна закрила чужденци използват издадените им документи, за да напуснат страната. Считаме, че облекчаването на режима за снабдяване с български лични документи е възможно да доведе до насърчаване на вторичните движения, като има значителен риск задължението за вписване по постоянен адрес в срок до 30 дни от получаването на документите да не се спазва В тази ситуация също ще бъде невъзможно да се осъществи контрол и съответно да се постигне желания ефект на практика. Целта на предложения със ЗИД на ЗУБ текст е да се повиши и гарантира информираността на получилите закрила лица относно техните задължения, свързани с пребиваването им на територията на страната.

	Поради това горната разпоредба се подкрепя само в случай, че с преходните и заключителни разпоредби на законопроекта се въведат изменения в Закона за гражданската регистрация, които да допуснат регистрация в регистъра на населението по настоящ адрес за чужденците с предоставена международна закрила и задължение да посочат постоянен адрес в срок до 30 дни след издаването на документа за самоличност. В тази връзка предлагаме следната преходна разпоредба: „§... В чл.4, ал.2 от Закона за гражданската регистрация се прави следното изменение: „(2) Вписването в регистъра на населението се извършва в общините по постоянния адрес на физическите лица, освен за чужденците с предоставена международна закрила, които се вписват по настоящ адрес със задължението да посочат постоянен адрес в срок до 30 дни от получаването на български документ за самоличност.“ В чл.61, т.5 от Закона за българските лични документи се прави следното допълнение: „5. постоянен или настоящ адрес;“		
	<u>По предложението за изменения на чл. 42</u>: Предложението не се подкрепя поради несъстоятелност на разпоредбата. Картите на бежанец и на чужденец с предоставен хуманитарен статут, както впрочем и всички останали български документи за самоличност, представляват удостоверителни документи. Те не създават никакви	Приема се с редакция.	След неформални консултации с компетентните дирекции на МВР е предложен нов текст на чл. 42, ал. 1 и 2 от ЗУБ Текстът прецизира правната регламентация във връзка с пребиваването на лица с предоставена международна закрила, в съответствие с чл. 24 от Директива 2011/95/ЕС, който указва, че държавите-членки следва да издават на лицата с предоставена международна закрила разрешение за

	права, а единствено удостоверяват вече възникнали такива права, наред с останалите съдържащи се в тях лични данни – *аргумент по чл.3, ал.1 от Закона за българските лични документи.* Правото да се пребивава на територията на България произтича от акта на председателя на Държавната агенция за бежанците, с който се признава статут на бежанец или предоставя хуманитарен статут. Липсата или наличието на документ за самоличност не отменя, нито прекратява това право, тъй като законодателството в областта на убежището и международната закрила не уреждат такава изключваща или прекратителна клауза. Валидността или изтичането на срока на валидност на удостоверителен документ за самоличност не може да съставлява основание за прекратяване на предоставен статут на международна закрила поради противоречие с разпоредбите на чл.1С от Женевската конвенция и чл.11 от Квалификационата директива 2011/95/ЕС.		пребиваване. Документите, с които получилите международна закрила лица удостоверяват своята самоличност и легитимират престоя си на територията на страната са именно посочените в чл. 42, ал.1 и ал.2 документи.
	<u>По предложението за изменение на чл. 52</u>: Предложението в частта „и други длъжностни лица“ противоречи на чл.17, ал.2 от Административнопроцесуалния кодекс и чл.13, ал. 2 от Закона за администрацията. Председателят, а не на Държавната агенция за бежанците, е едноличният административен орган, който има правомощието да предоставя международна закрила – *аргумент по чл.2, ал.3 от Закона за убежището и бежанците*. Съгласно чл.17, ал.2 от АПК едноличните административни органи действат лично или се представляват от овластени от тях заместници. Следователно, председателят на ДАБ може да овластява чрез възлагане	Приема се.	

	по делегация описаните в нормата правомощия единствено на своите заместници, каквато е и тяхната основна функция по дефиниция, но не и на други длъжностни лица от администрацията на агенцията.		
	По предложението за изменения на чл. 53: Предложението се подкрепя, с изключение на предложеното заличаване на т.3. Издаването на заместващи удостоверителни документи е уредено в чл.30, ал.1, т.3 от закона и заличаването на това правомощие от номенклатурата на чл.53 се явява в противоречие със системността на законовата уредба.	Не се приема.	Чл. 30, ал. 1, т. 3 от ЗУБ урежда установяване на самоличност, а не издаване на удостоверителни документи. Възможността за издаване на такива документи остава гарантирана в чл. 54, ал.2 от ЗУБ.
	По предложението за изменения на чл. 63а: Предложението се подкрепя с изключение на второто изречение на ал.11, а именно: „Отсъствието на адвокат не е пречка за провеждането на интервю.“ Правото на лицата да се явяват в държавните учреждения с адвокат е закрепено в чл.56 от Конституцията. Отсъствието на упълномощен или назначен адвокат е абсолютна предпоставка за отлагане на съответното процесуално действие за друга дата, каквато е и изричната процесуална уредба (чл.18 АПК вр. чл.142, ал.2 вр. чл.32, т.1 ГПК) и константната практика на съдилищата. В тази връзка предлагаме редакция на текста, както следва: „(11) По време на интервюто *могат* да присъстват законният представител и/или адвокат, с право да излагат съображения в края на интервюто. Отсъствието на упълномощен или назначен адвокат е пречка за провеждането на лично интервю.	Не се приема.	Участието на адвокат в административното производство не е задължително и отсъствието на такъв не следва да е пречка за провеждане на производствените действия. Съществуват достатъчно правни гаранции за участието на упълномощен или назначен адвокат в административното производство. В този смисъл е и разпоредбата на чл. 23, пар.4 от Директива 2013/32/ЕС, която също предвижда, че отсъствието на правен или друг съветник не е пречка за провеждане на лично интервю с кандидата от компетентния орган. Текстът съответства на Конституцията на Република България, тъй като изрично предвижда, че по време на интервюто може да присъства адвокат. Неорганизирането на защита чрез ангажиране на адвокат обаче не може да е пречка за провеждане на интервюто.

	По предложението за изменения на чл. 77: Предложението се подкрепя като се препоръчва хипотезите на текста да се преуредят в поредна номерация от алинеи от 1 до 3.	Не се приема.	Законопроектът е изготвен при съобразяване с изискванията за правна техника.
	По предложението за изменение на чл. 78: Създаваната нова ал.3 следва да бъде уредена като ал.1 доколкото сегашните алинеи 1 и 2 се заличават, както и да се преуреди съответно номерацията на останалите алинеи.	Не се приема.	Законопроектът е изготвен при съобразяване с изискванията за правна техника.
	По предложения текст на новата ал.3 на чл.78 следва да се отбележи, че замяната на термина „образуване“ със „започване“ не води до отмяна на необходимостта от обективиране на волята на административния орган в писмен вид - като форма на доказване, а не като форма на действителност. Замяната на термините не изменя обстоятелството, че е налице производство, дори когато е такова, започнато по инициатива на административния орган съгласно хипотезата на чл.24, ал.1 АПК. Във всички случаи следва да е налице волеизявление на органа (председател, интервюиращ орган, решаващ орган), за да бъде производството надлежно администрирано. В противен случай не може да се установи началният му момент, но по-съществено – не е възможна преценка за необходимостта от това производство и данните, въз основа на които се прави. Това предпоставя почти сигурна отмяна при съдебен контрол заради невъзможността на съда да провери законосъобразността на направената преценка за необходимост от започване на производството, ако тя не е надлежно обективирана в писмен вид. Органът, който взема решение за започване или образуване на производство, също следва да бъде уточнен, тъй като председателят, а не Държавната	Не се приема.	В контекста на чл.21 от АПК индивидуални административни актове са актове, с които се създават права или задължения или непосредствено се засягат права, свободи или законни интереси на отделни граждани или организации, както и отказът да се издаде такъв акт. Според правната доктрина пряко засягане, създаване или отнемане на права съществува, когато със самия административен акт се отнемат, изменят, ограничават, създават права или задължения на лица, без да е необходимо за това да се издава някакъв последващ административен акт. В конкретния случай не е налице подобна хипотеза, защото в случая има последващ административен акт, с който се осъществява прякото въздействие върху права. Разпоредбата на чл.78 изрично регламентира компетентния орган, който следва да се произнесе с краен индивидуален административен акт. Започването на административното производство ще бъде обективирано в писмен вид, но не е задължително това да става с индивидуален административен акт, както е в сега действащата разпоредба на чл. 78 от ЗУБ. Законосъобразността на действията на административния орган, а именно дали актът е издаден от компетентен орган, спазена ли е установената форма, има ли съществено нарушение на

	агенция за бежанците, се явява едноличният компетентен орган с правото да взема решения в производството по международна закрила по дефиниция – *аргумент по чл. 17, ал. 2 от АПК във вр. с чл. 2, ал. 3 ЗУБ.* Поради това, за да възникне изначална компетентност (а не възлагане по делегация) за друго длъжностно лице за вземането на решение по материалното право, тя следва изрично да се уреди в норма на закона. Така, например, е уредена компетентността на интервюиращия орган като служител в администрацията за вземане на решения за произнасяне по допустимостта на последваща молба по чл.70, ал.1.		административнопроизводствените правила, актът съответства ли на материалноправните разпоредби и на целта на закона, ще се преценява от съда при обжалване на издадения краен индивидуален административен акт. В АПК е дадена общата уредба по чия инициатива започва производството, а в чл. 25 са уредени хипотезите коя е датата на която се приема, че е започнало производството. Започването на производството се съдържа и в принципа за служебното начало по чл. 9 от АПК.
	Към законопроекта БХК предлага и следните изменения и допълнения: § […]. В чл. 23, ал.2 се правят следните изменения и допълнения: „Чл. 23. (2) Държавата осигурява условия за получаване на правна помощ на чужденците, търсещи международна закрила в Република България.“	Приема се.	
	§ […]. В чл. 29 се правят следните изменения и допълнения: 1. В ал. 4 се правят следните изменения: „(4) Чужденецът се настанява в транзитен, регистрационно-приемателен център или на друго място за подслон от Държавната агенция за бежанците след преценка на здравословното състояние, семейното и материалното положение на чужденеца при условия и по ред, определени от председателя на Държавната агенция	Не се приема.	Предложението касае обединяване на част от текста на действащата ал. 5 с действащата ал.4 и преместване на част от текста на действащата ал.4 в ал.5. По отношение на второто изречение в предложената ал.5, което е нов текст, следва да се отбележи, че изменение в тази връзка е предвидено в новата редакция на чл.30а.

	за бежанците. Чужденецът се подлага на медицински преглед и изследвания и остава под карантина, докато станат известни резултатите. Медицинският преглед се осъществява в здравни кабинети към териториалните поделения. Дейността на здравните кабинети може да се осъществява от лекар, медицинска сестра или фелдшер.“ 2. Ал. 5 се изменя и допълва така: „(5) При медицинския преглед се установява дали чужденецът, търсещ международна закрила, принадлежи към уязвима група и дали има специални потребности, ако това не е сторено при регистрацията по чл.61, ал.2. Констатацията за принадлежност към уязвима група или специални потребности се отразява в приложение към регистрационния лист.“		
	3. Ал. 10, т.2 се допълва така: „2. други места за настаняване със специални условия за малолетни и непълнолетни лица при осигуряване на 24-часов надзор.“	Не се приема.	Понятието за „специални условия“ обхваща всички необходими мерки, за да бъде гарантиран най-добрия интерес на настанените деца, а не само осигуряване на 24-часов надзор.
	§ […]. В чл. 61 се създава нова ал.7: „(7) Експерт от дирекция „Социална дейност и адаптация“ в разумен срок от установяването на принадлежността на чужденеца към уязвима група или специалните му потребности, провежда с чужденеца беседа, за която съставя формуляр за социална консултация. Въз основа на събраните данни се извършва идентификация и оценка на нуждите и се изготвя план за насочване с мерки за подкрепа, за което	Не се приема.	Предложението е обсъдено, създава се нова ал.1 в чл.30а, която е съобразена с предложения текст.

	се изготвят отделни формуляри, които се прилагат в личното досие на чужденеца.“		
	§ […]. В чл. 71, ал.1 се прави следното допълнение: „(1) Ускорена процедура не се провежда по отношение на непридружен малолетен или непълнолетен чужденец, подал молба за международна закрила, както и спрямо чужденците, търсещи закрила, за които е установено, че принадлежат към уязвима група или имат специални потребности.“	Не се приема.	Освобождаването от ускорена процедура на лица със специални потребности е под условие в чл. 24 от Директива 2013/32/ЕС, а не е задължително. Във връзка с препоръките на Европейската комисия по отворените процедури за нарушение не са констатирани несъответствия при въвеждане в националното законодателство на чл. 24 от Директива 2013/32/ЕС по този въпрос. Препоръка е направена единствено във връзка с предложеното допълнение на чл.30а от ЗУБ.
	§ […]. В чл. 75, ал.2 се прави следното допълнение: „(2) При произнасяне по молбата за международна закрила се преценяват всички относими факти, декларации или документи, свързани с личното положение на молителя, с държавата му по произход или с възможността да се ползва от закрилата на друга държава, чието гражданство би могъл да придобие, включително и дали молителят е упражнявал дейности, чиято единствена цел е да получи международна закрила, както и принадлежността му към уязвима група или наличието на специални потребности. Неявяването на интервю се взема предвид при произнасянето по молбата, освен ако чужденецът има обективни пречки за това.“	Не се приема.	Съдържанието на действащата разпоредба на чл.75, ал.2 от ЗУБ включва задължение за административния орган да вземе предвид **всички относими** елементи, което включва и установяването на уязвимост и наличието на специални потребности. Новата редакция на чл. 30а също урежда този въпрос.
3. Фондация за достъп до права Център за правна помощ Глас в България	ЗИД предвижда в чл. 14, ал. 2 на ЗУБ да се въведе възможността производство да не се образува, а образуваното да се прекратява, когато чужденецът идва от първа страна на убежище (т. 2) или от трета сигурна европейска страна. Според мотивите към ЗИД е необходимо тези понятия да се въведат въз основа на упоменати (непубликувани) препоръки на Европейската комисия. Задължителният характер на такова въвеждане, обаче, противоречи на текста и смисъла на Директива	Приема се с редакция.	Коментарът се отнася до чл.13, ал.2 от ЗУБ. Предвид диспозитивния характер на чл. 35 и чл.39 от Директива 2013/32/ЕС и при отчитане коментарите на другите организации концепцията за първа страна на убежище ще отпадне, а концепцията „сигурна трета европейска страна“ няма да бъде въведена в ЗУБ.

	2013/32/ЕС, според която страните членки могат, а не следва да, въведат тези понятия, и, по отношение на трета сигурна европейска страна, могат, а не следва да, откажат да образуват производство (чл. 39(1)). И в двата случая не отпада задължението за извършване на индивидуална преценка, като Директивата изисква да се даде възможност на кандидата "да оспори прилагането на понятието за европейска сигурна трета страна на основание, че страната не е сигурна при неговите конкретни обстоятелства" (чл. 39(3)). Предложените в ЗИД промени не гарантират това право, тъй като ЗУБ не регламентира процедура по разглеждане на индивидуални обстоятелства извън открито производство по международна закрила. Така предложените разпоредби следователно противоречат на смисъла и текста на директивата и на основния принцип за non-refoulement – забрана за връщане – залегнал в международното бежанско право.		
	ЗИД предвижда, също така, отпадането на етап "спиране" на производството като предварителен етап към "прекратяване". Според действащите разпоредби на ЗУБ, в рамките на три месеца търсещият закрила може да представи доказателства, че е имал обективни причини за промяна на адреса, неявяване или несъдействие на длъжностни лица (чл. 15). На мястото на три-месечния срок предложените промени въвеждат срок от 9 месеца, в който кандидатът може да поиска възобновяване на прекратеното производството, като представи сходни доказателства. Паралелно се въвежда и възможността в нов чл. 15, ал. 2, административният орган да разгледа молбата по същество в този период и да я счете за неоснователна. Въз основа на тази промяна кандидатът може на практика да бъде лишен от правото да обоснове отсъствието си, тъй като не се предвижда минимален период на изчакване, както предвижда по смисъл текста на чл. 28 (1)(б), Директива 2013/32/ЕС. Вземане на решение по молбата по същество – а това решение имплицитно се предполага в ЗИД да бъде отказ, тъй като се упоменава "наличие на достатъчно	Приема се с редакция.	Направеното предложение е обсъдено, заедно с предложенията на ВКБООН и БХК. С редакция се приемат предложенията за въвеждане на условия при прилагане на чл. 15, ал. 1, т. 1, т.2 и т. 3 от ЗИД на ЗУБ.

	доказателства за неоснователност" като предпоставка – поради обстоятелството, че кандидатът не може да бъде намерен на обявения адрес когато е извикан за интервю, например – е предпоставка за влошаване качеството на процедурата и противоречи на изискването в ЗУБ решение да се вземе на базата на инидивуална преценка на фактите и обстоятелствата от бежанската история.		
	Предлага се и отпадането на възможността за възобновяване на производството посредством индивидуален административен акт в действащия чл. 77 ЗУБ. Обособяването на процедурата по възобновяване като "фикция" лишава кандидата от процесуални гаранции в случай, че административният орган не възобнови производството. Силно притеснителна е тенденцията в предложените промени на много места в ЗУБ да отпадне задължението към административния орган да издава индивидуални административни актове. ЗИД предвижда, например, да отпадне издаването на такива актове при образуване на производството и при приемането на чужденец в България съгласно Регламент (ЕС) № 604/2013. Индивидуалните административни актове са гаранция за правна сигурност, за информираност на търсещите закрила и техните защитници, както и за вземане на мотивирани решения от административните органи и за упражняване на правото на жалба и съдебен контрол. Процесуалната икономия, бързина на производставото или потенциален засилен миграционнен натиск не могат да обосноват подкопаване на тези гаранции.	Не се приема.	Чл. 28 от Процедурната директива предвижда държавите-членки да гарантират, че чужденец, който се явява отново пред компетентния орган в срок до 9 месеца след като е било взето решение за прекратяване на производството, има право да поиска повторно отваряне на неговия случай. В периода, в който производството е било прекратено, чужденецът е бил лишен от правата на търсещо закрила лице, между които право на подслон, храна, оставане на територията на страната и др. При появата на чужденеца, в негов интерес е производството му да бъде възобновено възможно най-скоро, тъй като в хипотезата на прекратено производство същият не може да се ползва от правата на търсещо закрила лице. С цел да се гарантират правата на кандидатите, в тази хипотеза се предлага използването на „фикция", а именно производството да се счита за възобновено по силата на закона. Фикцията се признава от законодателя с цел защита на правния интерес на правните субекти или разрешаването на даден правен въпрос. Този юридически факт се включва към позитивното право и служи за пораждане на необходимите правни последици. Използването на този правно-техническия способ е в съответствие с принципа за бързина и процесуална икономия, тъй като подготвянето, постановяването и връчването на индивидуален административен акт за възобновяване на производството изискват време и необосновано забавят настъпването на положителни правни

			последици за кандидата. Възобновяването в тези случаи ще настъпва по силата на самия закон. Не се очаква административният орган да предприема каквито и да било действия за фактическото възобновяване на производството, следователно няма как да се стигне до хипотеза на бездействие. Производството се възобновява по силата на закона, след като чужденецът се яви в рамките на 9 месеца от прекратяването и да изрази желание молбата му за закрила да бъде разгледана. Използването на фикция в случая е единствено и само в интерес на кандидатите с прекратено производство. В този смисъл считаме, че предложената правна норма урежда по-благоприятно правно положение в сравнение с разпоредбите на Процедурната директива – в тези случаи чужденците ще могат незабавно и по силата на закона да се ползват от правата на кандидати за закрила, като не се предвижда отказ от възобновяване на производството. В сл учай, че чужденец поиска възобновяване на прекратено производство, но това искане е направено след като са изминали 9 месеца от прекратяване на същото, лицето ще бъде регистрирано отново като кандидат за закрила. Административният орган е длъжен да осигури достъп до процедура в тези случаи на всеки чужденец, който заяви желание да му бъде предоставена международна закрила. Административният орган също така е задължен да се произнесе по всяка молба за международна закрила с индивидуален административен акт в определения от закона срок. В този смисъл, при неосигуряване на достъп до процедура, в случаите, в които производството не може да бъде

			възобновено по силата на закона поради изтичане на срока от 9 месеца, административният орган винаги може да бъде сезиран за бездействие по реда на АПК.
	Във връзка с правата на непридружените деца се изменя съществено текста на чл. 25 ЗУБ, който регламентира представителството. ЗИД въвежда важни процесуални гаранции от чл. 25 на Директива 2013/32/ЕС, които липсваха в действащите разпоредби, като например непридруженият непълнолетен чужденец да бъде информиран незабавно за назначаването на независим представител, който притежава необходимите познания да подпомага кандидата да се възползва от правата си по ЗУБ в съответствие с принципа за висшия интерес на детето. Режимът по представителството, обаче, остава по същината си непроменен като отговорност на кмета на общината или упълномощено от него лице. Практиката показва, че представителите от общината нямат достатъчни капацитет и експертиза да изпълняват задълженията си по ЗУБ в допълнение на редовните си функции. ЗИД предвижда евентуално облекчение в нов чл. 25, ал. 8, чрез въвеждане на възможността за осъществяване на представителството в сътрудничество с неправителствени организации. Въпреки това остава неясно как такова сътрудничество ще се осъществява на практика, предвид оставащото изискване в чл. 25, ал. 1, представителите да са служители на общинската администрация. По-ефективно би било да се предвиди и разпише възможността кметът на общината да делегира представителството на непридружени непълнолетни чужденци на гражданска организация като тип социална услуга. Въвеждането на такава възможност, обаче, трябва да бъде съобразено с реформа и консолидиране на цялостния режим на грижа и закрила на непридружените непълнолетни чужденци като деца в риск и като отговорност на системата за закрила на детето в България. ЗИД предвижда да отпадне и съществуващото	Приема се с редакция.	Направеното предложение е обсъдено, заедно с предложенията на Националното бюро за правна помощ, БХК, ВКБООН и други. Приема се с редакция предложението на НБПП, препратено допълнително от Министерство на правосъдието. Предложен е нов текст на чл. 25 от ЗУБ.

	задължение на представителя в чл. 25, ал. 3, т. 2, относно представителството на непридруженото дете пред административни органи, в това число образователни, здравни и социални институции. По аналогия на родител или попечител, представителят към момента взема ред решения за детето от записването му в училище до евентуална хоспитализация. Не е ясно дали тази отговорност ще се запази в новия режим или кой би осъществявал тези важни функции, ако не представителят от общината. На база на предложените промени отпада и възможността в действащия чл. 25, ал. 2, за представител да се назначава пълнолетно лице, което отговаря за детето по силата на закон или обичай. Препоръчително е тази възможност да се запази в ЗУБ предвид вече лимитираните ресурси за представителство в общините, а и тъй като едва ли е в най-добрия интерес на детето да се назначава представител от общината при наличен близък възрастен.		
	В член 63а от ЗУБ досегашната алинея 10 става алинея 11 и към нея се добавя, че „Отсъствието на адвокат не е пречка за провеждането на лично интервю“. Така разписаната разпоредба противоречи на член 56 от Конституцията на Република България, съгласно който всеки има право на защита и в държавните учреждения може да се явява и със защитник. За да бъде в съответствие с Конституцията, предложеното допълнение в член 63а, ал.11 от ЗУБ може да гласи „Отсъствието на адвокат не е пречка за провеждането на лично интервю, освен ако търсещият закрила изрази желание да се ползва от адвокат“.	Не се приема.	Участието на адвокат в административното производство не е задължително и отсъствието на такъв не следва да е пречка за провеждане на производствените действия. Съществуват достатъчно правни гаранции за участието на упълномощен или назначен адвокат в административното производство. В този смисъл е и разпоредбата на чл. 23, пар.4 от Директива 2013/32/ЕС, която също предвижда, че отсъствието на правен или друг съветник не е пречка за провеждане на лично интервю с кандидата от компететния орган. Текстът съответства на Конституцията на Република България, тъй като изрично предвижда, че по време на интервюто може да присъства адвокат. Неорганизирането на защита чрез ангажиране на адвокат обаче не може да е пречка за провеждане на интервюто.

	В член 92 от ЗУБ се предлага редакция, така че не само търсещите закрила, но „страните“, тоест, и административните органи по ЗУБ да са освободени от заплащане на разноски. Докато търсещите закрила лица са уязвима група и сегашната редакция на разпоредбата кореспондира на целта на закона за гарантиране достъпа на тези лица до правосъдие, в мотивите на предложения ЗИД липсват аргументи кое налага поставянето на Държавната агенция в бежанците в привилегировано положение спрямо другите административни органи от изпълнителната власт. В противоречие на сегашната цел на закона, предложеното изменение е във вреда на достъпа на търсещите закрила лица до правосъдие, тъй като би се превърнало в основание за оставяне на адвокатския труд без възнаграждение в хипотезата на член 143, ал.1 от АПК във връзка с член 38, ал.2 от Закона за адвокатурата при предоставяне на безплатна правна помощ на търсещи закрила лица, които се намират в материално затруднение по смисъла на член 38, ал.1, т.2 от Закона за адвокатурата. Търсещите закрила биха били лишени и от правото да им бъдат присъдени разноските за адвокат, когато са заплатили за такъв за съдебното производство. В предложения ЗИД липсват мотиви кое оправдава предложената дискриминация на търсещите закрила лица в България. Поради това в предложената редакция на разпоредбата подлогът „страните“ следва да бъде заменен от „чужденците“.	Приема се.	Предложението за изменение на чл.92 от ЗУБ се оттегля.

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
МИНИСТЕРСКИ СЪВЕТ

Препис

Р Е Ш Е Н И Е № 461

от 7 юли 2020 година

ЗА ОДОБРЯВАНЕ НА ЗАКОНОПРОЕКТ

На основание чл. 87, ал. 1 от Конституцията на Република България

МИНИСТЕРСКИЯТ СЪВЕТ

Р Е Ш И:

1. Одобрява проекта на Закон за изменение и допълнение на Закона за убежището и бежанците.

2. Предлага на Народното събрание да разгледа и приеме законопроекта по т. 1.

3. Заместник министър-председателят по правосъдната реформа и министър на външните работи да представи законопроекта по т. 1 в Народното събрание.

МИНИСТЪР-ПРЕДСЕДАТЕЛ: /п/ Бойко Борисов

ГЛАВЕН СЕКРЕТАР НА
МИНИСТЕРСКИЯ СЪВЕТ: /п/ Веселин Даков

Вярно,

ДИРЕКТОР НА ДИРЕКЦИЯ
"ПРАВИТЕЛСТВЕНА КАНЦЕЛАРИЯ":
/Апостол Михов/

МИНИСТЕРСКИ СЪВЕТ
РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

НАРОДНО СЪБРАНИЕ
Вх.No 002-01-27
Дата 07.07.2020 г.

16 43

Р Е П У Б Л И К А Б Ъ Л Г А Р И Я
М И Н И С Т Е Р С К И С Ъ В Е Т

№ 02.01-58

... 7... ...юли... ... . 2020 г.

ДО

ПРЕДСЕДАТЕЛЯ НА НАРОДНОТО СЪБРАНИЕ

г-жа ЦВЕТА КАРАЯНЧЕВА

УВАЖАЕМА ГОСПОЖО КАРАЯНЧЕВА,

На основание чл. 87, ал. 1 от Конституцията на Република България изпращам Ви одобрения с Решение № .....461..... на Министерския съвет от 2020 г. проект на Закон за изменение и допълнение на Закона за убежището и бежанците.

Приложения:

1. Мотиви към проекта на Закон за изменение и допълнение на Закона за убежището и бежанците.
2. Частична предварителна оценка на въздействието.
3. Справка от Министерството на правосъдието за съответствие с Конвенцията за защита на правата на човека и основните свободи и с практиката на Европейския съд по правата на човека.
4. Справки за съответствие с правото на Европейския съюз.
5. Справка за постъпилите предложения от обществените консултации.

МИНИСТЪР-ПРЕДСЕДАТЕЛ:

(Бойко Борисов)

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
ЧЕТИРИДЕСЕТ И ЧЕТВЪРТО НАРОДНО СЪБРАНИЕ

РАЗПОРЕЖДАНЕ

НА ПРЕДСЕДАТЕЛЯ НА НАРОДНОТО СЪБРАНИЕ

N 050-01-153/08.07. **2020 г.**

На основание чл. 8, ал. 1, т. 1 и чл. 77, ал. 1 и 2 от Правилника за организацията и дейността на Народното събрание

РАЗПОРЕЖДАМ:

Разпределям Законопроект за изменение и допълнение на Закона за убежището и бежанците, № 002-01-27, внесен от Министерски съвет на 07.07.2020 г., на следните постоянни комисии:

Водеща комисия:

- Комисия по правни въпроси

Комисии:

- Комисия по вероизповеданията и правата на човека
- Комисия по европейските въпроси и контрол на европейските фондове
- Комисия по въпросите на децата, младежта и спорта
- Комисия по вътрешна сигурност и обществен ред
- Комисия по регионална политика, благоустройство и местно самоуправление

ПРЕДСЕДАТЕЛ НА НАРОДНОТО СЪБРАНИЕ:

ЦВЕТА КАРАЯНЧЕВА